

OP Gruppens
verksamhetsberättelse
och bokslut 2020

OP Gruppen

Innehåll

Versamhetsberättelse	5
OP Gruppens nyckeltal.....	6
Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer	7
Omvärlden	8
Resultat och omslutning	9
OP Gruppens åtgärder i coronakrisen (COVID-19)	12
Viktiga händelser under räkenskapsperioden	12
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	13
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	14
Icke-finansiell rapport	16
Kapitaltäckning.....	19
Centrala principer för riskhantering	21
Riskposition	21
Segmentens resultat	26
Hushållsbank	26
Företagsbank	28
Försäkring	30
Övrig rörelse	33
Tjänsteutveckling.....	35
Personal	35
Förändringar i OP Gruppens struktur	35
OP Andelslags förvaltning	36
OP Gruppens juridiska struktur	37
Händelser efter räkenskapsperioden	39
Utsikter för 2021	39
Formler för nyckeltalen.....	42
Kapitaltäckningstabeller	45
Primära finansiella rapporter	
Resultaträkning	47
Rapport över totalresultat	48
Balansräkning	49
Rapport över förändringar i eget kapital	50
Kassaflödesanalys	51
Segmentrapportering	53
Noter till bokslutet	
Innehållsförteckning över noterna	57
1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut	60
2. OP Gruppens principer för riskhantering	86
3. Ändringar i principerna för upprättandet av bokslutet	102
Noter till resultaträkningen	
4. Räntenetto	104
5. Försäkringsnetto	105
6. Provisionsintäkter, netto	105
7. Nettointäkter från placeringsverksamhet	107
8. Övriga rörelseintäkter	109
9. Personalkostnader	109
10. Avskrivningar och nedskrivningar	111
11. Övriga rörelsekostnader	112
12. Nedskrivningar av fordringar	114
13. OP-bonus till ägarkunder	114
14. Tillfälligt undantag (overlay approach)	114
15. Inkomstskatt	115

Noter angående tillgångar	
16. Kontanta medel	116
17. Fordringar på kreditinstitut	116
18. Derivatinstrument	117
19. Fordringar på kunder	117
20. Investeringsstillgångar	118
21. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	119
22. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	119
23. Immateriella tillgångar	120
24. Materiella tillgångar	123
25. Leasingavtal	124
26. Övriga tillgångar	125
27. Skattefordringar och skatteskulder	126
Noter angående skulder och eget kapital	
28. Skulder till kreditinstitut	128
29. Derivatinstrument	128
30. Skulder till kunder	129
31. Försäkringsskuld	130
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	135
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten	136
34. Avsättningar och övriga skulder	138
35. Efterställda skulder	143
36. Eget kapital	144
Övriga noter till balansräkningen	
37. Ställda säkerheter	147
38. Erhållna finansiella säkerheter	147
39. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	148
40. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	150
Noter angående ansvarsförbindelser och derivat	
41. Åtaganden utanför balansräkningen	155
42. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	155
43. Derivatinstrument	156
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting	163
45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev	165
Noter till riskhanteringen	
OP Gruppens riskposition	176
46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar	176
Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition	
47. Utvecklingen av kreditförluster och nedskrivningar	177
48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen	178
49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	178
50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning	180
51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys	181
52. Likviditetsreserven	182

Försäkringsrörelsens riskposition

53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	182
54. Premiieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen	183
55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen	184
56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen	185
57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen	185
58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskuden i skadeförsäkringen	186
59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar	186
60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker	187
61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition	187
62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk	188
63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk	188
64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskuden	189
65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal	192
66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet	194
67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar	194
68. Fördelningen av placeringar i SBR 1	195
69. Fördelningen av placeringar i SBR 2	196
70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker	196
71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna	197
72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna	197
73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition	198
74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition	199
75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition	200
76. Livförsäkringens placeringars valutarisk	201
77. SBR 1-placeringars valutarisk	201
78. SBR 2-placeringars valutarisk	201
79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk	201
80. SBR 1-placeringars motpartsrisk	202
81. SBR 2-placeringars motpartsrisk	202
82. SBR 1-placeringars kreditrisk	203
83. SBR 2-placeringars kreditrisk	203

Övriga noter

84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter	204
85. Ländervisa uppgifter	212
86. Närståendetransaktioner	213
87. Händelser efter räkenskapsperioden	214

Bokslutsutlåtande	215
Utlåtande av OP Andelslags förvaltningsråd	216
Revisionsanteckning	217
Revisionsberättelse	

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2020:

Resultatet före skatt 785 miljoner euro – räntenettot och försäkringsnettot ökade i den osäkra omvärlden

Resultat före skatt 1–12/2020	Räntenetto 1–12/2020	Försäkringsnetto 1–12/2020	Provisionsnetto 1–12/2020	CET1- kapitaltäckning 31.12.2020
785 mn €	+4 %	+36 %	-1 %	18,9 %

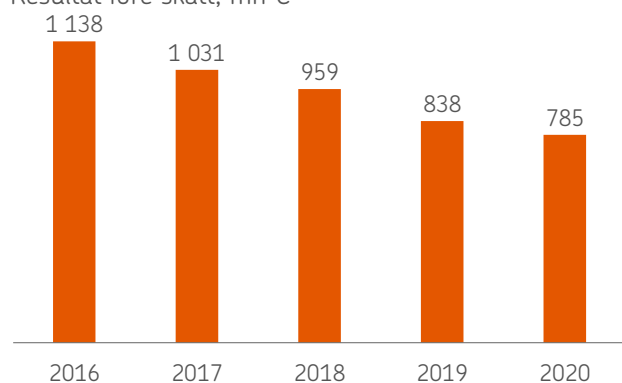
- Resultatet före skatt var 785 miljoner euro (838).
- Bland intäkterna från kundrörelsen ökade räntenettot med 4 % till 1 284 miljoner euro (1 241) och försäkringsnettot med 36 % till 572 miljoner euro (421). Provisionsnettot uppgick till 931 miljoner euro (936).
- Utvecklingen på placeringsmarknaden till följd av coronapandemin (COVID-19) minskade intäkterna från placeringsverksamheten särskilt under det första kvartalet. Intäkterna från placeringsverksamhet minskade med 58 % till 181 miljoner euro (425).
- Totalt minskade intäkterna med 3 % till 3 103 miljoner euro (3 181).
- Kostnaderna minskade med 3 % till 1 839 miljoner euro (1 903). Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2020 minskade OP Gruppens pensionskostnader med 96 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av pensionsansvaret ökade kostnaderna med 2 % till 1 935 miljoner euro.
- Nedskrivningarna av fordringar, 225 miljoner euro (87), var 0,23 % (0,09) av kredit- och garantistocken. Nedskrivningarna av fordringar ökade till följd av coronapandemins inverkan på kreditstockens kvalitet och ibruktagningen av den nya definitionen av fallissemang på grund av ändringar i regelverket.
- OP Gruppens utlåning ökade på ett år med 2 % till 94 miljarder euro (91) och inlåningen med 11 % till 71 miljarder euro (64).
- CET1-kapitaltäckningen var 18,9 % (19,5). Nedgången i relationstalet påverkades av att utlåningen ökade och av att den nya definitionen av fallissemang började tillämpas.
- Segmentet **Hushållsbanks** resultat före skatt minskade med 51 % till 115 miljoner euro (235). Räntenettot ökade med 3 miljoner euro och provisionsnettot minskade med 10 miljoner euro. Nedskrivningarna av fordringar ökade med 136 miljoner euro till 172 miljoner euro (36). Utlåningen ökade på ett år med 2 % och inlåningen med 9 %.
- Segmentet **Företagsbanks** resultat före skatt ökade med 13 % till 349 miljoner euro (311). Räntenettot ökade med 3 %, provisionsnettot med 22 % och nettointäkterna från placeringsverksamheten med 20 %. Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 53 miljoner euro (51). Utlåningen ökade på ett år med 1 %.
- Segmentet **Försäkrings** resultat före skatt minskade med 7 % till 348 miljoner euro (373). Försäkringsnettot växte med 35 % till 582 miljoner euro (431). Intäkterna från placeringsverksamheten minskade med 247 miljoner euro till 84 miljoner euro (331). Den operativa totalkostnadsprocenten förbättrades till 87,8 (92,7). Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna med 85 miljoner euro.
- **Övrig rörelse** redovisade ett resultat före skatt på 3 miljoner euro (-37). Försäljningen av fastigheten i Vallgård 31.1.2020 förbättrade resultatet med 96 miljoner euro. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten som en långvarig hyresgäst.
- OP Gruppen investerade 2020 totalt 282 miljoner euro (313) på att utveckla sin verksamhet och förbättra kundupplevelsen.
- Ägarkunderna samlade ny OP-bonus för 255 miljoner euro (254).
- Antalet ägarkunder hos andelsbankerna uppgick till 2,0 miljoner (2,0). Antalet gemensamma kunder inom OP Gruppens bank- och försäkringsrörelse var 1,3 miljoner (1,2).
- OP Gruppen följer Europeiska centralbankens rekommendation i sin vinstutdelning. I enlighet med rekommendationen diskuterade OP Gruppen vinstutdelningsnivån med ECB:s tillsynsgrupp, och räntorna på Avkastningsandelarna för 2019 betalades till innehavarna av Avkastningsandelarna 8.2.2021.
- Resultatet före skatt 2021 uppskattas bli mindre än 2020. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2021".

OP Gruppens nyckeltal

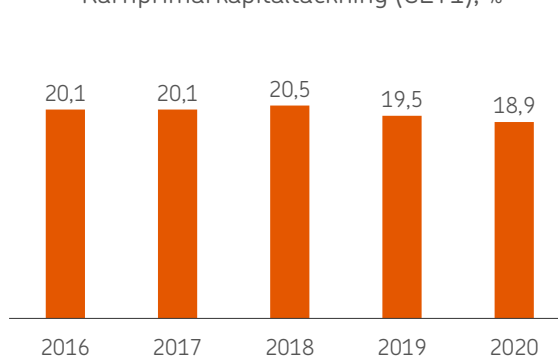
	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Resultat före skatt, mn €	785	838	-6,3
Hushållsbank	115	235	-51,2
Företagsbank	349	311	12,5
Försäkring	348	373	-6,5
Övrig rörelse	3	-37	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat, mn €	-255	-254	0,4
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	5,0	5,5	-0,5*
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	6,6	7,1	-0,6*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,42	0,47	-0,05*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,55	0,60	-0,06*
	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
CET1-kapitaltäckning, %	18,9	19,5	-0,6*
Utlåning, md €	93,6	91,5	2,4
Inlåning, md €	70,9	64,0	10,8
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	2,0	1,1	0,9*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,23	0,09	0,14*
Ägarkunder (1 000)	2 025	2 003	1,1

*Förändring i relationstalet

Resultat före skatt, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

Trots den krävande omvärlden växte OP Gruppens kundrörelse 2020. Räntenettet och försäkringsnettot ökade från året innan, och vår marknadsandel hölls god såväl för bolånen och företagskrediterna som för skadeförsäkringsrörelsen. Vår utlåning ökade med 2 procent till 94 miljarder euro och inlåningen med över 11 procent till 71 miljarder euro.

Minskningen i nettointäkterna från placeringsverksamheten påverkade resultatet negativt i synnerhet under årets första kvartal då coronapandemin fick placeringsmarknaden på fall. Resultatet minskade också till följd av nedskrivningarna av fordringar. Till ökningen i nedskrivningarna bidrog förutom coronapandemin också ändringarna i myndighetsföreskrifter.

Resultatet före skatt för 2020 var 785 miljoner euro, dvs. 53 miljoner euro mindre än 2019. Försäljningen av fastigheten i Vallgård förbättrade resultatet med 96 miljoner euro. Dessutom hade överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen en positiv effekt på resultatet då OP Gruppens pensionskostnader minskade med 96 miljoner euro.

Vår kapitaltäckning är fortfarande mycket stark. Vid slutet av 2020 var vår kärnprimärkapitaltäckning 18,9 procent.

Antalet ägarkunder i OP Gruppen fortsatte att öka 2020. Vi fokuserar 2021 fortfarande på att öka nyttan av att vara ägarkund.

Under 2020 registrerades över 200 000 nya fondandelsägare i Finland. Över hälften av dem, nästan 60 procent, började spara med OP:s fonder.

Under coronakrisen beviljade vi 115 000 privatkunder och 11 000 företagskunder amorteringsfrihet. Hushållens efterfrågan på amorteringsfrihet liksom företagens förfrågningar om ändringar i betalningsplaner minskade mot slutet av året till samma nivå som före krisen.

Det exceptionella året har ändrat kundbeteendet. Kontantuttagen minskade 2020 med över 20 procent från året innan. Användningen av OP-mobilerna och OP-företagsmobilen ökar kraftigt. Inloggningarna i OP-mobilerna ökade med 34 procent 2020 och i OP-företagsmobilen med hela 50 procent. Vi uppskattar att samma trend fortsätter och att kontorsbesöken minskar ytterligare.

Den stora frågan 2021 är hur ekonomin återhämtar sig från coronakrisen. Räntorna förväntas hållas oförändrade. Coronachocken våren 2020 drabbade Finland lindrigare än befarat och ekonomin började återhämta sig redan på sommaren. Den andra vågen av coronapandemin har nu bromsat upp återhämtningen, men an efter som vaccineringen framskrider har utsikterna blivit bättre. Utvecklingen i omvärlden förknippas dock med mycket stor osäkerhet. För vissa företag kan återhämtningen komma för sent. Finansmarknaden blickar dock längre fram i tiden och mot en återhämtning av ekonomin redan i höst.

Företagen och hushållen har på det hela taget ekonomiskt klarat sig rätt bra i krisen. Utöver företagens egna åtgärder har de snabba rycken i ekonomipolitiken hjälpt dem att klara sig i coronasituationen. Följande utmaning är att gestalta utvecklingen efter den tillväxtpurt som följer efter pandemin. På medellång sikt är tillväxtutsikterna långsamma och risken finns att svagheter efter krisen uppdagas. Den kraftiga skuldsättningen i den offentliga ekonomin är ett av de största orosmomenten.

Omvärlden

Coronapandemin var en hård belastning för världsekonomin 2020. Efter det branta raset på våren började ekonomin återhämta sig under sommaren, men till följd av den andra vågen av pandemin bromsades återhämtningen åter upp mot slutet av året. Ekonomin drabbades dock inte alls lika hårt av de ökade smittorna som på våren.

Finansmarknaden återhämtade sig med centralbankernas stöd snabbt från vårens kris. Aktiekurserna har stigit till följd av den optimism som vaccineringarna och den ekonomipolitiska stimulansen medfört. Den stimulerande ekonomipolitiken och förväntningarna på en återhämtning i ekonomin reflekterades på bred bas också på andra placeringar under slutet av året.

Europeiska centralbanken förlängde sina stimulerande penningpolitiska åtgärder i december och underströk samtidigt att styrräntorna kommer att hållas låga ännu länge. Marknadsräntorna har över lag hållits låga.

Efter svackan, som var mindre än inom euroområdet, började ekonomin i Finland under det tredje kvartalet växa precis som inom det övriga euroområdet. Återhämtningen bromsades upp, men stannade inte helt under årets sista kvartal.

Recessionen har drabbat ekonomin ojämnt. Svårigheterna har gällt sådana branscher som drabbats av coronapandemin, dvs. turismen och restaurangtjänsterna. För övrigt var hushållens och företagens ekonomi i stort sett god under slutet av året. Läget på bostadsmarknaden förbättrades mot slutet av året och pandemisvackan blev kortvarig.

Coronapandemin leder fortfarande till osäkerhet i de ekonomiska utsikterna. Då vaccineringarna framskrider kan ekonomin fortsätta att återhämta sig. Räntorna hålls trots allt mycket låga inom euroområdet.

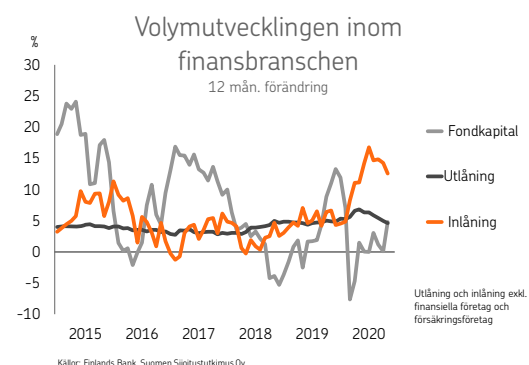
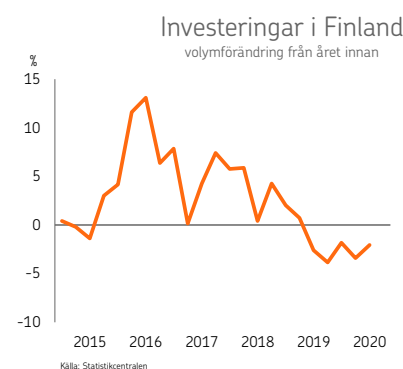
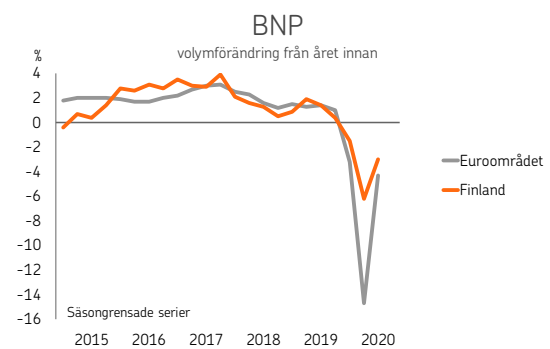
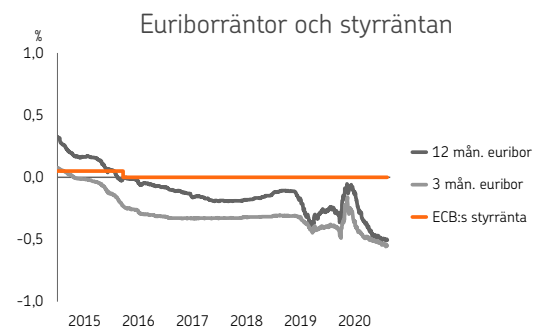
I bankrörelsen syntes coronapandemin som en kraftigare tillväxt i både utlåningen och inlåningen. Tillväxten i utlåningen var som högst i april och maj 6,8 procent per år, i december 4,6 procent. Tillväxten i utlåningen till företag var vid slutet av december 6,7 procent och tillväxten i utlåningen till hushåll 3,3 procent. Den kraftigare tillväxten i utlåningen under våren baserade sig främst på utlåning till företag och offentliga samfund. I utlåningen till hushåll balanserades den långsammare ökningen i konsumentkrediter av en kraftigare bolåneökning. Bolånen ökade i december med 3,3 procent, medan ökningen i början av året var 2,6 procent. Under våren minskade de uttagna bolånen klart, men amorteringsfriheter upprätthöll tillväxten i bolånenstocken. Bolåneuttagen ökade under slutet av året.

Inlåningen ökade exceptionellt mycket under 2020. Ökningen i inlåningen avtog mot slutet av året från sommarens topp, 16,8 procent, och var i december 14,8 procent. Inlåningen från företag ökade i december med 20,1 procent och inlåningen från hushåll med 8,5 procent.

Värdet av de i Finland registrerade placeringsfonderna ökade under 2020 med 7,5 miljarder euro till 132,2 miljarder euro. Av ökningen beror 6,3 miljarder euro på en positiv

värdeförändring till följd av den kraftiga kursstegring som fick sin början efter vårens coronachock.

De låga räntorna och den volatila aktiemarknaden har försvårat försäkringsbolagens placeringsverksamhet. I och med att den ekonomiska aktiviteten minskade, var också antalet skador under våren mindre, men pandemins långtidsverkningar på försäkringarna och försäkringkundernas ekonomi är ännu oklara.

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1-12/ 2020	1-12/ 2019	Förändring, %	10-12/ 2020	10-12/ 2019	Förändring, %
Resultat före skatt	785	838	-6,3	259	161	60,4
Hushållsbank	115	235	-51,2	14	42	-66,3
Företagsbank	349	311	12,5	128	79	62,1
Försäkring	348	373	-6,5	154	94	63,5
Övrig rörelse	3	-37	-	-36	-41	-10,8
Intäkter						
Räntenetto	1 284	1 241	3,5	324	318	1,6
Försäkringsnetto	572	421	35,9	95	9	945,0
Provisionsnetto	931	936	-0,5	252	257	-1,8
Nettointäkter från placeringsverksamhet	184	530	-65,3	153	257	-40,6
Övriga rörelseintäkter	132	53	146,2	11	12	-11,4
Intäkter totalt	3 103	3 181	-2,5	835	854	-2,2
Kostnader						
Personalkostnader*	715	781	-8,6	120	208	-42,2
Avskrivningar och nedskrivningar	273	278	-1,7	77	88	-13,0
Övriga rörelsekostnader	852	844	0,9	228	242	-5,6
Kostnader totalt	1 839	1 903	-3,4	425	538	-21,0
Nedskrivningar av fordringar	-225	-87	-	-42	-51	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-3	-105	-	-48	-40	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	-255	-254	-	-61	-63	-

*Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna för 2020 med 96 miljoner euro under det sista kvartalet.

Nyckeltal, mn €	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Utlåning	93 644	91 456	2,4
Bolån	40 036	39 572	1,2
Krediter till företag	22 587	22 509	0,3
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	31 021	29 375	5,6
Garantier	3 100	3 503	-11,5
Inlåning	70 940	63 998	10,8
Förvaltade medel (brutto)*	89 126	83 106	7,2
Placeringsfonder	27 598	25 610	7,8
Institutionella kunder	25 330	24 445	3,6
Private Banking	24 888	22 199	12,1
Fondanknutna försäkringsbesparingar	11 310	10 852	4,2
Balansomslutning	160 207	147 024	9,0
Investeringsstillgångar	23 562	23 509	0,2
Försäkringsskuld	9 374	9 476	-1,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 706	34 369	1,0
Eget kapital	13 112	12 570	4,3

* Talen för 2019 har justerats så att de motsvarar den nuvarande redovisningen.

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt var 785 miljoner euro (838). Resultatet minskade med 53 miljoner euro. Bland kundrörelsens intäkter ökade räntenettet och försäkringsnettot. Dessutom ökade resultatet till följd av försäljningen av fastigheten i Vallgård samt överföringen av återstoden av skötseln och beståndet av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen.

Coronapandemins inverkan på kreditstockens kvalitet ökade nedskrivningarna av fordringar, och marknadsutvecklingen till följd av coronapandemin minskade intäkterna från placeringsverksamheten särskilt under det första kvartalet. Resultatet försvagades också av att den nya definitionen av fallissemang på grund av ändringar i regelverket började tillämpas under det första kvartalet, vilket ökade nedskrivningarna av fordringar.

Räntenettet ökade med 3,5 procent till 1 284 miljoner euro. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 3 miljoner euro och i segmentet Företagsbank med 11 miljoner euro. OP Gruppens utlåning ökade på ett år med 2,4 procent till 93,6 miljarder euro och inlåningen med 10,8 procent till 70,9 miljarder euro. Kunderna tog 2020 ut nya krediter för 22,6 miljarder euro (25,1).

Försäkringsnettot ökade med 35,9 procent till 572 miljoner euro. Premieintäkterna från skadeförsäkringen i segmentet Försäkring ökade med 1,9 procent till 1 506 miljoner euro. Försäkringsärsättningarna minskade med 11,7 procent till 951 miljoner euro. Sänkningen av diskonteringsräntan för försäkringsskulden ökade försäkringsärsättningarna med 45 miljoner euro (136). Försäkringsärsättningarna till följd av coronapandemin var 37 miljoner euro. Den operativa totalkostnadsprocenten förbättrades till 87,8 (92,7).

Provisionsnettot uppgick till 931 miljoner euro (936). Provisionsnettot från fonderna ökade med 11 miljoner euro och provisionsnettot från betalningsrörelsen med 10 miljoner euro. Provisionsnettot från kapitalförvaltningen minskade däremot med 27 miljoner euro.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten minskade med 65,3 procent till 184 miljoner euro. Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat uppgick till 37 miljoner euro (192). Realisationsvinster var 93 miljoner euro mindre än under jämförelseåret. Realisationsvinster för alla finansiella instrument bokfördes för totalt 43 miljoner euro (197).

Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet var 438 miljoner euro (726). Under det första kvartalet sjönk aktiernas och skuldebrevens verkliga värde betydligt, men efter det förbättrades dock läget på värdepappersmarknaden. En post på 45 miljoner euro (136), som motsvarar sänkningen av diskonteringsräntan för skadeförsäkringens försäkringsskuld, syntes som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från

placeringsverksamheten. Värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisk (CVA), som beror på marknadsförändringar, minskade resultatet med 19 miljoner euro (-12).

Nettointäkterna från förvaltningsfastigheter var -30 miljoner euro (19). Förvaltningsfastigheternas verkliga värde minskade med 35 miljoner euro, medan de under jämförelseåret ökade med 17 miljoner euro.

På en del av försäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Det tillfälliga undantaget minskade intäkterna från placeringsverksamheten med 3 miljoner euro (-105). Intäkterna från placeringsverksamheten minskade totalt med 57,6 procent från jämförelseåret till 181 miljoner euro. OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 4,9 procent (8,9).

De övriga rörelseintäkterna ökade med 78 miljoner euro till 132 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade under det första kvartalet till följd av försäljningen av fastigheten i Vallgård. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal, och fastigheten redovisades som en nyttjanderättspost i balansräkningen. Värdet av nyttjanderättsposten i enlighet med standarden IFRS 16 var 138 miljoner euro och leasingskulden 225 miljoner euro. Under jämförelseåret ökade de övriga rörelseintäkterna genom försäljningen av företagshälsovårdsrörelsen.

Kostnaderna minskade med 3,4 procent till 1 839 miljoner euro och personalkostnaderna minskade med 8,6 procent till 715 miljoner euro. Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret i slutet av 2020 minskade OP Gruppens pensionskostnader med 96 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av pensionsansvaret ökade kostnaderna med 1,7 procent till 1 935 miljoner euro och personalkostnaderna med 3,7 procent till 811 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 1,7 procent till 273 miljoner euro. Avskrivningarna enligt plan ökade med 6,6 procent till 260 miljoner euro till följd av de ökade utvecklingsåtgärderna under de senaste åren. Nedskrivningar bokfördes för 13 miljoner euro (33).

De övriga rörelsekostnaderna ökade med 0,9 procent till 852 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade med 41 miljoner euro till 395 miljoner euro. Under 2020 ökade ICT-kostnaderna på grund av en datasystemmiljöinvestering av engångsnatur. Utvecklingen inverkade på kostnaderna med 183 miljoner euro (183). Myndighetsavgifterna ökade med 16,6 procent till 52 miljoner euro till följd av att EU:s stabilitetsavgift ökade.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för

totalt 244 miljoner euro (110), varav 225 miljoner euro (87) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Kunderna ansökte under coronakrisen aktivt om amorteringsfrihet för krediter och ändringar i betalningstiderna. Tillsammans med de branschvisa tilläggsavsättningarna och förändringarna i de makroekonomiska parametrar som används vid beräkningen av förväntade kreditförluster, som coronakrisen medförde, ökade nedskrivningarna av fordringar med 88 miljoner euro. Den nya definitionen av fallissemang, som togs i bruk under det första kvartalet, gjorde att nedskrivningarna av fordringar vid ibruktagningen ökade med 44 miljoner euro. De slutliga nettokreditförlusterna, 107 miljoner euro (45), ökade till följd av omläggningar av fordringar. Förlustreserven var vid slutet av räkenskapsperioden 708 miljoner euro (585). De nödlidande fordringarna av krediter och övriga fordringar var 2,0 procent (1,1) av kredit- och garantistocken. Nedskrivningarna av fordringar av krediter och övriga fordringar var 0,23 procent (0,09) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt uppgick till 144 miljoner euro (168). Den effektiva skattesatsen var 18,3 procent (20,1). Den effektiva skattesatsen minskade till följd av överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret och de beviljade koncernbidragen.

OP Gruppens eget kapital uppgick till 13,1 miljarder euro (12,6). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,0 miljarder euro (3,0), av dem bestod 0,3 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2020 var 3,25 procent. Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna uppskattas till totalt 95 miljoner euro. För 2019 betalades 8.2.2021 räntor för totalt 97 miljoner euro.

Totalresultatet var 734 miljoner euro (926). Under jämförelseåret ökade totalresultatet till följd av förändringarna i fonden för verkligt värde.

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

	2020				2020	2019	Förändring
Mn €	1-3	4-6	7-9	10-12	1-12	1-12	%
Räntenetto	319	327	315	324	1 284	1 241	3,5
Försäkringsnetto	131	164	181	95	572	421	35,9
Provisionsnetto	244	211	224	252	931	936	-0,5
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-140	112	59	153	184	530	-65,3
Övriga rörelseintäkter	107	5	8	11	132	53	146,2
Intäkter totalt	662	819	787	835	3 103	3 181	-2,5
Personalkostnader	208	207	179	120	715	781	-8,6
Avskrivningar och nedskrivningar	65	64	67	77	273	278	-1,7
Övriga rörelsekostnader	245	204	174	228	852	844	0,9
Kostnader totalt	518	475	421	425	1 839	1 903	-3,4
Nedskrivningar av fordringar	-105	-60	-17	-42	-225	-87	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	151	-62	-44	-48	-3	-105	-
OP-bonus till ägarkunder	-60	-64	-65	-61	-251	-249	-
Resultat före skatt	129	158	239	259	785	838	-6,3

OP Gruppens åtgärder i coronakrisen (COVID-19)

OP Gruppen har genom att erbjuda amorteringsfrihet underlättat läget för sina privatkunder och sme-företagskunder som har drabbats av ekonomiska problem på grund av coronakrisen. Hushållen erbjuds möjlighet till högst 12 månaders amorteringsfrihet för bolån. För företag bedöms ändringar i betalningstiderna alltid från fall till fall. Dessutom utnyttjas Finnveras borgen i stor utsträckning. Ingen separat avgift togs under perioden 16.3–21.9.2020 ut för ändringar i betalningsplanerna.

Före slutet av december hade privatkunderna under coronakrisen ansökt om amorteringsfrihet för enskilda krediter över 200 000 gånger. Alla ansökningar berodde inte på svårigheter till följd av coronakrisen. På sommaren återgick antalet ansökningar om amorteringsfrihet till samma nivå som före pandemin. Amorteringsfrihet för företagskrediter och ändringar i betalningstider hade före utgången av december sökts för mer än 20 000 krediter. Också företagets ansökningar minskade redan under sommaren.

OP Kiinteistösihtois Oy stöttade på våren och sommaren sina hyresgäster genom att erbjuda flexibilitet i hyresbetalningen, om hyresgästerna i de affärsfastigheter bolaget sköter fick ekonomiska problem till följd av coronapandemin. Mot slutet av räkenskapsperioden var hyresgästernas behov av flexibilitet litet och återbetalningen av de uppskjutna hyrorna inleddes enligt plan. På det hela taget var effekterna av pandemin små. OP Kiinteistösihtois sköter portföljerna i de fastighetsfonder bolaget förvaltar och i de fastighetsfonder OP-Fondbolaget förvaltar samt OP Gruppens försäkringsbolagsfastigheter. OP Kiinteistösihtois är den största fastighetsfondplaceraren i Finland.

Andelsbankerna beviljade särskilt under det andra kvartalet kundspecifika korta hyresbetalningsansstånd. Hyresbetalningsansstånden och hyressänkningarna upphörde till största delen i slutet av det tredje kvartalet och hyresintäkterna återgick till största delen till samma nivå som före coronakrisen.

Pohjola Försäkring erbjöd efter coronakrisens början sina kunder möjlighet till räntefri flexibilitet i betalningstiderna. Över 20 000 kunder drog under tiden april–september nytta av den här förlängda betaltiden för försäkringsfakturor.

Under våren och sommaren ökade skadorna inom rese- och avbrottsförsäkringar på grund av coronapandemin. I flera andra försäkringsgrenar minskade antalet skador då den allmänna aktiviteten minskade. Mot slutet av året återgick antalet skador till samma nivå som före pandemin. Av Pohjola Försäkrings försäkringsersättningar var 37 miljoner euro relaterade till coronapandemiskador. Av skadorna som ersatts var största delen avbrottskadorna på stora evenemang och reseskador.

Pohjola Sjukhus Ab donerade på våren och sommaren sin personals arbetsinsats för hälsovårdsuppgifter som under coronakrisen är kritiska för samhället. Personerna hjälpte bland annat med spårningen av smittkedjor. Pohjola Sjukhus betalade de anställdas lön under arbetsperioden.

För att säkerställa att bank- och försäkringsärendena kan skötas tryggt har OP Gruppen koncentrerat största delen av sina tjänster till de digitala kanalerna. På en del av andelsbankernas kontor har personer som behövt särskilt stöd erbjudits separata betjäningstider. OP har också en separat telefonlinje för hjälp och råd till kunder som behöver särskilt stöd och till deras närmaste. Genom det vill man säkerställa att personer som behöver särskilt stöd kan sköta sina bankärenden på ett smidigt sätt.

OP Gruppen har kommit överens om detaljerade försiktighetsåtgärder för att förebygga spridningen av coronaviruset. OP följer noggrant upp utvecklingen av virusläget och myndigheternas rekommendationer och gör på basis av dem upp regionala anvisningar. Enskilda kontor har tillfälligt varit stängda på grund av den regionala virusutvecklingen. Särskild vikt har fästs vid hygien och att man kan sköta ärenden tryggt. På kontoren har man installerat plexiglas som skydd. Kunderna har instruerats att följa myndighetsrekommendationerna. Med gemensamma anvisningar och regionala åtgärder tryggas kundernas och de anställdas säkerhet i olika skeden av pandemin.

OP Gruppen har säkerställt de samhälleligt kritiska tjänsternas funktion också under coronakrisen. OP Gruppen har för sina anställda skapat trygga arbetsförhållanden på kontoren samt förutsättningar för distansarbete i stor skala i de arbetsuppgifter som kan utföras på distans. Under våren distansarbetade som mest tre av fyra anställda hos OP Gruppen. Under slutet av året fortsatte arbetet genom att smidigt förena distansarbete och arbete på kontoret utgående från arbetsuppgifterna och teamens behov, med beaktande av de anställdas och kundernas välmående och säkerhet samt en resultatrik verksamhet.

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

Försäljning av fastigheten i Vallgård

OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag sålde 31.1.2020 fastigheten i Vallgård till ett sydkoreanskt-finländskt konsortium, som består av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, NH Investment & Securities (NHIS) och Shinhan Investment Corp. Värdet av affären uppgick till 480 miljoner euro. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten som hyresgäst med ett långfristigt avtal. För affären bokfördes en realisationsvinst på 96 miljoner euro i OP Gruppens resultat för det första kvartalet 2020. Försäljningen av fastigheten förbättrade OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med 0,2 procentenheter.

Ny definition av fallissemang

Under det första kvartalet började OP Gruppen tillämpa Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang (Riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang i artikel 178 i förordning (EU) nr 575/2013). Riktlinjerna harmoniserar den definition av fallissemang som de europeiska bankerna tillämpar. Processen enligt de nya riktlinjerna identifierar fallissemang känsligare än tidigare med bl.a. offentliga betalningsstörningar och utvidgar för privatkunderna fallissemang till gäldenärens alla exponeringar. Reformen ökade antalet observationer av fallissemang och försvagade kreditriskparametrarna

OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång och ändrade i det första steget definitionen av fallissemang under det första kvartalet 2020. Kreditriskparametrarna kalibreras senare i det andra steget. Den tillsynsskyldighet som övergången till den nya definitionen av fallissemang ger upphov till höjde OP Gruppens genomsnittliga riskvikter för kreditstocken i det första steget. I effekten på kapitaltäckningen har också beaktats den ökning i de förväntade kreditförlusterna (ECL) i resultaträkningen som beror på ändringen av definitionen. Den nya definitionen av fallissemang tillämpades på de förväntade kreditförlusterna genom en ändring av den bokföringsmässiga bedömningen. Till följd av detta ökade nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen med 44 miljoner euro.

Betalningen av räntorna på Avkastningsandelarna för 2019

OP Gruppen följde Europeiska centralbankens (ECB) rekommendation och sköt fram betalningen av räntorna på Avkastningsandelarna för 2019 till 2021. OP Gruppen meddelade 2.4.2020 att betalningen av räntorna för 2019 på Avkastningsandelarna skjuts fram från juni till oktober 2020 i enlighet med ECB:s rekommendationer från mars. ECB förlängde 28.7.2020 giltighetstiden för rekommendationen och uppmanade bankerna att låta bli att betala vinstutdelning fram till 1.1.2021. ECB uppdaterade 15.12.2020 sin rekommendation, där bankerna uppmanas att vara ytterst försiktiga med betalningen av vinstutdelningar eller helt och hållet avstå från vinstutdelning fram till 30.9.2021.

I enlighet med rekommendationen diskuterade OP Gruppen vinstutdelningsnivån med ECB:s tillsynsgrupp, och räntorna på Avkastningsandelarna för 2019 betalades till innehavarna av Avkastningsandelarna 8.2.2021. Räntorna för 2019 uppgick till sammanlagt 97 miljoner euro i enlighet med det ursprungliga avkastningsmålet 3,25 procent. Beloppet överstiger inte ECB:s rekommendation om högsta gräns för vinstutdelning. Enligt rekommendationen kunde bankerna i utdelning betala högst 15 procent av resultatet efter skatt för åren 2019–2020 och utdelningsbeloppet skulle få utgöra högst 0,2 procentenheter av kreditinstitutets kärnprimärkapitalrelation CET1. Avsikten med rekommendationen är att trygga bankernas förmåga att stödja realekonomin genom att finansiera företag och hushåll

och på så sätt lindra effekterna av den ekonomiska kris som coronapandemin förorsakar.

Försäljning av Automatia

Försäljningen av Automatia Pankkiautomaatit Oy, som samägdes av OP Gruppen, Danske Bank och Nordea, genomfördes 2.12.2020. Hela aktiestocken i Automatia Pankkiautomaatit Oy övergick till Loomis AB, som specialiserat sig på hantering av kontanter. Säljarna förband sig i samband med affären till nya långfristiga tjänsteavtal och är också i fortsättningen betydande kunder hos Automatia. Affären påverkar inte Automatias tjänster såsom Otto-automaternas funktion. I anslutning till affären skaffade sig Nordea och OP Gruppen rätt till Automatias varumärke Siirto. Nordea och OP fortsätter erbjuda sina kunder Siirto-tjänsten på samma sätt som tidigare.

Överföring av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret

OP-Eläkekassa överförde merparten av skötseln av pensionsansvaret och arbetspensionskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 31.12.2018. OP-Eläkekassas återstående lagstadgade arbetspensionsansvar överfördes till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 31.12.2020. Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret gällde följande arbetsgivare i OP Gruppen: Pohjola Försäkring Ab, OP Kapitalförvaltning Ab, OP Kiinteistösiijointus Oy, OP Asset Management Execution Services Oy samt Pohjola Sjukhus Ab. OP-Eläkekassas representantskap fattade beslut om överföringen av ansvaret 4.8.2020. Överföringens resultat inverkan, 96 miljoner euro, redovisades som minskning av OP Gruppens personalkostnader. Överföringen hade ingen väsentlig inverkan på CET1-kapitaltäckningen.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

OP Gruppens centralinstituts förvaltningsråd fastställde uppdateringen av OP Gruppens strategi vid sitt sammanträde 13.8.2020. I strategin preciserades de viktigaste åtgärderna med vilka visionen och prioriteringarna för 2021 ska nås.

I OP Gruppens strategiprocess utformas, förnyas och genomförs strategin fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

Förvaltningsrådet fastställde OP Gruppens strategiska prioriteringar för 2021:

- den bästa kundupplevelsen
- mer nytta för ägarkunderna
- en utmärkt arbetstagarupplevelse
- intäkterna ska växa snabbare än kostnaderna
- bättre och effektivare verksamhet.

De årligen preciserade strategiska prioriteringarna hjälper gruppen att nå den gemensamma visionen och styr all verksamhet. OP Gruppens vision är att vara Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp.

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut fastställde 30.10.2019 OP Gruppens långsiktiga strategiska mål. Målen gäller sedan 1.1.2020.

OP Gruppens strategiska mål	31.12. 2020	31.12. 2019	Mål 2025
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus), %	6,6	7,1	8,0
CET1-kapitaltäckning, %	18,9	19,5	minst CET1-kapitalkrav + 4 %-enh.
Rekommendation på varumärkesplanet, NPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)*	23	26	30
Rating	AA-/Aa3	AA-/Aa3	minst på nivån AA-/Aa3

*Kvartalens medelvärde under året

OP Andelslags styrelse beslöt 27.4.2020 att OP Gruppens mål för CET1-kapitaltäckningen är minst CET1-kapitalkravet plus fyra procentenheter. Beräknat enligt kapitalkravet vid slutet av december var CET1-målet 13,7 procent.

Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. Gruppens verksamhet bygger på kooperativa värden, en stark kapitaltäckning, kunnig riskhantering och respekt för kunderna. OP Gruppens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

Användningen av resultatet

Eftersom OP Gruppen är ett kooperativt företag har den inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla betjäningsskyldigheten.

Uppskattning av hur OP Gruppens resultat för 2020 används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på ägarkundernas placeringar

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. För att stärka kapitaltäckningen måste gruppen vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen. Förutom den andel som återbetalas till ägarkunderna används en betydande del av rörelseresultatet för att stärka OP Gruppens kapitaltäckning.

I enlighet med grundprincipen för kooperativa företag ska nyttan fördelas i proportion till hur mycket varje medlem anlitar andelslagets tjänster. Förmånshelheten för ägarkunder består av OP-bonus som samlas på basis av ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och placering. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. I egenskap av betydande skattebetalare främjar OP hela Finlands framgång.

Kundrelationer och kundförmåner

Antalet ägarkunder i OP Gruppen uppgick vid slutet av året till 2,0 miljoner (2,0). Antalet ägarkunder ökade med 22 000 på ett år.

Antalet bankkunder var 3,6 miljoner (3,6). Segmentet Hushållsbank hade 3,3 miljoner kunder (3,3) och Företagsbank 0,3 miljoner kunder (0,3).

Antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen var 1,3 miljoner (1,2).

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar uppgick till totalt 3,2 miljarder euro (3,2).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som samlats i januari–december var totalt 255 miljoner euro (254). Under motsvarande period användes bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 119 miljoner euro (113) samt för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 130 miljoner euro (129).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbanktjänster uppgick till 27 miljoner euro (35). Jämförelseårets rabatt justerades så att den motsvarar den nuvarande redovisningen. Ägarkunderna beviljades 66 miljoner euro (69) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta fonder utan separata kostnader. Förmånens värde var 6 miljoner euro (5).

Ovan nämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 354 miljoner euro (363), dvs. 31,1 procent (30,2) av OP Gruppens resultat före skatt och beviljade förmåner.

Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under 2020 uppskattas till totalt 95 miljoner euro (97). Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2020 var en ränta på 3,25 procent (3,25). Också för 2021 är avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 3,25 procent.

Företagsansvar

Ansvarskänslan är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. OP Gruppens mål är att vara en föregångare inom företagsansvaret i branschen. OP Gruppens samhällsansvarsprogram baserar sig på fyra teman: vi stärker finländarnas ekonomiska kunskaper, vi främjar en hållbar ekonomi, vi stöder den lokala livskraften och samhörigheten samt använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt.

OP Gruppen har förbundit sig till att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har sedan 2009 förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering. OP Gruppen undertecknade 2019 som grundande medlem principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

För att främja mångfalden är OP Gruppens mål att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av december var kvinnornas andel 28 procent (26).

Väsentliga händelser i företagsansvaret under räkenskapsperioden

I februari publicerade OP den första Green Bond-rapporten, som innehåller en beskrivning av det gröna obligationslån som emitterades i februari 2019, de finansierade objekten och de uppnådda miljöeffekterna. OP:s första gröna obligationslån på 500 miljoner euro har bidragit till att finansiera förnybar energi, miljövänligt byggande och en hållbar markanvändning. Det har gett betydande positiva miljöeffekter under året. Emissionen av gröna obligationslån stöder målet i OP:s samhällsansvarsprogram att främja en hållbar ekonomi.

I februari offentliggjorde OP sitt databokslut, som redogör för hur OP Gruppens strategi verkställs med hjälp av information

och via det hur affärsrörelsen, kundupplevelsen och riskhanteringen utvecklas. Genom att offentliggöra sitt databokslut årligen främjar OP en ansvarsfull behandling av information samt redogör öppet och transparent för hur informationen leds och används.

I mars började OP lära ut ekonomikunskaper och kunskaper om hantering av den egna ekonomin till högstadielärover på distans. Totalt 3 600 elever i 160 skolor deltog i OP:s distansundervisning i ekonomikunskaper. Genom att erbjuda distansundervisning vill OP stötta lärarna i undervisningen av ekonomikunskaper i det rådande coronaläget och samtidigt på ett konkret sätt hjälpa de unga att hantera sin ekonomi.

Hållbarhetsfonden OP Finfund Global Impact Fund I samlade totalt 135 miljoner euro i utfäst kapital under de två kapitalanskaffningsomgångarna 2020. Finlands första hållbarhetsfond som placerar på tillväxtmarknaden och strävar utöver avkastning efter omfattande effekter för hållbar utveckling. Fonden placerar bara i projekt som utöver förväntningar på avkastning som motsvarar riskerna har ett betydande inflytande på hållbar utveckling. Fonden gjorde sina första placeringar i sommar.

I juni övergick OP:s kontor i Vallgård till utsläppsfri fjärrvärme. Övergången möjliggör en utsläppsminskning på cirka 4,6 procent i OP Gruppens egna utsläpp.

OP publicerade i juni en översikt över riskerna och möjligheterna med klimatförändringen vid placeringar. Översikten har utarbetats i enlighet med det internationella klimatinitiativet TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures). Enligt rapporten har koldioxidintensiteten i OP:s fonder på två år sjunkit med i genomsnitt 6 procent. OP Kapitalförvaltning anslöt sig 2019 till det internationella klimatinitiativet TCFD.

OP:s årliga kampanj Sommarjobb på OP:s bekostnad erbjöd 2020 möjlighet för 2 100 unga att sommarjobba inom den tredje sektorn. På grund av coronavirusläget har alla sommarjobb inte kunnat genomföras. Antalet genomförda sommarjobb var över 1 800 och andelsbankerna runt om i Finland donerade totalt mer än 720 000 euro till allmännyttiga föreningar så att de kan sysselsätta 15–17-åriga unga.

Pohjola Försäkring donerade 9 600 luncher till mindre bemedlade familjer i kampanjen Lunch på varje bord, som inleddes i juni. Målet med kampanjen var att hjälpa mindre bemedlade familjer och stödja restaurangföretagare. Kampanjen genomfördes tillsammans med Hope rf.

I juli arrangerade OP redan för fjärde gången tillsammans med Hope rf insamlingen En ryggsäck på varje rygg i andelsbankerna och Pohjola Sjukhusen i hela Finland. I år samlades över 3 800 skolväskor in åt barn i mindre bemedlade familjer.

Som en del av sitt ansvarsarbete donerade OP Gruppen i oktober 100 000 euro till organisationen för psykisk hälsa

MIELI rf:s kristelefonverksamhet. Coronakrisen har haft en stor inverkan på finländarnas välbefinnande, och den långvariga situationen har varit psykiskt tung för många. Tack vare donationen kan kristelefonen framöver besvara upp till 10 000 fler samtal från hjälpbehövande.

I november publicerade OP Gruppen en referensram för emission av gröna säkerställda obligationslån (Green Covered Bond Framework), som ger OP-Bostadslånebanken, som ingår i OP Gruppen, beredskap att emittera Green Covered Bond-obligationslån. Branschen som finansieras i enlighet med referensramen är energieffektiva bostadshus (green buildings).

I december fick OP Gruppens klimatarbete betyget A- i CDP:s årliga internationella klimatutvärdering redan andra gången i rad.

OP Gruppen fortsatte 2020 sitt långsiktiga klimatarbete. Under året lanserade OP Gruppen nya ansvarsfulla produkter, bidrog via finansiering till en hållbar ekonomi i företag, minskade sina egna utsläpp och ökade kunskapen om klimatförändringens konsekvenser.

Icke-finansiell rapport

OP Gruppen består av 137 andelsbanker och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag och närstående företag. Över 2 miljoner ägarkunder äger andelsbankerna och därmed hela OP Gruppen, som vid slutet av 2020 hade 12 604 anställda. OP Gruppens affärsrörelse är indelad i tre rörelsesegment: Hushållsbank (bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (bankrörelse för företag och institutioner) samt Försäkring (försäkringsrörelse). OP Gruppens huvudsakliga verksamhetsområde är Finland. Dessutom har OP Företagsbanken verksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

Företagsansvaret är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. OP Gruppens verksamhet styrs och gruppens grunduppgift stötts av våra värden: människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans. OP Gruppens mål är att vara en föregångare inom företagsansvaret i branschen.

OP Gruppen tillämpar i sin verksamhet principerna för God affärssed (Code of Business Ethics). Principerna innehåller de centrala hållbarhets- och miljöprinciperna enligt vilka alla som arbetar i OP Gruppen och alla som verkar inom gruppens förvaltning ska handla. OP Gruppen har förbundit sig att följa de internationella hållbarhetsprinciperna av vilka de viktigaste är principerna i FN:s Global Compact-initiativ. OP Gruppen undertecknade 2019 som grundande medlem principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI). Dessutom har gruppens fondbolag och kapitalförvaltningsföretag förbundit sig att följa FN:s principer för ansvarsfull placering (UN PRI). OP är en av de grundande medlemmarna i föreningen för ansvarsfull placering i Finland (Finsif ry).

Ansvarsarbetet styrs av det samhällsansvarsprogram på grupplanen som OP Andelslags förvaltningsråd godkände 2019 och som baserar sig på fyra teman: vi stärker finländarnas ekonomiska kunskaper, vi främjar en hållbar ekonomi, vi stöder den lokala livskraften och samhörigheten samt använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt. Samhällsansvarsprogrammets teman utgår från väsentlighetsanalysen av ansvarsaspekterna.

Som en del av årsrapporten offentliggör OP Gruppen samhällsansvarsrapporten för 2020 som har upprättats i enlighet med GRI-standardernas (GRI Standards) grundnivå (Core). I samhällsansvarsrapporten ingår dessutom en granskning enligt TCFD-ramverket (Task-force on Climate related Financial Disclosure).

Miljöaspekter

Miljöeffekter uppkommer i OP Gruppens egen verksamhet, leverantörskedjan och placeringsobjekten. OP Gruppen har som mål att bygga upp en hållbar ekonomi och stödja bekämpningen av och anpassningen till klimatförändringen. OP Gruppen utvecklar produkter och tjänster som gör det möjligt för kunderna att agera ansvarsfullare och miljövänligare. Gruppen beaktar också hur verksamheten påverkar naturens mångfald.

OP vill minska på den risk som klimatförändringen orsakar kunderna. Kunderna erbjuds lösningar för att reducera klimatförändringens negativa konsekvenser och för att anpassa sig till förändringen.

ESG-analysen (Environment, Social, Governance), som görs för stora företagskunder, beaktar miljöaspekterna på ett mångsidigt sätt. Analysen baserar sig på de viktigaste faktorer som påverkar affärsrörelsen i respektive bransch. I företagsfinansieringen bedömer OP Företagsbanken företagens verksamhet i anslutningen till klimatförändringen ur följande perspektiv: företagens inverkan på klimatförändringen, betydelsen av företagets åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och klimatförändringens inverkan på företaget. Om ett företag inte själv har utfört en systematisk analys av de klimatrelaterade riskerna eller om en utförd analys borde kompletteras, ger OP Företagsbankens experter förbättringsförslag. I slutet av 2020 uppgick företagskundernas lån enligt hållbarhetskriterier, gröna lån och limiter till totalt 1 523 miljoner euro.

I februari 2020 publicerade OP Företagsbanken sin första Green Bond-rapport, som bl.a. innehåller en beskrivning av företagskrediterna i green bond-portfolion, exempel på företag och projekt som finansierats med green bonds och en uppskattning av den hållbara företagsfinansieringens effekter. I november 2020 publicerade OP Bostadslånebanken en referensram för emission av gröna säkerställda obligationslån (Green Covered Bond Framework). Obligationslånen i enlighet med referensramen kan användas för att finansiera energieffektiva bostadshus (green buildings). Vid slutet av 2020 stod de gröna obligationslånen för 2,1 procent av alla obligationslån som OP Gruppen emitterat.

I placeringsverksamheten hanteras kort- och långsiktiga klimatrisker genom att man avgränsar och utesluter kolberoende gruv- och elbolag i första hand i aktiva och direkta placeringar. OP Kapitalförvaltning har integrerat uppföljningen av klimatfrågor i portföljförvaltningen. Portföljförvaltarna och ESG-specialisterna använder externa tjänsteleverantörers bolagsspecifika ESG-studier som inbegriper de väsentliga riskerna och möjligheterna i anslutning till klimatförändringen. Via placeringsverksamheten uppkommer indirekta växthusgasutsläpp. Som mätare för de aktie- och räntefonder som förvaltas av OP-Fondbolaget används koldioxidavtrycket, som offentliggörs två gånger om året. Dessutom publiceras fondspecifika företagsansvarsanalyser av OP-aktiefonderna. Av analyserna framgår bland annat respektive fonds positiva miljöpåverkan.

När OP Kiinteistösiqoitus Oy kartlägger ett placeringsobjekt utreds fastighetens energieffektivitet innan köpbeslutet fattas. Dessutom utreder OP Kiinteistösiqoitus i samband med renoveringar och nybyggen möjligheterna att producera förnybar energi med jordvärme eller solpaneler. I slutet av 2020 hade 18 fastigheter jordvärme och 32 fastigheter solkraftverk.

OP Gruppens mål är att vara klimatneutral i den egna verksamheten 2025 och att dessutom bidra till att utsläppen minskar även i leveranskedjan. De mest betydande direkta och indirekta utsläppseffekterna förorsakas av affärslokalernas värme- och elenergi. Som ett exempel på de åtgärder som vidtagits för att uppnå utsläppsmålet har förnybar energi börjat användas i OP Gruppens affärslokaler. År 2020 övergick man till utsläppsfri fjärrvärme i lokalerna i Vallgård. Det här minskade hela gruppens utsläpp med cirka 4,6 procent. Den förnybara elenergin stod 2020 för 41 procent (34) av hela gruppens elförbrukning. OP Gruppen beräknar utsläppen enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), och växthusgaserna rapporteras som CO₂-ekvivalenter. De direkta (scope1) och indirekta (scope2) jämförbara utsläppen minskade 2020 från året innan med 32,6 procent till 17 922 CO₂e-ton (23 762).

OP Gruppen fortsatte 2020 sitt långsiktiga klimatarbete med flera konkreta klimatgärningar. Via klimatgärningarna hjälpte OP Gruppen bland annat med sina finansieringslösningar företagen att nå en hållbar ekonomisk tillväxt. Gruppen lanserade också nya ansvarsfulla produkter, minskade sina egna utsläpp och spred information om klimatförändringens konsekvenser.

Utöver ansvarsredovisningen enligt GRI bedömer OP årligen effekterna av klimatförändringen i en CDP-klimatförändringsenkät. I CDP-kartläggningen 2020 behöll OP Gruppen föregångarnivån med vitsordet A-.

Sociala aspekter och aspekter som gäller personal

OP Gruppens mål är att vara en attraktiv arbetsgivare och en utmärkt arbetstagarupplevelse är ett av OP Gruppens fem strategiska prioriteringsområden. Under 2020 förbättrades arbetstagarupplevelsen särskilt genom att fokusera på välbefinnandet i arbetet och hälsosäkerheten under den

exceptionella coronatiden, på att stötta kompetensutvecklingen, på en fortlöpande förbättring av verksamheten och på att göra arbetet smidigare. Arbetstagarupplevelsen mäts till exempel genom personalundersökningar och uppföljning av friskprocenten. En omfattande personalundersökning genomfördes 2020. Friskprocenten (andelen anställda utan sjukfrånvaro) 2020 var 54 (44) procent av hela personalen.

OP Gruppen ser mångfald som en resurs, och alla garanteras lika möjligheter, rättigheter och bemötande. I personalundersökningen 2020 mättes för första gången likabehandlingen och på basis av resultaten och responsen är den god. De anställda behandlas jämnt bl.a. när det gäller avlöning, rekrytering och avancemang. För att främja mångfalden är OP Gruppens mål att öka andelen av vardera könet i bestämda chefsuppdrag till minst 40 procent. Vid slutet av 2020 var kvinnornas andel i de här uppdragen 28 procent (26). Personalens fördelning bl.a. enligt kön, lön och ålder i olika befattningsgrupper följs upp årligen.

OP Gruppen kräver att de anställda har mångsidiga kunskaper utöver de kompetenskrav som ställs i myndighetsföreskrifter. De här kunskaperna övervakas och rapporteras enligt olika behov genom utförda nätkurser. Gemensamma nätkurser för alla anställda i OP Gruppen är bl.a. förhindrande av penningtvätt, principer för god affärsred, informationssäkerhet på arbetsplatsen och säkerhetsintroduktion.

Att stödja finländarnas ekonomikunskaper utgör en del av OP Gruppens företagsansvar. Trots svårigheterna under coronaåret lärde OP Gruppen 2020 ut ekonomikunskaper till mer än 51 000 (70 000) barn och unga. Under 2020 arrangerades handledning i digitala färdigheter för totalt 4 500 (28 000) seniorer. OP Gruppens välgörenhetsdonationer uppgick 2020 till totalt cirka 2,7 miljoner euro (2,1). Donationerna riktas till teman som stöder samhällsansvarsprogrammet och OP Gruppens värden.

Aspekter som gäller mänskliga rättigheter

OP Gruppen respekterar mänskliga rättigheter och strävar efter att förebygga diskriminering i all sin verksamhet. OP Gruppens egen verksamhet är inte förknippad med betydande risker eller effekter i fråga om mänskliga rättigheter. Indirekta effekter kan dock uppkomma från leverantörskedjan eller verksamheten vid placerings- och finansieringsobjekt. OP Gruppens Kriterier för leverantörers samhällsansvar kräver att leverantörerna försäkras sig om att de mänskliga rättigheterna respekteras i leverantörskedjorna. För att mäta det här följer OP Gruppen upp antalet fall av diskriminering och antalet anmälningar via kanalen för whistle blowing.

I OP Företagsbankens ESG-analyser av stora kunder, bedöms utöver företagens miljöaspekter också deras sociala påverkan och risker systematiskt. Aspekter som gäller mänskliga rättigheter ingår i OP Kapitalförvaltnings process för uppföljning och påverkan av internationella normer. OP placerar inte aktivt direkt i företag som har varit delaktiga i

brott mot internationella normer och som inte framgångsrikt har kunnat påverkas att vidta korrigerande åtgärder.

Det viktigaste målet med de interna dataskyddsrutinerna är att säkerställa att alla intressentgrupper kan lita på OP Gruppens sätt att hantera dataskyddsaspekterna och behandla kunddata ansvarsfullt. OP har också som det första finländska företaget publicerat sina etiska principer för artificiell intelligens.

OP Gruppens ambition är att främja ett jämlikt digitalt samhälle genom att utveckla OP:s digitala tjänsters tillgänglighet. Av våra tjänster är det OP Tillgänglig som bäst uppfyller tillgänglighetskraven. OP Tillgänglig är en lättanvänd nättjänst på klarspråk för dagliga bankärenden. Den kan enkelt användas med olika apparater och hjälpmedel. Tillgängligheten till OP:s övriga digitala tjänster förbättras kontinuerligt allt eftersom utvecklingsarbetet framskrider. I OP:s mobiltjänster kan användaren redan i dag identifiera sig med fingeravtryck, och nyckeltalslistorna tillhandahålls också i punktskrift.

Bekämpning av korruption och ekobrott

OP Gruppen har förbundit sig att verka i enlighet med Principerna för god affärssed. Till ansvarsfull verksamhet hör att hantera intressekonflikter och frånsäga sig korruption. För att säkerställa att anvisningarna om principerna för god affärssed iaktas har OP Gruppen en nätkurs som är obligatorisk för alla anställda i gruppen och som ska avläggas vartannat år. Dessutom utarbetades 2020 en ny nätkurs om hantering av intressekonflikter och den är också obligatorisk för alla anställda i OP Gruppen.

OP Gruppens affärsrörelse och företag uppmärksammar och kartlägger regelbundet riskerna i anslutning till sin verksamhet, inklusive korruptionsrelaterade risker, i enlighet med anvisningen Förfaranden för hanteringen av operativa risker i OP Gruppen. OP Gruppen har i enlighet med lagstiftning och myndighetsföreskrifter upprättat policyer och metoder för kundkännedom och fortlöpande uppföljning samt för utbildning, anvisningar och skydd för personalen. Under 2020 fortsatte investeringarna i bekämpning av ekobrott. OP Gruppen har förbundit sig att fortlöpande öka och förbättra sina kompetenser för bekämpning av ekobrott. Nätkursen om förhindrande av penningtvätt är obligatorisk för alla anställda i OP Gruppen. Tvivelaktiga affärstransaktioner anmäls till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med regleringskraven. Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen via en oberoende kanal kan rapportera misstankar om överträdelse av bestämmelser och föreskrifter samt misstankar om diskriminering (whistle blowing). Anmälan kan också gälla verksamhet som strider mot OP Gruppens värden.

Risker och riskhantering beträffande den icke-finansiella rapporten

Affärsrörelsen och processägarna ansvarar för hanteringen av risker som riktar sig mot deras egen verksamhet. OP Gruppens riskhanterings- och compliance-organisationer övervakar också riskerna i anslutning till icke-finansiella aspekter samt kravefterlevnaden. Ur miljösynvinkel kan risker

förorsakas till exempel av väderförhållanden såsom skador i försäkringsrörelsen på grund av översvämningar. Med tanke på sociala aspekter och ur personalsynvinkel kan risker förorsakas till exempel via projekt som finansieras och genom tillgången på kompetent arbetskraft. Ur människorättssynvinkel kan risker uppstå bland annat via placeringsobjekt. Risker för korruption och mutor kan uppstå till exempel i finansieringsbeslut eller försummelser i kundkännedomen.

En realisering av icke-finansiella risker skulle försvaga OP Gruppens anseende och eventuellt skada kund- och intressentgruppsrelationerna. Sådana icke-finansiella risker hanteras bland annat genom att fästa uppmärksamhet vid dem i affärsrörelsens riskkartläggningar. I riskanalyserna av nya produkter, tjänster och verksamhetsmodeller strävar man dessutom efter att i mån av möjlighet eliminera de risker som identifierats i dem. Risker reduceras också genom att se till att personalen är medveten om riskerna och iaktar anvisningarna som gäller det ovan nämnda. Beträffande företagskrediterna strävar man efter att systematiskt identifiera icke-finansiella risker som påverkar kreditrisken hos företagsfinansieringens kunder.

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: kontors-, nät-, mobil- och telefontjänster. OP:s mobilkanaler (OP-mobil, OP-företagsmobilen, OP Junior) hade i december över 1,2 miljoner aktiva användare (1,1). Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt. Gruppen har som mål att erbjuda den bästa kundupplevelsen i branschen i flera kanaler.

I den undantagssituation som beror på coronaviruset har OP Gruppen koncentrerat största delen av sina tjänster till de digitala kanalerna. I mars öppnade OP en separat telefontjänst för personer som behöver särskilt stöd och för deras närmaste. Undantagssituationen har påskyndat övergången till de digitala kanalerna framför allt bland äldre personer.

Mobil- och nättjänster, mn inloggningar	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
OP-mobil	403,8	302,3	33,6
OP-företagsmobilen	15,2	10,2	49,6
Pivo	43,7	52,7	-17,0
Op.fi	68,1	102,0	-33,3
	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Sirto-betalning, registrerade kunder (OP)	899 402	666 321	35

Användningen av identifieringssättet Mobilnyckeln utvidgades i januari till tjänsten op.fi och i mars till nätbetalningar och andra nättjänster, till exempel MinSkatt och FPA. Mobilnyckeln hade i december 1,2 miljoner aktiva användare,

och den används redan vid över 80 procent av alla identifieringstransaktioner.

Siirto-mobilbetalningarna har fungerat mellan alla banker sedan april. I juni överskred antalet registrerade användare en miljon. OP och Nordea fortsätter att utveckla Siirto-systemet i samarbete. Av OP:s appar är Siirto-betalningarna möjliga både i OP-mobilerna och Pivo.

OP öppnade i juni OP Multibanktjänsten som är en ny tjänst där uppgifterna för konton i olika banker syns i samma kanal. OP:s kunder kan börja använda tjänsten i nättjänsten op.fi och i OP-mobilerna.

OP lanserade i september den nya tjänsten OP Företagsekonomi, som ersätter företagskundernas gamla Kassahanteringstjänst. OP Företagsekonomi är en digital företagstjänst för övergripande uppföljning av ekonomin, kassahanteringen och betalningarna.

I november lanserade OP den digitala tjänsten OP Placeringspartner som gör det lättare att börja placera samt tjänsten Abonnemangshantering som underlättar hanteringen av fortlöpande avtal och abonnemang.

OP Gruppens täckande kontorsnät består av 342 kontor (352). Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt cirka 570 000 följare (480 000). Utöver OP Gruppens konton i sociala medier på rikspanet har många andelsbanker egna Facebook-sidor, där de delar publikationer som är avsedda för lokala kunder.

Kapitaltäckning

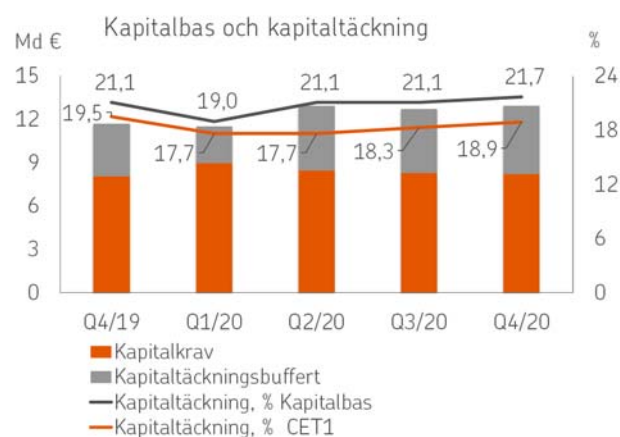
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 4,4 miljarder euro (3,2). Kapitalkravet för Bankrörelsen sjönk till 13,8 procent (14,5) beräknat på de riskvägda posterna. Lån som räknas till supplementärkapitalet (T2) emitterades för 1,3 miljarder euro under det andra kvartalet och återinlöstes för 0,4 miljarder euro under det tredje kvartalet. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 150 procent (138). Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsålägganden på grund av underskridning av buffertar.

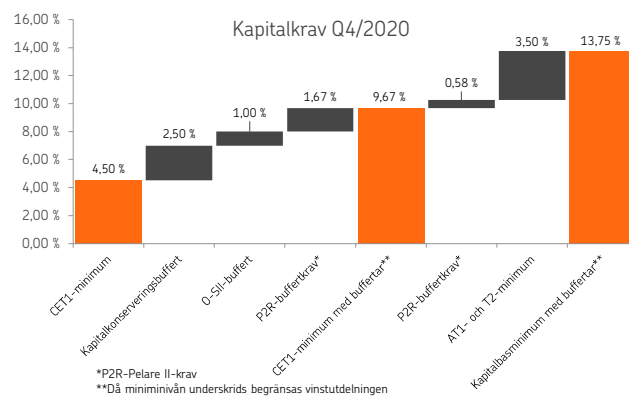
Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 18,9 procent (19,5). Nedgången i relationstalet påverkades av att utlåningen

ökade och av att riskvikterna höjdes till följd av den nya definitionen av fallissemang.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 1 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 13,8 procent för kapitalrelationen och till 9,7 procent för CET1-kapitaltäckningen.

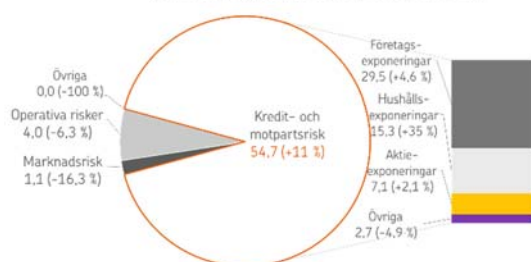

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 11,3 miljarder euro (10,8). Kärnprimärkapitalet påverkades positivt av bankrörelsens resultat samt av en minskning i avdragsposten för immateriella tillgångar till följd av en ändring av regleringen som gäller programvaruaktiveringar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 2,8 miljarder euro (2,9).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 59,7 miljarder euro (55,5), vilket är 8 procent större än vid slutet av 2019. Den lägsta gränsen för riskvikterna för hushållsexponeringar som ECB fastställt slopades och ersattes med en riskviktskoefficient som tillämpas direkt på hushållsexponeringar. I samband med att den nya definitionen av fallissemang började tillämpas ökade de genomsnittliga riskvikterna för hushålls- och

företagsexponeringar till följd av de riskviktskoefficienter som ECB fastställt samt den nya riskviktskoefficienten som tillämpas på hushållsexponeringar. Också tillväxten i utlåningsstocken ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Totalt riskvägda exponeringsbelopp 31.12.2020
59,7 md €
(förändring från årets början 7,7 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 6,8 miljarder euro (6,4) i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag. I samband med att den nya definitionen av fallissemang började tillämpas ökade riskvikterna för investeringar i försäkringsföretag till följd av de riskviktskoefficienter som ECB fastställt.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2020 att tills vidare inte ställa något konkracykliskt buffertkrav för bankerna. I april beslöt Finansinspektionen att den i samband med coronakrisen sänker OP Gruppens O-SII-buffertkrav till 1 procent och systemriskbufferten till 0 procent. De sänkta buffertkraven trädde i kraft i början av det andra kvartalet. Den lägsta gränsen för riskvikten för bolån på 15 procent gällde till slutet av 2020. Till följd av att riskvikterna för bostadskrediter ökat, hade Finansinspektionens lägsta gräns för riskvikten ingen inverkan på kapitaltäckningen.

I de kommande EU-bestämmelserna ingår ett krav som beskriver skuldsättningsgraden, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio). Bruttosoliditetsgraden för OP Gruppens bankrörelse är enligt nuvarande tolkningar uppskattningsvis 7,8 procent (8,3) enligt siffrorna vid slutet av räkenskapsperioden. Enligt utkastet till bestämmelserna är miniminivån 3 procent.

Enligt OP Gruppens bedömning är de mest betydande öppna förändringarna i reglerings- och tillsynsmiljön som påverkar kapitaltäckningen för kreditinstitut följande: eventuella skyldigheter som ställs av tillsynsmyndigheter på grund av ECB:s granskning (TRIM, Targeted Review of Internal Models) av OP:s interna modeller samt de ändringar som uppdateringen av EU:s tillsynsförordning (CRR2) medför. ECB:s granskning (TRIM) av interna modeller för företagsexponeringar beräknas försvaga CET1-kapitaltäckningen med cirka 0,8 procentenheter under 2021. CRR2-ändringarna beräknas försvaga CET1-kapitaltäckningen med cirka 0,5 procentenheter under det andra kvartalet 2021.

OP Gruppen har inlett en dialog med ECB om att omvärdera den omfattning i vilken de interna modellerna (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) ska tillämpas. Enligt nuvarande bedömning skulle en ändring av omfattningen av IRBA försvaga CET1-kapitaltäckningen med cirka 0,8 procentenheter under 2021. Den slutliga effekten och tidtabellen preciseras i och med diskussioner med tillsynsmyndigheten och tillståndsprocessen i anknäring till ändringen av omfattningen av IRBA.

OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport 2020 publiceras vecka 10.

Försäkring

Försäkringsbolagens solvens är stark. Kapitalbasen stärktes av det goda försäkringstekniska resultatet. Dessutom ökade överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret skadeförsäkringens kapitalbas med 51 miljoner euro. Kapitalkravet ökade på grund av större försäkringsrisker till följd av räntenedgången samt större marknadsrisker.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Kapitalbas, mn €*	1 205	1 008	1 436	1 423
Kapitalkrav, mn €*	762	699	746	687
Solvensprocent*	158	144	193	207
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelser)	158	144	161	170

*med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn.

OP Gruppen fick 25.4.2019 som en del av granskningen av interna modeller (TRIM) ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet. Ökningarna gäller tills vidare, tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 19.2.2020 ett beslut av ECB om ändring av definitionen av fallissemang, där riskviktskoefficienter fastställdes för företags- och hushållsexponeringarna. Riskviktskoefficienterna gäller tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 11.12.2020 ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar. Beslutet ersatte det tidigare beslutet från 2.2.2017.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). ECB:s buffertkrav (P2R) är 2,25 procent (2,0) från och med 1.1.2020.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. Kravet på OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder (MREL) har fastställts till 12 procent av skulderna och kapitalbasen totalt, dvs. cirka 27 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet vid slutet av 2018. OP Gruppen uppdaterar linjedragningen för täckningen av MREL-kravet i samband med följande MREL-beslut från tillsynsmyndigheten. MREL-relationstalet var uppskattningsvis 40 procent (43) vid slutet av 2020. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi, enligt vilken resolutionsåtgärderna riktas till OP Företagsbanken som är Single Point of Entry.

Centrala principer för riskhantering

I OP Gruppen är OP Andelslags styrelse det viktigaste beslutsorganet när det gäller uppgifter i anslutning till riskhantering. OP Andelslags förvaltningsråd fastställer styrelsens beslut om OP Gruppens riskvillighet. Styrelsens riskkommitté biträder styrelsen i hanteringen av uppgifter som hör samman med risktagning och riskhantering. Direktionen har på beslut av chefsdirektören tillsatt en riskhanteringskommitté, en styrings- och compliance-kommitté och en balanshanteringskommitté för bankrörelsen. Kommittéerna godkänner anvisningar och beskrivningar av förfaringsätt som preciserar principerna för risktagning och principerna för riskhantering. Den verkställande ledningen bereder affärsrörelsens strategiska val, som beträffande risktagningen baserar sig på Principer för OP Gruppens risktagning, som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd. I Principerna för risktagning ges riktlinjer för och motiveringar till vilka risker affärsrörelsen är beredd att ta och i vilken utsträckning. Den verkställande ledningen fattar beslut om arbetsfördelningen beträffande risktagning: vilka risker olika intjäningslogiska helheter (produkt- och tjänstekoncept) kan ta samt eventuella preciseringar av de risker som juridiska företag och olika funktioner inom dessa intjäningslogiska helheter kan ta då de betjänar kunderna.

Förvaltningsstrukturen skapar en grund för att centrala principer som styr verksamheten och de policyer och instruktioner som preciserar principerna har beretts och beslutats på tillbörligt sätt, och att varje rörelse utvärderas och övervakas med hänsyn till dess kvalitet, omfattning och komplexitet på tillbörligt sätt förutom av affärsrörelsens egen uppföljning också av aktörer som är oberoende av affärsrörelsen.

OP Gruppens ersättningsystem är förenliga med gruppens grunduppgift, värderingar och mål. Compliance och riskhanteringen deltar i beredningen av ersättningsprinciperna, ersättningspolicyer och ersättningsystemen samt i att fastställa metoder för övervakning av ersättningsprocesserna. Principerna för styrsystemet, som det solidariska ansvaret kräver, fastställer och anger riktlinjerna för centralinstitutets och dess

medlemsandelsbankers bankspecifika styrsystem som det solidariska ansvaret kräver. Ramarna för rutinerna sätts dessutom av principerna för intern kontroll, intern styrning, god affärsed och företags säkerhet.

Riskposition

OP Gruppen genomför sin strategi genom att agera ansvarsfullt, ta måttfulla risker och upprätthålla en stark kapitaltäckning och tillräcklig likviditet. OP Gruppen hade vid början av 2020 en god riskhanteringsförmåga eftersom kapitaltäckningen och likviditeten var tillräckliga i förhållande till målen.

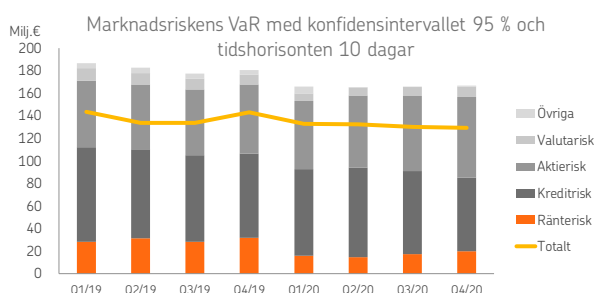
Coronapandemin spred sig snabbt i början av 2020 och påverkade samhällen globalt, vilket återspeglade sig i den ekonomiska utvecklingen och finanssektorns verksamhetsförutsättningar också i Finland. OP Gruppens affärsrörelse täcker omfattande de olika delområdena inom finanssektorn och därför kan coronapandemins direkta och indirekta effekter på OP Gruppens affärsrörelse vara många och kan om de realiserar försvaga kapitaliseringen och störa kontinuiteten i de dagliga funktionerna.

Coronapandemin påverkar OP Gruppen på tre olika sätt. Kundernas ekonomi påverkar OP Gruppens kontomedel samt kreditrisk- och försäkringsriskposition. I och med krisen har insättningarna ökat. Kundernas skuldbetalningsförmåga har försämrats till följd av coronapandemin. Kreditstockens kvalitet var dock fortsatt god. Nedskrivningarna av fordringar ökade, men hölls ändå rätt små i relation till kredit- och garantistocken. De anställdas hälsotillstånd och behov att skydda sig mot pandemin skulle i extremfall kunna äventyra kontinuiteten i de operativa affärsrörelseprocesserna. De åtgärder som vidtagits för att trygga kontinuiteten i OP Gruppens operativa verksamhet har tryggt en störningsfri verksamhet. Tillgången på finansiering till marknadsvillkor kan påverkas av vilken åsikt placerarna på den internationella finansmarknaden har om marknaden och om OP Gruppen. Den starka likviditeten har kunnat bibehållas och transaktionerna i anslutning till den långfristiga upplåningen har genomförts framgångsrikt på marknaden. På det hela taget är gruppens likviditet och kapital tillräckliga för att trygga kontinuiteten i verksamheten.

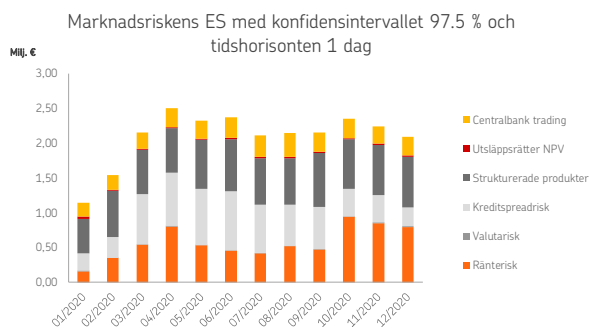
OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är goda. Coronakrisen har också allmänt återspeglat sig i priset och tillgången på bankernas marknadsupplåning. I mars stördes marknadsupplåningsmarknaden på grund av coronakrisen, och särskilt i den kortfristiga marknadsupplåningen registrerades en period då priserna steg kraftigt, och förfallande avtal kunde inte förlängas. I den långfristiga marknadsupplåningen utan säkerhet steg också riskpremierna mycket brant. Under det andra kvartalet började marknadsupplåningsmarknaden klart återhämta sig, och före slutet av året hade riskpremierna tack vare kraftiga stödåtgärder från centralbankerna sjunkit till samma nivå som före krisen.

OP Gruppen emitterade 2020 långfristiga obligationslån för totalt 8,9 miljarder euro (4,7). I Inlåningens andel av kreditstocken hölls stabil under räkenskapsperioden.

Marknadsrisken för OP Gruppens långfristiga placeringar var fortfarande måttfull. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångslagsfördelningen under räkenskapsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter OP Gruppens marknadsrisk, var 130 miljoner euro (143) vid slutet av räkenskapsperioden. I VaR ingår försäkringsföretagens totala omslutning, likviditetsreserven och bankrörelsens långfristiga placeringar i obligationslån. Försäkringsbolagens totala omslutning omfattar placeringarna, försäkringsskulden och säkringsinstrumenten för ränterisken i försäkringsskulden. Siffrorna för 2020 omfattar inte längre Markets-funktionens risk eller den interna bankens ränteriskposition.

Marknadsrisken i ränterisksäkring hos OP Företagsbankens Markets-funktion och marknadsrisken i den ränterisksäkring som överförts från OP-Bostadslånebanken till OP Företagsbanken ökade under början av året då marknadsläget förändrades och hölls efter det stabil. Marknadsriskerna mäts med Expected Shortfall (ES)-mätare med konfidensintervallet 97,5 % och löptiden 1 dag.

De operativa riskerna hölls i enlighet med målet på en moderat nivå. De realiserade operativa riskerna medförde under 2020 bruttoförluster på 7,8 miljoner euro (14,8). Med tanke på de operativa riskerna var effekterna av coronapandemin på OP Gruppen under räkenskapsperioden lindriga och riktades huvudsakligen till andelsbankerna.

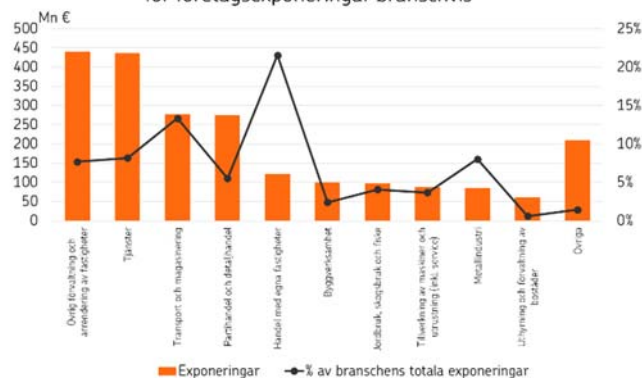
Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

Coronapandemin har inte väsentligt försvagat bankrörelsens kreditriskposition, men det finns fortfarande risk för en negativ utveckling.

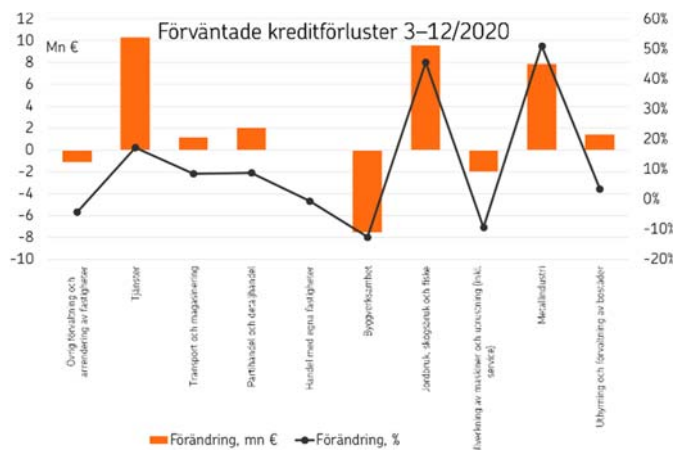
De amorteringsfriheter för krediter och ändringar i betalningsplanen som OP Gruppen beviljat främst på grund av coronakrisen gällde i slutet av december exponeringar mot kunder för cirka 8,2 miljarder euro av vilka 73,4 procent gällde exponeringar mot privatkunder. Av de amorteringsfriheter som beviljades privatkunder hörde 70,4 procent till de sex bästa kreditklasserna i OP Gruppens kreditklassificeringssystem med 16 steg för privatkunder, medan 6,4 procent hörde till de tre sämsta klasserna. Av de företagsexponeringar för vilka beviljats ändringar i betalningsplanen eller amorteringsfrihet, hörde 26,7 procent till de sju bästa kreditklasserna i OP Gruppens kreditklassificeringssystem med 20 steg för företagskunder, medan 5,4 procent hörde till de tre sämsta kreditklasserna.

Förändringar i betalningsplanen och amorteringsfriheter för företagsexponeringar branschvis

Bilden visar den branschvisa fördelningen i slutet av december av företagsexponeringar som beviljats ändringar i betalningsplanen och amorteringsfrihet huvudsakligen till följd av coronakrisen.

Av amorteringsfriheterna och ändringarna i betalningsplanerna för företagsexponeringar hörde 20,1 procent till branschen förvaltning av fastigheter, 19,9 procent till tjänster (bl.a. hotell, restauranger och turism) och 12,6 procent till transport- och magasineringsbranschen.

I mars–december bokfördes de mest betydande förväntade kreditförlusterna för exponeringar mot företag inom tjänster, jordbruk, skogsbruk och fiske samt metallindustri. Fördelningen av de förväntade kreditförlusterna per bransch presenteras i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport 2020.

Bilden visar den branschvisa förändringen av de förväntade kreditförlusterna huvudsakligen till följd av coronakrisen i mars–december.

Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar

	Presterande exponeringar med anstånd (brutto)		Nödlidande fordringar (brutto)		Problemfordringar (brutto)		Förlustreserv		Problemfordringar (netto)	
	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019
Över 90 dagar förfallna fordringar, md €			0,63	0,64	0,63	0,64	0,24	0,25	0,39	0,39
Förmodas inte bli betalda, md €			0,78	0,51	0,78	0,51	0,18	0,15	0,60	0,36
Exponeringar med anstånd, md €	3,28	2,03	1,10	0,34	4,38	2,38	0,15	0,05	4,24	2,33
Totalt, md €	3,28	2,03	2,51	1,48	5,79	3,52	0,57	0,45	5,22	3,07

OP Gruppen började i mars 2020 tillämpa en ny definition av fallissemang, vilket ökade antalet fallerade avtal. Under coronakrisen ansökte kunderna aktivt om amorteringsfrihet och ändringar i betalningsplaner för krediter, och 2020 ökade antalet exponeringar med anstånd.

Nyckeltal	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2019
Problemfordringar av kredit- och garantistocken, %	5,4	3,2	6,7	4,1	2,0	0,9
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	2,0	1,1	2,4	1,3	1,1	0,5
Presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %	3,4	2,1	4,3	2,8	0,9	0,4
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	62,3	66,2	64,2	68,3	45,9	42,1
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	15,1	15,7	9,4	8,6	85,5	59,3

De förväntade kreditförlusterna har dragits av från presterande exponeringar med anstånd. Jämförelsetalen har justerats.

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av OP Gruppens kapitalbas efter förlustreserver och annan kreditriskreducering.

Ränterisken för segmentet Hushållsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av december -57 miljoner euro (-40). Ränteintäktsrisken beräknas för en tidsperiod på ett år genom att dividera summan av ränteintäktsrisken för de tre följande åren med tre.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av december insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 41,2 miljarder euro (38,0). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Försäkring

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad ökning av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 48 miljoner euro (48). En sänkning av den räntenivån som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 29 miljoner euro (26).

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker under räkenskapsperioden. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet. För att dämpa den resultatfluktuation som beror på förändringarna i räntorna som används vid värderingen av försäkringsskulden används derivatinstrument.

Marknadsrisken för placeringarna var fortfarande måttfull. Aktierisken ökade under granskningsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 64 miljoner euro (54) vid slutet av räkenskapsperioden. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats med räntederivat.

Livförsäkring

De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden, en snabbare ökning i de försäkrades förväntade livslängd än beräknat samt annullations- och återköpsriskerna som beror på förändringar i kundbeteendet.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden med 27 miljoner euro (26). En sänkning av den räntenivån som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 31 miljoner euro (31).

Det finns en buffert för placeringssriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata försäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Buffertarna uppgick till totalt 281 miljoner euro (327) vid slutet av räkenskapsperioden.

Marknadsrisken för placeringarna var fortfarande måttfull. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångsslagsfördelningen under räkenskapsperioden. Aktierisken ökade under granskningsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 61 miljoner euro (58) vid slutet av räkenskapsperioden. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats med räntederivat.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsriskerna samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditriskmarginalerna påverkar värdet av skuldebrevens likviditetsreserven.

Marknadsrisken för skuldebrevens likviditetsreserven (VaR 95 %) förblev stabil under räkenskapsperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 197 procent (141) vid räkenskapsperiodens slut.

Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Bestämmelserna ställer ännu inte något minimikrav för NSFR-relationstalet. OP Gruppens NSFR-relationstal var 123 procent (112) vid räkenskapsperiodens slut.

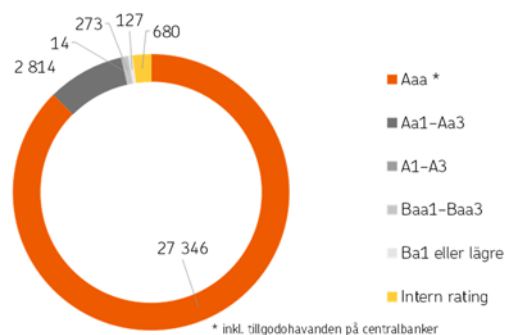

Likviditetsreserv

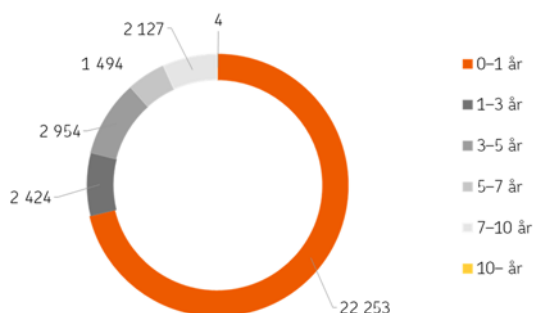
Md €	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	21,6	11,9	81,1
Skuldebrev som godtas som säkerhet	8,7	11,1	-21,9
Företagskrediter som godtas som säkerhet	-	0,0	-
Totalt	30,2	23,0	31,2
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,0	2,0	-48,7
Likviditetsreserven till marknadsvärde	31,3	25,0	24,9
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,5	-0,8	-41,2
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	30,8	24,2	27,3

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2020, mn €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2020, mn €

Rating

31.12.2020

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Negativa
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning.

Standard & Poor's ändrade 19.5.2020 utsikterna för OP Företagsbanken Abp:s långfristiga rating från stabila till negativa då BICRA-trenden (Banking Industry Country Risk Assessment) som beskriver läget för banksystemet i Finland ändrats från stabil till negativ.

OP Företagsbanken Abp:s övriga ratingar ändrades inte under 2020.

Standard & Poor's återställde utsikterna för OP Företagsbanken Abp:s långfristiga rating från negativa till stabila 22.1.2021 då BICRA-trenden som beskriver läget för banksystemet i Finland återgått från negativ till stabil.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Övrig rörelse. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Resultatet före skatt var 115 miljoner euro (235). Nedskrivningarna av fordringar på 172 miljoner euro var 136 miljoner euro större än under jämförelseåret. Nedskrivningarna ökade främst till följd av att den nya definitionen av fallissemang började tillämpas samt av coronapandemins effekter på kreditstockens kvalitet.
- Intäkterna minskade med 0,2 procent till 1 653 miljoner euro. Räntenettet ökade med 3 miljoner euro till 925 miljoner euro och provisionsnettot minskade med 10 miljoner euro till 698 miljoner euro.
- Kostnaderna minskade med 1,7 procent till 1 152 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 3,1 procent. Avskrivningarna och nedskrivningarna ökade med 8,5 procent främst till följd av förnyelsen av kortsystemet.
- Utlåningen ökade på ett år med 1,9 procent och inlåningen med 8,7 procent.
- De nödlidande fordringarna uppgick till 2,4 procent (1,3) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna riktades till effektiviseringen av IT-systemomvärlden, till slutföringen av förnyelsen av kortsystemet samt till att förbättra kundupplevelsen och kundprocesserna.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Räntenetto	925	922	0,3
Provisionsnetto	698	708	-1,5
Nettointäkter från placeringsverksamhet	2	-17	-
Övriga intäkter	29	43	-32,9
Intäkter totalt	1 653	1 657	-0,2
Personalkostnader	412	426	-3,1
Avskrivningar och nedskrivningar	60	55	8,5
Övriga rörelsekostnader	680	692	-1,6
Kostnader totalt	1 152	1 172	-1,7
Nedskrivningar av fordringar	-172	-36	-
OP-bonus till ägarkunder	-214	-214	-
Resultat före skatt	115	235	-51,2
Kostnads-intäktrelation, %	69,7	70,7	-1,0*
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	2,4	1,3	1,1*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,24	0,05	0,19*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,11	0,24	-0,13*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,30	0,45	-0,15*
Mn €	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Uttagna bolån	7 429	7 799	-4,7
Uttagna företagskrediter	2 411	2 729	-11,7
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	11 998	12 139	-1,2
Md €	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	40,0	39,6	1,2
Krediter till företag	8,1	8,1	-0,3
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	21,3	20,4	4,0
Utlåning totalt	69,4	68,1	1,9
Garantier	0,9	0,8	17,2
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	39,3	35,4	11,0
Placeringsinsättningar	19,8	19,0	4,2
Inlåning totalt	59,1	54,4	8,7

*Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Utlåningen ökade på ett år med 1,9 procent till 69,4 miljarder euro. Nya bolån togs ut för 4,7 procent mindre än under jämförelseåret. Bolänestocken ökade på ett år med 1,2 procent till 40,0 miljarder euro. Företagskreditstocken hölls ungefär lika stor som för ett år sedan, dvs. 8,1 miljarder euro.

Till ökningen i kreditstocken bidrog förutom efterfrågan på nya lån även amorteringsfria perioder som beviljats. I slutet av mars tiofaldigades ansökningarna om amorteringsfrihet för krediter temporärt. Hushållen och sme-företagen erbjöds möjlighet till amorteringsfrihet utan extra avgift, om coronapandemin hade påverkat kundernas kreditbetalningsförmåga. Från och med sommaren återgick antalet ansökningar om amorteringsfrihet till samma nivå som före pandemin.

Kundernas intresse för att skydda bolån och krediter till bostadssammanslutningar fortsatte. Av privatkundernas bolån var 27,1 procent (24,5) ränteskyddade vid slutet av räkenskapsperioden.

Inlåningen ökade på ett år med 8,7 procent till 59,1 miljarder euro. Tillväxten bestod särskilt av daglig- och betalningskonton men också av placeringsinsättningar. Inlåningen från hushåll växte kraftigast.

Den ekonomiska krisen till följd av coronapandemin syntes också som en minskning i antalet bostadsaffärer i april-maj. Svackan blev dock kortvariga. Från och med juni hade antalet affärer redan överstigit antalet vid motsvarande tid året innan då den uppdämda efterfrågan upplöstes och bostadsmarknaden återhämtade sig. De bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade minskade med 1,2 procent.

Hushållen minskade på sin konsumtion i mars-maj, vilket minskade både användningen av kontanter och betalningarna med kort. Då vårens begränsningar hävdes återhämtade sig volymerna för kortbetalningar och användningen av kontanter efter vårens bottenoteringar. Kontantvolymerna har dock inte nått upp till samma nivå som före pandemin och den långvariga trenden med minskad användning av kontanter trappades upp.

Det exceptionella coronapandemiläget fick kunderna att ta ett digitalt språng i sina bankärenden. Den elektroniska försäljningen av placeringsfonder fördubblades 2020 jämfört med året innan. Också så gott som alla bolåneansökningar kom via de digitala kanalerna och bolåneförhandlingarna fördes huvudsakligen som distansmöten. Anbudet för bostäder som OP Hem förmedlar lämnades elektroniskt. Det gjordes fler affärer än tidigare via plattformen för digitala bostadsaffärer (DIAS). OP har från första början varit med och utvecklat plattformen. Under räkenskapsperioden sålde OP en del av sitt innehav i DIAS Oy, men målet är att fortsätta med utvecklingen av plattformen samt att under

2021 sköta nästan 50 procent av bostadsaffärerna via plattformen.

OP sålde också sitt innehav i Automatia Pankkiautomaatit Oy till Loomis AB, som specialiserat sig på hantering av kontanter. OP och Loomis ingick långvariga tjänsteavtal, vilket betyder att OP också i fortsättningen är en betydande kund hos Automatia. Affären påverkar inte Automatias tjänster såsom Otto-automaternas funktion.

Under räkenskapsperioden riktades de mest betydande utvecklingsåtgärder till effektiviseringen av IT-systemomvärlden, till slutföringen av förnyelsen av kortsystemet samt till att förbättra kundupplevelsen och kundprocesserna. Till exempel OP:s digitala bolånetjänst utvidgades så att den nu är tillgänglig för alla, dvs. också andra bankers kunder kan få ett automatiskt lånebeslut av OP. Under räkenskapsperioden lanserades dessutom tjänster som stöder kundernas ekonomihantering samt OP Multibanktjänsten. Under slutet av året lanserades OP Placeringspartner, som är en helt och hållet digital tjänst som hjälper kunden att nå sitt placeringsmål med hjälp av ansvarsfulla fonder.

Periodens resultat

Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt var 115 miljoner euro (235). Räntenettet växte med 3 miljoner euro till 925 miljoner euro då utlåningen ökat. Provisionsnettot minskade huvudsakligen på grund av coronapandemin med 1,5 procent till 698 miljoner euro. Nettointäkterna från placeringsverksamheten var 2 miljoner euro (-17). Intäkterna hölls på samma nivå som under jämförelseåret och uppgick till cirka 1 653 miljoner euro.

Kostnaderna minskade med 1,7 procent till 1 152 miljoner euro. Personalkostnaderna minskade med 3,1 procent. Avskrivningarna och nedskrivningarna ökade med 8,5 procent till 60 miljoner euro främst till följd av förnyelsen av kortsystemet.

Nedskrivningarna av fordringar ökade till 172 miljoner euro (36). Kunderna ansökte under våren på grund av coronakrisen aktivt om amorteringsfrihet för krediter och ändringar i betalningstiderna, vilket tillsammans med de förändringar som coronakrisen medförde i de makroekonomiska parametrar som används vid beräkningen av förväntade kreditförluster ökade de förväntade kreditförlusterna. Dessutom ökade de förväntade kreditförlusterna då beräkningsmodellerna uppdaterades till följd av ändringar i regleringen. Den största effekten hade ibruktagningen av den nya definitionen av fallissemang. Slutliga nettokreditförluster bokfördes för 52 miljoner euro (42). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,4 procent (1,3) av kredit- och garantistocken.

Företagsbank

- Resultatet före skatt förbättrades till 349 miljoner euro (311).
- Intäkterna ökade med 7,9 procent. Räntenettet ökade med 2,9 procent och provisionsnettot med 22,0 procent. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 19,7 procent.
- Kostnaderna ökade till 286 miljoner euro (277). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 8,2 procent då ICT-kostnaderna och stabilitetsavgiften ökade.
- Utlåningen ökade på ett år med 1,2 procent till 24,0 miljarder euro, och inlåningen ökade med 17,2 procent till 13,1 miljarder euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade på ett år med 7,1 procent.
- Nedskrivningarna av fordringar var 53 miljoner euro (51). De nödlidande fordringarna uppgick till 1,1 procent (0,5) av kredit- och garantistocken.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna gällde förnyelsen av system för betalning, finansiering och kapitalförvaltning.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Räntenetto	394	383	2,9
Provisionsnetto	153	125	22,0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	143	119	19,7
Övriga intäkter	17	27	-38,8
Intäkter totalt	707	655	7,9
Personalkostnader	71	76	-6,6
Avskrivningar och nedskrivningar	18	20	-6,6
Övriga rörelsekostnader	197	182	8,2
Kostnader totalt	286	277	3,1
Nedskrivningar av fordringar	-53	-51	5,1
OP-bonus till ägarkunder	-18	-16	10,3
Resultat före skatt	349	311	12,5
Kostnads-intäktrelation, %	40,4	42,3	1,9*
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	1,06	0,53	0,53*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,20	0,19	0,01*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,86	0,85	0,01*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,91	0,89	0,01*
Md €	31.12.2020	31.12.2019	Förändring, %
Utlåning			
Krediter till företag	14,4	14,5	-0,7
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	9,6	9,2	4,3
Utlåning totalt	24,0	23,7	1,2
Garantier	2,6	3,1	-18,1
Inlåning	13,1	11,2	17,2
Förvaltade medel (brutto)**			
Placeringsfonder	27,6	25,6	7,8
Institutionella kunder	25,3	24,4	3,6
Private Banking	11,3	9,9	14,3
Förvaltade medel totalt (brutto)	64,2	59,9	9,2
Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Nettoförsäljning			
Private Banking-kunder	225	49	355,4
Institutionella kunder	190	-49	-490,4
Nettoförsäljning totalt	415	1	-

*Förändring i relationstalet

**Talen för jämförelseåret har justerats så att de motsvarar den nuvarande redovisningen.

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Ab:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab och OP Kiinteistösiijointus Oy.

Utlåningen ökade på ett år med 1,2 procent till 24,0 miljarder euro. Inlåningen ökade på ett år med 17,2 procent till 13,1 miljarder euro.

De mest betydande utvecklingsåtgärder inom segmentet Företagsbank gällde förnyelsen av system för betalning, finansiering och kapitalförvaltning.

I november valde de finländska storföretagen OP Företagsbanken till Finlands bästa företagsbank i Prosperas undersökning Corporate Banking 2020 Finland. Dessutom valde The Banker i november åter OP till bästa bank i Finland (Bank of the Year) i sin årliga bedömning.

Under räkenskapsperioden anslöt sig OP Gruppen som stiftande delägare till det europeiska betalningsprojektet European Payment Initiative (EPI). EPI har som mål att skapa en enhetlig och innovativ europeisk betalningslösning. Avsikten är att lösningen ska bli det nya grundläggande betalssystemet för europeiska konsumenter och köpmän. Under 2020 lanserade OP den nya tjänsten OP Företagsekonomi. OP Företagsekonomi är en digital tjänst som hjälper företagen med kassahanteringen och den övergripande ekonomiuppföljningen. I september utvidgade OP SEPA-expressbetalningarna i realtid till företagets massbetalningar i materialöverföringskanalen som den första banken i Finland.

Kapitalförvaltningens nettoförsäljning förbättrades från jämförelseåret och var 421 miljoner euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade på ett år med 7,1 procent till 64,2 miljarder euro. I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 11 miljarder euro (11).

Antalet fondandelsägare i OP-fonderna ökade under räkenskapsperioden med cirka 115 000 brutto till 965 000 andelsägare. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,15 (3,21).

Placerarnas intresse för alternativa fonder har ökat. Finlands första hållbarhetsfond på tillväxtmarknaderna OP Finnfund Global Impact Fund I strävar efter positiva effekter för bland annat klimatförändringen, en tryggad livsmedelsförsörjning, jämställdheten mellan könen samt tillgången till finansiering. Hållbarhetsfondens andra finansieringsomgång upphörde i början av december och samlade ytterligare kapital på 58 miljoner euro.

Den osäkerhet coronapandemin gav upphov till påverkade segmentet Företagsbank särskilt genom kredit efterfrågan och kapitalmarknaden. Kreditriskmarginalerna och volatiliteten på kapitalmarknaden ökade särskilt under det första kvartalet. Å andra sidan ökade handelsaktiviteten. De förvaltade medlen

ökade under årets senare hälft. Coronavirusets effekter och utvecklingen i den ekonomiska omvärlden återspeglades i efterfrågan på tjänster, placeringsmarknaden och hur nedskrivningarna av fordringar utvecklades.

Periodens resultat

Segmentet Företagsbanks resultat före skatt ökade till 349 miljoner euro (311). Intäkterna uppgick till 707 miljoner euro (655) och kostnaderna till 286 miljoner euro (277). Kostnads-intäktsrelationen stärktes till 40,4 procent (42,3). Räntenettet växte med 2,9 procent till 394 miljoner euro till följd av att utlåningen ökat. Också kreditgivningens marginaler ökade.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 153 miljoner euro (125). Ökningen i övrigt provisionsnetto beror främst på förändringen i OP Gruppens interna debiteringar.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1-12/ 2020	1-12/ 2019	Förändring, %
Fonder	112	105	6,8
Kapitalförvaltning	17	24	-30,7
Övriga	24	-4	-
Totalt	153	125	22,0

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 19,7 procent till 143 miljoner euro. CVA-justeringen försvagade resultatet med 19 miljoner euro (-12). Intäkterna från kundernas handel ökade. Minskningen i kreditriskmarginalerna ökade värderingen av handelslagret särskilt jämfört med årets första kvartal. Jämförelseårets nettointäkter från placeringsverksamheten sjönk med 25 miljoner euro till följd av ändringar i värderingsmodellerna för derivat.

Kostnaderna ökade till 286 miljoner euro (277). Personalkostnaderna minskade med 71 miljoner euro (76). Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna med 11 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 8,2 procent till 197 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade med 6 miljoner euro och EU:s stabilitetsavgift med 2 miljoner euro.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 53 miljoner euro (51). Nedskrivningarna av fordringar ökade under räkenskapsperioden till följd av coronapandemins inverkan på kreditstockens kvalitet samt den nya definitionen av fallissemang, som på grund av en ändring i regelverket började tillämpas under det första kvartalet. Till ökningen i nedskrivningarna bidrog även de förändringar som coronakrisen medförde i de makroekonomiska parametrarna för beräkning av förväntade kreditförluster samt överföringen av krediter mellan olika nedskrivningssteg. Slutliga nettokreditförluster bokfördes under räkenskapsperioden för 55 miljoner euro (3). Till ökningen av de slutliga nettokreditförlusterna bidrog en omstrukturering av fordringarna. De nödlidande fordringarna uppgick till 1,1 procent (0,5) av kredit- och garantistocken.

Försäkring

- Resultatet före skatt var 348 miljoner euro (373). Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret förbättrade resultatet med 85 miljoner euro. Minskningen i placeringsintäkter försvagade resultatet.
- Skadeförsäkringens premieintäkter ökade med 1,9 procent och försäkringsersättningarna, utan förändringen i diskonteringsräntan, minskade med 3,7 procent.
- Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 84 miljoner euro (331). Nettointäkterna från placeringar värderade till verkligt värde var i skadeförsäkringen 25 miljoner euro (96) och i livförsäkringen 14 miljoner euro (72).
- Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades och var 87,8 (92,7) och den operativa riskprocenten 61,1 (65,1). Den operativa omkostnadsprocenten var 26,6 (27,7).
- De fondanknutna försäkringsbesparingarna i livförsäkringen ökade från årsskiftet med 4,2 procent till 11,3 miljarder euro.
- Utvecklingsåtgärder riktades till de elektroniska tjänsterna och förnyelsen av bassystem.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Premieintäkter	1 506	1 479	1,9
Försäkringsersättningar	951	1 077	-11,7
Livförsäkringens riskrörelse	26	29	-11,7
Försäkringsnetto	582	431	34,9
Livförsäkringens provisionsnetto	106	135	-21,4
Skadeförsäkringens provisionsnetto	-36	-49	27,0
Hälsa och välbefinnande, provisionsnetto	7	13	-41,3
Provisionsnetto	78	99	-21,1
Nettointäkter från placeringsverksamhet	88	435	-79,8
Övriga nettointäkter	8	4	98,5
Intäkter totalt	755	969	-22,1
Personalkostnader	140	133	4,0
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar	-85		
Avskrivningar och nedskrivningar	60	71	-15,8
Övriga rörelsekostnader	269	269	-0,1
Kostnader totalt	384	473	-18,9
OP-bonus till ägarkunder	-19	-19	-0,4
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-4	-104	-96,9
Resultat före skatt	348	373	-6,5
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,16	1,29	-0,13*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,22	1,36	-0,14*
Operativ totalkostnadsprocent (sf)	87,8	92,7	
Operativ riskprocent (sf)	61,1	65,1	
Operativ omkostnadsprocent (sf)	26,6	27,7	
Operativ driftskostnadsprocent (lf)	42,1	35,5	

sf = skadeförsäkring, lf = livförsäkring

*Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Försäkring består av skade- och livförsäkring samt hälso- och välbefinnanderörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab och OP-Livförsäkrings Ab samt Pohjola Sjukhus Ab. A-Försäkring Ab fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.3.2020.

De mest betydande utvecklingsåtgärder riktades till utvecklingen av elektroniska tjänster och köptjänster samt förnyelsen av skadeförsäkringens bassystem.

Under våren och sommaren ökade skadorna inom rese- och avbrottsförsäkringar på grund av coronapandemin. I flera andra försäkringsgrenar minskade antalet skador då den allmänna aktiviteten minskade. Mot slutet av året återgick antalet skador till samma nivå som före pandemin. Försäkringsersättningarna till följd av coronapandemin var totalt 37 miljoner euro.

Pohjola Sjukhus donerade på våren och sommaren de anställdas insats till hälsovårdsuppgifter. Sjukhusets anställda har hjälpt bland annat med spårningen av smittkedjor.

Placeringsmarknaden återhämtade sig efter raset i mars. De fondanknutna försäkringsbesparingarna på 11,3 miljarder euro var 4,2 procent större än vid slutet av jämförelseåret. Nettoförsäljningen av fondanknutna försäkringar var 193 miljoner euro (-275). Återköpen inom livförsäkringen höll sig på en måttlig nivå.

Periodens resultat

Resultatet före skatt var 348 miljoner euro (373). Försäkringsnettot förbättrades till 582 miljoner euro (431). Skadeförsäkringens diskonteringsränta sänktes från 1,0 procent till 0,85 procent, vilket minskade försäkringsnettot med 45 miljoner euro (136). En post som motsvarar förändringen i diskonteringsräntan för skadeförsäkringens försäkringsskuld, syns som en positiv värdeförändring i nettointäkterna från placeringsverksamheten.

Skadeförsäkringens premieintäkter

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Privatkunder	857	826	3,8
Företagskunder	649	653	-0,6
Totalt	1 506	1 479	1,9

Utan förändringen i diskonteringsräntan minskade försäkringsersättningarna med 3,7 procent till 906 miljoner euro. Under januari–december registrerades 119 (87) nya stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 131 miljoner euro (80). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Skadekostnaden ökade särskilt till följd av ersättningar för reseskador och företags avbrottskador i anslutning till coronapandemin. Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna förbättrade resultatet med 10 miljoner euro, då de under jämförelseåret försvagade resultatet med 4 miljoner euro.

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 39 miljoner euro (24). Skadeförsäkringens operativa riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 61,1 (65,1).

Provisionsnettot minskade med 21,1 procent till 78 miljoner euro.

Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna med 85 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade kostnaderna med 1,0 procent till 469 miljoner euro. Skadeförsäkringens operativa omkostnadsprocent, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 26,6 (27,7).

Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades till 87,8 (92,7). De operativa nyckeltalen innehåller inte förändringen i diskonteringsräntan eller överföringen av arbetspensionsansvaret.

Placeringsverksamheten

Intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2020	1-12/2019
Verkligt värde via övrigt totalresultat	47	217
Verkligt värde via resultatet	230	389
Upplupet anskaffningsvärde	-5	1
Livförsäkringsposter*	-154	-161
Upplösning av diskontering (sf)	-21	-27
Intresseföretag	-11	17
Nettointäkter från placeringsverksamhet	88	435
Tillfälligt undantag	-4	-104
Totalt	84	331

*Omfattar räntegottgörelser på kunders försäkringsbesparingar, förändringar i räntekompletteringar och övriga försäkringstekniska poster samt förändringar i verkligt värde av fondanknutna placeringar och placeringar i de separata balansräkningarna.

Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 84 miljoner euro (331). Realisationsvinsterna från placeringar uppgick i skadeförsäkringen till 23 miljoner euro (90) och i livförsäkringen till 26 miljoner euro (96).

Försäkringsskuldens ränterisk har säkrats med räntekompletteringar och räntederivat. Nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen förbättrade resultatet med 2 miljoner euro (-2). Räntekompletteringarna av försäkringsskuldens utan de separata balansräkningarna var vid räkenskapsperiodens slut 490 miljoner euro (426). Av räntekompletteringarna utgjorde 44 miljoner euro (46) kortfristiga räntekompletteringar.

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2020	1-12/2019
Nettointäkter från placeringar, mn €*	25	96
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	4,8	8,4
Ränteplaceringarnas Running Yield, %	1,0	1,3
	31.12.2020	31.12.2019
Placeringsbestånd, mn €	4 102	3 952
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	92
Fordringar med rating A, minst, %	58	61
Modifierad duration, %	3,5	4,0

*Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskuldens till marknads villkor.

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

Mn €	1-12/2020	1-12/2019
Nettointäkter från placeringar, mn €**	14	72
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	5,0	9,4
Ränteplaceringarnas Running Yield, %	1,0	1,2
	31.12.2020	31.12.2019
Placeringsbestånd, mn €	3 602	3 619
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	90	88
Fordringar med rating A, minst, %	58	64
Modifierad duration, %	3,2	2,9

*utan de separata balansräkningarna

**Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdetförändringen i försäkringskulden till marknadsvillkor. De separata balansräkningarna ingår inte i nettointäkterna från placeringarna.

Övrig rörelse

Nyckeltal

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Räntenetto	-60	-59	-
Provisionsnetto	9	6	37,7
Nettointäkter från placeringsverksamhet	12	38	-67,5
Övriga rörelseintäkter	744	593	25,4
Intäkter totalt	705	578	21,9
Personalkostnader	177	148	19,6
Avskrivningar och nedskrivningar	138	132	4,8
Övriga rörelsekostnader	388	336	15,4
Kostnader totalt	703	616	14,2
Nedskrivningar av fordringar	1	0	-
Resultat före skatt	3	-37	-

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder rörelsesegmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag, OP-Tjänster Ab och OP Företagsbanken Ab:s centralbanksfunktioner.

Periodens resultat

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var 3 miljoner euro (-37). Resultatet förbättrades av försäljningen av fastigheten i Vallgård och försämrades av de ökade kostnaderna. Intäkterna ökade med 21,9 procent till 705 miljoner euro.

Räntenettet för segmentet Övrig rörelse var -60 miljoner euro (-59). Nettointäkterna från placeringsverksamheten var 12 miljoner euro (38). Under jämförelseåret förbättrades nettointäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel av en resultatpåverkan på 16 miljoner euro, som uppstod vid upplösningen av skyddet för den TLTRO II-finansiering (Targeted longer-term refinancing operations) som betalades i förtid.

De övriga rörelseintäkterna ökade med 25,4 procent till 744 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade under det första kvartalet till följd av försäljningen av fastigheten i Vallgård. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal. Fastigheten redovisades som en nyttjanderättspost i balansräkningen. Värdet av nyttjanderättsposten i enlighet med standarden IFRS 16 var 138 miljoner euro och leasingkulden 225 miljoner euro.

Kostnaderna i segmentet Övrig rörelse ökade från jämförelseåret med 14,2 procent till 703 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 19,6 procent till 177 miljoner euro. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar ökade med 4,8 procent till 138 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 15,4 procent till 388 miljoner euro då ICT-kostnaderna ökade med 40 miljoner euro.

Snittmarginalen för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor, TLTRO-upplåningen och säkerställda obligationslån var i december 19 räntepoäng (19). De säkerställda obligationslånen rapporteras som en del av segmentet Hushållsbank.

OP Gruppens tillgång på finansiering hölls god. Under januari-december emitterades långfristiga obligationslån för totalt 8,9 miljarder euro. I mars stördes marknadsupplåningsmarknaden på grund av coronakrisen, och särskilt i den kortfristiga marknadsupplåningen registrerades en period då priserna steg kraftigt, och förfallande avtal kunde inte förlängas. I den långfristiga marknadsupplåningen utan säkerhet steg också riskpremierna mycket brant. Under det andra kvartalet började marknadsupplåningsmarknaden klart återhämta sig, och före slutet av året hade riskpremierna tack vare kraftiga stödåtgärder från centralbankerna sjunkit till samma nivå som före krisen.

I januari emitterades ett senior non-preferred-obligationslån på 500 miljoner euro med löptiden 7 år samt ett säkerställt obligationslån på 1 miljard euro med löptiden 8,25 år. I maj och juni emitterades två obligationslån till seniorvillkor på 1 miljard euro med en löptid på 5,25 och 4 år. I november emitterades ett obligationslån till seniorvillkor på 1 miljard euro och med en löptid på 7 år samt ett säkerställt obligationslån på 1,25 miljarder euro med en löptid på 10 år.

I maj och juni emitterades dessutom två obligationslån som räknas till det supplementära kapitalet, det ena i SEK på 3,25 miljarder kronor och det andra i EUR på 1 miljard euro. Lånen som räknas till det supplementära kapitalet har en löptid på 10 år, men de kan förfalla till betalning 5 år efter emissionen.

I augusti återinlöstes i förtid ett lån i SEK på 3,5 miljarder kronor som räknas till det supplementära kapitalet. Lånet hade en löptid på 10 år och dess förfallodag var 25.8.2025.

I mars tog OP Gruppen finansiering i USD på 500 miljoner dollar som ECB erbjöd bankerna med en löptid på under ett år. Dessutom deltog OP Gruppen i juni i den tredje serien av Europeiska centralbankens riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO III) med 6,0 miljarder euro. OP Gruppen har TLTRO III-finansiering för totalt 8,0 miljarder euro.

Europeiska centralbankens råd har under 2020 ändrat villkoren för TLTRO III-finansieringen i syfte att främja bankernas utlåning till dem som drabbas hårdast av coronavirusets spridning (COVID-19). Enligt de ändrade villkoren kan räntan under perioden 24.6.2020–23.6.2022 vara ECB:s inlåningsränta (vid rapporteringstidpunkten -0,50 %) minus 0,50 % och för den löptid som återstår efter det högst ECB:s inlåningsränta. Den nedsatta räntan är villkorlig och kräver att vissa tillväxtkriterier för nettoutlåningen uppfylls. Den slutliga räntan bestäms först då TLTRO III-operationen förfaller (eller vid återbetalning). Ränteändringarna återspeglar sig i den effektiva skuldräntan. OP Gruppen räknar med att uppfylla de tillväxtkriterier för nettoutlåningen som påverkar priset på finansieringen.

Trots coronakrisen förblev likviditeten god under 2020.

Tjänsteutveckling

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 282 miljoner euro (313). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 97 miljoner euro (123) aktiverats. Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här verksamhetsberättelsen.

OP Gruppen ingick våren 2019 ett femårigt avtal med Tata Consultancy Services Ltd (TCS) om produktionen av ICT-tjänster. Avtalet omfattar OP Gruppens ICT-infrastruktur tjänster såsom centraldator-, server- och kapacitetstjänsterna. Dessutom omfattar avtalet datacenter- och molntjänsterna. Överföringen av ICT-infrastruktur tjänsterna till TCS framskrider enligt planerna och väntas vara slutförd i februari 2021.

Personal

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP Gruppen 12 604 anställda (12 226). Antalet anställda var i genomsnitt 12 486 (12 376). Under 2020 ökade antalet anställda särskilt inom utveckling och riskhantering.

Antal anställda vid räkenskapsperiodens slut

	31.12.2020	31.12.2019
Hushållsbank	7 069	7 230
Företagsbank	899	907
Försäkring	2 260	2 015
Övrig rörelse	2 376	2 074
Totalt	12 604	12 226

Under räkenskapsperioden gick 282 personer (306) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 62,3 år (61,8).

Ersättningar

OP Gruppens rörliga ersättningar består 2020 av ett resultatlönesystem och en personalfond som omfattar alla anställda. De företagsspecifika målen enligt årsplanen samt de strategiska målen på grupplanet beaktas i mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden. Ersättningsystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningsystemen inom finansbranschen.

Lönen, arvoden och övriga förmåner för OP Andelslags direktionsledamöter bestäms av OP Andelslags styrelse på förslag av styrelsens nominerings- och ersättningskommitté.

Villkoren för direktionsledamöternas tjänsteförhållande har fastställts i ett skriftligt direktörsavtal som styrelsen (eller förvaltningsrådet för tjänsteförhållanden som inletts före 2020) har godkänt.

Den information som enligt tillsynsförordningen krävs om ersättningar till personer med inverkan på OP Gruppens riskposition offentliggörs årligen på OP Gruppens webbplats. Uppskovsförfarandet baserar sig på ett förfarande enligt kreditinstitutslagen (610/2014), som beskrivs i not 9 om personalkostnader i OP Gruppens IFRS-bokslut för 2020. Ersättningsrapporten för OP Gruppens organ 2020 och ersättningspolicyn för OP Gruppens organ publiceras som separata rapporter som en del av OP Gruppens årliga rapporthelhet

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av räkenskapsperioden totalt 137 andelsbanker (147) och OP Andelslagskoncernen. Under räkenskapsperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Köyliön Osuuspankki och Vampulan Osuuspankki fusionerades med Säkylän Osuuspankki 29.2.2020. I samband med fusionen ändrades Säkylän Osuuspankkis firma till Ala-Satakunnan Osuuspankki.

Kihniön Osuuspankki fusionerades med Virtain Osuuspankki 29.2.2020. Efter det fusionerades Virtain Osuuspankki samma dag med Ruoveden Osuuspankki. I samband med fusionerna ändrades Ruoveden Osuuspankkis firma till Ylä-Pirkanmaan Osuuspankki.

Kannuksen Osuuspankki fusionerades med Suomenselän Osuuspankki 31.3.2020.

Kesälähden Osuuspankki fusionerades med Pohjois-Karjalan Osuuspankki 30.4.2020.

Honkilahden Osuuspankki fusionerades med Euran Osuuspankki 31.7.2020.

Parikkalan Osuuspankki och Simpeleen Osuuspankki fusionerades med Etelä-Karjalan Osuuspankki 31.8.2020.

Kalajoen Osuuspankki fusionerades med Mellersta Österbottens Andelsbank 31.10.2020.

Ruukin Osuuspankki, Vihannin Osuuspankki och Raahen Seudun Osuuspankki har 29.9.2020 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Ruukin Osuuspankki och Vihannin Osuuspankki fusioneras med Raahen Seudun Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionerna är 31.3.2021. I samband med fusionerna ändras Raahen Seudun Osuuspankkis firma till Raahentienoon Osuuspankki.

Lokalahden Osuuspankki, Taivassalon Osuuspankki och Lounaisrannikon Osuuspankki har 26.11.2020 godkänt

fusionsplaner, enligt vilka Lokalahden Osuuspankki och Taivassalon Osuuspankki fusioneras med Lounaisrannikon Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionerna är 31.3.2021.

Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki och Auranmaan Osuuspankki har 26.11.2020 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki fusioneras med Auranmaan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 30.4.2021. I samband med fusionen ändras Auranmaan Osuuspankkis firma till Osuuspankki Vakka-Auranmaa.

Artjärven Osuuspankki och Västra-Kymmene Andelsbank har 19.1.2021 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Artjärven Osuuspankki fusioneras med Västra-Kymmene Andelsbank. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.7.2021.

OP Andelslagskoncernens struktur förenklas

OP Gruppens centralinstitutskoncern genomför strukturella juridiska förändringar för att förenkla koncernstrukturen, förtydliga ledandet och lätta på kostnadsstrukturen.

A-Försäkring Ab fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.3.2020.

Kaivokadun PL-hallinto Oy fusionerades med OP Företagsbanken Abp 31.10.2020.

OP Co-ride Oy fusionerades med OP Andelslag 31.10.2020.

Överföringen av OP-Eläkekassas återstående pensionsansvar till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen genomfördes 31.12.2020. OP-Eläkekassa kommer att upplösas genom likvidation under 2021.

OP Asset Management Execution Services Oy och OP Kapitalförvaltning Ab har 27.10.2020 godkänt en fusionsplan, enligt vilken OP Asset Management Execution Services Oy genom en dotterbolagsfusion fusioneras med OP Kapitalförvaltning Ab. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 30.4.2021.

OP Gruppen planerar ett strukturarrangemang där Pohjola Försäkring Ab skulle överföras från OP Företagsbanken Abp:s ägo till OP Andelslags direkta ägo. Planen togs upp första gången 2014. Dessutom planeras en fusion av OP Företagsbanken Abp:s dotterbolag i Baltikum med OP Företagsbanken.

OP Andelslags förvaltning

OP Andelslags förvaltningsråd beslutade 30.10.2019 om en villkorlig sammansättning av den nya styrelsen.

Förvaltningsrådet fastställde utnämningarna när andelslagets nya stadgar trätt i kraft 1.1.2020.

Styrelsen består 1.1.2020 av följande ledamöter: Leif Enberg (f. 1954, ekonomie magister, HHJ PJ), Jarna Heinonen (f. 1965, ekonomie doktor), Jari Himanen (f. 1962, studentmerkonom, eMBA), Kati Levoranta (f. 1970, juris kandidat, MBA), Pekka Loikkanen (f. 1959, ekonomie magister), Riitta Palomäki (f. 1957, ekonomie magister), Jaakko Pehkonen (f. 1960, ekonom, ekonomie doktor), Timo Ritakallio (f. 1962, teknologie doktor, juris magister, MBA), Olli Tarkkanen (f. 1962, juris kandidat, eMBA) och Mervi Väisänen (f. 1963, ekonomie magister, HHJ PJ).

Styrelsen valde i början av 2020 Jaakko Pehkonen till ordförande och Jarna Heinonen till vice ordförande. Dessutom har styrelsen inom sig valt ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer.

OP Andelslags förvaltningsråd utsåg 10.6.2020 teknologie doktor Tero Ojanperä (f. 1966) till ledamot av OP Andelslags styrelse från 1.7.2020. Styrelsen består från 1.7.2020 av 11 ledamöter.

Förvaltningsrådet omvalde 18.11.2020 alla styrelseledamöter för verksamhetsperioden 1.1–31.12.2021. Dessutom valde styrelsen 15.12.2020 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen. Inga ändringar skedde i sammansättningarna av styrelsens kommittéer.

OP Gruppens centralinstituts (OP Andelslag) ordinarie andelsstämma hölls 19.3.2020.

Följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå omvaldes till förvaltningsrådet för en mandatperiod som slutar 2021: verkställande direktör Mika Helin och restonom, MBA Mervi Hinkkanen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter för den mandattid som slutar 2021 valdes upphandlingschef Päivi Hakasuo, professor Juha-Pekka Junttila, påbyggnadsstuderande Päivi Kujala, verkställande direktör Pekka Lehtonen, verkställande direktör Sirpa Leppäkoski, Senior Manager Anssi Mäkelä, verkställande direktör Ulf Nylund, lantbruksföretagare Johanna Pättiniemi, utvecklingsdirektör Tiina Rajala, företagare Timo Syrjälä och verkställande direktör Pauliina Takala.

Förvaltningsrådet hade vid slutet av året sammanlagt 33 ledamöter.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet sitt presidium. Som ordförande fortsätter administrationsdirektör Annukka Nikola och som vice ordförande professor Markku Sotarauta och verkställande direktör Ari Väänänen.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2020. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

Andelsstämman beslöt 19.3.2020 att ändra centralinstitutets stadgar. En central ändring är att mandatfördelningen i förvaltningsrådet i fortsättningen bestäms så att varje OP-förbund har sex mandat i centralinstitutets förvaltningsråd.

OP Gruppens juridiska struktur

OP Gruppen och sammanslutningen av andelsbanker

Sammanslutningen av de andelsbanker som hör till OP Gruppen utgörs av sammanslutningens centralinstitut OP Andelslag och företagen i centralinstitutets finansiella företagsgrupp, medlemskreditinstituten i centralinstitutet och företagen i medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupper samt sådana kreditinstitut, finansiella institut och tjänsteföretag av vilkas röster de ovan nämnda företagen tillsammans innehar över hälften.

OP Gruppen består av sammanslutningen av andelsbanker och sådana företag som inte ingår i sammanslutningen, men av vilkas röster företag som hör till sammanslutningen innehar över hälften. Omfattningen hos OP Gruppen skiljer sig från omfattningen hos sammanslutningen av andelsbanker genom att OP Gruppen också omfattar andra företag än kreditinstitut, finansiella institut eller tjänsteföretag. De viktigaste av de här företagen är försäkringsbolagen, som tillsammans med sammanslutningen bildar ett finans- och försäkringskonglomerat.

Styrning, riskhantering och kapitaltäckning i sammanslutningen av andelsbanker

Centralinstitutet styr sina medlemskreditinstitut i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och fungerar som OP Gruppens strategiska ägarsammanslutning.

Enligt sammanslutningslagen övervakas de till sammanslutningen hörande företagens konsoliderade kapitalkrav och likviditet gruppbaserat på sammanslutningsplanet. Centralinstitutet är skyldigt att övervaka medlemskreditinstitutets verksamhet, ge dem anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning och intern kontroll för att trygga deras likviditet och kapitaltäckning samt ge dem anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet. Centralinstitutet kan dessutom på det sätt som bestäms i centralinstitutets stadgar för medlemskreditinstituten fastställa allmänna principer för verksamhet som är av betydelse för sammanslutningen.

Skyldigheten att ge anvisningar och att utöva tillsyn ger dock inte centralinstitutet befogenheter att bestämma om medlemskreditinstitutets affärsrörelse. Varje medlemskreditinstitut bedriver sin affärsrörelse självständigt

inom ramen för sina resurser och centralinstitutets anvisningar.

Ett företag som hör till sammanslutningen får inte i sin verksamhet ta så stora risker att den gruppbaserade kapitaltäckningen eller likviditeten för de företag som hör till sammanslutningen väsentligt äventyras. Centralinstitutet ska enligt lagen ha en tillförlitlig förvaltning som gör det möjligt att effektivt hantera sammanslutningens risker samt med hänsyn till sammanslutningens verksamhet tillräcklig intern kontroll och riskhanteringssystem. De principer som iakttas i riskhanteringen inom sammanslutningen av andelsbanker ingår i dokumentet om OP Gruppens riskhantering och risktoleranssystem, och de beskrivs mer i detalj på annat håll i verksamhetsberättelsen samt i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

Sammanslutningen måste uppfylla de ekonomiska krav som lagen ställer på sammanslutningen. Sammanslutningen ska ha en kapitalbas som uppgår till minst det belopp som föreskrivs i 10 kapitlet 1 § i kreditinstitutslagen.

Medlemskreditinstitutets kapitaltäckning och övervakningen av den

Enligt sammanslutningslagen får tillsynsmyndigheten ge centralinstitutet tillstånd att besluta om undantag för sina medlemskreditinstitut i fråga om kapitalbasens relation till kapitalkravet, exponeringarna mot kunder, kraven på likviditeten och den kvalitativa riskhanteringen. Centralinstitutet får inte bevilja undantag från bestämmelserna till ett kreditinstitut som avsevärt eller upprepade gånger försummat centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen eller att fullgöra sina skyldigheter enligt 23 § eller enligt ett tillstånd som tillsynsmyndigheten beviljat med stöd av den bestämmelsen. Ett sådant undantag får ges för högst tre år. Centralinstitutet har med tillsynsmyndighetens tillstånd beviljat medlemskreditinstitut undantag som gäller exponeringarna mot kunder, likviditeten och den kvalitativa riskhanteringen. Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut uppgifterna om kapitaltäckningen (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut för sammanslutningen av andelsbanker.

Tillsyn över sammanslutningen av andelsbanker

Centralinstitutet och sammanslutningen av andelsbanker övervakas av Europeiska centralbanken (ECB). Centralinstitutets medlemskreditinstitut övervakas av ECB och av centralinstitutet.

Centralinstitutet övervakar att de företag som hör till sammanslutningen i sin verksamhet iakttar lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller finansmarknaden, sina stadgar och sina bolagsordningar samt de anvisningar som centralinstitutet meddelat med stöd av 17 § i sammanslutningslagen. Dessutom övervakar

centralinstitutet de finansiella förutsättningarna hos de företag som hör till sammanslutningen.

ECB övervakar att centralinstitutet styr och övervakar medlemskreditinstitutens verksamhet i enlighet med sammanslutningslagen och att de företag som hör till sammanslutningen uppfyller kraven i den här lagen.

Internrevisionen för de företag som hör till OP Gruppen handhas av Internrevisionen som är underställd OP Gruppens chefsdirektör. Revisionsdirektören rapporterar verksamheten administrativt till chefsdirektören och operativt till revisionskommittén vid OP Andelslags styrelse. Till Internrevisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag.

Internrevisionen är en av OP Gruppens övriga funktioner oberoende funktion som granskar OP Gruppens interna kontrollsystem, riskhantering samt lednings- och förvaltningsprocessernas tillräcklighet och effektivitet. Internrevisionen utförs enligt de internationella branschstandarderna och etiska reglerna för internrevision samt enligt de av OP Andelslags styrelse godkända verksamhetsprinciperna för Internrevisionen.

Medlemskreditinstitutets solidariska ansvar och centralinstitutets betalningsskyldighet

Centralinstitutet är skyldigt att som en sådan stödåtgärd som avses i sammanslutningslagen till ett medlemskreditinstitut betala så mycket som behövs för att förhindra att medlemskreditinstitutet försätts i likvidation. Dessutom ansvarar centralinstitutet för de av medlemskreditinstitutets skulder som inte kan betalas med medlemskreditinstitutets egna medel.

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av medlemskreditinstitutet. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom enligt lagen om andelslag en obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

Medlemskreditinstitutets ansvar för belopp som centralinstitutet på något medlemskreditinstituts vägnar har betalat till medlemskreditinstitutets borgenärer ska fördelas mellan medlemskreditinstitutet i förhållande till deras senast fastställda balansomslutningar. Det sammanlagda belopp som årligen tas ut hos medlemskreditinstitutet för stödåtgärder för att undvika likvidation av ett annat medlemskreditinstitut får per räkenskapsperiod uppgå till högst fem tusendelar av varje medlemskreditinstituts senast fastställda balansomslutning.

Anslutning till och utträde ur sammanslutningen av andelsbanker

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar.

Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Den gruppbaseade kapitalbasen för de företag som hör till sammanslutningen måste trots att ett medlemskreditinstitut utträder bibehållas på den nivå som sammanslutningslagen föreskriver.

Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag. Dessutom kan ett medlemskreditinstitut uteslutas, om det har försummat centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitalutvärderingen eller för upprättande av bokslut iaktas eller tillämpningen av de här principerna inom sammanslutningen. Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas, om medlemskreditinstitutet väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt.

Bestämmelserna i sammanslutningslagen om medlemskreditinstituts betalningsskyldighet tillämpas också på ett kreditinstitut som har utträtt eller uteslutits ur centralinstitutet, om det när betalningskravet framförs till medlemskreditinstitutet har förflutit mindre än fem år från utgången av det kalenderår då medlemskreditinstitutet utträdde eller uteslöts.

Bokslut och revision i OP Gruppen

Enligt sammanslutningslagen ska OP Gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Tillsynsmyndigheten har meddelat närmare föreskrifter om hur OP Gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstitutet anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Medlemskreditinstitutet ska ge centralinstitutet den information som behövs för sammanställningen av OP Gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP Gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller medlemskreditinstitutets revision. Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen granska OP Gruppens bokslut. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin. Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på inlåningsbankerna inom sammanslutningen av andelsbanker totalt högst till ett belopp av 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av andelsbanker som en enda bank. Ur ersättningsfondens medel ersätts investerarens tillgodohavanden på företag inom sammanslutningen av andelsbanker upp till totalt 20 000 euro.

För insättningsgarantin ansvarar Verket för finansiell stabilitet, som förvaltar stabilitetsfonden utanför statsbudgeten. Fonden består av en resolutionsfond för stabilitetsavgifter och en insättningsgarantifond för insättningsgarantiavgifter.

Finans- och försäkringskonglomerat

OP Gruppen utgör ett sådant finans- och försäkringskonglomerat som avses i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen). Centralinstitutet för sammanslutningen är det företag i toppen av konglomeratet som avses i 3 § i konglomeratlagen.

Konglomeratlagen ställer ett separat kapitaltäckningskrav för finans- och försäkringskonglomerat. OP Gruppens kapitaltäckning ska redovisas som det belopp av kapitalbasen som överstiger minimikapitalet samt som förhållandet mellan den sammanräknade kapitalbasen och minimibeloppet av kapitalbasen.

Konglomeratlagens bestämmelser om bokslut tillämpas med stöd av 30 § i lagen inte på OP Gruppen, eftersom gruppens bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-redovisningsstandarderna.

Händelser efter räkenskapsperioden

OP Andelslag säljer hela aktiestocken i sitt dotterföretag Checkout Finland Ab till Paytrail Oyj. Parterna har undertecknat köpebrevet 4.1.2021. Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under våren 2021, förutsatt att affären godkänns av Finansinspektionen.

OP Gruppen betalade räntorna på Avkastningsandelarna för 2019 till innehavarna av Avkastningsandelar 8.2.2021. I vinstutdelningen följer OP Gruppen ECB:s uppdaterade rekommendation, som gäller åtminstone fram till 30.9.2021 och omfattar även räntorna på Avkastningsandelarna för 2020. På basis av den gällande rekommendationen kan räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 betalas tidigast i oktober 2021, om inte ECB senare under innevarande år förlänger giltighetstiden för rekommendationen eller ändrar dess innehåll. Närmare information om betalningstidtabellen ges när ECB:s rekommendationer medger det.

Utsikter för 2021

Covid-19-smittorna ökade under hösten i de flesta länderna. Därför har återhämtningen i ekonomin, som började på sommaren, varit trög. Inverkan på ekonomin var dock under slutet av året mindre än tidigare och gällde främst servicesektorn. Ekonomin fortsätter att återhämta sig i den takt som är möjlig då man får bukt med coronapandemin. Förväntningarna är positiva på finansmarknaden. Centralbankernas politik lugnar läget på marknaden och håller räntorna låga.

Coronapandemin leder fortfarande till osäkerhet i de ekonomiska utsikterna. En plötslig försämring i pandemiutvecklingen skulle påverka OP Gruppen på tre sätt: osäkerheten skulle öka på finans- och placeringsmarknaden samt i ekonomin, kundernas ökade ekonomiska svårigheter skulle öka kreditrisken samt minska efterfrågan på tjänster och dessutom skulle en försämring i virusläget kunna försvåra ett effektivt genomförande av OP Gruppens egen verksamhet.

Coronapandemin medför osäkerhet i nedskrivningarna av fordringar och intäkterna från placeringsverksamheten. OP Gruppens resultat före skatt 2021 uppskattas bli mindre än 2020.

Alla prognoser och bedömningar i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal

Mn €	2020	2019	2018	2017	2016
Centrala resultatposter, mn €					
Räntenetto	1 284	1 241	1 186	1 102	1 058
Försäkringsnetto	572	421	566	478	558
Provisionsnetto	931	936	887	879	859
Nettointäkter från placeringsverksamhet	184	530	211	522	391
Övriga rörelseintäkter	132	53	61	83	122
Personalkostnader	715	781	516	758	762
Avskrivningar och nedskrivningar	273	278	325	246	160
Övriga rörelsekostnader	852	844	839	764	646
Nedskrivningar av fordringar	-225	-87	-46	-48	-77
OP-bonus till ägarkunder	-251	-249	-226	-217	-206
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-3	-105	26	-	-
Resultat före skatt	785	838	959	1 031	1 138
Centrala balansposter – tillgångar, mn €					
Kontanta medel	21 827	11 988	12 350	12 937	9 471
Derivatinstrument	5 215	4 824	3 581	3 412	4 732
Institutsexponeringar	306	246	183	504	337
Fordringar på kunder	93 644	91 463	87 026	82 193	78 604
Investeringsstillgångar	23 562	23 509	23 050	23 324	25 887
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	11 285	10 831	9 771	10 126	9 168
Immateriella och materiella tillgångar	1 944	1 930	2 227	2 353	2 345
Övriga poster	2 424	2 232	2 107	2 355	3 203
Tillgångar totalt	160 207	147 024	140 294	137 205	133 747
Centrala balansposter – skulder och eget kapital, mn €					
Skulder till kreditinstitut	8 086	2 632	4 807	5 157	4 669
Derivatinstrument	3 424	3 316	2 992	3 026	4 044

Skulder till kunder	73 422	68 289	66 112	65 549	60 077
Försäkringsskuld	9 374	9 476	9 476	9 950	10 586
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	11 323	10 862	9 812	10 158	9 205
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 706	34 369	30 458	26 841	28 287
Övriga poster av främmande kapital	6 761	5 510	4 896	5 440	6 642
Eget kapital	13 112	12 570	11 742	11 084	10 237
Skulder och eget kapitalt totalt	160 207	147 024	140 294	137 205	133 747
Nyckeltal					
Räntabilitet på eget kapital, ROE, %	5,0	5,5	6,5	7,7	9,4
Räntabilitet på totalt kapital, ROA, %	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7
Kostnadernas andel av intäkterna, %	59	60	58	58	52
Antal anställda i genomsnitt**	12 486	12 376	12 339	12 212	12 271
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	18,9	19,5	20,5	20,1	20,1
Kapitalrelation, %	21,7	21,1	22,1	22,5	23,1
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %*	150	138	147	148	170

*Jämförelseåret 2016 har redovisats i enlighet med Solvens II. Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

**I siffrorna för 2016–2017 ingår inte sommaranställda.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan.

Alternativa nyckeltal

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat} + \text{OP-bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Intäkter från placeringsverksamhet	Nettointäkter från placeringsverksamhet + Tillfälligt undantag (overlay approach)
Utlåning	Balansposten Fordringar på kunder
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$
Inlåning	Inlåning i balansposten Skulder till kunder
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Fordringar på kunder (balansposter och poster utanför balansräkningen)}} \times 100$
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseåret}}{\text{Nya fallerade avtal under räkenskapsperioden}} \times 100$
Skadeförsäkringen:	
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Försäkringsersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden och avskrivningar av immateriella poster som uppstått i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$

Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Livförsäkringen:	
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Belastningsinkomst + återföring av förvaltningsprovisioner}} \times 100$
Nyckeltal som kalkyleras separat	
Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Käprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Käprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$
Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	$\frac{\text{Tillgänglig stabil finansiering}}{\text{Behov av stabil finansiering}} \times 100$
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat*	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$
Nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (netto)**}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$
Problemfordringar av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Problemfordringar (netto)***}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$
Presterande exponeringar med anstånd av kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (netto)***}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (netto)***}}{\text{Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$

Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	Förlustreserv som riktas till balansposten fordringar på kunder	x 100
	Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut	

Kredit- och garantistock

Kreditstocken + garantistocken

*Övergångsbestämmelserna har beaktats i relationstalet enligt konglomeratlagen.

**Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar och övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter.

***Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar eller till presterande exponeringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar.

Skadeförsäkringens operativa resultat

Mn €	1-12/2020	1-12/2019	Förändring, %
Premieintäkter	1 506	1 478	1,9
Försäkringsersättningar	1 028	1 060	-3,0
Driftskostnader	293	311	-5,6
Försäkringstekniskt bidrag	184	107	71,6
Sänkning av diskonteringsräntan	-45	-136	-
Placeringsintäkter och -kostnader	99	307	-67,6
Övriga intäkter och kostnader	79	-23	-
Resultat före skatt	318	255	25,0
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-4	-65	-
Resultat före skatt	314	190	65,4

Vid beräkningen av skadeförsäkringens nyckeltal används Skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Kapitaltäckningstabeller

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	31.12.2020	31.12.2019
OP Gruppens eget kapital	13 112	12 570
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-498	-237
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-203	-141
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	12 410	12 192
Immateriella tillgångar	-391	-630
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-93	-76
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-126	-142
Förutsebar utdelning och obetald utdelning från föregående räkenskapsperiod	-95	-97
ECL - förväntade förluster underskott	-413	-428
Kärnprimärkapital (CET1)	11 293	10 819
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	40	60
Primärkapitaltillskott (AT1)	40	60
Primärkapital (T1)	11 333	10 879
Debenturlån	1 599	806
Supplementärkapital (T2)	1 599	806
Kapitalbas totalt	12 933	11 685
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Kredit- och motpartsrisk	54 522	49 216
Schablonmetoden (SA)	4 562	4 101
Exponeringar mot stater och centralbanker	347	304
Institutsexponeringar	9	8
Företagsexponeringar	3 068	2 646
Hushållsexponeringar	1 026	1 069
Aktieexponeringar	32	22
Övriga	80	52
Intermetoden (IRB)	49 960	45 115
Institutsexponeringar	1 029	1 023
Företagsexponeringar	26 461	25 580
Hushållsexponeringar	14 295	10 320
Aktieexponeringar	7 036	6 898
Övriga	1 140	1 293
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 096	1 309
Operativ risk, schablonmetoden	3 964	4 232
Värdejustering av exponeringar (CVA)	138	191
Övriga risker		11
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	59 720	54 959
Risikoviktsgolv enligt ECB:s beslut		505
Totalt riskvägt exponeringsbelopp inklusive risikoviktsgolv	59 720	55 464

Relationstal, %	31.12.2020	31.12.2019
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	18,9	19,5
Tier 1-kapitalrelation	19,0	19,6
Kapitalrelation	21,7	21,1
Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	31.12.2020	31.12.2019
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	18,9	19,5
Tier 1-kapitalrelation	18,9	19,5
Kapitalrelation	21,6	21,0
Kapitalkrav, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Kapitalbas	12 933	11 685
Kapitalkrav	8 213	8 068
Buffert för kapitalkrav	4 719	3 617

Kapitalkravet 13,8 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 1,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,25 procent (2,0 under jämförelseåret) och ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Primärkapital (T1)	11 333	10 879
Exponeringar totalt	144 799	131 504
Bruttosoliditetsgrad, %	7,8	8,3

Den mätare som beskriver skuldsättningen, dvs. bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio), redovisas i enlighet med kommissionens delegerade förordning. Enligt utkastet till bestämmelserna är miniminivån tre procent. Bruttosoliditetsgraden har beräknats med siffrorna vid slutet av räkenskapsperioden.

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
OP Gruppens egna kapital	13 112	12 570
Kapitallån och debenturlån	1 640	866
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-331	-349
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 147	-1 393
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	623	720
Planerad utdelning och obetald vinstutdelning från föregående räkenskapsperiod	-95	-97
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	-184	-150
ECL - förväntade förluster underskott	-387	-402
Konglomeratets kapitalbas totalt	13 231	11 766
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	7 284	7 132
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 508	1 386
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	8 791	8 518
Konglomeratets kapitaltäckning	4 439	3 248
Konglomeratets kapitalrelation	150	138
(kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)		

*Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

**Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

***Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 13,8 %, under jämförelseåret 14,5 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

Primära finansiella rapporter

Resultaträkning

Mn €	Not	2020	2019
Räntenetto	4	1 284	1 241
Försäkringsnetto	5	572	421
Provisionsnetto	6	931	936
Nettointäkter från placeringsverksamhet	7	184	530
Övriga rörelseintäkter	8	132	53
Intäkter totalt		3 103	3 181
Personalkostnader	9	715	781
Avskrivningar och nedskrivningar	10	273	278
Övriga rörelsekostnader	11	852	844
Kostnader totalt		1 839	1 903
Nedskrivningar av fordringar	12	-225	-87
OP-bonus till ägarkunder	13	-251	-249
Tillfälligt undantag (overlay approach)	14	-3	-105
Resultat före skatt		785	838
Inkomstskatter	15	-144	-168
Periodens resultat		641	670

* Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna för 2020 med 86 miljoner euro.

Fördelning:

Periodens resultat hänförligt till ägarna	641	663
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	6
Periodens resultat	641	670

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	2020	2019
Periodens resultat		641	670
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	34	-47	15
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	36	81	62
Säkring av kassaflöde	36	78	135
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	5	108
Inkomstskatter			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	27	9	-3
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	36	-16	-12
Säkring av kassaflöde	36	-16	-27
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	-1	-22
Periodens totalresultat		734	926
Fördelning av totalresultat:			
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		734	920
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		0	6
Periodens totalresultat		734	926

Balansräkning

Mn €	Not	31.12.2020	31.12.2019
Kontanta medel	16	21 827	11 988
Fordringar på kreditinstitut	17	306	246
Derivatinstrument	18	5 215	4 824
Fordringar på kunder	19	93 644	91 463
Investeringsstillgångar	20	23 562	23 509
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	21	11 285	10 831
Immateriella tillgångar	23	1 311	1 406
Materiella tillgångar	24	633	524
Övriga tillgångar	26	2 236	1 684
Skattefordringar	27	188	235
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning			314
Tillgångar totalt		160 207	147 024
Skulder till kreditinstitut	28	8 086	2 632
Derivatinstrument	29	3 424	3 316
Skulder till kunder	30	73 422	68 289
Försäkringsskuld	31	9 374	9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	11 323	10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten	33	34 706	34 369
Avsättningar och övriga skulder	34	3 431	3 163
Skatteskulder	27	1 069	1 050
Efterställda skulder	35	2 261	1 290
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning			6
Skulder totalt		147 095	134 454
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar		212	209
Avkastningsandelar		2 962	3 029
Fonden för verkligt värde		382	251
Övriga fonder		2 172	2 184
Ackumulerade vinstmedel		7 248	6 731
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		137	166
Eget kapital totalt	36	13 112	12 570
Skulder och eget kapital totalt		160 207	147 024

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital som hör till ägare					Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel				
Eget kapital 1.1.2019	3 241	7	2 183	6 157	11 588	154	11 742	
Periodens totalresultat		244		675	920	6	926	
Periodens resultat				663	663	6	670	
Övrigt totalresultat		244		12	256		256	
Vinstutdelning				-94	-94	-9	-104	
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	-3				-3		-3	
Fondöverföringar			2	-2				
Övriga				-6	-6	15	9	
Eget kapital 31.12.2019	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570	

Mn €	Eget kapital som hör till ägare					Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel				
Eget kapital 1.1.2020	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570	
Periodens totalresultat		131		604	734	0	734	
Periodens resultat				641	641	0	641	
Övrigt totalresultat		131		-38	93		93	
Vinstutdelning				-98	-98	-11	-109	
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	-64				-64		-64	
Fondöverföringar			-14	14				
Övriga				-1	-1	-18	-20	
Eget kapital 31.12.2020	3 174	382	2 172	7 248	12 975	137	13 112	

Kassaflödesanalys

Mn €	Not	2020	2019
Kassaflöde från rörelsen			
Periodens resultat		641	670
Justeringar i rapportperiodens resultat		111	126
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar		-2 878	-4 266
Fordringar på kreditinstitut	17	-11	43
Derivatinstrument	18	-35	-25
Fordringar på kunder	19	-2 287	-4 418
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	21	-8	254
Investeringstillgångar	20	-128	131
Övriga tillgångar	26	-410	-250
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder		10 247	325
Skulder till kreditinstitut	28	5 660	-2 347
Derivatinstrument	29	-305	13
Skulder till kunder	30	4 829	2 177
Försäkringsskuld	31	0	-25
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	98	262
Avsättningar och övriga skulder	34	-34	246
Betald inkomstskatt		-89	-116
Erhållna utdelningar		44	76
A. Kassaflöde från rörelsen totalt		8 077	-3 185
Kassaflöde från investeringar			
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	23, 24	-131	-168
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	23, 24	637	50
B. Kassaflöde från investeringar totalt		506	-118
Kassaflöde från finansiering			
Efterställda skulder, förändring		978	
Skuldebrev emitterade till allmänheten, förändring	33	68	3 650
Andels- och aktiekapital, öknningar		78	480
Andels- och aktiekapital, minskningar		-142	-485
Utdelningar och räntor på andelskapital		0	-94
Leasingskulder		-34	-19
C. Kassaflöde från finansiering totalt		948	3 533
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)		9 530	230
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden		12 168	12 423
Effekten av förändringar i valutakurserna*		357	-485
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden		22 055	12 168
Erhållna räntor		1 778	1 987
Betalda räntor		-552	-612

Justeringar i räkenskapsperiodens resultat
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar

Nedskrivningar av fordringar	235	110
Förändringar i försäkringstekniska poster	-222	-704
Förändringar i värdet av finansiella instrument	-27	279
Förändringar i förvaltningsfastigheternas verkliga värde	33	-181
Förmånsbestämda pensionsplaner	-76	-18
Avskrivningar	276	278
Andel av intresseföretagens resultat	-18	-2
Betald inkomstskatt	144	116
Övriga	-46	248

Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen

Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	-189	0
Justeringar totalt	111	126

Likvida medel

Kontanta medel	21 827	11 988
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	229	180
Totalt	22 055	12 168

* Effekten av förändringar i valutakurserna redovisas bland förändringar i likvida medel, medan den tidigare redovisades i finansieringens kassaflöde. Jämförelseåret har justerats så att det motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

Segmentrapportering

Rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank, Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Segmentindelningen och presentationen baserar sig på ledningens rapportering. Segmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

I rörelsesegmentet Hushållsbank ingår som bolag andelsbankerna, OP Hem, OP-Kortbolaget Abp, OP-Bostadslånebanken Abp, Pivo Wallet Oy och OP Co-ride Oy. Räntenettet är den största inkomstposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnaderna består främst av personalkostnader och ICT-kostnader samt kostnader för kontorsnätet och OP-bonus till ägarkunderna. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Företagsbank ingår som bolag OP Företagsbanken Abp (exkl. centralbanksfunktionerna), OP Säilytys Oy, OP Kapitalförvaltning Ab, OP Kiinteistösiijotus Oy, Checkout Finland Oy och OP-Fondbolaget Ab. Räntenettet är den största inkomstposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter från bankrörelsen och kapitalförvaltningen samt från placeringsverksamheten. Kostnaderna utgörs till största delen av personalkostnader och ICT-kostnader. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Försäkring ingår OP Gruppens skadeförsäkringsbolag, dvs. Pohjola Försäkring Ab samt livförsäkringsbolaget OP-Livförsäkrings Ab. Till segmentets produkter hör skadeförsäkringar och livförsäkringar för företag kunder och privatkunder. Affärsrörelsens intäkter består till största delen av premieintäkter, provisionsintäkter och nettointäkter från placeringsverksamheten. I segmentet ingår också Pohjola Sjukhus Ab, vars resultat uppkommer av läkararvoden samt av intäkter för ingrepp och diagnostik. De mest betydande riskerna i segmentet Försäkring är försäkrings- och placeringsriskerna. I OP Gruppen förekommer risker med anknytning till personalens lagstadgade förmånsbestämda pensionsplaner endast i segmentet Försäkring. Riskerna i anslutning till dem är dock måttfulla.

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder de övriga segmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag, OP-Tjänster Ab och OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner. Kostnaderna för tjänster som stöder rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstedebiteringar. Intäkterna i segmentet Övrig rörelse består främst av intäkter från centralbanksrörelsen samt OP Gruppens interna debiteringar som redovisas bland övriga rörelseintäkter.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar".

Resultatet för januari–december 2020, mn €	Hushålls bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	925	394	-1	-60	27	1 284
varav interna nettoresultat före skatt		-25		25		
Försäkringsnetto			582		-10	572
Provisionsnetto	698	153	78	9	-6	931
Nettointäkter från placeringsverksamhet	2	143	88	12	-61	184
Övriga rörelseintäkter	29	17	9	744	-667	132
Intäkter totalt	1 653	707	755	705	-717	3 103
Personalkostnader	412	71	55	177	0	715
Avskrivningar och nedskrivningar	60	18	60	138	-3	273
Övriga rörelseintäkter	680	197	269	388	-683	852
Kostnader totalt	1 152	286	384	703	-686	1 839
Nedskrivningar av fordringar	-172	-53	0	1	0	-225
OP-bonus till ägarkunder	-214	-18	-19		0	-251
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-4	0	0	-3
Resultat före skatt	115	349	348	3	-31	785

I Baltikum var nettointäkterna totalt 11 milj. e.

Resultatet för januari–december 2019, mn €	Hushålls bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	922	383	-12	-59	7	1 241
varav interna nettoresultat före skatt	1	-3	-11	13		
Försäkringsnetto			431		-10	421
Provisionsnetto	708	125	99	6	-3	936
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-17	119	435	38	-46	530
Övriga rörelseintäkter	43	27	16	593	-626	53
Intäkter totalt	1 657	655	969	578	-678	3 181
Personalkostnader	426	76	133	148	-1	781
Avskrivningar och nedskrivningar	55	20	71	132	0	278
Övriga rörelseintäkter	692	182	269	336	-635	844
Kostnader totalt	1 172	277	473	616	-635	1 903
Nedskrivningar av fordringar	-36	-51	0	0	0	-87
OP-bonus till ägarkunder	-214	-16	-19		0	-249
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-104		-1	-105
Resultat före skatt	235	311	373	-37	-43	838

I Baltikum var nettointäkterna totalt 10 milj. e.

Balansräkning 31.12.2020, mn €	Hushålls bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	63	224	0	21 540		21 827
Fordringar på kreditinstitut	20 668	103	1 653	11 845	-33 965	306
Derivatinstrument	722	5 144	341	209	-1 199	5 215
Fordringar på kunder	69 362	24 701	0	495	-915	93 644
Investeringsstillgångar	676	494	9 597	19 053	-6 257	23 562
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 285			11 285
Immateriella tillgångar	35	207	782	291	-3	1 311
Materiella tillgångar	341	4	130	165	-9	633
Övriga tillgångar	278	588	979	627	-235	2 236
Skattefordringar	91	2	10	45	40	188
Tillgångar totalt	92 237	31 467	24 777	54 270	-42 543	160 207
Skulder till kreditinstitut	11 117	564		28 709	-32 303	8 086
Derivatinstrument	425	4 082	2	192	-1 278	3 424
Skulder till kunder	59 436	13 118		3 221	-2 352	73 422
Försäkringsskuld			9 374			9 374
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			11 323			11 323
Skuldebrev emitterade till allmänheten	13 932	855		21 207	-1 288	34 706
Avsättningar och övriga skulder	903	774	682	1 254	-183	3 431
Skatteskulder	496	4	176	395	-1	1 069
Efterställda skulder	-6		380	2 294	-407	2 261
Skulder totalt	86 302	19 396	21 937	57 271	-37 811	147 095
Eget kapital						13 112

Balansräkning 31.12.2019, mn €	Hushålls bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	71	19	1 506	11 891	-1 499	11 988
Fordringar på kreditinstitut	12 785	130	23	9 577	-22 269	246
Derivatinstrument	507	4 384	379	468	-913	4 824
Fordringar på kunder	67 985	24 502	0	95	-1 118	91 463
Investeringsstillgångar	316	1 006	9 798	17 626	-5 236	23 509
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			10 831			10 831
Immateriella tillgångar	43	221	791	354	-3	1 406
Materiella tillgångar	355	2	134	43	-11	524
Övriga tillgångar	247	376	869	407	-216	1 684
Skattefordringar	103	4	45	39	42	235
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning				314		314
Tillgångar totalt	82 411	30 645	24 376	40 814	-31 223	147 024
Skulder till kreditinstitut	8 965	757		15 511	-22 601	2 632
Derivatinstrument	323	3 657	109	195	-968	3 316
Skulder till kunder	54 434	11 290		4 664	-2 100	68 289
Försäkringsskuld			9 476			9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			10 862			10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 574	1 441		21 449	-94	34 369
Avsättningar och övriga skulder	642	801	767	1 120	-167	3 163
Skatteskulder	483	5	201	363	-1	1 050
Efterställda skulder	-18	9	380	1 314	-395	1 290
Skulder hänförliga till anläggnings- tillgångar som innehas för försäljning				6		6
Skulder totalt	76 403	17 960	21 795	44 622	-26 326	134 454
Eget kapital						12 570

Noter till bokslutet

Innehållsförteckning över noterna

1. Principer för upprättandet av bokslut
2. Principer för riskhantering
3. Ändringar i principerna för upprättandet

Noter till resultaträkningen

4. Räntenetto
5. Försäkringsnetto
6. Provisionsintäkter, netto
7. Nettointäkter från placeringsverksamhet
8. Övriga rörelseintäkter
9. Personalkostnader
10. Avskrivningar och nedskrivningar
11. Övriga rörelsekostnader
12. Nedskrivningar av fordringar
13. OP-bonus till ägarkunder
14. Tillfälligt undantag (overlay approach)
15. Inkomstskatt

Noter angående tillgångar

16. Kontanta medel
17. Fordringar på kreditinstitut
18. Derivatinstrument
19. Fordringar på kunder
20. Investeringstillgångar
21. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal
22. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden
23. Immateriella tillgångar
24. Materiella tillgångar
25. Leasingavtal
26. Övriga tillgångar
27. Skattefordringar och -skulder

Noter angående skulder och eget kapital

28. Skulder till kreditinstitut
29. Derivatinstrument
30. Skulder till kunder
31. Försäkringssskuld
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten
34. Avsättningar och övriga skulder
35. Efterställda skulder
36. Eget kapital

Övriga noter till balansräkningen

37. Ställda säkerheter
38. Erhållna finansiella säkerheter
39. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
40. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Noter angående ansvarsförbindelser och derivat

41. Åtaganden utanför balansräkningen
42. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar
43. Derivatinstrument
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition

46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar
48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen
49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning
51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys
52. Likviditetsreserven

Försäkringsrörelsens riskposition

53. Skadeförsäkringsrörelsens riskhanteringsförmåga
54. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen
56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen
57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen
58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen
59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar
60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker
61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition
62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk
63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk
64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden
65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal
66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet
67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar
68. Fördelningen av placeringar i SBR 1
69. Fördelningen av placeringar i SBR 2
70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker
71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna
72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna
73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition
74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition
75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition

- 76. Livförsäkringens placeringars valutarisk
- 77. SBR 1-placeringars valutarisk
- 78. SBR 2-placeringars valutarisk
- 79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk
- 80. SBR 1-placeringars motpartsrisk
- 81. SBR 2-placeringars motpartsrisk
- 82. SBR 1-placeringars kreditrisk
- 83. SBR 2-placeringars kreditrisk

Övriga noter

- 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter
- 85. Ländervisa uppgifter
- 86. Närståendetransaktioner
- 87. Händelser efter räkenskapsperioden

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

Allmänt

OP Gruppen är en sådan ekonomisk helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens bokslut är upprättat som en sammanställning av boksluten och koncernboksluten för OP Andelslag samt dess dotterbolag och medlemskreditinstitut.

OP Gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eftersom OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen.

OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag upprätta OP Gruppens konsoliderade bokslut. OP Andelslags styrelse svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP Andelslags hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Andelslags styrelse godkände att OP Gruppens bokslutskommuniké offentliggörs 10.2.2021 och styrelsen godkände bokslutet 23.2.2021.

1 Grund för upprättande av bokslutet

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standards (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standards samt de SIC- och IFRIC-tolkningar, som gällde 31.12.2020. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standarder och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1606/2002. OP Gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

OP Gruppen började 2020 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- OP Gruppen började tillämpa Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang (Riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang i artikel 178 i förordning (EU) nr 575/2013: EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06). Riktlinjerna harmoniserar den definition av fallissemang hos kunderna som de europeiska bankerna tillämpar. Effekterna av övergången redogörs för i not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet.
- Ändringarna i standarderna IFRS 3, IAS 1 och IAS 8 trädde i kraft 1.1.2020. Ändringarna har inte haft någon väsentlig inverkan på bokslutet.
- Ändring av standarden IFRS 16 gällande ändringar av leasingavtal och hyreslättnader, som är en direkt konsekvens av coronapandemin och gäller hyror som skulle förfalla senast den 30 juni 2021. Standardändringen trädde i kraft 1.6.2020 och gäller endast leasetagare. OP Gruppen har inte som leasetagare ansökt om hyreslättnader för sina leasingavtal.

OP Gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras) och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro. Då det för en post i en tabell i noterna anges en nolla, betyder det att posten har ett saldo, men att det är avrundat till noll. Då ingenting anges för en post (posten är tom), är saldoret för posten noll.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP Andelslags styrelse fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. OP Andelslags styrelse har i enlighet med det här fastställt principen att OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag består av medlemsandelsbankerna.

Den information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 publiceras separat i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport. I OP Gruppens verksamhetsberättelse finns ett sammandrag av kapitaltäckningen.

2 Användningen av bedömningar

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. De redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och övervägning behandlas detaljerat nedan i avsnittet 20 "Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna".

3 Konsolideringsprinciper

3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in. I enlighet med de här principerna har för OP Gruppen bildats ett s.k. redovisningstekniskt moderföretag.

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och internvinster elimineras.

3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

I OP Gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. OP Gruppen har bestämmande inflytande över ett företag när OP Gruppen är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av OP Gruppen, varvid gruppens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i gruppens bokslut då OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt, utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de olika fondplaceringar som konsolideras i OP Gruppen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Då OP Gruppens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga

värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samarbetsarrangemang eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågavarande fond som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat som om OP Gruppen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

OP Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultatet på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP Gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar 20–50 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering vid första redovisningstillfället enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att redovisa placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. OP Gruppens andelar av intresseföretag innehåller också den goodwill som fastställts vid anskaffningstidpunkten. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placeringens bokförda värde, redovisas placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om OP Gruppen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser. De kapitalinvesteringar som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9 på det sätt som standarden IAS 28 tillåter.

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP

Gruppens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter och skulder som motsvarar OP Gruppens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från den tidpunkt då OP Gruppen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjekts kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

4 Poster i utländsk valuta

OP Gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller -förluster på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet.

5 Finansiella instrument

5.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter.

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av

betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågavarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för olikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets löptid. Den operativiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

I OP Gruppens balansräkning ingår inte betydliga olikvida finansiella tillgångar.

De olikvida finansiella skulderna (placeringsavtal) i gruppens livförsäkringsrörelse värderas enligt IFRS 9 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning. Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

5.2 Finansiella tillgångar och skulder

5.2.1. Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument och som redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 omfattar t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde.
- finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

5.2.2. Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

5.3. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Gruppen klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL)
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI)
- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

5.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- OP Gruppens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar

- b) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Gruppen klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter eller nettointäkter från placeringsverksamheten (försäkringsbolagens placeringar).
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet. Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Gruppen förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Gruppens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Gruppen kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella

tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas bolån som OP Gruppen beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. De kan endast i få fall säljas mellan företag som ingår i OP Gruppen, t.ex. som garantier för obligationslån med bostadssäkerhet som satts i omlopp av OP-Bostadslånebanken eller vid exceptionella likviditetskriser. Dessutom är målet med affärsmodellen för OP Gruppens likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Gruppens verksamhet. OP Andelslags styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Gruppen förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klarlägga hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på ECL). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av

		det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört

		värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.
--	--	---

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Gruppens affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Gruppen om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Gruppens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Gruppen beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med ett SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP:s interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktat från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

5.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då OP Gruppen gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i övrigt totalresultat. Sådana investeringar finns inte för närvarande. Realisationsvinster och realisationsförluster från sådana investeringar redovisas inte via resultatet, men utdelningarna från dem redovisas i övriga rörelsekostnader. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehas för handel redovisas via resultatet bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

5.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Anstånd som beviljats på grund av försämrad betalningsförmåga tas upp som exponeringar med anstånd och handlar vanligen om amorteringsfrihet för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. I sådana fall beräknas lånets redovisade bruttovärde på nytt, och en modifieringsvinst eller -förlust redovisas på räntenettet i resultaträkningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Gruppen bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Gruppen klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Gruppen överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

5.3.4 Försäkringsbolags finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via resultatet, om de inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. OP Gruppen har också uttryckligen värderat finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet (alternativet verkligt värde) då det eliminerar eller minskar den s.k. bokföringsmässiga asymmetrin mellan värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder med kopplingar till dem.

Placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar i livförsäkringsrörelsen samt placeringar i s.k. separata balansräkningar värderas till verkligt värde via resultatet, eftersom motsvarande försäkringsskuld eller skuld för placeringsavtal värderas till verkligt värde via resultatet.

5.3.5 Tillfälligt undantag

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar med kopplingar till placeringsverksamheten i OP Gruppens skade- och livförsäkring klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. På en betydande del av de här egetkapitalinstrumenten tillämpar OP Gruppen ett tillfälligt undantag (s.k. overlay approach), som återställer resultateffekterna av de här instrumenten till en nivå som motsvarar den nuvarande standarden IAS 39. De här placeringarna behandlas på samma sätt som de finansiella tillgångar som kan säljas som avses i standarden IAS 39. Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Tillämpningen av det tillfälliga undantaget upphör senast då standarden IFRS 17 Försäkringsavtal träder i kraft. Syftet med det tillfälliga undantaget är att sammanjämka den tillfälliga resultatvolatiliteten som följer av att standarderna IFRS 9 och IFRS 17 träder i kraft vid olika tidpunkter genom att investeringar enligt standarden IFRS 9 värderas till verkligt värde via resultatet medan försäkringsskulden i anslutning till dem ännu inte kan värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 17.

Enligt standarden IAS 39 bokförs finansiella tillgångar som kan säljas vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värdeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit. I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett

egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat.

5.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall,
- pengarnas tidsvärde och
- rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

5.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: fallerande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Definition av fallissemang (default)

OP Gruppen tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition av fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som fallerande då det är osannolikt att kunden kommer att betala sina förpliktelser, till exempel då kunden har en offentlig betalningsstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprids fallissemang till den fallerande gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 %) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom är ett avtal fallerande senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande prøvotiden på 6–12 månader har löpt ut.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR) samt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06).

OP Gruppen har tillämpat en s.k. tvåstegsövergång till EBA:s riktlinjer och ändrade i det första steget definitionen av fallissemang under det första kvartalet 2020. Kreditriskparametrarna kalibrerades i det andra steget under det sista kvartalet.

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydlig ökning i kreditrisken bedöms med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd betraktas som ett kvalitativt kriterium. De övriga kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. kovenantbrott) och de beaktas i klassificeringsmodellerna eller i bedömningen av klassen för betalningsbeteendet.

OP Gruppen har för att fastställa betydande ökning av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla väsentliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas på de svagaste ratingklasserna den absoluta gränsen för ratingklasser.

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar eller en kredit har beviljats anstånd.

Då OP Gruppen bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

OP Gruppen följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

5.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden. Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

5.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang ovan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag), säkerhetstyp och hur länge avtalet har varit fallerande. De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

OP Gruppen uppdaterade i november estimatet för två parametrar i LGD-modellen: återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen. Återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 1 och 2 uppdaterades på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas Q1/2020. Estimatet för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 ändrades till tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar.

OP Gruppen uppdaterade i december lifetime PD-modellen för företagsexponeringar, bland annat på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas Q1/2020. Dessutom preciserades modellens segmentering och ändrades de förklarande makroekonomiska faktorerna till BNP och realräntan (tidigare BNP och 12 mån. Euribor).

Dessutom har i december beaktats effekten av kalibreringen av kreditklassificeringsmodellen för privatkunder på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas Q1/2020.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt ca 15 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är desamma som också annars används i OP Gruppens ekonomiska planering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 5 år och de har extrapolerats till 30 år med produktionsfunktioner. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxt, arbetslöshetsgrad, ökning i investeringar, inflation, förändring i inkomstnivå och 12 mån. Euribor. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. Sannolikheten för fallissemang har beräknats också för scenarierna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Gruppen har analyserat

att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Gruppens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

5.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

För de största företagsexponeringarna i steg 3, vilka omfattas av R-ratingmodellen beräknas ECL som en kundspecifik bedömning från egna medarbetare med en kassaflödesbaserad metod. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

5.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Gruppen använder den ratingbaserade modellen för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev.

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baseras på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placerings-/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

5.4.3.1 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

5.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Gruppen tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är OP Gruppen säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då OP Gruppen blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Gruppen.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter beviljas EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Gruppen har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

5.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Gruppen inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

5.4.6 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller

delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammanträde har hållits, skuldsanereringen eller företagsaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

5.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut.

5.6. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatkskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Dessutom värderas skulderna för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Gruppen har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder som värderade till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Gruppen byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långgivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Gruppen har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

5.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelse, insolvens och konkurs och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning.

5.8 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehas för handel, och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat och kreditderivat. Derivaten värderas alltid till verkligt värde.

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart (CCP). Som clearingmetod tillämpas beroende på den s.k. clearing brokern antingen settled-to-market (STM) eller collateralized to market (CTM). Vid bägge förfarandena nettas de dagliga derivatbetalningarna med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller erhålls dagligen förändringen i derivatens verkliga värde (variation margin) i kontanter. I STM-metoden har den dagliga betalningen avtalsbaserat definierats som slutlig betalning och som en del av derivatinstrumentens kassaflöden. Den dagliga betalningen redovisas via resultatet som förändring i verkligt värde. Då återstår inte någon annan förändring i det verkliga värdet av ett derivatinstrument än värderingsdifferensen mellan OP och CCP. Differensen bokförs i balansräkningen bland derivatinstrument under tillgångar eller skulder. CTM-metoden avviker från STM-metoden såtillvida att den dagliga betalningen inte avtalsbaserat har definierats som slutlig betalning, utan som säkerhet. Den nettas dock i balansräkningen med derivatens verkliga värde. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland derivatinstrument under skulder.

5.8.1 Säkringsinstrument

OP Gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prISRISKEN enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. De riskkategorier som ska skyddas i OP Gruppen är ränterisken för verkligt värde och kassaflöde samt valutarisken.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP

Gruppen har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

5.8.2 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på ränteswappar som innehas för handel upptas bland resultaträkningens Nettointäkter från placeringsverksamhet, och motsvarande resultatregleringsräntor upptas i balansräkningens Derivatinstrument. Värdeförändringar i Derivat som innehas för handel redovisas på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten Derivatinstrument, tillgångar och de negativa i posten Derivatinstrument, skulder.

5.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändringar hos det säkrade objektet helt eller delvis. I avsnitt 11.3.2 redogörs för livförsäkringens säkringsåtgärder.

Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentationen innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

Om det faktiska resultatet av testet för historisk effektivitet är utanför dessa gränser, bedöms dock på grund av referensrättereformen om säkringsredovisningen kan fortsätta eller om den måste upphöra. Det här inkluderar bland annat att säkringen väntas vara effektiv ännu i framtiden och att säkringsförhållandets effektivitet kan mätas tillförlitligt. Då man vid testet för framtida effektivitet bedömer om en transaktion fortfarande är mycket sannolik, ändras inte referensräntan på grund av referensrättereformen. Vid testet för effektivitet bedöms också eventuella effekter på OP Gruppens säkringsförhållanden som beror på marknadsparter i och med referensrättereformen. OP Gruppen upphör att tillämpa ändringarna i testet för effektiviteten hos säkringsförhållanden när den osäkerhet som uppstår till följd av referensrättereformen inte längre påverkar den säkrade postens eller säkringsinstrumentets referensräntebaserade kassaflöden eller när säkringsförhållandet upphör. OP Gruppen tillämpar säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 och de ändringar som referensrättereformen för med sig i anslutning till den.

I OP Gruppen bildades en Referensräntearbetsgrupp, som har som uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser för OP Gruppen. OP Gruppen har upprättat en sådan kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om inga referensräntor är tillgängliga, och identifieras de existerande avtalsvillkoren produktvis. Planen uppdateras i takt med att referensräntereformen framskrider. OP Gruppen tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet genomförs ändringarna genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

5.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde tillämpas som skydd mot ränterisken för vissa räntetaks- och räntekorridorskrediter eller dagligkonton och sparkonton med fast ränta och avstavillkor. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av valutarisken gäller skade- och livförsäkringens placeringar i utländsk valuta.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde, och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten i bankrörelsen på resultatposterna räntenetto och nettointäkter från placeringsverksamhet. I skade- och livförsäkringar bokförs de på nettointäkter från placeringsverksamhet. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

Beräkningsgrunderna för Euriborräntan ändrades under 2019. I juli 2019 utfärdade belgiska Financial Services and Markets Authority (FSMA) en auktorisation i anslutning till Euribor med stöd av European Union Benchmark Regulation. Det här gav marknadsparterna möjlighet att fortsätta använda Euribor efter 1.1.2020 både i nuvarande och i nya avtal. OP Gruppen förväntar sig att Euribor kommer att förbli en referensränta också i framtiden och väntar sig inte att ändra den säkrade risken till en annan referensränta. Av dessa skäl anser OP Gruppen inte att referensrättereformen direkt skulle påverka säkringar av verkligt värde där referensräntan är Euribor.

5.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

OP Gruppen har uppskattat i vilken grad kassaflödessäkringarna är beroende av osäkerheten kring referensräntereformen på rapportdagen. De säkrade posterna och säkringsinstrumenten fortsätter indexeringen till referensräntan, som inte ändras och som i också i fortsättningen noteras dagligen samt vars kassaflöden byts mellan motparter såsom tidigare. Kassaflödessäkringarnas längd överskrider dock den dag då Eonia-räntan inte längre publiceras, utan den kommer att ersättas med den nya €STR-räntan. Också LIBOR-räntan väntas ersättas med en ny referensränta. Den här övergången och den nya referensräntan förknippas ännu med osäkerhet, som senare kan påverka säkringsförhållandets effektivitet eller bedömningen av villkoret "mycket sannolik". Inte heller för kassaflödessäkringarnas del ser OP Gruppen att referensräntereformen skulle förorsaka osäkerhet gällande tidpunkt eller Euribor-kassaflöden på rapportdagen 31.12.2020.

6 Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehåses för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP Gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar.

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen på nettointäkter från placeringsverksamhet under nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl OP Gruppens interna som externa information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl OP Gruppens egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från en utomstående oavhängig expert.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Gruppens interna expertis. I värdet på obebbyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV-auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar.

7 Immateriella tillgångar

7.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet till verkligt värde och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett innan den nuvarande standarden IFRS 3 trädde i kraft motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventualförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. För nedskrivningsprövningen fördelas goodwill på enheter som genererar kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsesegment, företag som hör till dem eller affärsområden inom dem. Goodwill fördelas från och med förvärvstidpunkten på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av synergifördelar som beror på rörelseförvärv, och dessutom till den lägsta nivån, på vilken goodwill övervakas i den interna styrningen. Om OP Gruppens interna rapporteringsstruktur omorganiseras, fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som är föremål för ändringen

i förhållande till deras verkliga värden eller enligt någon annan metod som bättre skulle återspeglar goodwill i anslutning till en avyttrad funktion.

7.2. Nedskrivningsprövning av goodwill

För en kassagenererande enhet som goodwill har fördelats på, prövas goodwill för nedskrivning årligen och alltid då något tyder på att en kassagenererande enhets värde kan behöva skrivas ned. Värdet av OP Gruppens kassagenererande enheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt nuvärdesmetoden för över-/underskott. I metoden avdras avkastningskravet på eget kapital av från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperioders återvinningsvärde. För att fastställa nuvärdet av kassaflödena diskonteras en eventuell återstående avkastning med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Prognoserna i kassaflödeskalkylerna baserar sig på kassaflödesförväntningarna de fem följande åren samt prövningsenhetens terminalvärde, vilka diskonteras till nuvärde. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem.

7.3 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats redovisas en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av det framtida kassaflödet enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Vid det första redovisningstillfället delas det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i två delar, dvs. i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet redovisas den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 10–15 år. De immateriella tillgångarna prövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

7.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Gruppen förvärvat uppskattas till 5–15 år.

7.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. De avskrivs inte. OP Gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för varumärkena Pohjola och A-Försäkring.

Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger. Varumärkena har värderats enligt en metod i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta vid prövningen av varumärken används den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie på 3 procent. Längden för prövningsperioden har fastställts till 5 år i enlighet med standarden IAS 36.

7.6 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 4 år och för övriga immateriella tillgångar 5 år.

Utgifter för utvecklingen av immateriella tillgångar som uppkommit internt (programvara) aktiveras från och med det att det konstaterats att programvaran ger ekonomisk nytta i framtiden. De kostnader som aktiveras omfattar bl.a. licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas prövas årligen. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden.

7.7 SaaS-tjänster

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster (Software as a Service) redovisas på förskottsbetalningar under övriga tillgångar. Beloppet som aktiveras i förskottsbetalningar är ett projekt som utförs innan en leverantör kan tillhandahålla en tjänst. I SaaS-tjänsterna är det en annan part som har bestämmande inflytande, och de aktiveras inte som immateriella tillgångar. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tillgången är färdig att användas. På förskottsbetalningar bokförs bland annat köptjänster och andra externa kostnader i anslutning till projekt.

8 Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För

markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens bokförda värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats.

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Reservkraftverk och generatorer	15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ICT-utrustning	3–5 år
Bilar	2–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

8.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, redovisas den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från

nedskrivningens redovisningstillfälle. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts. Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med bokslutet om det finns tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt samt om de finns tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

9 Leasingavtal

När ett avtal ingås bedömer OP Gruppen om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Det är fråga om ett leasingavtal som ska behandlas i enlighet med IFRS 16, om följande villkor uppfylls till alla delar:

- avtalet baserar sig på rätten att bestämma över användningen av en identifierad tillgång, så att företag som hör till OP Gruppen eller dess anställda har rätt att bestämma över användningen av tillgången under hela leasingperioden då OP Gruppen är leasetagare, och kunden eller företag som hör till dess koncern har rätt att bestämma över användningen av objektet då OP Gruppen är leasegivare
- rättigheterna och skyldigheterna samt avgifterna i anslutning till dem avtalas i ett avtal
- den tillgång som identifierats i avtalet kan användas endast av företag som hör till OP Gruppen och dess anställda då OP Gruppen är leasetagare, och endast av kunden eller företag som hör till dess koncern då OP Gruppen är leasegivare.

Redovisning av tillgångar som leasats ut

När ett avtal ingås kategoriserar OP Gruppen de utleasade tillgångarna som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen kategoriseras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till det belopp som är lika stort som leasingavtalets nettoinvestering. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna

poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelseintäkter och de redovisas som jämna poster under leasingperioden. Som leasingperiod för avtal som leasats ut ska fastställas den fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner.

Redovisning av nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkulda redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettet. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Gruppen fastställer som leasingperiod för leasade avtal

- avtalets fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner eller
- enligt ledningens bedömning högst 3 år då det är fråga om ett avtal om verksamhetslokaler som gäller tills vidare och som har en ömsesidig uppsägningstid. Om avtalet först är fast och sedan fortsätter att gälla på obestämd tid enligt beskrivningen ovan, är leasingperioden en kombination av de här. Då ett sådant avtal har sagts upp, ska leasingtiden fastställas som uppsägningstid. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att verksamhetslokalerna utnyttjas en längre tid eftersom föremålen för lokalavtalen har ett centralt läge och inga motsvarande ersättande lokaler nödvändigtvis finns att få.
- leasegivarens uppsägningstid, om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare, som inte är ett avtal om verksamhetslokaler, och uppsägningstiden är ömsesidig. Ett avtals leasingperiod förlängs alltid då uppsägningstiden löpt ut med en ny uppsägningstid, om avtalet inte har sagts upp. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att avtalen har ingåtts för en längre tid, eftersom det inte är ekonomiskt lönsamt att fortlöpande upphäva och förnya sådana avtal. Eller
- leasingobjektets livslängd, om den är kortare än de leasingperioder som fastställts på ovan nämnda sätt.

Vid beräkningen av leasingkulden använder OP Gruppen i regel leasetagarens marginella låneränta. Som marginell låneränta används den ränta som OP Gruppens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger kredit till andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag.

OP Gruppen tillämpar de undantag från redovisning som tillåts för leasetagaren. Kostnaderna under räkenskapsperioden för leasingavtal med lågt värde eller kort tid redovisas bland övriga rörelsekostnader. I de här leasingavtalen ingår bärbara datorer, mobiltelefoner samt mindre apparater och utrustning samt apparater och utrustning som leasats mot engångsavgifter.

OP Gruppens avtal som leasats omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler, tjänstebilar och säkerhetsapparatur.

10 Ersättningar till anställda

10.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Gruppens företag sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. En del av det lagstadgade pensionsskyddet sköttes av pensionskassan OP-Eläkekassa till slutet av 2020. OP Gruppen överförde 31.12.2018 merparten av OP-Eläkekassas lagstadgade pensionsbestånd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, och det återstående pensionsbeståndet överfördes 31.12.2020. Vissa företag i OP Gruppen har arrangerat ett tilläggs-pensionskydd för sina arbetstagare via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö eller ett försäkringsbolag.

De pensionsplaner som sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen är avgiftsbestämda, och de pensionsplaner som sköts av OP-Eläkekassa är förmånsbestämda till den del som medel fonderats för invalidpensioner och ålderspensioner. De pensionsplaner som sköts av ett försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesätiö är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten "personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och redovisas som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter. Åstramningar av, fullgörelser av förpliktelser eller ändringar av förmånsbestämda pensionsplaner resultatförs vid transaktionstidpunkten.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag, OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på bokslutsdagen för OP-Eläkekassas, OP-Eläkesätiös och godtagbara försäkringar minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna.

Skyldigheterna för de förmånsbestämda pensionsplanerna har räknats skilt för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna redovisas som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företaget emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen redovisas bland totalresultatet bokförs posterna inte längre under senare räkenskapsperioder.

10.2 Ersättningssystemet

OP Gruppen har ett kortfristigt ersättningssystem, enligt vilket de personer som omfattas av systemet kan få ersättning antingen enbart i kontanter eller i form av en kombination av kontanter och ett referensinstrument som OP Andelslags styrelse bestämt. Ersättningen betalas för arbetsprestationer under intjäningsåret. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid tidpunkten för beviljandet. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerings görs bland upplupna kostnader.

11 Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

11.1 Klassificering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

För klassificeringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs i avsnittet Klassificering och redovisning i OP Gruppens balansräkning.

11.2 Klassificering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som försäkringsbolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal eller skaderegleringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänförs till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Avtal klassificeras avtalsvis eller enligt avtalsslag, vilkas risker är homogena. Om flera avtal ingås samtidigt med en och samma motpart eller om avtalen är avhängiga av varandra, behandlas avtalen emellertid gemensamt.

I försäkringsavtal skiljs inte spar- och försäkringsdelen från varandra för behandlingen.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie, och som

inte innehåller försäkringsrisk, har klassificerats som skaderegleringsavtal.

De kapitaliseringsavtal som livförsäkringsbolagen beviljat och sådana spar- eller pensionsavtal enligt vilka försäkringsbesparingarna, eller ett belopp som är något mindre än dem, ska betalas till förmånstagarna i händelse av att den försäkrade avlider klassificeras som placeringsavtal, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allokerar besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livsfalls- eller dödsfallsförsäkring.

Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal, långvariga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga skadeförsäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidförsäkringar samt sådana byggförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionsskyddet samt riskförsäkringar som beviljats i händelse av dödsfall. Besparingarna i liv- och pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförts till försäkringstagarna.

11.3 Klassificering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal redovisas då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtal och placeringsavtal där avtalets innehavare har rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner eller till att överföra sina besparingar till beräkningsränta, och därmed få rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner, värderas och

behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandarden IFRS 4. Övriga placeringsavtal värderas enligt standarden IFRS 9.

Merparten av den skuld som uppkommer av avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandardens beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet. Dessutom värderas en del av försäkringsskulden med beaktande av marknadsräntan vid granskningstidpunkten.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Livförsäkringens premieansvar utgörs av den nettoskuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och driftkostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller och avdraget av framtida försäkringspremier. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

11.3.1 Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktsförs försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggförsäkringar och allframtidförsäkringar sker intäktsföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar upptas som försäkring ersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggförsäkringen och allframtidförsäkringen samt försäkringsskulden för ersättningar som betalas ut i pensionsform diskonteras. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Ändringen i diskonteringsräntan för ersättningar som betalas ut i pensionsform beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som

utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från placeringsverksamhet under skadeförsäkringsposterna.

Ränterisken för skadeförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden för att försäkringsskulden ska reagera på förändringar i marknadsräntorna.

Realisationsvinster eller -förluster från derivatinstrument periodiseras i regel på försäkringsskuldens återstående löptid genom att minska eller höja diskonteringsräntan. Realisationsförluster från derivatinstrument kan periodiseras genom att höja diskonteringsräntan endast, om den planliga räntenivån inte överskrids. Genom försäljningen av placeringsinstrument som skyddar försäkringsskulden kan man täcka planliga sänkningar av diskonteringsräntan endast i begränsad omfattning. Den högsta gränsen utgörs av den värdeförändring som uppkommit av en ränterörelse som överskridit målnivån för respektive tidpunkt.

11.3.2 Värdering av avtal som livförsäkringsbolag beviljat

Den andel av premieinkomsten som för riskförsäkringar hänförs sig till tiden efter bokslutsdagen, med avdrag av premier som eventuellt inte betalats in, intas i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier.

Skulden för försäkringsavtal med sparmoment och placeringsavtal som värderas enligt försäkringsavtalsstandardens IFRS 4 beräknas som kapitalvärdet av framtida förmåner, kostnaderna i anslutning till förvaltningen av försäkringsavtalet och framtida premier. Vid beräkningen av kapitalvärdet används främst ränteintensiteten, dödlighetsintensiteten och antagna driftkostnader. De kundåterbäringar som upphört beaktas då skulden beräknas.

Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

Skuldens diskonteringsränta uppgår enligt försäkringsbolagslagen högst till den ränta som använts vid premiesättningen av försäkringen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå.

På bolagets risk finns besparingar där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 procent. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 procent har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden i bokslutet bestående är beräkningsräntan 3,5 procent. Dessutom har diskonteringsräntan med hjälp av räntekompletteringar för hela beståndet med beräkningsränta

beräknats för en bestämd tid. Ersättningsansvaret för annan livförsäkring än pensionsförsäkring diskonteras inte.

Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden som garanterats i avtalen.

Vid värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtalen är ett centralt antagande att försäkringen gottskrivas som intäkt med avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsskulden.

Fondanknutna placeringsavtal redovisas i balansposten Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal.

11.4 Förlustprövning av skulder som hänför sig till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid prövningen används de vid prövningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till inte är tillräcklig, ökas skuldbeloppet med underskottet och underskottet redovisas sedan i resultatet.

11.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår i försäkringsnettot i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringsskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal redovisas som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

Premierna från livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal redovisas prestationsbaserat i premieinkomsten så att inga försäkringsfordringar uppkommer för andra avtal än förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar. Från premieinkomsten görs inte avdrag för arvoden och provisioner och inte heller för kreditförluster.

11.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier upptas i övriga skulder i posten skulder avseende direktförsäkringsverksamhet.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

11.6 Skadegods och regressfordringar

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden.

11.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP Gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP Gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP Gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att OP Gruppen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

Prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal i skadeförsäkringen intas i balansräkningen under övriga tillgångar, återförsäkringsfordringar. De sistnämnda fordringarna motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som OP Gruppen återförsäkrat. Obetalda premier till återförsäkrare upptas i balansposten övriga skulder, skulder avseende återförsäkringsverksamhet.

Fordringar och skulder i anslutning till återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas i balansräkningen under antingen övriga tillgångar eller övriga skulder.

11.8 Koassurans och pooler

OP Gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP Gruppens egen andel. OP Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP Gruppen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP Gruppen redovisar framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

11.9 Skälighetsprincipen i livförsäkringen

Nästan alla livförsäkringsavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning baserad andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäkringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäkringsbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäkringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäkringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäkringsbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäkringstagarna. OP Gruppen har offentliggjort livförsäkringens principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sina nätsidor.

Separata balansräkningar har bildats för de sparlivförsäkringar och individuella pensionsförsäkringar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. De separata balansräkningarnas vinstutdelningspolicy avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen. Det belopp, med vilket tillgångarna i de separata balansräkningarna till marknadsvillkor överstiger försäkringsskuldena diskonterade med swappräntekurvan, reserveras som en avsättning för framtida tilläggsförmåner.

12 Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför OP Gruppens bestämmande inflytande realiseras. Som eventalförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt

inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventalförpliktelserna redovisas i en not.

13 Eget kapital

OP Gruppen klassificerar de instrument som den emitterat enligt deras art antingen som eget eller främmande kapital (finansiell skuld). Utgifter som ansluter sig till emissioner eller förvärv av egetkapitalinstrument, redovisas som avdrag från eget kapital.

Som egetkapitalinstrument klassificeras andelskapitalen som indelas i andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Av andelskapitalen kan dock varje år återbetalas belopp enligt det som bestämts av respektive andelsbank och som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan redovisas som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats.

14 Inkomstskatt och uppskjuten skatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Gruppens företag. Skatterna resultatförs, frånsett fall där de gäller poster som direkt redovisas bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, redovisas den. En uppskjuten skattefordran bokförs inte till den del som det sannolikt inte uppstår någon beskattningsbar inkomst, mot vilken skattemässiga förluster eller gottgörelser kan utnyttjas. I OP Gruppen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga reserveringar (bl.a.

kreditförlustreserveringen), värderingen av placeringar till verkligt värde samt elimineringen av skadeförsäkringens utjämningsbelopp.

De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna kvittas företagsvis. Uppskjutna skatteskulder och -fordringar som uppstått till följd av konsolideringsåtgärder kvittas inte. De uppskjutna skatteskulderna och -fordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära differensen upplöses.

15 Principer för intäktsföring

15.1 Ränteintäkter

Ränteintäkter och -kostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnitt 5.2.1 Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader över lånets löptid.

Kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorsskrediterna ackumuleras i räntenettet i takt med att en kund betalar tilläggs marginal enligt ett derivatvillkor.

15.2 Provisionsnetto

Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. De provisionsintäkter som avses i standarden IFRS 15 ska intäktsföras då de prestationsåtaganden som man kommit överens om i tjänsten överförs till kunden. I sådana fall är överföringen av kontroll ett centralt kriterium. Provisionsintäkterna redovisas till beloppet av den ersättning som man förväntar sig att ha rätt till i utbyte mot att överföra varor tjänster till kunden. Provisionskostnaderna redovisas i provisionsnettot enligt prestationsprincipen.

I segmentet Hushållsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna består av provisionsintäkterna från kreditgivning och betalningar. I hushållsbanksrörelsen debiteras dessutom avgifter bland annat för juridiska uppdrag, garantier, fonder och bostadsförmedling. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för kreditgivningen, garantierna och fonderna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i hushållsbanksrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Ersättningsbeloppet består i tjänsterna främst av ett listpris eller ett pris som överenskommit i avtalet. Ägarkunderna får rabatt på dagliga banktjänster.

Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med avtalsvillkoren månatligen eller efter det att tjänsten utförts.

I segmentet Företagsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna i anslutning till bankrörelsen består av provisionsintäkterna från kreditgivning och betalningar. I företagsbanksrörelsen debiteras dessutom externa avgifter för bland annat garantier och värdepappersemissioner. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för kreditgivningen och garantierna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i anslutning till bankrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Provisionsintäkterna i anslutning till kapitalförvaltningen i segmentet Företagsbank består av provisioner för fonder och kapitalförvaltning. Provisionsintäkterna intäktsförs främst över tiden under avtalsperioden och det ersättningsbelopp som debiteras månatligen består av en avtalsenlig procentuell andel av de placeringar eller försäkringsbesparingar som förvaltas för kunden. I provisionerna för fonder och kapitalförvaltning ingår avkastningsbaserade provisioner som är bundna till framgången i placeringsverksamheten. De avkastningsbaserade provisionerna intäktsförs först då det är mycket sannolikt att de kriterier som mäter framgången i placeringsverksamheten har uppfyllts.

I segmentet Skadeförsäkring intäktsförs de avtal som inte innehåller försäkringsrisk i enlighet med standarden IFRS 15 och redovisas i provisionsnettot. Provisionsintäkterna består främst av livförsäkringens belastningsinkomst, återbäringar av fondanknutna förvaltningsprovisioner, intäkter från hälso- och välbefinnandetjänsterna samt provisioner från förmedling av försäkringar. Livförsäkringens belastningsinkomst består av teckningsprovisioner för försäkringspremier (s.k. kappa-belastning) och förvaltningsprovisioner för försäkringsbesparingar (s.k. gamma-belastning). Övriga provisioner från livförsäkring intäktsförs i enlighet med standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Intäkterna från hälso- och välbefinnandetjänsterna redovisas enligt vårdbesök då tjänsten är utförd. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med tariffen då tjänsten är utförd. I avtalen om företagshälsovård intäktsförs intäkterna över tiden under avtalsperioden och kunderna debiteras med avgifterna månatligen enligt avtal. OP Gruppen agerar som huvudman för hälso- och välbefinnandetjänsterna i enlighet med standarden IFRS 15, varvid de ersättningar som betalas till yrkesutövarna redovisas bland provisionskostnaderna. OP Gruppens samarbetspartner betalar provisionsintäkter för försäkringsförmedlingen i enlighet med den ersättning som överenskommit i avtalen. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och kunderna debiteras med avgifterna månatligen.

Avgifterna i segmentet Övrig rörelse består främst av provisioner från betalningar. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och ersättningsbeloppet har överenskommit i avtalen. Avgifterna debiteras i enlighet med de betalningstransaktioner som skett.

Intäkterna från avtal med kunder delas i bokslutet upp i enlighet med segmenten (Not 6. Provisionsnetto).

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen. Utdelningarna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

16 Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet

Räntenetto	<p>Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkringen till verkligt värde.</p> <p>Provisioner som anses utgöra ersättning för den risk som banken tar i anslutning till ett finansiellt instrument och som anses utgöra en fast del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.</p>
Försäkringsnetto	Premieintäkter från skadeförsäkringen och skadeförsäkringsersättningar samt livförsäkringens riskrörelse.
Provisionsnetto	<p>Provisionsintäkter från utlåningen, inlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna, kapitalförvaltningen, juridiska uppdrag, garantierna, bostadsförmedlingen, försäkringsförmedlingen, livförsäkringens belastningsinkomst, återbäringen av fondanknutna förvaltningsprovisioner samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p> <p>Provisionskostnader för betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna kapitalförvaltningen, förmedlingen av försäkringar samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p>
Nettointäkter från placeringsverksamhet	<p>Realisationsvinster och -förluster, ränteintäkter, valutavärderingar samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar för tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.</p> <p>Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultatet samt utdelningar och andelar. Dessutom ränteintäkter och -kostnader för derivat som innehas för handel.</p> <p>Intäkter och nedskrivningar för lån och övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde.</p> <p>Förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter.</p> <p>Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar och förändring i försäkringsskuld i livförsäkringen samt upplösning av diskontering i skadeförsäkringen.</p> <p>Intäkter hos intresseföretag som konsolideras med metoden för verkligt värde eller kapitalandelsmetoden.</p>

Övriga rörelseintäkter	Hyresintäkter och försäljningsintäkter från rörelsefastigheter samt övriga intäkter.
Personal-kostnader	Löner, provisioner, pensionskostnader och lönebikostnader.
Övriga rörelsekostnader	ICT-driftkostnader och -utvecklingskostnader, köptjänster, kostnader för verksamhetsställen, myndighetsavgifter, datakommunikation, marknadsföring, samhällsansvar och övriga kostnader.
Nedskrivningar av fordringar	Förväntade kreditförluster från kunder, poster utanför balansräkningen och skuldebrev samt slutliga kreditförluster och återföringar för dem.

17 Myndighetsavgifter

OP Gruppen betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för försäkrings-, förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader.

17.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

17.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt för OP Gruppen för 2019 eller 2020.

17.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

17.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

17.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

18 OP-bonus till ägarkunder

I resultaträkningen redovisas OP-bonus till ägarkunder som en egen post. Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP-bonus redovisas under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen och som upplupna kostnader i balansräkningen. Den bonus som samlats används automatiskt för serviceavgifter för bank- och kapitalförvaltningstjänster samt för försäkringspremier med början från den äldsta transaktionen, varvid de upplupna kostnaderna minskar.

19 Segmentrapportering

Utgångspunkten för identifieringen av rörelsesegment är den ekonomiska information som den högsta verkställande beslutsfattaren regelbundet följer upp.

OP Gruppen rapporterar resultaträkningar och balansräkningar för följande rörelsesegment: Företagsbank, Hushållsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Övrig rörelse. Segmenten rapporteras på ett sätt som motsvarar den interna rapporteringen till ledningen. OP Gruppens centralbanksrörelse rapporteras i segmentrapporteringen som en del av Övrig rörelse som inte ingår i rörelsesegmenten liksom intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte ingår i den egentliga affärsrörelsen.

En beskrivning av rörelsesegmenten och principerna för upprättande av segmentrapporteringen finns bland uppgifterna enligt segment.

20 Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma skadekostnaden för skador som redan inträffat (Not: 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet).

I beloppet på skulden till följd av livförsäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. Då livförsäkringens skuld beräknas används främst antaganden vid tidpunkten för beviljande av försäkringen om försäkringsriskernas utfall, driftskostnaderna och avkastningen från placeringsverksamheten. Antagandena följs fortlöpande upp och om det framgår att den skuld som beräknats med de här antagandena är för liten, kompletteras skulden att motsvara de nya observationerna. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa diskonteringsräntan, människors dödlighetsantagande samt de driftskostnader som hanteringen av försäkringar förorsakar i framtiden (Not: 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden).

Vid granskningen av det bestämmande inflytandet som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar prövning. Då placeringens andel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 procent granskas det bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då OP Gruppens andel av företagets rörliga intäkter överstiger 37 procent och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet.

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas (Not: 23. Immateriella tillgångar).

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bl.a.:

- Val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt
- Olika antaganden och bedömningar från egna medarbetare som gjorts i modellerna
- Val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar
- Fastställande av avtals löptid för krediter utan förfallodag (revolverande krediter)
- Fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet
- Korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell
- Val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang
- Prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden.
- Tilläggsavsättningar som enligt ledningens bedömning riktats till en viss bransch till exempel på grund av covid-19-pandemin
- Sänkningar av säkerhetsvärdet enligt ledningens bedömning på grund av säkerhetens geografiska läge

Ledningens prövning har också använts för att bedöma en betydande ökning i kreditrisken, bl.a. för:

- Bedömningar från egna medarbetare som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilka säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate)
- Valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Gruppens kreditriskprocess
- Bestämningen av längden på den tidsperiod under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningssteget ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med de modeller som nämns ovan utan prövning av ledningen, fränsett stora företagsexponeringar i steg 3, för vilka ECL beräknas med en kassaflödesbaserad ECL-metod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas.

Pensionsåtagandenas nuvärde beror på flera faktorer som fastställs med flera antaganden. Diskonteringsräntan, framtida förhöjningar av löner och pensioner samt inflationen är antaganden som används för att fastställa nettoutgifterna (eller nettointäkterna) från pensioner. Förändringarna i de aktuariella

antagandena påverkar pensionsåtagandenas bokförda värde (Not: 34. Avsättningar och övriga skulder).

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden. Vid värderingen av förvaltningsfastigheter tillämpas också en kalkylmodell som baseras på avkastningsvärdesmetoden som utnyttjar en uppskattning av objektens kommande nettointäkter (Not: 40. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod). De framtida intäkterna från förvaltningsfastigheter baserar sig på ledningens bedömning (Not: 24. Materiella tillgångar).

Kapitalförvaltningens OP-bonus ackumuleras främst ur de förvaltningsprovisioner som kunderna betalar för fonder samt ur provisionerna för fondanknutna försäkringar. OP-bonus för de här posterna motsvarar rätt långt sådana ersättningar som betalas till kunderna, vilka avses i standarden IFRS 15 och som i bokföringen behandlas som avdrag från transaktionspris och därmed från försäljningsintäkter. Om kapitalförvaltningens OP-bonus skulle nettas från provisionsintäkterna i kapitalförvaltningen, skulle det enligt ledningens prövning leda till att OP-bonus som ackumulerats i OP Gruppens resultaträkning inte ger en rättvisande bild av det totala beloppet av dem. På grund av det redovisas utöver OP-bonus som ackumulerats i bankrörelsen och skadeförsäkringen även OP-bonus för kapitalförvaltning i resultaträkningen på raden OP-bonus till ägarkunder.

21 Statliga bidrag

Statliga bidrag är stöd från staten i form av överföringar av resurser till ett företag i utbyte mot att företaget uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor rörande sin verksamhet. Förmånen av ett statligt lån till lägre ränta än marknadsräntan behandlas som ett statligt bidrag. Förmånen av att räntan understiger marknadsräntan ska värderas som skillnaden mellan lånets ursprungliga redovisade värde och mottaget belopp. Ett statligt bidrag redovisas dock först då det föreligger rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget och att bidraget kommer att erhållas. Bidrag hänförliga till intäkter dras av vid redovisningen av motsvarande kostnader och redovisas i resultaträkningen över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för.

22 Nya standarder och tolkningar

IASB (International Accounting Standards Board) har också offentliggjort följande framtida betydande standardändringar.

22.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

Standarden IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades 18.5.2017. Den ersätter den nuvarande standarden IFRS 4 Försäkringsavtal.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringsskulden på det globala planet; värderingen enligt den nuvarande försäkringsavtalsstandard baserar sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens kapitaltäckningsanalys. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från kapitaltäckningsanalysen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund.

Försäkringsavtalen värderas enligt den generella modellen (GMM) på varje rapportdag med följande tre delar:

- uppskattningar av framtida kassaflöden som justeras med ett tidsvärde,
- en riskjustering för icke-finansiella risker som beskriver OP Gruppens riskvillighet och
- en avtalsenlig marginal som vid det första redovisningstillfället för ett avtal värderas så att avtalet inte ger upphov till en vinst, medan en förlust redovisas genast. Den avtalsenliga marginalen motsvarar den vinst som inte tjänats in och den ska under försäkringsperioden intäktsföras på basis av hur försäkringstjänsten produceras.

Det nuvarande förfarandet där försäkringsskulden kan innehålla implicita marginaler för risktagning och framtida vinster upphör och leder till att ändringar i skulden ska presenteras på ett transparent sätt.

IFRS 17 tillåter också att försäkringsavtal värderas med den förenklade premiefördelningsmetoden (PAA), om avtalens försäkringsperiod är högst ett år. Avtal av den här typen är till exempel skadeförsäkringsprodukterna.

Dessutom innehåller standarden en rörlig avgiftsmodell (VFA). Modellen har modifierats på basis av den allmänna värderingsmodellen och den ska tillämpas på avtal som har direkt rätt till en andel av överskottet från avtalen. I VFA-modellen ingår bolagets andel av förändringarna i verkligt värde på de underliggande placeringarna i den avtalsenliga marginalen som ändras varje rapportdag. Typiska exempel på sådana avtal är de fondanknutna avtalen i livförsäkringen.

För förändringar i antaganden som gäller finansieringsrisken och ändringar i skulden som beror på förändringar på marknaden kan det i resultaträkningen byggas upp en buffert med motsvarande ändringar i tillgångarna. Standarden ger rätt att omklassificera finansiella tillgångar i försäkringsbolag vid den tidpunkt då standarden tas i bruk.

Den nya standarden medför ändringar i värderingssättet för försäkringsavtal samt i uppställningen av balansräkningen och resultaträkningen. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas intäkter från försäkringstjänster som en mellansumma och dessutom separat intäkter från placeringsverksamhet, vilka skiljs åt från livförsäkringar i sparform.

Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bl.a. om avstämningskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Gruppens skade- och livförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. OP Gruppen har organiserat ett projekt som förbereder ibruktagningen av standarden och ändringsbehoven samt bedömer hur standarden IFRS 17 kommer att påverka OP Gruppens finansiella ställning och resultat.

Standarden IFRS 17 ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2023 eller senare. Europeiska unionen har inte ännu antagit standarden IFRS 17.

22.2 Övriga framtida ändringar i standarder

IASB offentliggjorde 27.8.2020 dokumentet Referensräntereform (fas 2), med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7, IFRS 4 och IFRS 16 ändras. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2021 eller senare. Det är tillåtet att tillämpa ändringarna tidigare. Ändringarna har godkänts av Europeiska unionen 13.1.2021. De här ändringarna är en fortsättning på det dokument om referensräntereformen som offentliggjordes i fjol och medför följande lättnader.

- En praktisk lättnad som gäller finansiella instrument värderade till upplupet anskaffningsvärde så att en ändring av avtalsbaserade kassaflöden på grund av referensräntereformen behandlas genom att uppdatera effektivräntan, varvid ingen direkt vinst eller förlust uppkommer till följd av ändringen.
- Säkringsredovisningen avbryts inte även om referensräntan ändras under ett pågående säkringsförhållande, utan den säkrade risken och kassaflödena i anslutning till den kan definieras på nytt då referensräntan ändras.

På rapportdagen 31.12.2020 är merparten av fordringarna och skulderna i OP Gruppen Euriborbundna. Euribor kommer att förbli en referensränta också i framtiden, och avtalsbaserade kassaflöden eller den säkrade risken väntas därmed inte ändras till en annan referensränta. Endast en liten del av skulderna och fordringarna är bundna till Libor. OP Gruppen uppskattar att den här ändringen inte har någon väsentlig inverkan på bokslutet.

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering

1 OP Gruppens betydande risker – allmän översikt

I OP Gruppen upprättas de allmänna principerna för risktagning och riskhantering så att de gäller alla funktioner, och de allmänna principerna preciseras ytterligare enligt intjäningslogiker (produkt- och tjänstekoncept). Hörnstenarna när intjäningslogiska helheter bildas utgörs av tjänster som tillhandahålls kunderna, de processer som behövs för produktionen av tjänsterna och för analyseringen och rapporteringen av verksamheten samt vilka risker tillhandahållandet av dessa tjänster medför för OP Gruppen.

På grund av karaktären av OP Gruppens affärsrörelse och bransch har riskerna två från varandra avvikande grundprinciper: OP Gruppen kan nå intjäning genom att ta risker (intjäningsrisker) eller så kan riskerna vara en konsekvens av något (påföljdsrisker).

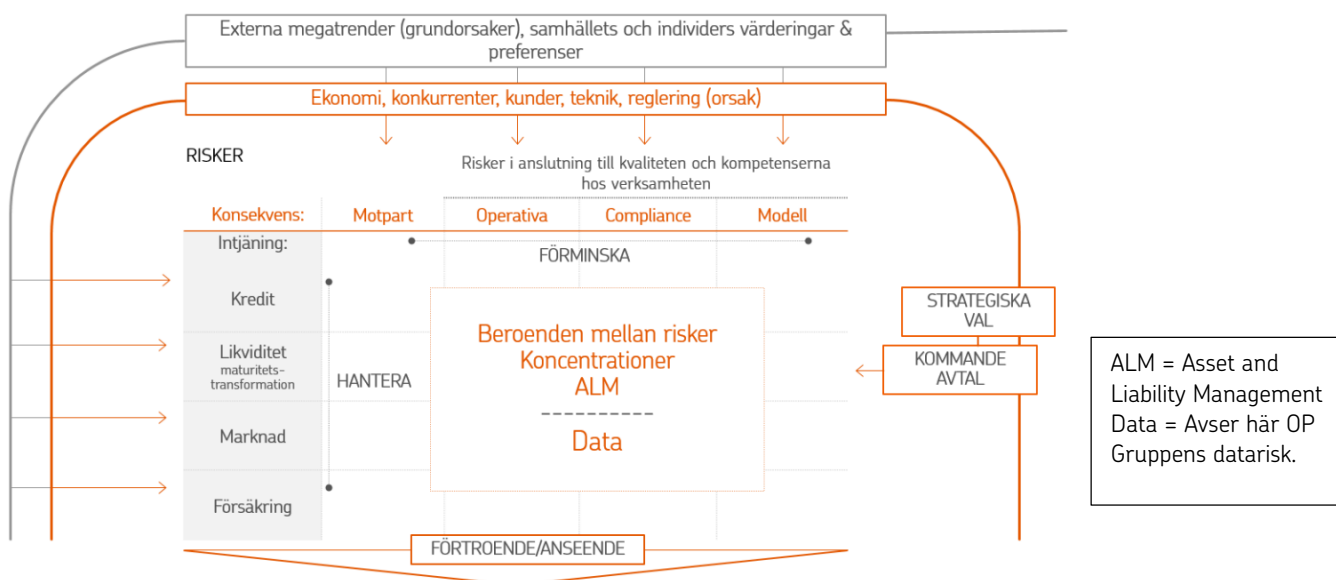
Eftersom granskningen av intjäningsrisker kräver granskning av OP Gruppens kritiska framgångsfaktorer med tanke på affärsrörelsen, grupperas källorna till intjäningsrisker och hanteringen av dem per intjäningslogik i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Ett undantag utgörs av riskerna på grupplanet, som gäller alla intjäningslogiker.

Eftersom merparten av påföljdsriskerna är risker på grupplanet och eftersom granskningen av påföljdsrisker fokuserar på att reducera de negativa effekterna om en risk skulle realiseras, grupperas dessa risker på grupplanet i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker.

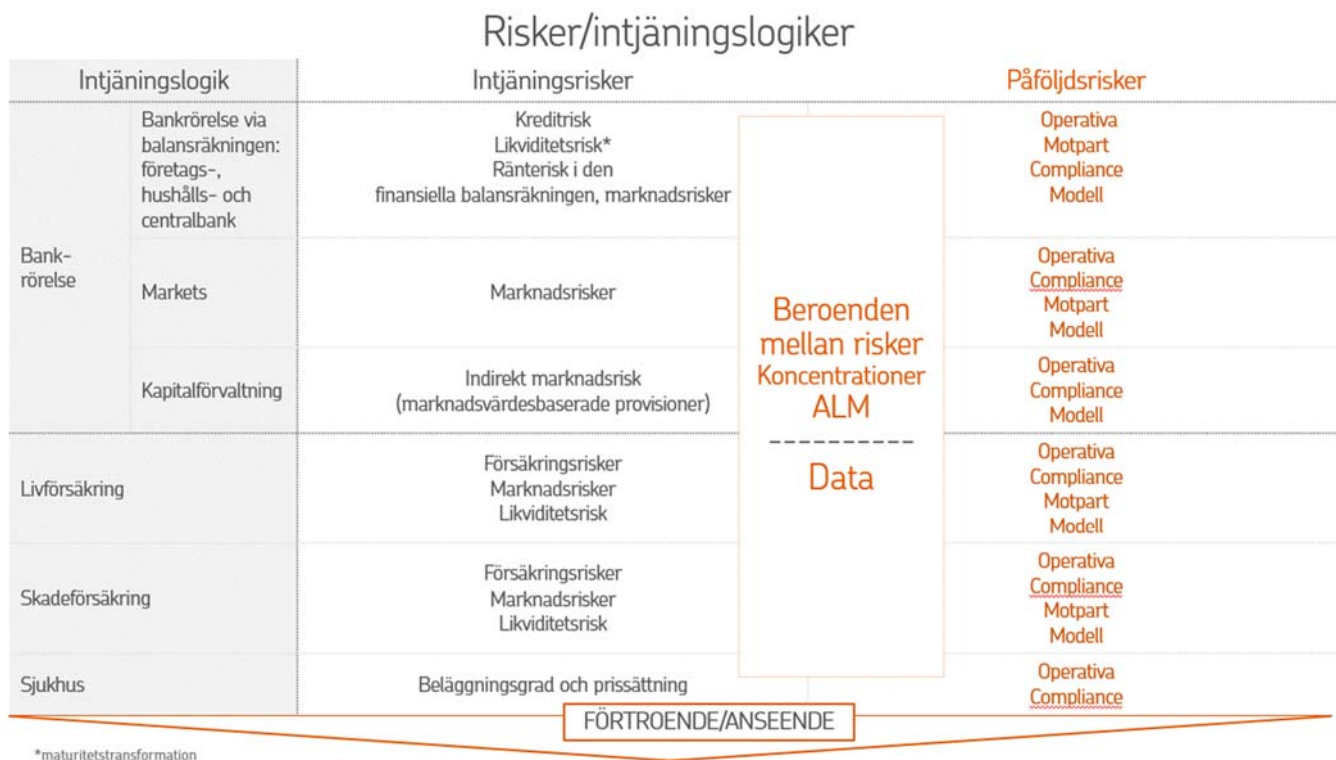
Bilden nedan presenterar ett sammandrag av OP Gruppens betydande risker och deras källor. Den gråa och orangea ramen utanför tabellen presenterar källorna och grundorsakerna till de betydande riskerna. Utanför tabellen beskrivs på motsvarande sätt också den negativa effekten på OP Gruppens förtroende och anseende om en risk skulle realiseras.

Viktigt att beakta i bildens tabell:

- Genom att ta intjäningsrisker kan man förorsaka påföljdsrisker utöver källorna/orsakerna till OP Gruppens externa risker.
- Samverkan mellan intjänings- och påföljdsrisker kan leda till nya risker på grupplanet, bland annat till följd av koncentrationer och beroenden mellan risker.
- På grund av intjänings- och påföljdsriskernas olika funktion, strävar gruppen i första hand efter att kontrollera intjäningsriskerna, medan den i första hand strävar efter att reducera påföljdsriskerna.

Bilden nedan visar sambandet mellan OP Gruppens rörelsesegment, intjäningslogiker och OP Gruppens betydande risker. Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse omfattar både segmentet Hushållsbank och segmentet Företagsbank. Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse grupperas i riskhanteringen i tre intjäningslogiker: Bankrörelse via balansräkningen, Markets och Kapitalförvaltning. Intjäningslogikerna Livförsäkring och Skadeförsäkring samt Sjukhus hör till rörelsesegmentet Försäkring.

OP Gruppens riskhantering och säkerställande av regelefterlevnaden (compliance) bygger på principen om tre försvarslinjer. Den första försvarslinjen består av affärsrörelserna, den andra av en från affärsrörelserna oberoende riskhanteringsfunktion och compliance-funktion och den tredje av internrevisionen. Samtliga försvarslinjer har sin egen roll för att riskhanteringsprocessen ska genomföras effektivt.

I OP Gruppen samarbetar riskhanteringsens första och andra försvarslinje kontinuerligt. Genom det säkerställs att all kompetens som behövs för att utveckla och hantera verksamheten utnyttjas. Försvarslinjerna bildar tillsammans en riskhanteringsprocess som beaktar särdragen i OP Gruppens verksamhet. Den första och den andra försvarslinjens ansvar är tydligt fördelade.

- Affärsrörelserna genomför OP Gruppens strategi, svarar för planeringen av sin verksamhet, en effektiv och högklassig implementering av den och den interna kontrollen. Bara en affärsrörelse kan fatta affärsbeslut och ansvara för kundservicens kvalitet, verksamhetens kontinuitet och sitt resultat och sina risker.
- Den andra försvarslinjen bereder ett riskhanteringsregelverk, och inom ramen för det genomför den första försvarslinjen risktagningen och riskhanteringen i anslutning till den dagliga verksamheten. Den andra försvarslinjen stöder den första försvarslinjen genom att ge den råd i synnerhet i frågor som gäller dess egen specialkompetens. Den andra försvarslinjen övervakar också att riskhanteringsregelverket iaktas och den gör oberoende analyser av balansen mellan resultatet, riskerna och det kapital och den likviditet som fungerar som buffertar samt av att verksamhetens kontinuitet även säkerställs i störningsituationer.
- Internrevisionen är den tredje försvarslinjen, och den är oberoende av de övriga försvarslinjerna.

2 OP Gruppens betydande risker – källor och hantering

2.1 Definitioner av och källor för betydande risker

Nedan presenteras ett sammandrag av definitionerna av och källorna för OP Gruppens betydande risker.

Kreditrisker	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisker	En likviditetsrisk orsakas av obalans i timing och belopp av kassaflöden vid beviljande och anskaffning av finansiering, otillräckliga säkerheter vid anskaffning av finansiering, finansieringens timing samt koncentration relaterad till motparter eller instrument. Detta kan leda till att företagets egen likviditet försämras, om dess likviditetsberedskap inte är tillräcklig. Likviditetsrisker omfattar också likviditetsrisker på marknader, med vilket avses risk för att en marknadstransaktion inte kan genomföras inom önskvärd tid och/eller till estimerat pris.
Marknadsrisker	Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisker, valutarisker, volatilitetsrisker, kreditspreadrisker, aktierisker och fastighetsrisker samt eventuella andra prISRISKER för balansposter och poster utanför balansräkningen.
Skadeförsäkringsrisker	Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservriskerna. En skaderisk uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. En reservrisk uppkommer av att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.
Livförsäkringsrisker	Livförsäkringsriskerna består av biometriska risker samt kostnads- och kundbeteenderisker. En biometrisk risk uppkommer av att prognoser över försäkrades förväntade livslängd avviker från försäkringsprodukter som innehåller levnadsrisker eller att prognoser över försäkrades mortalitet (t.ex. en oförutsedd ökning i mortaliteten på grund av en katastrof) avviker från produkter som innehåller mortalitetsrisker. Biometriska risker uppkommer också av att prognoser över arbetsförmåga avviker från produkter som innehåller risker för arbetsförmåga, men inom OP-Livförsäkring är risken för arbetsförmåga mycket låg.
Motpartsrisker	Med motpartsrisk avses risken för att en avtalspart inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser. En motpartsrisk kan anknyta till ett derivatinstrument, handel eller ett återförsäkringsavtal.
Operativa risker	Operativa risker orsakas av all affärsverksamhet och kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Inom OP Gruppen hör också ICT- och säkerhetsriskerna till de operativa riskerna.
Compliance-risker	En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner eller etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.

Datarisker	Med datarisker avses eventuella förluster, förlust av anseende eller försämrad operativ förmåga som beror på osäkerhet i fråga om data och information i beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen.
Modellrisker	Med modellrisk avses en eventuell förlust eller ett försämrat anseende till följd av beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna på grund av att det uppkommit fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna. Modell avser en kvantitativ metod där indata med hjälp av matematik, statistik eller bedömningar från egna medarbetare omvandlas till kvantitativa data som styr affärsbeslut eller anknyter till den finansiella ställningen eller riskpositionen.
Anseenderisker	Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas till följd av negativ publicitet eller att en risk realiserar.
Koncentrationsrisker	Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden.
Risker i den framtida affärsrörelsen	En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ.

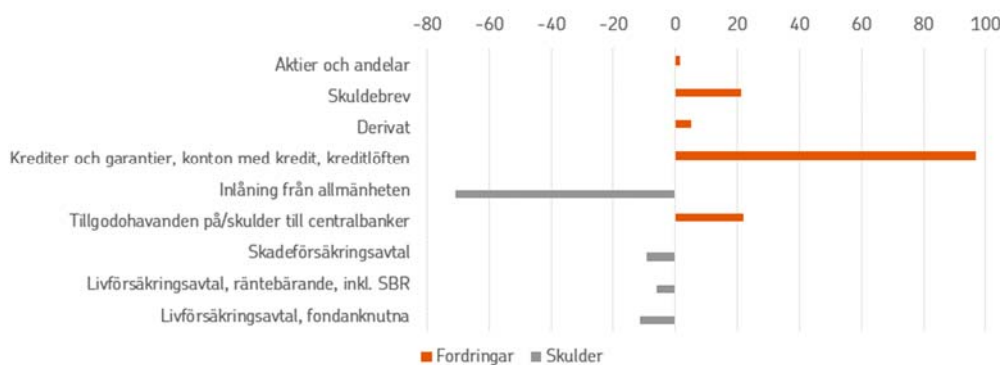
Motpartsriskerna och riskerna i den framtida affärsrörelsen behandlas inte som en separat helhet, eftersom riskerna i den framtida affärsrörelsen kan framträda som varierande betydande risker, och motpartsriskerna framträder i anknytning olika riskslag.

Kundbeteenderisken kan bli aktuell i flera olika riskslag (effekten av en förändring i kundbeteendet på till exempel försäkringsavtalens värde, insättningarnas belopp eller förtida betalningar av avtal).

Den kvarstående risken är den risk som återstår och som man inte kan eller vill avlägsna. Begreppet "kvarstående risk" kan betraktas som en synonym till "risk". Den kvarstående risken kan således inte jämföras med de ovannämnda betydande riskerna, utan en kvarstående risk kan gälla vilken som helst betydande risk ovan.

Diagrammet nedan beskriver riskslagen i anslutning till de centrala finansiella instrumenten och belyser riskslagets betydelse med hjälp av de finansiella instrumentens balansvärden (31.12.2020).

Centrala instrument, riskslag och volymer i anslutning till dem, md €

Kredit	Marknad	Operativa	Försäkring	Likviditet
	X	X		X
X	X	X		X
X	X	X		X
X	X	X		X
	X	X		X
	X	X	X	X
X	X	X	X	X
	X	X	X	X

2.2 Risker i bankrörelsen

2.2.1 Kreditrisker

I OP Gruppen hanteras kreditrisken med anvisningar och riktlinjer på grupplanet samt med kvantitativa risklimiter. De preciseras i riskpolicyn för bankrörelsen med riktlinjerna för risktagningen, limiter och kontrollgränser, kvalitativa och kvantitativa mål samt principerna för kundurvalet, säkerheter och kovenanter. De kvantitativa och kvalitativa målen balanserar affärsmålen med den måttfulla riskvilligheten. Limiterna och kontrollgränserna ställer upp övre gränser för risktagningen. Med hjälp av dem tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen och undviks att det uppstår för stora riskkoncentrationer.

Hanteringen av kreditrisken baseras på ett omsorgsfullt kundurval och på aktiv hantering av kundrelationer, god kundkännedom, gedigen yrkeskunskap och omfattande dokumentation. Den dagliga kreditprocessen och dess kvalitet spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. Kreditrisken hanteras också med val av produktsortiment och -villkor. Risken i anslutning till ny kreditgivning hanteras med övervägda kundurval och undvikande av riskkoncentrationer. Dessutom tillämpas aktiv kreditriskreducering (säkerheter, borgen) och kovenanter. Risken i kreditportföljen hanteras genom god ledning av kundrelationer samt genom en proaktiv och konsekvent hantering av problemfall.

En grundläggande förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Att en kundgrupp bildas korrekt skapar en grund för kreditriskhanteringen. Utan en klar uppfattning om vilka medlemmar som ingår i en kundgrupp, hurdan struktur kundgruppen har och hur skuldbetalningsförmågan uppkommer, kan man inte få rätt bild av den grupp som ska få finansiering eller förstå den risk som finansieringen medför. Affärsrörelsen identifierar kundgrupperna och kopplingarna inom dem, och beskriver dem i OP Gruppens system.

Tillräckligt med aktuell information ska samlas in om alla kunder som medför en kreditrisk för att kreditvärdigheten ska kunna fastställas. Kreditvärdigheten består både av kundens vilja och förmåga att betala, och därmed har båda effekter för kundens kreditklass. Genom tillräckliga och korrekta grunddata kan man säkerställa att kunden klassificeras enligt rätt kreditvärdighetsmodell och att kreditklassen ger rätt bild av de risker som knyter an till kundens kreditvärdighet. Affärsrörelsen ser till att kundernas kreditklasser kontinuerligt är i kraft och uppdaterade samt uppdaterar vid behov kreditklassen om kundens situation förändras. På det här sättet kan kreditportföljen följas upp i realtid både på bank- och på grupplanet.

Säkerhetshanteringen grundar sig på en oberoende säkerhetsvärdering, att pantsättningarna är giltiga och att säkerheterna är realiserbara, för att man ständigt ska kunna ha en realistisk bild av de säkerheter som tryggar fordringarna. Värdena på de föremål som pantsatts som säkerhet för fordringar ska ge en rättvisande och uppdaterad bild av såväl kundens som av hela kreditportföljens säkerhetsposition. Vid värderingen av icke-likvida säkerheter ska man beakta den finansiella ställningen hos den som äger säkerhetsobjektet. Ju sämre finansiell ställning ägaren har, desto större vikt ska ges realiseringsvärdet vid värderingen av säkerhetsobjektet.

Finansieringsbesluten grundar sig på principen om åtskillnad, där den som bereder en finansiering inte ensam kan fatta finansieringsbeslutet. Finansieringsbeslut är beslut om risktagning och därför ska beslutsfattarna inför sina beslut känna till alla omständigheter som väsentligt påverkar beslutsfattandet. Alla beslut som gäller kreditrisktagning är affärsrörelsebaserade. Beslutsfattandet styrs av OP Gruppens riskvilja och den målriskposition som fastställts i riskpolicyn. Beslut som avviker från den målriskposition som fastställts i riskpolicyn ska motiveras mer ingående. Centralinstitutets riskhantering bedömer de mest betydande finansieringsprojektens förenlighet med riskpolicyn och rapporterar en lägesbild av hur riskpolicyn har iakttagits vid kreditgivningen till ledningen i OP Gruppen och de företag som bedriver bankrörelse.

Bankens verkställande ledning och förvaltning följer noggrant upp bankens kreditriskposition. Bankens ledning ansvarar för att hålla förvaltningen uppdaterad om eventuella avvikelser i bankens operativa risktagning i förhållande till den riskpolicy som förvaltningen fastställt, för att styrelsen i enlighet med sin roll ska kunna övervaka hur bankens riskposition utvecklas och vid behov styra den operativa ledningen i fråga om risktagningen.

Ur bankens synvinkel realiserar en kreditrisk i en situation där kunden fallerar och inte klarar av sina kreditförpliktelser utan att banken vidtar åtgärder, som att realisera säkerheter. Därför är det viktigt att kunder vars skuldbetalningsförmåga har försämrats eller utsätts för ett betydande hot identifieras utan dröjsmål såväl i finansieringsprocesserna som i kundhanteringsprocesserna.

Kunder som hör till de viktigaste för banken, och vars risk för fallissemang har ökat klart eller vars skuldbetalningsförmåga förknippas med något annat betydande hot, ska överföras till specialövervakning. I fråga om dessa kunder ska banken utarbeta en handlingsplan för vilka åtgärder man kan vidta för att lösa kundens situation ur bankens synvinkel och minimera den risk som eventuellt realiserar för banken. Uppföljningen och dokumenteringen av betydande potentiella eller egentliga problemkunder ska vara intensivare och mer heltäckande jämfört med de kunder som förknippas med mindre risker. På det sättet kan man hålla sig uppdaterad om förändringar i en problemkunds situation och reagera omedelbart på dem.

Mätning av kreditrisken

Kreditrisken mäts på OP Grupplanet som andelen ekonomiskt kapitalkrav för kreditrisken av beloppet av exponeringar vid tidpunkten för fallissemang, andelen nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken samt andelen förväntade kreditförluster av kredit- och garantistocken. Därtil mäts andelen företagsexponeringar i olika kreditklasskorgar och företagsexponeringarnas medelrating. För dessa mätare har limiter fastställts i riskpolicyn. Koncentrationerna i kreditportföljen följs dessutom upp kund-, bransch- och landsspecifikt. Differensen i ökningen mellan kreditstocken och det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken mäts för att säkerställa balansen mellan tillväxt och risktagning. För de rörelsesegment som bedriver bankrörelse har limiter fastställts så att de härletts från limiterna på grupplanet.

Limiter som fastställts i riskpolicyn kan kompletteras med kvalitativa mål som ställts i instruktionerna för segmenten. Målen kan vara specifika för ett segment eller ett företag. Mål kan ställas för hela kreditportföljen eller separat för finansieringen till privatkunder respektive företagskunder. Dessutom kan mål ställas för mätningen av kreditriskprocessens kvalitet.

Kundsegmentering tillämpas för att säkerställa en tillräcklig spridning av kreditportföljen och en effektiv kapitalallokering vid styrningen av kreditportföljen. Kundsegmenten har fastställts så att ett enskilt segment innehåller fordringar som är homogena avseende kreditrisken och därmed kan styras som en helhet i riskpolicyn. Med stöd av segmenteringen och indelningen i kreditklasskorgar presenteras i riskpolicyn kreditportföljens målbild, vilken inte är bindande för affärsrörelsen, men affärsrörelsen bör styra kreditrisktagningen så att målbilden uppfylls.

Vid bedömningen av riskerna utnyttjar OP Gruppen fördel interna kreditriskmodeller. För mätningen av kreditrisken används utöver modeller för bedömning av sannolikheten för fallissemang (PD, Probability of Default) även prognosmodeller för förlustandelen och exponeringsbeloppet. Exponeringens belopp vid fallissemang (EAD, Exposure at Default) är en prognos av beloppet på bankens fordran då fallissemang börjar. Beloppet av åtaganden utanför balansräkningen vid fallissemang bestäms på basis av konverteringsfaktorn (CF, Conversion Factor). Förlustandelen vid fallissemang (LGD, Loss Given Default) är en uppskattning av den ekonomiska förlust som uppkommer för banken, som andel av EAD, om fallissemang blir ett faktum. På de modeller som används i bedömningen av kreditrisken tillämpas förfaranden för modellriskhantering.

OP Gruppens interna kreditklassificeringssystem

Med kreditklassificering avses metoder, processer, kontroller samt datainsamlings- och it-system som ligger till grund för värdering av kreditrisk, tilldelning av riskklasser och kvantifiering av fallissemangs- och förlustestimater för en viss typ av exponering. OP Gruppens kreditklassificeringssystem gäller på grupplanet.

I kreditklassificeringen drar man nytta av både klassificeringar från egna medarbetare och automatiska ratingar. Affärsrörelsens och riskhanterings åtaganden åtskiljs i klassificeringen från egna medarbetare funktionellt så att beslutsfattandet har koncentrerats till dem som fattar ratingbeslut vid den oberoende riskhanteringen. Ansvarsbankerna ansvarar för den fortlöpande uppföljningen av kreditklassificeringsprocessen, och klassificeringarna ska alltid hållas i kraft utan avbrott. Kundens kreditklassificering ska ge en rättvisande bild av kundens läge och betalningsförmåga, och kreditbesluten ska stödja sig på gällande och aktuella kreditklasser. Med kreditklassificeringen styrs kundurvalet, inställningen till säkerhetsunderskott och prissättningen av åtaganden.

Sannolikheten för fallissemang hos **privatkunders** avtal bedöms med en intern skala i 16 steg A–F, varav de fallerande avtalen hör till klass F. Sannolikheten för fallissemang bedöms för alla privatkunders avtal månatligen med en klassificeringsmodell för kreditstocken. Klassificeringen av kreditstocken baserar sig på kundgrunddata, betalningsbeteende

och annan information om kundhistorien. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

Klassificeringsmodellerna för ansökningsskedet stöder tillsvidare kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivning. Andelsbankerna, gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet.

Sannolikheten för fallissemang hos **företagskunder och kreditinstitutsmotparter** bedöms med en skala med 20 steg 1,0–12,0 där kunder med fallissemang klassificeras till klasserna 11–12.

Medelstora och stora företagskunders rating R baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Utifrån dem upprättar en statistisk modell ett ratingförslag. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter som ansluter sig till framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Ratingen fastställs av centralinstitutets oberoende riskhantering utifrån en ratingframställan minst en gång per år, för svaga kunder halvårsvis.

Grunden för rating A av små företagskunder utgörs av den automatiska klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto tillämpar. I Rating Alfa består variablerna av uppgifter om betalningsstörningar och betalningssätt, bokslutsnyckeltal och kundgrunddata för företaget och dess ansvariga. De riskpoäng som Rating Alfa ger har beskrivits (kalibrerats) i OP Gruppens interna ratingar. Riskpoängen från Rating Alfa och OP Gruppens interna uppgifter som beskriver betalningsbeteende används för att bilda OP Gruppens ratingar. De här ratingarna ändras vid behov utifrån bedömningar från egna medarbetare. Riktigheten hos ratingen för kunder med rating A ska bedömas minst en gång per år. För svaga kreditklasser och kunder på bevakningslistan ska bedömningen göras halvårsvis. Den ansvariga banken har ansvaret för bedömningen, kreditklassen godkänns av centralinstitutets riskhantering i fråga om de viktigaste kunderna med rating A.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar (P). Klassificeringsmodellen är en automatisk rating som beräknas månatligen och som upprättas på basis av kundens grunddata, kundhistoria och betalningsbeteende.

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitutsmotparter finns en separat L-ratingmodell, vars struktur motsvarar företagets R-ratingmodell. Den statistiska modell som utgör grund för kreditklassificeringen baserar sig på nyckeltal i bokslut och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Klassificeringen kan korrigeras av en expert med varningssignaler, och klassificeringen påverkas ofta av bankkoncernens moderföretags stöd och principen om sovereign ceiling, dvs. att en motpart inte kan ha en bättre rating än den stat där den verkar. Kreditinstitutens ratingar fastställs minst en gång per år.

Riskhanteringsfunktionen administrerar en detaljerad beskrivning av det interna kreditklassificeringssystemet och rapporterar regelbundet om dess funktion som en del av OP Gruppens riskanalys samt separat till direktionens riskhanteringskommitté.

2.2.2 Likviditetsrisker

Identifiering av likviditetsrisker

OP Gruppens centralbank och de övriga affärsenheterna samt riskhanteringen identifierar och bedömer kontinuerligt de risker som förknippas med upplåningen och affärsrörelsen samt den övriga omvärlden. Vid riskanalysen av nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska affärsrörelsen även beakta likviditetsriskerna. Minst en gång per år gör riskhanteringen i samarbete med företrädare för affärsrörelserna en heltäckande kartläggning av likviditetsriskerna i syfte att säkerställa att förfaringsätten för att bedöma likviditetens tillräcklighet (ILAAP) är tillbörliga i förhållande till gruppens likviditetsrisker.

Likviditetsrisken hör nära samman med bankrörelsen, där finansieringens in- och utflöden inte sammanfaller tidsmässigt. Banken utsätts då för en återfinansieringsrisk till följd av framför allt differenserna mellan löptiderna för utlåningen med lång löptid och den inlåning som beror på kundbeteendet samt till följd av fordringarnas illikviditet. Samtidigt utsätts

banken för koncentrationsrisk i upplåningen beträffande inlåningens och marknadsupplåningens motparter, tillgången på finansiering och löptiden. En brist på marknadslikviditet kan minska beloppet av de likvida medel som banken äger.

Bedömning och mätning

Det kommande kassaflödet från fordringar, skulder och förbindelser utanför balansräkningen bedöms enligt avtalets förfallodag eller amorteringsplan, med en bedömning från egna medarbetare eller statistiska modeller som baserar sig på det historiska kundbeteendet.

Den strukturella finansieringsrisken mäts som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom ska det bestämmelseenliga nyckeltalet beräknas för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna som uppskattas vara längre än ett år ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen.

Likviditetsrisken mäts ur myndighetsperspektiv med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Likviditetstäckningskravets tidsmässiga tillräcklighet bedöms utifrån de balansposter som förfaller. Ur ekonomisk synvinkel mäts tillräckligheten hos den primära likviditetsreserv som baserar sig på stresstest och likviditetsreserven.

Koncentrationsrisken i upplåningen mäts genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader. Med en tidshorisont på under ett år mäts den totala marknadsupplåningen, som bildas av kort- och långfristig marknadsupplåning, under 3 månader. I fråga om inlåningen följer man upp koncentrationen av de största inlåningsvolymerna. Dessutom följer man upp motparts-koncentrationer och instrumentspecifika koncentrationer.

Hur intecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de intecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

Metoderna för bedömning och mätning av risker i anslutning till placeringsverksamheten för likviditetsreserven beskrivs i samband med marknadsriskerna.

Stresstestning av likviditeten

Tillräckligheten hos OP Gruppens likviditetsreserv och beredskapsposter bedöms med hjälp av olika scenarier. Som stressscenarier används både för OP Gruppen specifika och marknadsspecifika scenarier samt kombinationer av dem. Scenarierna ska omfatta stressläget på såväl kort sikt som lång sikt. Vid mätningen av en medlemsbanks strukturella finansieringsrisk beaktas det likviditetstäckningskrav som grundar sig på myndighetens stressscenario som en likviditetsinsättning i centralbanken. I anslutning till gruppens återhämtningsplan används ett omvänt stresstest. Den verkställande ledningen bestämmer vilka scenarier som ska användas, hur resultaten från stresstesten ska användas och hur de ska rapporteras.

Upplåningsplan

I OP Gruppens upplåningsplan ska man beakta medlemsbankernas uppskattning av de kommande årens finansieringsbehov. I upplåningsplanen fastställs riktlinjerna för marknadsupplåningen under de kommande åren. Planen uppdateras under året enligt behov. Inlåningen sker i första hand utifrån affärsrörelsestrategin och -planen. I upplåningsplanen fastställs källorna för marknadsupplåningen och anges hur gruppens finansieringsbehov kan täckas beträffande de viktigaste källorna för marknadsupplåning med beaktande av marknadens djup och tillräcklig spridning. Dessutom fastställs beslutsbefogenheterna för detta. I upplåningsplanen ska man också beakta ogynnsamma scenarier under flera år och plötsliga förändringar i centrala upplåningsposter.

Hantering av likviditet i valuta

OP Gruppen tar upplåning i valuta för att sprida källorna för upplåningen. Eftersom gruppens fordringar nästan helt är denominerade i euro, konverteras upplåningen i valuta i regel till euro med derivat i samband med emission.

Enligt likviditetsbestämmelserna är en valuta betydande, om skulderna i en viss valuta överstiger 5 procent av sammanslutningens balansomslutning. Betydande valutor följs upp månatligen med en likviditetsrapport som ges

tillsynsmyndigheten. Trots att posterna för marknadsupplåningen skyddas, kan det för de mest använda valutorna behövas en reserv i valuta för det fall att kundernas valutalimiter höjs.

Hantering av den dagsinterna likviditeten

OP Gruppens centralbank följer upp de finansieringskällor som används dagsinternt samt förutser och följer hur betalningar som sker dagsinternt genomförs. De dagsinterna finansieringskällorna hålls så länge att de betalningar som ska utföras under bankdagen kan genomföras.

I enlighet med beredskapsplanen för likviditetshanteringen kan beredskapen vid behov höjas också då den dagsinterna likviditeten störs. På så sätt säkerställs att verksamheten är effektiv om hotet om kris ökar.

Likviditetsreserv

Ur ekonomisk synvinkel fördelar sig OP Gruppens likviditetsreserv på den primära och den sekundära likviditetsreserven. Den primära reserven fastställs på basis av huruvida skuldebrev godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Den hanteras aktivt av centralbanken utifrån likviditetshanteringens utgångspunkter. Den primära likviditetsreserven består av ett checkkonto i Finlands Bank samt av skuldebrev som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering och som gruppens centralbank innehar. Den sekundära likviditetsreserven består av andra skuldebrev som gruppens centralbank innehar och som inte primärt har förvärvats för likviditetshanteringen, samt av OP Företagsbankens skuldebrev och företagskrediter som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. De skuldebrev som räknas till likviditetsreserven ska vara fria från inteckningar, realiserbara vid vilken tidpunkt som helst och duga som säkerheter.

Ur myndighetsperspektiv består OP Gruppens likviditetsreserv av en likviditetsreserv som uppfyller kriterierna i reglerna för likviditetstäckningskravet (= LCR-reserven).

Gruppens centralbank upprättar minst en gång per år en placeringsplan som innehåller de placeringar i likviditetsreserven som centralbanken innehar. Placeringsplanen beaktar de begränsningar och mål för marknadsrisk, kreditrisk och likviditetstäckningsrisk som ställts i OP Gruppens risktagningsprinciper (RAS) samt riskpolicy. I placeringsplanen anges i tillämpliga delar ramen för testningen av skuldebrevens likviditet.

Placeringarna sprids genom att beakta såväl den interna riskvilligheten som kraven i de externa bestämmelserna bland annat enligt produkt, motpart och land.

Hantering av säkerheter och inteckning av tillgångar

Med säkerheter avses i det här sammanhanget OP Gruppens tillgångar som används som säkerheter för att klara av likviditetsbehov antingen i ett normalt fall eller i ett stressläge. Gruppens centralbank följer centraliserat upp säkerheterna och ansvarar för hur säkerheter används och överförs.

Den största post som kräver inteckningar av tillgångar i balansräkningen är bolån som utgör säkerhet för OP-Bostadslånebanken Ab:s säkerställda obligationslån. Dessutom kräver främst centralbanksoperationer och derivatrörelsen inteckning av tillgångar. Med tanke på förberedelserna för likviditetsbehov begränsas inteckningar av tillgångar med en kvantitativ limit i riskpolicyn.

För att öka likviditetspotentialen är det viktigt att identifiera hur fordringarna i balansräkningen duger som säkerhet för finansiering och utveckla beredskapen att använda fordringarna som säkerhet för finansiering.

Hur likviditeten tryggas i stresslägen

Med beredskapsplanen för OP Gruppens likviditet upprättas en referensram som tryggar gruppens förmåga att klara av sina betalningsförpliktelser också under en likviditetskris. Planen innehåller klara operativa anvisningar och verksamhetsmodeller för att upptäcka en ökad likviditetsrisk samt styra mot rättidiga och rättdimensionerade åtgärder för att minska likviditetsrisken genom att säkerställa en effektiv organisation och verksamhet då hotet om en kris ökar. För varje beredskapsnivå för likviditeten finns styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs.

Dessutom ska OP Gruppens återhämtningsplan inkludera återhämtningsåtgärder för likviditetshanteringen.

Rapportering av likviditetsrisker

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets ledning regelbundet, och i samband med att beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergår man vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I OP Gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de kontrollgränser och limiter som ställts upp.

I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av likviditetsstrategin och riktlinjerna i riskpolicyn för bankrörelsen. Vid rapporteringen bedöms i regel på sammanslutningsnivå vilka förändringar som skett i upplåningen i förhållande till finansieringsbehovet inom kundrörelsen samt separat även förändringarna i inlåningen och marknadsupplåningen och det relaterade kundbeteendet. Därtill bedöms med hjälp av stresstestning hur väl de interna likviditetsbuffertarna räcker till på kort och lång sikt, bankrörelsens strukturella finansieringsposition samt ändringar i myndighetskraven.

Funktionen hos de modeller som används vid hanteringen av likviditetsrisker säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker, som beskrivs i samband med modellriskerna.

Hantering och styrning av likviditeten i sammanslutningen

Likviditetsregleringen tillämpas inte som sådan på företagen i sammanslutningen, utan centralinstitutet kan med ECB:s tillstånd bevilja sina medlemsbanker tillstånd att avvika från likviditetsregleringen. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Med stöd av undantaget tillämpas de krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning inte på medlemskreditinstituten. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker. En förutsättning för beviljande av undantagstillstånd är att centralinstitutet ger sammanslutningens företag anvisningar om de riskhanteringsåtgärder som behövs för tryggnad av likviditeten och om andra kvalitetskrav, samt övervakar att dessa anvisningar iakttas.

Centralinstitutets verkställande ledning ansvarar för att centraliserat ordna hanteringen av likviditetsrisken i OP Gruppen i enlighet med riktlinjerna i likviditetsstrategin. Ledningen ska se till att hanteringen av sammanslutningens likviditet och övervakningen av den är fortlöpande i harmoni med affärsrörelsens omfattning och natur samt uppfyller kraven i regleringen. Vid styrningen av försäljningen av inlåningen och utlåningen ska ledningen inte endast fästa vikt vid målen för tillväxt och lönsamhet, utan även vid produkternas likviditetssegenskaper. Med hjälp av produktutvecklingen i anslutning till kundbetjäningen bör man också sträva efter att minska likviditets- och finansieringsstrukturens risker.

OP Gruppens upplåningsplan godkänns av OP Företagsbankens och OP-Bostadslånebankens styrelser. Centralinstitutets verkställande ledning godkänner beredskapsplanen för likviditeten. Planen innehåller förfaranden för att styra och övervaka en beredskapsnivåbaserad likviditet samt finansieringskällorna.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen tryggar OP Företagsbanken Abp likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. Gruppens företags likviditet samlas på gruppens centralbanks checkkonto i Finlands Bank. Därmed sköts hela gruppens likviditetsposition alltid centraliserat via checkkontot. OP Gruppens centralbank ansvarar för gruppens marknadsupplåning, hanterar gruppens kortfristiga likviditet och upprätthåller likviditetsreserven, sköter centraliserat gruppens minimireservskyldighet och ansvarar för hanteringen av den dagsinterna likviditetsrisken. OP Företagsbanken administrerar centralt gruppens marknadsupplåning med främmande kapital och med egetkapitalinstrument, medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bolån.

Genom beslut av styrelsen eller ett av styrelsen befullmäktigat organ kan centralbanken utnyttja säkerheter som normalt finns i hela OP Gruppen. Centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ ålägger vid en störning på penning- och kapitalmarknaden eller vid en allvarlig likviditetskrisis som beror på någon annan omständighet, eller som en förberedelse för en sådan kris, medlemsbankerna i sammanslutningen att antingen sälja krediter till OP-Bostadslånebanken Abp eller via en mellankredit ställa sin kreditstock som säkerhet för ett säkerställt obligationslån som OP-Bostadslånebanken Abp har satt i omlopp. Omfattningen av krediterna baserar sig på det gruppenspecifika behovet och fastställs skilt för varje bank. Beslutet kan verkställas genom beslut av centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ. Medlemsbankerna förbinder sig att omedelbart vidta de åtgärder som föranleds av beslutet.

De primära finansieringskällorna för andelsbankernas utlåning är eget kapital, inlåning och mellankredit via OP-Bostadslånebanken. Användningen av mellankrediter minskar OP Gruppens behov av senior upplåning.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift.

Allokering av kostnader för likviditetsrisker i sammanslutningen

Kostnaderna för extern marknadsupplåning ska återspeglas i kundrörelsens prissättning.

Kostnaderna för marknadsupplåningen och upprätthållandet av likviditetsreserven fördelas på medlemsbankerna enligt den upphovsprincip som centralinstitutets verkställande ledning har godkänt. Kostnaderna för upprätthållandet av likviditeten allokeras via likviditetsinsättningar och kostnaderna för marknadsupplåningen med en marginal som läggs på OP-krediternas räntegolv eller genom något annat förfarande.

2.2.3 Marknadsrisker

Strategi för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen (IRRBB-strategi)

Cirka en tredjedel av OP Gruppens intäkter består av räntenettet. Strategin för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen utgör därför ett centralt element vid säkerställandet av stabiliteten i gruppens resultat. Ränterisken i den finansiella balansräkningen har fastställts som en del av marknadsriskerna och en betydande risk hos OP Gruppen.

Den finansiella balansräkningen bildas av de balansposter och poster utanför balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse som inte har fastställts som poster som hör till handelslagret. Ränterisken i den finansiella balansräkningen är en strukturell ränterisk, som inte tas utan som uppstår på grund av rörelsens karaktär.

Principerna för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen ger förutsättningar för att uppfylla kraven även i IRRBB-regelverket (Interest Rate Risk in the Banking Book).

- Den verkställande ledningen har ansvaret för att ordna hanteringen av ränteriskerna i den finansiella balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse i enlighet med riktlinjerna i IRRBB-strategin.
- Förfarandena för hanteringen av ränterisker ska vara motiverade, gedigna och dokumenterade.
- Varje medlemsbank i sammanslutningen ska bära ränterisken i sin egen finansiella balansräkning och ansvara för hanteringen av den.
- Optionaliteter som ingår i tillgångar och skulder ska beaktas i de modeller som används för att mäta ränterisken. Modellernas funktion säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker, som beskrivs i samband med modellriskerna.
- Ränterisken mäts med hjälp av förändringar i räntekurvans nivå och i stresstest även med hjälp av förändringar i räntekurvans form.
- Med ränteintäktsriskmätaren mäts räntenettorisken, och med nuvärdesriskmätaren mäts den ränterisk som ingår i balansräkningen och i poster utanför balansräkningen under hela löptiden.
- För ränterisken i den finansiella balansräkningen reserveras ekonomiskt kapital i förhållande till ränterisken.
- Stresstest för ränterisken utförs regelbundet.

Varje medlemsbank hanterar ränterisken i den finansiella balansräkningen i enlighet med riktlinjerna och begränsningarna i riskpolicyn, andra anvisningar från centralinstitutet och måluppställningen samt konto-, insättnings- och kreditvillkoren. Medlemsbankerna upprättar i samband med årsplaneringen en balanshanteringsplan som även innefattar en plan för

hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen. Ränterisken i den finansiella balansräkningen säkras med de instrument som tillhandahålls av gruppens centralbank. Medlemsbankerna ska ha tillräckliga kunskaper om hur derivat används för säkringen.

Genom ett riskanalysförfarande för OP Gruppens nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system säkerställer man att hanteringen av ränterisken har förståtts och beskrivits på ett korrekt sätt.

För en avsevärd del av krediterna är den nedre gränsen för referensräntan noll enligt kreditvillkoren. Denna nedre gräns anses tekniskt och med stor sannolikhet vara hållbar, eftersom ett avstående från den inte diskuteras inom branschen eller i offentligheten. Slopandet av nollräntegolv för den totala räntan förutsätter en ändring av lagstiftningen, där det fastställs hur en negativ referensränta krediteras kunden och hur den ska behandlas i beskattningen. Effekterna av slopandet av nollräntegolv bedöms med stresstest.

Eget kapital anses vara en post med vilken affärsrörelse finansieras. I riskkalkylerna beaktas räntorna på Avkastningsandelarna enligt kundlöftet och kapitallånen enligt avtalsräntan. Aktiekapital och andelskapital är räntefria liksom ackumulerade vinstmedel.

Centralinstitutet säkerställer genom centraliserad säkringsredovisning att det i gruppens och dess viktigaste företags bokslut ingår en avbildning som motsvarar karaktären hos affärsverksamheten vid ränterisköverföringen.

I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringsfunktionen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av strategin för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen och riktlinjerna i riskpolicyn för bankrörelsen.

Hantering av övriga marknadsriskerna i bankrörelsen via balansräkningen

De övriga marknadsriskerna i intjäningslogiken "bankrörelse via balansräkningen" uppkommer närmast av hanteringen av OP Gruppens likviditetsreserv samt av OP Företagsbankens obligationsportfölj.

OP Företagsbankens centralbanksfunktion förvaltar likviditetsreserven för OP Gruppens bankrörelse. Likviditetstäckningskravet enligt regleringen (LCR) fastställer ramarna för storleken på och allokeringen av likviditetsreserven. Likviditetsreserven omfattar utöver centralbankstillgodohavanden en likviditetsreservportfölj, vars poster ska uppfylla kraven på kreditvärdighet och likviditet i regleringen. Därför innehåller portföljen värdepapper för vilka det är ytterst osannolikt att kreditförluster kommer att realiseras. Dessa värdepapper har för det mesta en fast ränta, dvs. deras värde lever efter marknadsräntorna och rörelserna i kreditspreaderna. Man har bestämt att värdepappren i portföljen ska redovisas i en kategori som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat, och därför redovisas deras värdeförändringar i fonden för verkligt värde i kapitalbasen och de påverkar därmed kapitaltäckningen.

Likviditetsreservportföljen följs upp och hanteras med metoderna för hantering av marknadsrisken:

- I likviditetsreservportföljen baserar sig intjäningen på att bära kreditspreadrisken. Ränterisken säkras med derivat.
- I riskpolicyn för bankrörelsen fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För placeringsportföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen. OP Företagsbankens styrelse godkänner placeringsplanen.
- En tillräcklig spridning av portföljerna tryggas med separata emittentspecifika begränsningar.

Därtill placerar OP Företagsbanken i företags obligationslån. Portföljen av obligationer är motvikt till kreditgivningen ur OP Företagsbankens synvinkel. För portföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen.

Bankrörelsens aktie- och fastighetsrisk hanteras främst genom anvisningar som noggrant begränsar risktagningen. Fastighetsrisken består närmast av fastigheter i andelsbankernas eget bruk. Till bankrörelsens nuvarande affärsmodeller hör inte att öka aktie- eller fastighetsrisken.

I finansiering av bilhandel kan man erbjuda produkter där OP Företagsbanken bär risken för bilens återförsäljningsvärde i slutet av avtalsperioden. Om det realiserade försäljningspriset understiger uppskattningen i avtalet når intjäningen inte upp till målet eller förlust uppstår. I syfte att hantera risken är det viktigt att avgränsa de finansierade objekten så att deras prisutveckling är förutsebar och att de kan realiseras snabbt.

OP Gruppen använder derivat för såväl handel som säkring. Bara de enheter vid centralinstitutskoncernen som bedriver centralbanks- och markets-verksamhet, och för vilka limiter för trading-verksamhet har fastställts, kan använda derivat för handelsändamål. De andra medlemsbankerna använder derivat endast i säkringssyfte.

Markets-funktionens riskhantering

OP Gruppens handel med kapitalmarknadsprodukter har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Till denna hör att prissätta och skydda de ränteskyddsprodukter som gjorts för lån beviljade av andelsbankerna och OP Företagsbanken, olika ränteskydd, valutahandel, strukturerade placeringsprodukter, handel med obligationer samt råvaruderivat. Risker som har tagits är exempelvis ränterisken i olika valutor, volatilitetsrisken för optioner, kreditspreadrisken och motpartsrisken. Markets ansvarar för hanteringen av gruppens valutaposition och gör vid behov valutatransaktioner på marknaden. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen. Dessutom rapporterar riskhanteringen om Markets risker till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

Markets risker mäts med "expected shortfall"-indikatorer samt med olika slags produkt- och positionsspecifika känslighetsindikatorer och indikatorer för nominellt värde. Konsekvenserna av operativt signifikanta marknadsfluktuationer bedöms med stresstest. För att få en bild av riskerna som an knyter till sällsynta marknadsfluktuationer med betydande inverkan. Markets marknadsrisker ingår i det ekonomiska kapitalkravet. Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Riskpolicyn utarbetas så att riskerna visas per affärsmodell och den externa risktagningen i modellerna är strikt avgränsad.

När avtal om derivatinstrument ingås uppkommer en motpartsrisk som begränsas med hjälp av kundvisa limiter. Beslut om limiterna tas i processen för OP Företagsbankens kreditbeslut. För att risken ska beaktas korrigeras derivatvärderingarna genom värderingsjusteringar för kreditrisken (CVA och DVA). Hur stor värderingsjusteringen är beror på den kreditriskfria värderingen av derivat, räntenivån, valutakurserna, volatiliteten i ränteoptionerna och kreditriskens marknadspris. Fluktuationer som orsakas av variationer i räntenivån vid värderingsjusteringar för kreditrisken minskas genom derivatinstrument.

De risker som uppkommer av derivatens egenskaper kopplade till krediter överförs till Markets, som täcker dem på marknaden. Risker som hänförs till verksamheten är ränte- och volatilitetsrisken. För vissa produkter har det prognostiserade kundbeteendet en betydande inverkan på prissättningen av produkten och säkringen av risken. Om kundernas beteende på det stora hela avsevärt avviker från prognoserna, kan de realiserade kundintäkterna vara mindre eller större än väntat samt riskpositionen över- eller undersäkrad. Kundbeteenderisken avviker från marknadsriskerna i och med att man inte kan gardera sig mot dem på interbankmarknaden. Riskhanteringen baserar sig på andelsbankernas hantering av kundrelationer, uppföljning av kundbeteendet och utnyttjande av insamlad information för att utveckla prognosmodellerna.

Riskhantering inom affärsmodellen Kapitalförvaltning

De operativa riskerna och compliance-riskerna i anslutning till organiseringen av verksamheten är de viktigaste riskerna i affärsområdet Kapitalförvaltning. Försäljningen av kapitalförvaltningsprodukter berörs av detaljerad reglering som syftar till att säkerställa att kunden förstår riskerna och kostnaderna i anslutning till placeringsbesluten. Försäljningen av placeringsprodukter är förenad med en anseenderisk. Marknadsutvecklingens inverkan på de förvaltade medlen exponerar affärsrörelsens intjäning för marknadsrisker.

Riskerna hanteras så att man förbättrar kvaliteten på processerna och säkerställer att produktutbudet motsvarar efterfrågan och behoven bland kunderna. Ett mångsidigt utbud av produkter förbättrar kundlojaliteten i situationer där kunder vill byta eller diversifiera placeringsobjekt. För riskerna reserveras kapitalkrav som en del av de övriga riskerna som ska bedömas.

Compliance-organisationen rapporterar om compliance-risker och riskhanteringsfunktionen om de övriga riskerna i anslutning till intjäningslogikhelheten Kapitalförvaltning till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

2.3 Riskerna i försäkringsverksamheten

2.3.1 Livförsäkringsrisker

De biometrisk riskerna som ingår i livförsäkringsprodukterna beror på att ersättningar till följd av dödsfall eller arbetsoförmåga betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat. Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar och andra bestånd som innehåller livslånga pensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, eftersom de här avtalen inte innehåller en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Av försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk och en återköpsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar räntekostnaderna. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar både livslängdsrisken och annullationsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal, där kunderna har återköpsrätt, är särskilt exponerade för återköpsriskerna som anknyter till kundbeteendet. Detsamma gäller riskförsäkringar som försäkringstagaren kan säga upp när som helst. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisk avses en situation där de kostnader som uppkommer för förvaltningen och skötseln av försäkringsavtal samt för ersättningsverksamheten skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen. Försäkringar som förfaller i förtid kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken realiserar.

Det behov av kapital som livförsäkringsriskerna förutsätter analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstest.

Livförsäkringens försäkringsrisker hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden. Riktlinjerna för kund- och riskurval beskrivs i anvisningar som uppdateras regelbundet.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts tryggande på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Risken för förtida annullation i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelsen för OP-Livförsäkrings Ab har godkänt. Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ).

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till OP Gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna styrs också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

2.3.2 Skadeförsäkringsrisker

Försäkringsverksamheten grundar sig på risktagning och hantering av risken. De viktigaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd och försäkringsskuldens tillräcklighet. I skadeförsäkringen anknyter risken i anslutning till försäkringsskulden speciellt till sådana försäkringsgrenar där det tar lång tid innan skadorna visar sig. Biometrisk risker uppkommer också när skadeförsäkringsbolag beviljar sådana skadeförsäkringar där det betalas ut en fortlöpande pension till följd av ett försäkringsfall.

Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstest.

Skadeförsäkringsriskerna hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden.

Prissättningen av försäkringarna baserar sig på riskmotsvarighet, dvs. att priset på en försäkring motsvarar åtminstone de försäkringsersättningar som betalas ur försäkringen. Försäkringspremien innehåller också komponenter för operativa kostnader och kapitalkostnader.

Grunderna för riskurvalet (kundurval och kriterierna för det samt grenspecifika beslutsgränser) fastställs i riskpolicyn, som uppdateras årligen, och i anvisningar som kompletterar den. Dokumenten fastställer differentierade beslutsbefogenheter enligt försäkringsriskens storlek samt risker enligt försäkringsgren, vilka anges endast begränsat och efter prövning av ledningsgruppen för Försäkringskunder.

Försäkringsperioderna för skadeförsäkringen är i regel årsförsäkringar eller kortare och förändringarna i försäkringsriskerna kan i regel snabbt överföras till försäkringspremierna. För långfristiga försäkringsgrenar, där riskerna eventuellt är oberoende av varandra, hanteras riskerna genom att ställa upp årliga teckningslimiter.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelserna har godkänt. Återförsäkringen sker främst med risk- (det försäkrade objektet) och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Eventuella luckor i återförsäkringsskyddet fylls med noggranna UW-anvisningar. Den risk som tillgången på återförsäkring utgör övervakas aktivt. Oberoende av försäkringsgren återförsäkras stora enskilda risker, till exempel skadekumuleringar som eventuellt förorsakas av naturkatastrofer eller mänsklig verksamhet.

Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ, fronting). Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den största sannolika skadan) och i det EML-genombrottskydd som ingår i återförsäkringsskyddet.

Försäkringsskuldens belopp uppskattas betryggande så att det räcker till för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här genomförs så att man först gör en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och på det räknar ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger. Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

2.3.3 Hantering av marknads- och motpartsrisiker i livförsäkrings- och skadeförsäkringsrörelsen

Hantering av strukturella ränterisker och andra risker i placeringsverksamheten

Hantering av marknadsriskerna inom liv- och skadeförsäkringsrörelserna omfattar marknadsriskerna i hela balansräkningen, dvs. försäkringsskulden, placeringarna och derivaten. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa kundernas avkastning, att ge täckning för försäkringsskulden och att placera täckningen räntabelt.

Granskningen av den strukturella ränterisken, dvs. risken i räntebalansen, börjar med hur väl ränteplacerings- och försäkringsåtagandenas kassaflöden har anpassats till varandra (Asset and Liability Management = ALM). Ändringar i räntorna har effekter för värdet både på försäkringsskulder och på placeringar och skyddande derivat.

I Solvens II-ramverket och modellen för ekonomiskt kapitalkrav ingår en volatilitetskorrigeringskurva för försäkringsskulden, vilket även medför en kreditmarginalrisk. Då räntorna sjunker och kreditriskmarginalerna minskar, ökar försäkringsskuldens nuvärde. Med tanke på kreditmarginalriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler. Säkringen av ränterisken i försäkringsskulden kan genomföras både genom direkta ränteplaceringar och med räntederivat. Därför utgörs nettoränterisken av såväl ränterisken i försäkringsskulden som riskprofilen för de ränteplaceringar och derivatskydd som utgör täckning för försäkringsskulden.

I placeringsverksamheten beaktas bland annat den strukturella ränterisk som uppkommer bland annat av försäkringsskuldens (förmodade) kassaflöde samt de övriga krav som försäkringsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. Tillämpningen av skälighetsprincipen påverkar också placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning.

Marknadsriskens storlek mäts och begränsas med Value at Risk-mätaren och olika känslighetsmätare samt enligt beloppet av det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR). Analysen kompletteras med stresstest. Genom att granska fördelningen inom allokeringen enligt tillgångsslag bedömer man försäkringsbolagens riskkoncentrationer på tillgångsklassnivå.

Marknadsriskerna i räntebalansen begränsas med emittent-, fondplacerings- och ränterisklimiter i de placeringsplaner som bolagets styrelse fastställt i enlighet med de intjäningslogikspecifika riskpolicyerna. Begränsningar per tillgångsklass fastställs för riskutsatta ränteplaceringar, aktier och fastigheter samt för icke-likvida placeringar. Separata placeringsplaner utarbetas för livförsäkringsbeståndet (ETA 1) och för pensionsförsäkringsbeståndet (ETA 2) som OP-Livförsäkrings Ab övertagit av Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. I placeringsplanerna godkänner försäkringsbolagens styrelser också principerna för användningen av derivat. Placeringsportföljerna begränsas förutom av gruppens riskpolicy och limiter även av de riktlinjer för ansvarsfull placering som bolagets styrelser har fastställt.

Försäkringsbolagens försäkringsskuld medför i regel ingen valutarisk, eftersom den i huvudsak är i euro, och för OP-Livförsäkrings del i sin helhet i euro. Av den anledningen riktas också en stor del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden till värdepapper i euro.

Hantering av motpartsrisiker

Återförsäkrarnas motpartsrisk hanteras med limiter som är specifika för varje kreditklass och motpart samt i enlighet med principerna för återförsäkring, som fastställts av styrelsen.

Motpartsrisken i placeringsportföljen begränsas med kreditklassspecifika allokeringlimiter.

För motpartsrisken reserveras kapital både i modellen för ekonomiskt kapitalkrav och i SCR-beräkningen.

Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet av bokslutet

Definition av fallissemang (default)

OP Gruppen tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition av fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som insolvent då det är sannolikt att kunden inte betalar sina kreditförpliktelser helt och hållet utan att OP Gruppen vidtar åtgärder (t.ex. realiserar säkerheter), eller senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentet och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR).

Under det första kvartalet 2020 började OP Gruppen tillämpa Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang (Riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang i artikel 178 i förordning (EU) nr 575/2013: EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06). Riktlinjerna harmoniserar den definition av fallissemang hos kunderna som de europeiska bankerna tillämpar. Processen enligt riktlinjerna identifierar fallissemang känsligare än tidigare bland annat på basis av kriterier för osannolikhet för betalning, som kan vara till exempel en offentlig betalningsstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprider riktlinjerna också fallissemang till gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 %) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom har den väsentlighetsgräns som ställts för över 90 dagar förfallna exponeringar sänkts för hushållsexponeringarna till 100 euro och 1 procent av ett avtals eller en kunds exponeringar i balansräkningen och för övriga än hushållsexponeringar till 500 euro och 1 procent av ett avtals eller en kunds exponeringar i balansräkningen.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande prövotiden på 6–12 månader har löpt ut.

OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång till EBA:s riktlinjer och ändrade i det första steget definitionen av fallissemang under det första kvartalet 2020. Kreditriskparametrarna kalibreras senare i det andra steget. I det första skedet ökade övergången till den nya tillämpningen antalet fallerade exponeringar och därmed överföringarna till nedskrivningssteg 3. De förväntade kreditförlusterna ökade med 44 miljoner euro, vilket resultatfördes som en ändring av den bokföringsmässiga bedömningen. Nedskrivningarna av fordringar presenteras i not 12.

Beräkning av förväntade kreditförluster för skuldebrev

OP Gruppen använde två separata modeller för att beräkna den förväntade kreditförlusten för skuldebrev. Som primär modell användes Bloombergs modell, och på de obligationslån som Bloombergs modell inte stödde vid respektive tidpunkt för fastställande av ECL tillämpades OP Gruppens egen ratingbaserade modell.

OP Gruppen har upphört att använda Bloombergs modell 30.6.2020 och övergått till att endast använda den egna ratingbaserade modellen. I modellen används externa ratingar och vid avsaknad av sådana används OP Gruppens interna ratingar. OP Gruppens ratingbaserade modell kan bättre beakta säkerheterna i LGD-komponenterna och säkerställa att skuldebrev överförs i rätt tid till de olika nedskrivningsstegen. Dessutom blir beräkningsprocessen enhetligare och snabbare. Ändringen av modellen hade ingen väsentlig inverkan på beloppet av förväntade kreditförluster för skuldebrev.

Ändringar i ECL-modeller och parametrar

OP Gruppen uppdaterade i november estimaten för två parametrar i LGD-modellen: återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen. Återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 1 och 2 uppdaterades på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas under det första kvartalet. Estimatet för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 ändrades till tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar. De förväntade kreditförlusterna ökade med 17 miljoner euro, vilket resultatfördes som en ändring av den bokföringsmässiga bedömningen.

OP Gruppen uppdaterade i december lifetime PD-modellen för företagsexponeringar, bland annat på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas under det första kvartalet. Dessutom preciserades modellens segmentering och ändrades de förklarande makroekonomiska faktorerna till BNP och realräntan (tidigare BNP och 12 mån. Euribor för stora företag och investeringarna för övriga företag). De förväntade kreditförlusterna minskade med 12 miljoner euro, vilket resultatfördes som en modellförändring.

Dessutom har i december beaktats effekten av kalibreringen av kreditklassificeringsmodellen för privatkunder på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang, som började tillämpas under det första kvartalet. De förväntade kreditförlusterna ökade med 28 miljoner euro, vilket resultatfördes som en ändring av den bokföringsmässiga bedömningen.

Försäljning av fastigheten i Vallgård

Under det tredje kvartalet 2019 klassificerade OP Gruppen fastigheten i Vallgård som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Fastigheten i Vallgård omfattar ett kvarter i Vallgård i Helsingfors. Kvarteret blev i sin helhet färdigt 2017.

OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag sålde 31.1.2020 fastigheten i Vallgård till ett sydkoreanskt-finländskt konsortium, som består av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, NH Investment & Securities (NHIS) och Shinhan Investment Corp. Värdet av affären uppgick till 480 miljoner euro. Försäljningen av fastigheten förbättrade OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med 0,2 procentenheter. För affären bokfördes en realisationsvinst på 96 miljoner euro i OP Gruppens resultat för det första kvartalet 2020. Av realisationsvinsten bokfördes 98 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter, och dessutom bokfördes för affären kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader. Realisationsvinsten redovisades i sin helhet i segmentet Övrig rörelse.

OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal, och fastigheten redovisades som en nyttjanderättspost i balansräkningen. Värdet av nyttjanderättsposten i enlighet med standarden IFRS 16 var 138 miljoner euro och leasingskulden 225 miljoner euro.

Noter till resultaträkningen

Not 4. Räntenetto

Mn €	2020	2019
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut		
Räntor	1	2
Negativa räntor	43	21
Totalt	44	24
Fordringar på kunder		
Krediter	1 254	1 225
Finansiella leasingfordringar	30	28
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	0	0
Negativa räntor	22	10
Totalt	1 307	1 263
Skuldebrev		
Värderade till verkligt värde via resultatet	1	1
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	62	81
Upplupet anskaffningsvärde	3	10
Totalt	66	92
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-128	-133
Säkring av kassaflöde	49	52
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	-3	6
Övriga	0	0
Totalt	-83	-75
Övriga	10	6
Totalt	1 344	1 310
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut		
Räntor	3	6
Negativa räntor	68	59
Totalt	71	65
Skulder till kunder	55	69
Skuldebrev emitterade till allmänheten	226	249
Efterställda skulder		
Kapitallån	0	1
Övriga	53	46
Totalt	53	47
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-267	-260
Övriga	-87	-115
Totalt	-354	-375
Övriga	6	5
Totalt	58	60
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	1 286	1 250
Säkringsinstrument	96	-1
Värdeförändringar i de säkrade posterna	-99	-7
Räntenetto totalt	1 284	1 241

Beräknat med effektivräntemetoden uppgick ränteintäkterna till totalt 1 287 (1 240) miljoner euro.

Not 5. Försäkringsnetto

Mn €	2020	2019
Premieintäkter, netto		
Premieinkomst	1 499	1 484
Återförsäkrares andel	7	-2
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-8	-14
Återförsäkrares andel	-1	0
Totalt	1 497	1 468
Ersättningar, netto		
Betalda ersättningar	-954	-1 017
Återförsäkrares andel	27	21
Förändring i avsättning för oreglerade skador*	-24	-79
Återförsäkrares andel	8	2
Totalt	-943	-1 073
Övriga poster i skadeförsäkring	-7	-4
Livförsäkringens riskrörelse	26	29
Försäkringsnetto totalt	572	421

* I posten ingår en ökning på 45 miljoner euro (147) till följd av ändringen av beräkningsgrunden för diskonteringsräntan.

Not 6. Provisionsintäkter, netto

Januari–december 2020, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	92	47		5	-1	144
Inlåning	1	3		0	0	3
Betalningsrörelse	357	43		15	-99	316
Värdepappersförmedling	9	27			-8	27
Värdepappersemissioner	0	11		0	0	11
Fonder	38	211	0	0	-99	150
Kapitalförvaltning	38	27		0	-13	52
Juridiska tjänster	23	0			0	23
Garantier	8	12		0	0	21
Bostadsförmedling	72					72
Försäkringsförmedling	94		23		-67	50
Livförsäkringens belastningsinkomst			90			90
Återbäring av fondanknutna förvaltningsprovisioner			82			82
Hälsa- och välbefinnandetjänster			13		0	12
Totalt	732	381	207	21	-287	1 054

Not 7. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	2020	2019
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	50	68
Övriga intäkter och kostnader	-14	0
Realisationsvinster och -förluster	22	115
Valutavärderingsvinster och -förluster	-26	7
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar*	5	2
Totalt	37	192

* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsrörelsen

Som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen	2020	2019
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev		
Ränteintäkter och räntekostnader	5	6
Värderingsvinster och -förluster	4	-6
Totalt	8	0
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	0	12
Utdelningar och vinstandelar	12	6
Totalt	12	18
Derivatinstrument		
Ränteintäkter och räntekostnader	118	108
Värderingsvinster och -förluster	242	317
Totalt	360	425
Totalt	380	443

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	23	24
Värderingsvinster och -förluster	7	-4
Totalt	29	21
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-22	140
Utdelningar och vinstandelar	30	47
Totalt	8	186
Totalt	37	207

Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet

Skuldebrev		
Ränteintäkter	31	38
Värderingsvinster och -förluster	29	79
Totalt	61	117
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-26	-32
Utdelningar och vinstandelar	11	9
Totalt	-15	-23
Derivatinstrument		
Värderingsvinster och -förluster	-25	-18
Totalt	-25	-18
Totalt	21	76

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

totalt	438	726
---------------	------------	------------

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	54	66
Värderingsvinster och -förluster	-35	17
Kostnader för vederlag och skötsel	-51	-59
Övriga	1	-5

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	-30	19
--	------------	-----------

Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet
Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	8	10
Räntekostnader	-4	-1
Realisationsvinster och -förluster	0	
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	1	-4

Lån och övriga fordringar totalt	4	5
---	----------	----------

Skadeförsäkring

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar	-21	-27
---	-----	-----

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkringen som beror på tidens gång utgörs av upplösningen av diskonteringen. Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och den diskonterade försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan var 0,85 procent (1,0).

Livförsäkring

Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-82	-85
Förändring i räntekompletteringar	-65	-88
Övriga försäkringstekniska poster**	-116	-215
Totalt	-263	-387

** I övriga försäkringstekniska poster ingår förändringar i andra försäkringstekniska reserver än räntekompletteringar.

Intresseföretag

Som behandlas med metoden för verkligt värde	4	10
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	15	-7

Totalt	18	3
---------------	-----------	----------

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	184	530
---	------------	------------

Not 8. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2020	2019
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	10	15
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	5	1
Leasingavtal	1	4
ICT-intäkter	0	2
Indrivningsverksamheten	1	1
Realisationsvinster*	101	
Övriga	13	30
Övriga rörelseintäkter totalt	131	53

* Realisationsvinsterna ökade av försäljningen av fastigheten i Vallgård 31.1.2020. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader.

Not 9. Personalkostnader

Mn €	2020	2019
Löner och arvoden	616	599
Rörliga ersättningar*	54	43
Pensionskostnader*		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	90	96
Förmånsbestämda pensionsplaner**	-76	18
Övriga lönebikostnader	30	26
Personalkostnader totalt	715	781

* Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2020 minskade pensionskostnaderna med 96 miljoner euro.

** Not 34.

Personalfonden

Till OP Gruppens personalfond hör cirka 95 procent av personalen.

Den vinstpremieandel som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2020 på följande mål som uppnåddes: Tillväxtdifferensen mellan OP Gruppens intäkter och kostnader med vikten 50 % och antalet aktiva mobilkunder med vikten 50 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2020 reserverats cirka 2,5 % (2,3 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2020 bokfördes premier för totalt 9 miljoner euro (13).

Långfristiga ersättningssystem

OP Andelslags förvaltningsråd beslöt i juni 2019 att ingen ny intjäningsperiod i det långfristiga ersättningssystemet för ledningen inleds 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av resultatlönesystemet och personalfonden. De strategiska målen på grupplanen kommer att beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Kostnaderna för de långfristiga systemen för ledningen 2014–2016 och 2017–2019 periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader, och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. För systemen bokfördes 31.12.2020 en skuld på 1,3 miljoner euro (7,6).

Resultatlönesystemet 2020

Intjäningsperioden i resultatlönesystemet är 6 eller 12 månader. Resultatlönen baserar sig på företagsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Gruppens personal.

Ersättningen är differentierad enligt svårighetskategori och maximiersättningarna motsvarar årlig lön för 1–12 månader.

Intjäningsmätare för resultatlönesystemet 2020

På den ersättning som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i OP Centralinstitutskoncernen en koefficient, som baserar sig på OP Gruppens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer för resultatkortens mål som härletts ur årsplanen.

Andelsbankernas resultatlöner baserar sig på gemensamma mål på bankplanet och personliga mål. I mätarna betonas starkt bl.a. kundupplevelsen, försäljningen samt de mål för tillväxt och digitalisering som härletts ur strategin.

Hur resultatlönen bestäms och betalas ut 2020

Ett villkor för att ersättning ska betalas ut är att OP Gruppens CET1-kapitaltäckning är över 14,5 % och att LCR-nyckeltalet är över 110 %. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten.

En ersättning som intjänats enligt en persons resultatkort reduceras innan ersättningen betalas ut, om de interna anvisningar eller bestämmelser som ska iaktas i gruppen eller uppdraget inte har beaktats och riskhanteringselement har aktiverats. Om försummelserna eller oaktsamheten upptäcks först då ersättningen har betalats ut, kan reduceringen eller återindrivningen av ersättningarna också tillämpas retroaktivt.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

OP Andelslags styrelse fastställer villkoren för OP Gruppens resultatlönesystem, maximiersättningarna enligt svårighetskategorierna samt den strukturella referensram inom vilken OP Andelslags direktion och andelsbankernas styrelser kan välja mätare för systemet och ställa upp mål för dem.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om utbetalningen av ersättningar till personer, vilkas verksamhet kan medföra en betydande risk för företaget (person som kan påverka riskprofilen) finns i kreditinstitutslagen (610/2014). Till den persongrupp som kan påverka riskprofilen hör i OP Gruppen bl.a. verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten samt personer inom interna kontrollfunktioner.

På den persongrupp som kan påverka riskprofilen för OP Gruppen eller ett företag som hör till den tillämpas uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar samt betalning av rörliga ersättningar så att hälften betalas i annan form än kontant, om en persons rörliga ersättning under en intjäningsperiod på ett år överstiger gränsen på 50 000 euro enligt Finansinspektionens ställningstagande. Ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen granskas i förhållande till uppskovsgränsen på 50 000 euro med beaktande av såväl långfristiga som kortfristiga ersättningar.

Om gränsen i euro för uppskjutande av ersättning överskrids, betalas en del av ersättningen genast och resten av betalningen skjuts upp. Vid en uppskjutning betalas den ersättning som skjuts upp under de tre följande åren (för direktionen under de fem följande åren). Vid en sådan uppskjutning betalas hälften av den rörliga ersättningen i pengar och hälften binds upp i värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags styrelse. Den ersättning som är bunden till referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Ersättningar till personer som arbetar med tillsynsuppgifter

Ersättningarna till personer som arbetar i de oberoende tillsynsuppgifterna, t.ex. riskhanteringen, internrevisionen samt compliance och aktuariefunktionen får inte äventyra oberoendet hos uppdraget. De rörliga ersättningarna ska intjänas oberoende av den affärsrörelse som övervakas och riskhanteringschefens mätare får inte innefatta direkta säljmål.

Uppföljning av ersättningar i OP Gruppen

OP Gruppen följer regelbundet med hjälp av olika löneanalyser upp hur marknadsrelaterade de totala ersättningarna är.

OP Andelslags styrelse följer årligen upp hur de ersättningar som betalas ut står i relation till OP Gruppens framgång då den relateras till jämförelsebolag och återföringarna till kunderna. Också på grupplanet jämförs ersättningarna och strukturerna regelbundet.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Mn €	2020	2019
Personalfonden	9	13
Resultatlöner	45	35
Långfristiga program		
programmet 2014–2016	2	0
programmet 2017–2020	0	-5
Totalt	55	43

* Utan sociala kostnader

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Not 10. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	2020	2019
Avskrivningar		
Byggnader	20	27
Maskiner och inventarier	11	11
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	11	11
Datasegment och övriga	184	170
Nyttjanderätter	30	19
Egendom som hyrts ut	0	1
Övriga	3	5
Totalt	260	244
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	10	6
Datasegment	2	28
Totalt	13	33
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	273	278

Not 11. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2020	2019
ICT-kostnader		
Drift	268	223
Utveckling	127	131
Lokaliteter	48	58
Myndighets- och revisionsavgifter*	58	49
Köptjänster	130	130
Datakommunikation	36	36
Marknadsföring	30	39
Samhällsansvar	10	10
Försäkrings- och säkerhetskostnader	9	14
Övriga	136	153
Övriga rörelsekostnader totalt	852	844

* Arvodena till revisorerna för 2020 var 3,2 miljoner euro (2,6) för revision, 0,2 miljoner euro (0,1) för sådana uppdrag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen, 0,1 miljoner euro (0,2) för skatterådgivning och 0,5 miljoner euro (0,6) för övriga tjänster. Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för bolag som hör till OP Gruppen uppgick till totalt 0,5 miljoner euro (0,3) (exkl. moms). Uppgifterna för 2019 inom parentes.

Den stabilitetsavgift som beräknats för OP Gruppen för 2020 uppgick till 41,3 miljoner euro (33,8).

Insättningsgarantiavgiften för 2020 uppgår för OP Gruppen till 28,8 miljoner euro (25,2), och den har täckts helt med avgifter som redovisats från den gamla insättningsgarantifonden.

Mn €	2020	2019
ICT-utvecklingskostnader	127	131
Andel eget arbete	56	52
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	183	183
Aktiverade ICT-kostnader	84	110
Aktiverad andel eget arbete	14	12
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	97	123
Förskottsbetalningar	1	7
Utvecklingskostnader totalt	282	313
Avskrivningar och nedskrivningar	184	192

Utvecklingsinvesteringarna säkerställer att den nuvarande affärsrörelsen är konkurrenskraftig och kontinuerlig samt att verksamheten är förenlig med bestämmelserna och skapar förutsättningar för nya kundorienterade affärsmodeller.

Not 12. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	2020	2019
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	117	68
Återföringar av fordringar som avskrivits	-10	-23
Förväntade kreditförluster** (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	119	41
Förväntade kreditförluster** (ECL) för skuldebrev*	-1	0
Nedskrivningar av fordringar totalt	225	87

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

** Förlustreserven har specificerats i not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 13. OP-bonus till ägarkunder

Mn €	2020	2019
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	255	254
Oanvänd OP-bonus som föråldrats	-5	-5
OP-bonus till ägarkunder totalt	251	249

Not 14. Tillfälligt undantag (overlay approach)

	2020	2019
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IFRS 9		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-22	145
Totalt (A)	-22	145
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IAS 39		
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	36	71
Nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar	-61	-31
Totalt (B)	-25	40
Effekten på resultaträkningen av det tillfälliga undantaget (overlay approach) (-A+B)	-3	-105
Effekten på rapporten över totalresultat av det tillfälliga undantaget (overlay approach) -(-A+B)	3	105

Not 15. Inkomstskatt

Mn €	2020	2019
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	113	145
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	0	-3
Uppskjuten skatt	30	27
Resultaträkningens skatt	144	168
Samfundets inkomstskattesats	20,0	20,0

Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt

Resultat före skatt	785	838
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	157	168
Skatt från föregående räkenskapsperioder	0	-3
Skattefria intäkter	-2	-4
Oavdragbara kostnader och inkomstandelar från företag i kb-form	4	-2
Omvärdering av oanvända förluster	-27	8
Skatterättelser	0	1
Effekt av realisationsvinster från koncerninternt förvärv	1	
Övriga poster	12	2
Resultaträkningens skatt	144	168

Noter angående tillgångar

Not 16. Kontanta medel

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Kassa	218	72
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
OP Företagsbanken Abp:s kassakravsmedel	818	767
Checkkonton*	21 609	11 149
Kontanta medel totalt	21 827	11 988

* På checkkontot ingår totalt -31 (-177) miljoner euro i kontanta medel för clearing av derivat via centrala motparter.

I enlighet med eurosystemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravspocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningarna (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom OP Företagsbanken Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat OP Företagsbanken Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Not 17. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	229	180
Övriga	1	0
Totalt	230	180
Krediter och övriga fordringar		
Betalbara på anfordran	0	0
Övriga	77	67
Totalt	77	67
Totalt	306	246
Förlustreserv*	0	0
Fordringar på kreditinstitut totalt	306	246

* Förlustreserven har specificerats i not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 18. Derivatinstrument

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Som innehas för handel		
Räntederivat	3 837	3 546
Valutaderivat	454	240
Aktie- och indexderivat	0	0
Kreditderivat	0	21
Råvaruderivat	4	14
Övriga	0	0
Totalt	4 295	3 821
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	759	591
Valutaderivat	164	412
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	-2	0
Totalt	920	1 003
Övriga säkringsinstrument		
Räntederivat	0	0
Totalt	0	0
Derivatinstrument totalt	5 215	4 824

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdoförändringar och betalda premier.

Not 19. Fordringar på kunder

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	92 021	82 755
Finansiella leasingfordringar*	2 278	2 340
Garantifordringar	7	7
Övriga fordringar		6 915
Totalt	94 306	92 017
Förlustreserv**	-662	-554
Fordringar på kunder totalt	93 644	91 463

* De finansiella leasingfordringarna specificeras i not 25.

** Förlustreserven har specificerats i not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 20. Investeringsstillgångar

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev	330	1 415
Aktier och andelar	73	77
Totalt	402	1 492
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	408	466
Aktier och andelar (overlay-approach)	1 336	1 178
Aktier och andelar (övriga än overlay-approach)	62	70
Totalt	1 806	1 714
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	2 172	2 216
Aktier och andelar	206	254
Totalt	2 378	2 470
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev	18 134	16 695
Aktier och andelar		0
Totalt	18 134	16 695
Upplupet anskaffningsvärde		
Skuldebrev	1	3
Övriga	54	201
Totalt	55	204
Förvaltningsfastigheter	623	714
Intresseföretag		
Intresseföretag	152	211
Samarbetsarrangemang	11	8
Totalt	163	220
Investeringsstillgångar totalt	23 562	23 509
Förändringar i förvaltningsfastigheter, mn €	2020	2019
Anskaffningsvärde 1.1	708	931
Ökning	12	17
Minskning	-56	-183
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning*		-65
Överföringar mellan posterna	-11	8
Anskaffningsvärde 31.12	653	708
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	6	48
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	-33	1
Minskning	-3	-18
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning*		-24
Övriga förändringar	0	0
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	-30	6
Bokfört värde 31.12.	623	714

* För försäljningen av fastigheten i Vallgård redogörs i not 3.

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet för 10 mn e (15). Avskrivningarna, nedskrivningarna och de återförda nedskrivningarna av materiella tillgångar har bokförts på övriga rörelsekostnader. Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts på nettointäkter från placeringsverksamheten. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller en skuldandel.

OP Gruppens företag innehar inga förvaltningsfastigheter som omfattas av betydande begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravalagstiftningen.

Förvaltningsfastigheterna som hyrts ut med operationella leasingavtal specificeras i not 25.

Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 3 mn e (4).

För intresseföretagen redogörs i not 22. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden.

Not 21. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Aktier och andelar	11 116	10 733
Övriga placeringar	170	99
Totalt	11 285	10 831

Not 22. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Intresseföretag	152	211
Samarbetsarrangemang	11	8
Totalt	163	220

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Intresseföretag	18	3
Totalt	18	3

Investeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang

OP Gruppen har 16 (21) intresseföretag och 3 (3) samarbetsarrangemang som granskade enskilt inte är väsentliga. I tabellen nedan finns OP Gruppens andel av de här intresseföretagens och samarbetsarrangemangens resultat. De 4 (4) riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde i enlighet med IAS 28.

OP Gruppens placeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang har inget noterat marknadspris.

Det finns inga eventalförpliktelser i anslutning till intresseföretag eller samarbetsarrangemang. Till samarbetsarrangemang hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Mn €	Intresseföretag konsoliderade med kapitalandelsmetoden		Intresseföretag värderade till verkligt värde		Samarbetsarrangemang	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Vinster från kvarvarande verksamheter	15	-7	3	10		
Totalresultat	15	-7	3	10		

Not 23. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2020	633	166	507	1 365	2 672
Ökning*				89	89
Minskning				-3	-3
Överföringar mellan posterna				9	9
Anskaffningsvärde 31.12.2020	633	166	507	1 460	2 767
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2020	-3	-4	-439	-820	-1 266
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-11	-185	-196
Räkenskapsperiodens nedskrivningar				-2	-2
Minskning				2	2
Övriga förändringar				6	6
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2020	-3	-4	-450	-998	-1 455
Bokfört värde 31.12.2020	631	162	57	462	1 311

* Det interna utvecklingsarbetets andel 14 mn e.

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2019	633	166	507	1 323	2 630
Ökning*				122	122
Minskning				-80	-80
Överföringar mellan posterna				1	1
Anskaffningsvärde 31.12.2019	633	166	507	1 365	2 672
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2019		-4	-428	-708	-1 140
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-11	-162	-174
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-3			-23	-25
Minskning				73	73
Övriga förändringar				0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2019	-3	-4	-439	-820	-1 266
Bokfört värde 31.12.2019	631	162	68	546	1 406

* Det interna utvecklingsarbetets andel 12 mn e.

Datasystem och övriga

Bokfört värde, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Datasystem	241	396
Datasystem under utveckling	145	148
Övriga	77	2
Totalt	462	546

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Goodwill	631	631
Varumärken	162	162
Totalt	793	793

Nyttjandetiden för varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv har uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Goodwill, mn €	Förvärvat affärsrörelse	2020	2019
Segment			
Försäkring	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s skadeförsäkrings- samt livförsäkringsrörelser och Pohjola-Gruppen Abp:s ICT-verksamheter	449	449
Företagbank	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s fond- och kapitalförvaltningsrörelser och Pohjola Finance Ab:s affärsrörelse	182	182
Totalt		631	631

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid slutet av 2020 uppgick goodwill totalt till 631 miljoner euro (631).

Längden för prognosperioden och kassaflödena fastställdes till 5 år i enlighet med standarden IAS 36. Den förväntade tillväxten i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden granskades per kassagenererande enhet, och som jämn tillväxt under terminalperioden användes den föregående prognosperiodens förväntade tillväxt eller en förväntad tillväxt på högst 2 procent. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem. Respektive prövningsenhets kassaflödesprognoser har godkänts av styrelsen för den affärsrörelse som har upprättat prognosen. Skatternas inverkan har beaktats i kassaflödesanalysen. Över-/underskott efter avkastningskravet på eget kapital för kassagenererande enheters prognostiserade kassaflöden har vid prövningen diskonterats till nuvärde med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital. Som grund för beräkningen av diskonteringsräntan har använts marknadsinformation från branschen, och diskonteringsräntan återspeglar här placerarnas bedömning av affärsrörelserisken och den förväntade avkastningen på placerat kapital. Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna år 2020 varierade mellan 5,5 och 5,7 procent. År 2019 varierade diskonteringsräntan mellan 6,0 och 6,9 procent. Med stöd av marknadsinformationen höjdes diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen med 0,6 procentenheter till 7,5 procent, för kapitalförvaltnings- och fondrörelsen sänktes diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter till 6,8 procent och för affärsområdet Kassaflöden och driftskapital sänktes diskonteringsräntan med 0,5 procentenheter till 5,5 procent. I jämförelseårets uppgifter har effekten av diskonteringsräntan för Checkout Finlands del justerats. Checkout Finlands betalningsförmedlingsrörelse omfattades inte av prövningen, eftersom ett skriftligt uppköpserbjudande hade erhållits för Checkout Finland Oy. Nedskrivningsprövningen 2020 utvisade att återvinningsvärdet hos de kassagenererande enheter som prövningen gällde översteg deras avkastningskrav på eget kapital, och överskotts-/underskottsavkastningen var positiv i varje kassagenererande enhet som prövningen gällde, varför inget behov av nedskrivning av goodwill observerades till följd av prövningen.

Känslighetsanalys för goodwill

En känslighetsanalys som riktar sig till kassagenererande enheter utfördes separat för varje kassagenererande enhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassagenererande enhet. Känsligheten granskades som förändringen i en variabel i förhållande till de värden som använts i prognoserna. Känslighetsanalysen innehåller inte simultana förändringar i värdet på alla centrala variabler. Från känslighetsanalysen härleddes dessutom den relativa förändring i respektive kassagenererande enhets centrala variabler som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Centrala antaganden vid beräkningen av en kassagenererande enhets återvinningsvärde och den relativa förändring som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Segment	Kassa-genererande enhet	Goodwill mn €	Centrala variabler	Värde som	Förändring som medför
				använts i kassaflödes- prognoseerna, %	risk för nedskrivning, %-enheter
Försäkring	Pohjola Försäkring Ab	400	Diskonteringsränta, %	7,5	7,4
			Totalkostnadsprocent	87,7–90,0	7,9
			Nettointäkter av placeringsverksamheten, %	0,7–1,2	-2,8
Företagsbank	OP-Livförsäkrings Ab	49	Diskonteringsränta, %	7,5	2,2
			Ökning i rörelsekostnader, %	-5,7–2,4	2,7
			Marginal i placeringsverksamheten, %	-0,1–0,2	-0,4
Företagsbank	OP Kapitalförvaltning A	97	Diskonteringsränta, %	6,8	6,9
			Ökning i förvaldade medel, %	2,0–2,4	-8,1
			Kostnadsökning, %	-10,2–8,0	6,3
	OP-Fondbolaget Ab	71	Diskonteringsränta, %	6,8	18,5
			Ökning i fondkapital, %	2,0–2,4	-10,6
			Ökning i fasta kostnader, %	-10,6–4,7	13,6
Affärsområdet kassa-flöden och driftskapital	13	Diskonteringsränta, %	5,5	3,4	
		Ökning i utlåningen, %	1,9–2,9	-39,0	
			Kostnadsökning, %	1,5–8,0	20,4

Nedskrivningsprövning av varumärken

En nedskrivningsprövning av varumärken har utförts separat för varumärkena Pohjola och A-Försäkring. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de långsiktiga planer som godkänts av skadeförsäkringsrörelsens affärsledning och på prognoser som härletts ur dem för perioden 2021–2025. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en förväntad tillväxt på 2 procent. På basis av nedskrivningsprövningen behöver inga nedskrivningar av varumärken göras i bokslutet 2020.

Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och anskaffningsutgifter för försäkringar

Till OP Gruppens balansräkning har allokerats immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal. De immateriella tillgångarna uppkom som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012 samt överföringen av Suomi-bolagens bestånd 2015 och 2016. De immateriella tillgångar som uppstått genom Livförsäkringens kundrelationer och försäkringsavtal kostnadsförs genom avskrivningar enligt plan inom en uppskattad nyttjandetid, och det har inte förekommit något nedskrivningsbehov beträffande dem.

Not 24. Materiella tillgångar

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	48	54
Byggnader	332	365
Maskiner och inventarier	35	37
Övriga materiella tillgångar	13	14
Nyttjanderätter	205	53
Egendom som hyrts ut	0	0
Materiella tillgångar totalt	633	524
av vilka anskaffningar i arbete	7	11

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelsefastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2020	885	78	17	1	981
Ökning	31	10	1		42
Minskning	-64	-6	-2		-71
Överföringar mellan posterna	4	3	0	0	7
Anskaffningsvärde 31.12.2020	857	84	15	2	958
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2020	-467	-41	-2	-1	-511
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-20	-11	-1		-32
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-11		0		-12
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1				1
Minskning	15	3	0		17
Övriga förändringar	5		1		5
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2020	-477	-49	-2	-1	-530
Nyttjanderätt*					205
Bokfört värde 31.12.2020	380	35	13	0	633

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelsefastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2019	1 176	141	17	1	1 336
Ökning	28	14	1	0	42
Minskning	-25	-78	-1		-103
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning	-286				-286
Överföringar mellan posterna	-8	0			-8
Anskaffningsvärde 31.12.2019	885	78	17	1	981
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2019	-508	-88	-2	-1	-599
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-30	-12	-1		-42
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-6		-1		-6
Minskning	7	60	0		67
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning	69				69
Övriga förändringar	0		1		1
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2019	-467	-41	-2	-1	-511
Nyttjanderätt*					53
Bokfört värde 31.12.2019	419	37	14	0	524

* Not 25.

Not 25. Leasingavtal

Nyttjanderätter, mn €	Maskiner och					Totalt
	Lokaliteter	Bilar	IT-utrustning	redskap		
Bokfört värde 1.1.2020	43	4	1	5	53	
Ökning	169	1	3	2	175	
Minskning	0	0	0	0	0	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-21	-2	-1	-6	-30	
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-2	-1	-1	0	-4	
Övriga förändringar		0	0	10	10	
Bokfört värde 31.12.2020	188	2	2	11	205	

Nyttjanderätter, mn €	Maskiner och					Totalt
	Lokaliteter	Bilar	IT-utrustning	redskap		
Bokfört värde 1.1.2020	50	3	4	5	62	
Ökning	7	3	0	2	11	
Minskning	1	0	0	0	2	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-12	-2	-3	-2	-18	
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-3	0	0	0	-3	
Övriga förändringar	0				0	
Bokfört värde 31.12.2020	43	4	1	5	53	

Leasingskulder, mn €	31.12.2020	31.12.2019
* Bokfört värde	281	53
Avtalsenliga löptider		
< 1 år	33	15
1-2 år	31	13
2-3 år	29	11
3-4 år	24	6
4-5 år	22	4
över 5 år	159	5

* Not 34 Avsättningar och övriga skulder

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	Liite	31.12.2020	31.12.2019
Räntekostnader		-3	0
Avskrivningar av nyttjanderätter		-30	-18
Hysesintäkter från vidareuthyrning		-1	-1
Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i leasingskulder		1	1
Vinster eller förluster från sale and leaseback-transaktioner		101	0
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde		-7	-9
Kassautflöde för leasingavtal totalt		-44	-27

De viktigaste sålda objekten och sale and leaseback-objekten

OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag sålde 31.1.2020 fastigheten i Vallgård till ett sydkoreanskt-finländskt konsortium, som består av Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma, NH Investment & Securities (NHIS) och Shinhan Investment Corp. Värdet av affären uppgick till 480 miljoner euro. För affären bokfördes en realisationsvinst på 96 miljoner euro. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal. För fastigheten bokfördes en nyttjanderättspost på 138 miljoner euro och en leasingskuld på 225 miljoner euro. Längden på hyresavtalet för fastigheten i Vallgård är 15 år. För en del av fastigheten gäller en möjlighet att säga upp hyresavtalet, och avtalet kan till denna del sägas upp 7 år efter inledningsdatumet. Då hyresavtalet inleddes bedömde OP Gruppen att det är rimligt säkert att möjligheten till uppsägning inte kommer att utnyttjas. Hyresavtalet för hela fastigheten omfattar dessutom en 10-årig möjlighet att förlänga avtalet. Då hyresavtalet inleddes bedömde OP Gruppen att det inte är rimligt säkert att möjligheten att förlänga hyresavtalet skulle utnyttjas.

Leasgivarens operationella leasingavtal

OP Gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter. På grund av coronakrisen beviljade OP Gruppen särskilt under det andra kvartalet kundspecifika kortvariga hyreslättnader. Hyresbetalningsansåtanden och hyressänkningarna upphörde till största delen i slutet av det tredje kvartalet, och hyresintäkterna återgick till största delen till samma nivå som före coronakrisen. Minimileasingavgifterna som erhålls på basis av operationella leasingavtal har minskat från jämförelseperioden på grund av försäljning av förvaltningsfastigheter.

Minimileasingavgifter som erhålls på basis av operationella leasingavtal

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
< 1 år	43	77
1-2 år	30	92
2-3 år	25	69
3-4 år	22	63
4-5 år	19	44
över 5 år	88	43
Totalt	228	388

Finansiella leasingfordringar

OP finansierar lösa anläggningstillgångar, fastigheter och andra utrymmen med finansiell leasing. På grund av coronakrisen beviljade OP Gruppen kundspecifika kortvariga hyreslättnader. Hyreslättnader beviljades för 3–6 månader. Hyreslättnaderna förlängde leasingavtalets totala leasingperiod eller förstorade leasingavgifterna efter det att hyreslättnaderna upphört.

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal		
< 1 år	678	663
1-2 år	564	571
2-3 år	443	429
3-4 år	245	318
4-5 år	148	156
över 5 år	292	300
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 371	2 436
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-92	-96
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 278	2 340
Minimileasingfordringarnas nuvärde		
< 1 år	648	632
1-2 år	544	550
2-3 år	430	415
3-4 år	237	310
4-5 år	144	151
över 5 år	276	283
Totalt	2 278	2 340

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €

	31.12.2020	31.12.2019
Ränteutgifter från finansiella leasingfordringar	30	28
Realisationsvinst/-förlust på finansiella leasingavtal	0	-1

Not 26. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Betalningsförmedlingsfordringar	299	19
Pensionstillgångar	31	44
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Räntor	192	150
Räntor på derivatfordringar	20	41
Provisionsfordringar på kapitalförvaltning	3	7
Avkastningsrelaterade provisioner för kapitalförvaltning	0	8
Tecknings-, inlösen- eller förvaltningsprovisionsfordringar	27	27
Övriga	128	97
Derivatfordringar, clearing via centrala motparter	15	1
CSA-fordringar för derivatinstrument	503	432
Värdepappersfordringar	8	6
Direktförsäkringsfordringar	294	294
Skaderegleringsavtal	177	181
Återförsäkringsfordringar	78	70
Återförsäkrarens andel av avsättningen för ej intjänade premier	7	7
Återförsäkrarens andel av ersättningsansvaret	106	98
Övriga fordringar	347	201
Totalt	2 236	1 684

Not 27. Skattefordringar och skatteskulder

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Inkomstskattefordringar	30	68
Uppskjuten skattefordran	158	166
Skattefordringar totalt	188	235
Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Inkomstskatteskuld	23	36
Uppskjuten skatteskuld	1 046	1 014
Skatteskulder totalt	1 069	1 050
Uppskjuten skattefordran	31.12.2020	31.12.2019
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	0	17
Avskrivningar och nedskrivningar	9	6
Avsättningar och nedskrivningar av krediter	2	17
Skattemässiga förluster	7	0
Säkring av kassaflöde		6
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	51	34
Periodiseringsdifferenser för derivat	2	17
Förmånsbestämda pensionsplaner		50
Koncernkonsolideringar	25	29
Övriga temporära skillnader	84	42
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-22	-53
Totalt	158	166
Uppskjuten skatteskuld	31.12.2020	31.12.2019
Skattemässiga avsättningar	730	703
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	36	19
Säkring av kassaflöde	60	44
Eliminering av utjämningsbeloppet	68	62
Värdering av placeringar till verkligt värde	108	121
Fördelning av köpesumman för företagsköp	41	42
Förmånsbestämda pensionsplaner	1	44
Koncernkonsolideringar	21	11
Övriga temporära skillnader	4	22
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-23	-53
Totalt	1 046	1 014
Uppskjuten skattefordran (+)/-skuld (-), netto	-888	-848

Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2020	31.12.2019
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-848	-769
Total effekt av förändringar i redovisningsprinciper och övriga justeringar		23
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-848	-745
Bokförts i resultaträkningen		
Inverkan av förluster		0
Avsättningar och nedskrivningar av fordringar		-1
Skattemässiga avsättningar	-21	-29
Avskrivningar och nedskrivningar	1	-2
Elimineringar av utjämningsbelopp	-6	4
Förmånsbestämda pensionsplaner	-17	6
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	17	25
Periodiseringsdifferenser för derivat	-15	10
Värdering av placeringar	14	-38
Övriga	11	-9
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Förändringar i verkligt värde	-17	-33
Säkring av kassaflöde	-15	-39
Överföring till resultaträkningen	0	11
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	1	-3
Förändring i omvärderingsfond		
Övriga	7	5
Överförts till anläggningstillgångar som innehas för försäljning		-11
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12, (+/-)-skuld (-), netto	-888	-848
Inkomstskattefordringar (+/-)-skuld (-), netto	7	32
Skattefordringar totalt, (+/-)-skuld (-), netto	-888	-848

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2020 för 81 mn e (242). Förlusterna preskriberas före 2030.

För de balanserade vinstmedlen i dotterföretagen i Baltikum på 43 mn e (32) har inte bokförts någon uppskjuten skatteskuld, eftersom tillgångarna bestående har investerats i respektive land.

Noter angående skulder och eget kapital

Not 28. Skulder till kreditinstitut

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Skulder till centralbanker	8 000	2 000
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	53	81
Övriga skulder	0	0
Som har förfallit och som är under indrivning hos övriga banker		
Totalt	53	81
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar	32	342
Övriga skulder	2	208
Repaskulder		
Totalt	33	551
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	8 086	2 632

Europeiska centralbankens råd har under 2020 ändrat villkoren för TLTRO III-finansieringen i syfte att främja bankernas utlåning till dem som drabbas hårdast av coronavirusets spridning (COVID-19). Enligt de ändrade villkoren kan räntan under perioden 24.6.2020–23.6.2022 vara ECB:s inlåningsränta (vid rapporteringstidpunkten -0,50 %) minus 0,50 % och för den löptid som återstår efter det högst ECB:s inlåningsränta. Den nedsatta räntan är villkorlig och kräver att vissa tillväxtkriterier för nettoutlåningen uppfylls. Den slutliga räntan bestäms först då TLTRO III-operationen förfaller (eller vid återbetalning). Ränteändringarna återspeglar sig i den effektiva skuldräntan. I posten 'Skulder till centralbanker' ingår ECB:s TLTRO III-finansiering (Targeted Long Term Refinancing Operations) för 8,0 miljarder euro. Banken räknar med att uppfylla de tillväxtkriterier för nettoutlåningen som påverkar priset på finansieringen.

Not 29. Derivatinstrument

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 509	2 638
Valutaderivat	437	234
Aktie- och indexderivat	0	0
Kreditderivat	0	1
Övriga	8	14
Totalt	2 953	2 887
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	405	399
Valutaderivat	65	30
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	0	0
Totalt	470	429
Derivatinstrument totalt	3 424	3 316

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värd förändringar och erhållna premier.

Not 30. Skulder till kunder

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	42 199	38 772
Företag och offentlig sektor	27 664	24 015
Totalt	69 863	62 786
Övriga		
Privatkunder	878	1 122
Företag och offentlig sektor	199	90
Totalt	1 077	1 212
Insättningar totalt	70 940	63 998
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	7	8
Företag och offentlig sektor	1	0
Totalt	8	9
Övriga		
Företag och offentlig sektor	2 474	4 282
Totalt	2 474	4 282
Övriga finansiella skulder totalt	2 482	4 291
Skulder till kunder totalt	73 422	68 289

Not 31. Försäringsskuld

Milj. €	31.12.2020	31.12.2019
Försäringsskuld för skadeförsäkring	3 326	3 234
Icke-fondanknuten försäringsskuld för garantidelar i livförsäringen	6 086	6 283
Icke-fondanknuten skuld för placeringsavtals garantidelar i livförsäringen	2	3
Totalt	9 414	9 520

Siffrorna i noten inkluderar ersättningsansvaret för fondanknutna avtal. Därför överensstämmer siffrorna i noten inte med balansräkningen.

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrarens andel

Milj. €	31.12.2020			31.12.2019		
	Brutto	Återförsäkring	Netto	Brutto	Återförsäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 596	-7	1 589	1 571	-4	1 567
Övriga avsättningar för specifika skadefall	195	-84	111	197	-81	116
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	8		8	10		10
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	764	-16	748	779	-13	766
Avsättning för skaderegleringskostnader	153		153	114		114
Avsättning för ej intjänade premier	593	-7	586	584	-7	576
Försäringsskuldens ränteskydd	16		16	-22		-22
Försäringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 326	-113	3 213	3 234	-106	3 128

Förändringar i försäringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Milj. €	2020			2019		
	Brutto	Återförsäkring	Netto	Brutto	Återförsäkring	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
Avsättning för oreglerade skador 1.1	2 650	-98	2 552	2 588	-97	2 491
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-1 051	27	-1 024	-1 140	21	-1 119
Förändring i skuld/fordran	1 073	-33	1 041	1 219	-23	1 196
Under räkenskapsperioden inträffade skador	1 052	-17	1 035	1 116	-24	1 092
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-24	-16	-39	-25	1	-24
Förändring i diskonteringsräntan	45		45	128		128
Upplösning av diskontering	19		19	27		27
Värdeförändring i ränteskydd	38		38	-43		-43
Avyttrade affärsrörelser	4	-3	1	0	0	0
Kursvinster (förluster)				0		0
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 733	-106	2 627	2 650	-98	2 552
Skuld för återstående avtalstid						
Försäringsskuld 1.1	584	-7	576	569	-8	561
Ökning	537	-7	531	530	-7	523
Minskning	-529	7	-521	-516	8	-509
Avyttrade affärsrörelser						
Upplösning av diskontering	1		1	1		1
Försäringsskuld 31.12	593	-7	586	584	-7	576
Försäringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 326	-113	3 213	3 234	-106	3 128

Försäringsskulden för försäkringsavtalens återstående avtalstid har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den osäkerhet som föreligger.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskulden. Den vid slutet av 2020 använda diskonteringsräntan är 0,85 % (1,0 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latenstiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetstillägg på 2-15 % lagts till. På säkerhetstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningssystemet.

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2019	2019
Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	45	147
Totalt	45	147

b) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstriangelarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Triangelarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstriangelarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, milj. €

Skadeår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	784	815	903	931	976	1 000	1 043	1 121	1 116	1 052	9 741
n+1	751	802	879	905	887	1 006	1 063	1 149	1 116		
n+2	752	805	861	920	902	995	1 078	1 164			
n+3	757	821	885	939	910	998	1 079				
n+4	771	836	891	929	912	996					
n+5	786	840	888	930	912						
n+6	785	840	900	931							
n+7	783	838	903								
n+8	784	843									
n+9	788										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	788	843	903	931	912	996	1 079	1 164	1 116	1 052	9 783
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-759	-807	-854	-882	-852	-927	-983	-1 029	-929	-568	-8 590
Avsättning för oreglerade skador för åren 2011-2020											
	29	37	49	49	59	68	97	135	187	484	1 194
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											244

* = vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latent yrkessjukdomar, milj. €

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersätt- ningskostnader	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2011	35	50	-3	-6	5	-2
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0
2015	19	54	-4	-2	2	-1
2016	17	53	-5	-1	2	1
2017	14	53	-5	-3	3	0
2018	13	51	-6	-2		-2
2019	10	52	-5	-3	3	0
2020	9	54	-5	-6	1	-5

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, milj. €

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensionskapital	Betalda pensioner	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2011	794	895	66	35	77	7
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5
2015	1 010	1 046	53	44	30	2
2016	1 046	1 080	54	49	31	3
2017	1 080	1 141	54	52	75	16
2018	1 141	1 145	56	54		-2
2019	1 145	1 206	38	56	80	1
2020	1 206	1 245	82	54	25	14

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, milj. €

Skadeår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	721	796	861	897	957	992	1 019	1 081	1 092	1 034	9 451
n+1	697	782	829	868	877	1 000	1 026	1 109	1 089		
n+2	710	786	819	875	892	990	1 045	1 114			
n+3	714	804	843	887	898	994	1 046				
n+4	727	818	847	887	901	992					
n+5	741	823	847	885	900						
n+6	743	823	858	886							
n+7	742	822	859								
n+8	744	827									
n+9	747										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	747	827	859	886	900	992	1 046	1 114	1 089	1 034	9 496
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-719	-791	-815	-839	-842	-925	-962	-1 010	-919	-568	-8 389
Avsättning för oreglerade skador för åren 2011 -2020											
	29	37	44	48	58	66	85	105	169	467	1 107
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											
											232

* = vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 3 miljoner euro, under föregående räkenskapsperiod ökade försäkringsersättningarna med 104 miljoner euro. Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggande är förändringen i snitt positiv.

Förändringar i livförsäkringens försäkringsskuld

Avsättningar, milj. €	1.1.2020	Ökning av avsättningar förledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värderingar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2020
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 757	158	-231	82	-94	25	2 697
Separat balansräkning 1	841	0	-42	30	-5	-20	804
Separat balansräkning 2	2 185	5	-218	67	9	-23	2 025
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	3	0	-2	0	0	0	2
Räntekomplettering	257					-20	237
Effekt av diskontering med marknadsränta	169					84	253
Övriga poster	75					-5	70
Totalt	6 286	164	-493	179	-90	42	6 088

Avsättningar, milj. €	1.1.2019	Ökning av avsättningar förledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värderingar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2019
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 824	170	-244	85	-96	17	2 757
Separat balansräkning 1	827	0	-42	44	-6	19	841
Separat balansräkning 2	2 296	6	-228	75	8	27	2 185
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	3	0	-1	0	0	1	3
Räntekomplettering	297					-41	257
Effekt av diskontering med marknadsränta	43					125	169
Övriga poster	66					8	75
Totalt	6 357	176	-514	203	-93	157	6 286

Då avsättningarna för försäkrings- och placeringsavtal för annat än den fondanknutna rörelsen samt för fondförsäkringar bildats har iakttagits de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av att diskonteringsräntan för försäkringsskulden har närmast sig de rådande räntorna. I balansräkningen har redovisats livförsäkringsbolagets besparingar i försäkrings- och kapitaliseringsavtal på egen placeringsrisk, där räntegarantin varierar mellan 1,5 och 4,5 procent och som har diskonterats med beloppet av räntegarantin för avsättningarna i det nationella bokslutet. I räntekompletteringen har bokförts effekten av att diskonteringsräntan minskat i det nationella bokslutet. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan har skyddats med ränteplaceringar, vilkas värde har redovisats som en del av den skuld som bokförts för försäkrings- och kapitaliseringsavtal.

Som skuld för risklivförsäkringar används avsättningarna för ej intjänade premier.

Fordringar och skulder i anslutning till avgiven återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas separat i balansräkningen.

Avsättningarna för gruppensförsäkringen har kompletterats årligen sedan 2011 till följd av den ökade förväntade livslängden.

Krediterade räntor innefattar betalda garantiräntor och kundbonus som delats ut och betalats i enlighet med ledningens prövning.

Not 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Skuld för fondanknutna avtal		
Skuld för fondförsäkringar	4 796	4 784
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	6 486	6 034
Totalt	11 282	10 818

Siffrorna i noten inkluderar inte ersättningsansvaret för fondanknutna avtal. Därför överensstämmer siffrorna i noten inte med balansräkningen.

Förändringar i försäkringsskulden

Avsättningar, mn €	1.1.2020	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2020
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	4 784	160	-306	178	-15	-5	4 796
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	6 034	549	-373	242	-18	52	6 486
Totalt	10 818	709	-679	421	-33	47	11 282

Avsättningar, mn €	1.1.2019	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2019
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	4 518	161	-549	702	-17	-32	4 784
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	5 255	711	-758	793	-19	52	6 034
Totalt	9 774	873	-1 307	1 494	-36	20	10 818

De fondanknutna avtalens beroende av tillgångarna följer av försäkringstagarens val. På bolagsplanet kan värdeförändringen inte jämföras med något benchmark-index. Avkastningen på placeringsavtal med beräkningsränta kan inte tillförlitligt jämföras med något benchmark-index. Avkastningen baserar sig på avkastningen hos de tillgångar som utgör täckning. Bolagets egendom saknar benchmark.

Fondanknutna placeringsavtal har värderats till verkligt värde.

Skulden för fondanknutna avtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Not 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Obligationslån	12 217	11 501
Efterställda obligationslån (SNP)	1 689	1 156
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 252	12 097
Övriga		
Bankcertifikat	273	0
Företagscertifikat	7 347	9 716
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-72	-101
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	34 706	34 369

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Avstämning av förändringar i skulder i finansieringens kassaflöde mot balansposter

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2020	34 369	1 290
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	9 719	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 288	
Ökningar i bankcertifikat	350	
Ökningar i företagscertifikat	18 012	
Ökningar i debenturer		1 326
Ökningar totalt	30 369	1 326
Minskningar i obligationslån	-8 570	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 273	
Minskningar i bankcertifikat	-77	
Minskningar i företagscertifikat	-20 381	
Minskningar i debenturer		-348
Minskningar totalt	-30 301	-348
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	68	978
Värderingar	269	-8
Balansvärde 31.12.2020	34 706	2 261

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2019	30 458	1 358
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	5 728	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 243	
Ökningar i bankcertifikat	77	
Ökningar i företagscertifikat	22 268	
Ökningar totalt	30 315	
Minskningar i obligationslån	-2 848	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-921	
Minskningar i bankcertifikat	-182	
Minskningar i företagscertifikat	-22 714	
Minskningar totalt	-26 664	-60
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	3 651	-60
Värderingar	260	-8
Balansvärde 31.12.2019	34 369	1 290

De viktigaste emissionerna 2020	Nominellt belopp, mn €	Ränta, %
OP Företagsbanken Abp		
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500,000,000 0.600 per cent. Senior Non-Preferred Instruments due 18 January 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,600 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 400,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 to be consolidated and form a single series with the existing Issue of EUR 250,000,000 Floating Rate Instruments due August 2022 issued on 10 August 2020 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	650,0	EUB3 + 1,050%
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.125 per cent. Unsubordinated Instruments due 1 July 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1 000,0	Fast 0,125 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.500 per cent. Unsubordinated Instruments due 12 August 2025 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	Fast 0,500 %
OP-Bostadslånebanken Abp		
OP Mortgage Bank issue of EUR 500.000.000 3 month Euribor + 0,80 per cent. Covered Notes due 18 Apr 2022 under the EUR 20.000.000.000 Euro Medium Covered Note Programme	500,0	EUB3 + 0,800%
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 0,05 per cent. Covered Notes due 21 Apr 2028 under the EUR 20.000.000.000 Euro Medium Covered Note Programme	1 000,0	Fast 0,050 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.250.000.000 0,01 per cent. Covered Notes due 19 Nov 2030 under the EUR 20.000.000.000 Euro Medium Covered Note Programme	1 250,0	Fast 0,010 %

Not 34. Avsättningar och övriga skulder

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Avsättningar		
Förlustreserv	29	18
Avsättning för omstrukturering	0	5
Övriga avsättningar	3	10
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingskulder	1 101	919
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	203	186
Ränteskulder för derivat	1	26
Övriga upplupna kostnader	421	404
CSA-skulder för derivat	573	728
Pensionsskulder	38	86
Leasingskulder	281	53
Leverantörsskulder för värdepapper	8	12
Leverantörfakturaskulder	29	39
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	52	52
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	21	20
Skaderegleringsavtal	152	162
Totalt	2 878	2 687
Övriga	521	443
Avsättningar och övriga skulder totalt	3 431	3 163

* För försäljningen och återhyrningen av fastigheten i Vallgård redogörs i not 3.

Förändringar i avsättningar

Mn €	Förlust- reserven	Omstrukturer- ring	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2020	18	5	10	33
Ökning av avsättningar	11		2	13
Utnyttjade avsättningar		-5	-4	-9
Återföring av utnyttjade avsättningar		0	-4	-4
31.12.2020	29	0	3	32

Mn €	Förlust- reserven	Omstrukturer- ring	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2019	6	10	5	22
Ökning av avsättningar	12	5	10	27
Utnyttjade avsättningar		-6	-4	-10
Återföring av utnyttjade avsättningar		-4	-1	-5
31.12.2019	18	5	10	33

Skaderegleringsavtal

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan part som har fullständig självrisk. De viktigaste av de här är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Gruppens pensionsplaner har skötts via försäkringsbolag, pensionskassan OP-Eläkekassa och pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätö. De planer som gäller tilläggsplaner i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag samt de planer som gäller fonderad ArPL-ålderspension och invalidpension, som till slutet av 2020 skötts via pensionskassan, har behandlats som förmånsbestämda planer. Det lagstadgade pensionskyddet, som har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, har behandlats som en avgiftsbestämd plan.

OP-Eläkekassa

OP Gruppen överförde 90,8 % av OP-Eläkekassans pensionsbestånd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 31.12.2018. Återstående 9,2 % av pensionsansvaret överfördes planenligt till Ilmarinen 31.12.2020. Det överförda solvenskapitalet uppgick till 30 miljoner euro. Överföringen minskade OP Gruppens pensionskostnader och förbättrade resultatet före skatt med 96 miljoner euro. Det lagstadgade ArPL-pensionssystemet ger ett pensionskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Förmånerna i arbetspensionssystemet är ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension, invalidpension, familjepension och rehabiliteringsförmåner.

Tilläggsplaner hos OP-Eläkesäätö och försäkringsbolag

OP-Eläkesäätö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggsplanenskydd som arbetsgivarna inom OP Gruppen ordnat för sin personal. Stiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till pensionsstiftelsens verksamhetskrets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmånstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan pensionsstiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsen förmåner som hänför sig till rehabilitering. Det är frivilligt att ordna tilläggsplanenskydd. Stiftelsens tilläggsplanenskydd är i sin helhet fonderat.

Till OP-Eläkesäätös verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år, som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till pensionsstiftelsen och vars anställningsförhållande börjat före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till OP-Eläkesäätös verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt pensionsstiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiserats flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesäätös viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionsstiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Under 2020 upplöstes återstoden av den engångsförhöjning av skulden för fribrevspensioner som gjorts 2017.

Tilläggsplaner har ordnats också i livförsäkringsbolagen.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, mn €	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Ingående balans 1.1	771	714	-728	-686	42	28
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	19	15			19	15
Räntekostnad (-intäkt)	6	12	-6	-11	0	1
Effekterna av eventuella reduceringar, ändringar och regleringar eller kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	-241	0	144		-97	0
Förvaltningskostnader			1	1	1	1
Totalt	-216	27	140	-10	-76	18
Förluster (-vinster) av omstrukturering som						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto)	60	73			60	73
Erfarenhetsbaserade justeringar	3	0	-3	0		
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)	15	6			15	6
			-28	-93	-28	-93
Totalt	78	78	-31	-93	47	-15
Övriga						
Arbetsgivaravgifter*			-7	13	-7	13
Utbetalda ersättningar	-38	-48	38	48		
Totalt	-38	-48	31	61	-7	13
Utgående balans 31.12	595	771	-589	-728	7	42

* Innehåller under jämförelseperioden 24 miljoner euro i återbetalningar av OP-Eläkekassas solvenskapital.

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)	-31	-44
Nettoskulder / -tillgångar (pensionskassan)		50
Nettoskulder (övriga pensionsplaner)	38	36
Nettoskulder totalt	38	86
Nettotillgångar totalt	-31	-44

Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2020, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	35	0	42	77
Obligationslån	154	14	0	169
Fastigheter			11	11
Placeringsfonder	68	31	131	230
Derivat			0	0
Övriga tillgångar	22			22
Totalt	279	46	183	508

Klassificering av pensionskassans och pensionsstiftelsens tillgångar enligt värderingsmetod 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	67	0	32	99
Obligationslån	187		4	191
Fastigheter			9	9
Placeringsfonder	89	30	186	305
Derivat			0	0
Övriga tillgångar	54		5	59
Totalt	397	31	236	663

Det verkliga värdet för poster som klassificerats till Nivå 1 bestäms på basis av noteringar från marknaden.

Med verkligt värde för poster som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för finansiella instruments delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem.

Poster som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet.

De väsentligaste tillgångsposternas andelar av totalt verkligt värde på tillgångar som omfattas av plan, %	31.12.2020	31.12.2019
Aktier och andelar	15	15
Finansbranschen	1	0
Skog	0	0
Fastighet	8	4
Övriga	6	10
Obligationslån	33	29
Statslån	33	28
Övriga	0	1
Fastigheter	2	1
Placeringsfonder	45	46
Aktiefonder	23	17
Räntefonder	2	6
Fastighetsfonder	13	18
Hedgefonder	7	5
Derivat	0	0
Valutaderivat	0	0
Övriga	4	9
Totalt	100	100

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	23	62
Totalt	23	62

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2021 uppskattas till 3 mn e.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2020 var för pensionsstiftelsen 15,6 år och för övriga 20,9 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2020	Pensions- kassan	Pensions- stiftelsen	Försäkrings- bolag
Diskonteringsränta, %		0,4	0,5
Presumtiv lönehöjning, %		2,1	2,2
Framtida pensionsförhöjningar, %		1,4	1,5
Omsättning, %		0,0	0,0
Inflation, %		1,3	1,4
Uppskattad återstående anställningstid i år		6,0	8,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män		21,4	21,4
Kvinnor		25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män		23,7	23,7
Kvinnor		28,1	28,1

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2019	Pensions- kassan	Pensions- stiftelsen	Försäkrings- bolag
Diskonteringsränta, %	1,0	0,8	0,9
Presumtiv lönehöjning, %	2,3	2,1	2,1
Framtida pensionsförhöjningar, %	0,5	1,5	1,5
Omsättning, %	3,0	0,0	0,0
Inflation, %	1,5	1,3	1,3
Uppskattad återstående anställningstid i år	22,9	6,1	8,5
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år			
Män	21,4	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år			
Män	23,7	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1	28,1

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2020	Pensionsstiftelsen		Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang	
	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-32	-6,9	-3	-10,4
Minskning med 0,5 procentenheter	35	7,8	4	12,0
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	31	6,9	10	30,1
Minskning med 0,5 procentenheter	-29	-6,5	-9	-27,6
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	18	3,7	1	3,7
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-17	-3,6	-1	-3,6

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2019	Pensionskassan		Pensionsstiftelsen	
	Förändring i förmånsbestämda		Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-22	-11,2	-31	-6,8
Minskning med 0,5 procentenheter	26	13,3	35	7,6
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	24	12,3	31	6,7
Minskning med 0,5 procentenheter	-21	-11,0	-29	-6,3
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	6	3,1	16	3,6
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-6	-3,0	-16	-3,5

Not 35. Efterställda skulder

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Kapitallån	50	52
Övriga		
Debentuurit	2 210	1 239
Efterställda skulder totalt	2 261	1 290

Kapitallånens huvudsakliga lånevillkor är:

1. Ett kapitallån på 50 miljoner euro

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

2. Ett kapitallån på 40 miljoner euro

Ett perpetuallån med rörlig 3 mån. euribor + 1,25 %. Räntan på lånet betalas kvartalsvis 28.2, 30.5, 30.8 och 30.11. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd på förfalldagarna. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

Debenturer

Ett debenturlån på 100 miljoner CHF (motvärde i euro 93 miljoner) som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 14.7.2021. På lånet betalas fast ränta 3,375 % p.a.

Ett debenturlån på 100 miljoner euro som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 14.9.2021. På lånet betalas fast ränta 5,25 % p.a.

Ett debenturlån på 500 miljoner euro som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 28.2.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementärkapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.

Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 79 miljoner) som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.

Ett debenturlån på 3 250 miljoner svenska kronor (motvärde i euro 324 miljoner) som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 3.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig 3mStibor + 2,300%.

Ett debenturlån på 1 000 miljoner euro, som är ett 10-årigt bullemlån, förfaller 9.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 1,625 % p.a.

Lånen har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde.

Not 36. Eget kapital

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
OP Gruppens ägares andel		
Andelskapital, medlemsandelar	205	203
uppsagda medlemsandelar	7	6
Andelskapital, avkastningsandelar	2 661	2 764
uppsagda avkastningsandelar	301	265
Fonder		
Bundna fonder		
Reservfonden	795	795
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	203	141
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	100	38
Förlustreserv för skuldebrev	9	7
Aktier och andelar (overlay approach)	70	65
Övriga bundna fonder	1	15
Fria fonder		
Övriga fria fonder	1 375	1 375
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	6 606	6 067
Periodens vinst (förlust)	641	663
OP Gruppens ägares innehav	12 975	12 404
Innehav utan bestämmande inflytande	137	166
Eget kapital totalt	13 112	12 570

Andelskapital, medlemsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande.

Andelskapital, avkastningsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår också andelsbankernas medlemmars placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. För åren 2019-2020 är målet en ränta på 3,25 % och den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Antal andelar i gruppens andelskapital

(1 000 st.)	Andelskapital, medlemsandelar	Andelskapital, avkastnings- andelar	Andelskapital, andelar totalt
1.1.2019	2 003	30 417	32 421
Tillägg till andelskapital	156	1 295	1 451
Återbetalning av andelskapital	-62	-1 427	-1 489
31.12.2019	2 097	30 285	32 382
Tillägg till andelskapital	91	714	805
Återbetalning av andelskapital	-65	-1 382	-1 448
31.12.2020	2 122	29 617	31 739

Fonder

Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförts från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och som omfattas av det tillfälliga undantaget (overlay approach). De poster som redovisats i fonden realiserats i resultaträkningen då värdepapper överläts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en justering av fonden för verkligt värde. I fonden har också redovisats det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2019	-5	-21	33	7
Förändringar i verkligt värde	93	70	77	241
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-32	12		-20
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		26		26
Överföringar till räntenetto			58	58
Uppskjuten skatt	-12	-22	-27	-61
Utgående balans 31.12.2019	44	65	141	251

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	
Ingående balans 1.1.2020	44	65	141	251
Förändringar i verkligt värde	94	-7	124	210
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-13	-3		-16
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		15		15
Överföringar till räntenetto			-46	-46
Uppskjuten skatt	-16	-1	-16	-33
Utgående balans 31.12.2020	109	70	203	382

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 478 miljoner euro (314), och den uppskjutna skattefordran/-skuld som ansluter sig till den uppgick till -96 miljoner euro (-63). Till följd av att det tillfälliga undantaget tillämpades bokfördes under rapportperioden i fonden för verkligt värde totalt 15 miljoner euro (99) i positiva värdeförändringar och totalt 10 miljoner euro (11) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument. I fonden för verkligt värde uppgick avdragsposten för förlusten från skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under rapportperioden till 3 miljoner euro (2).

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna och resultatförda nedskrivningar.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syften har fastställts. I omvärderingsfonden ingår differensen mellan det bokförda värdet och det verkliga värdet för en tidigare rörelsefastighet.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Akkumulerade vinstmedel

I ackumulerade vinstmedel ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp och vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Övriga noter till balansräkningen

Not 37. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	136	230
Krediter (säkerhet för covered bonds)	15 722	14 551
Övriga	9 784	3 496
Ställda säkerheter totalt*	25 643	18 277
Derivatskulder med säkerhet	1 078	1 098
Övriga skulder med säkerhet	8 143	2 209
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 252	12 097
Totalt	22 473	15 404

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 5,3 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 38. Erhållna finansiella säkerheter

OP har tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidaresäljas eller pantsättas.

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Verkligt värde av erhållna säkerheter		
Övriga	420	707
Totalt	420	707

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 420 mn e (707 mn e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Not 39. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde via resultatet					Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obliga- toriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	21 827						21 827	
Fordringar på kreditinstitut	306						306	
Derivatinstrument			4 296			920	5 215	
Fordringar på kunder	93 644						93 644	
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				11 285			11 285	
Skuldebrev	1	18 134	330	2 172	408		21 044	
Egetkapitalinstrument		-21	73	206	1 419		1 678	
Övriga finansiella tillgångar	2 290						2 290	
Finansiella tillgångar							157 289	
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							2 919	
Totalt 31.12.2020	118 067	18 113	4 698	13 663	1 827	920	160 207	

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde via resultatet					Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obliga- toriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	11 988						11 988	
Fordringar på kreditinstitut	246						246	
Derivatinstrument			3 821			1 003	4 824	
Fordringar på kunder	91 463						91 463	
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				10 831			10 831	
Skuldebrev	3	16 695	1 415	2 216	466		20 795	
Egetkapitalinstrument		0	77	254	1 248		1 580	
Övriga finansiella tillgångar	1 884						1 884	
Finansiella tillgångar							143 612	
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							3 412	
Totalt 31.12.2019	105 585	16 695	5 313	13 301	1 714	1 003	147 024	

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		8 086		8 086
Derivatinstrument	2 954		470	3 424
Skulder till kunder		73 422		73 422
Försäkringsskuld		9 374		9 374
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	11 323			11 323
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 706		34 706
Efterställda skulder		2 261		2 261
Övriga finansiella tillgångar		2 448		2 448
Finansiella tillgångar				145 044
Andra skulder än finansiella skulder				2 052
Totalt 31.12.2020	14 276	130 297	470	147 095

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		2 632		2 632
Derivatinstrument	2 887		429	3 316
Skulder till kunder		68 289		68 289
Försäkringsskuld		9 476		9 476
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	10 862			10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 369		34 369
Efterställda skulder		1 290		1 290
Övriga finansiella tillgångar		2 578		2 578
Finansiella tillgångar				132 812
Andra skulder än finansiella skulder				1 642
Totalt 31.12.2019	13 749	118 634	429	134 454

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 810 (529) miljoner euro högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 40. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2020, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	772	268	638	1 678
Skuldinstrument	1 970	661	278	2 909
Fondanknutna avtal	7 481	3 804		11 285
Derivatinstrument	0	5 154	61	5 215
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	16 064	1 768	301	18 134
Finansiella instrument totalt	26 287	11 655	1 278	39 221
Förvaltningsfastigheter			623	623
Totalt	26 287	11 655	1 902	39 844

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	705	231	643	1 579
Skuldinstrument	2 810	750	537	4 097
Fondanknutna avtal	7 048	3 783		10 831
Derivatinstrument	22	4 728	74	4 824
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument		0		0
Skuldinstrument	13 980	1 827	888	16 695
Finansiella instrument totalt	24 565	11 319	2 143	38 027
Förvaltningsfastigheter			714	714
Totalt	24 565	11 319	2 857	38 741

Skuldernas verkliga värden 31.12.2020, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	7 506	3 817		11 323
Övriga		0		0
Derivatinstrument	0	3 382	42	3 424
Totalt	7 506	7 199	42	14 747

Skuldernas verkliga värden 31.12.2019, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	7 068	3 794		10 862
Övriga		12		12
Derivatinstrument	18	3 266	32	3 316
Totalt	7 086	7 072	32	14 190

Värdering till verkligt värde

Värdering till verkligt värde

Derivat

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. För värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden. Metoderna och modellerna behövs bl.a. för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter samt för att värdera optioner. På det allmänna planet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. För värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan noteras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen, inkl. värderingarna på nivå 3, samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat utan säkerheter beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen. Kreditrisken justeras med en motpartsriskjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kredit-riskjustering (s.k. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-värderingsjusteringarna beräknas enligt motpart. CVA- och DVA-justeringarna beräknas genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används marknadsdata också för olikvida motparter genom att förena motparterna med likvida marknadsdata.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2020	1 181	74	888	2 143
Resultaträkningens nettointäkter	-569	-13	0	-582
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0	0
Förvärv	109		1	111
Försäljningar	-101		-3	-104
Amorteringar	-3		-5	-8
Överföringar till Nivå 3	303		-499	-196
Överföringar från Nivå 3	-4		-81	-86
Utgående balans 31.12.2020	916	61	301	1 278

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2019	991	57	214	1 262
Resultaträkningens nettointäkter	-326	18	1	-308
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			1	1
Förvärv	141		5	146
Försäljningar	-85		-18	-103
Amorteringar	-1		-6	-7
Överföringar till Nivå 3	466		766	1 233
Överföringar från Nivå 3	-6		-75	-81
Utgående balans 31.12.2019	1 181	74	888	2 143

Finansiella skulder, mn €	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2020	32	32
Resultaträkningens nettointäkter	9	9
Utgående balans 31.12.2020	42	42

Finansiella skulder, mn €	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2019	44	44
Resultaträkningens nettointäkter	-11	-11
Utgående balans 31.12.2019	32	32

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2020

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter	Rapport över	Nettointäkter
		från placerings- verksamhet	totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-497	-73	0	-569
Orealiserade nettointäkter	-22		0	-22
Nettointäkter totalt	-519	-73	0	-592

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2019

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter	Rapport över	Nettointäkter
		från placerings- verksamhet	totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-263	-62	0	-325
Orealiserade nettointäkter	29		1	30
Nettointäkter totalt	-234	-62	2	-295

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2020.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2020

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	124		124	12,4	10 %
Olikvida placeringar	71		71	10,7	15 %
Kapitalfonder*	479		479	47,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	242		242	48,4	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	61	-42	19	2,1	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	301		301	30,1	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	623		623	124,6	20 %

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2019

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	537		537	53,7	10 %
Olikvida placeringar	130		130	19,5	15 %
Kapitalfonder*	372		372	37,2	10 %
Fastighetskapitalfonder***	141		141	28,2	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	74	-32	42	4,6	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	888		888	88,8	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	979		979	195,8	20 %

* Värden på riskkapitalfonder beror främst på målgruppernas resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

** Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Noter angående ansvarsförbindelser och derivat

Not 41. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Garantier	686	711
Garantiansvar	2 160	2 459
Kreditlöften	13 826	13 180
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	255	333
Övriga*	1 535	1 311
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	18 461	17 995

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 174 miljoner euro (194)

Not 42. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelserna hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Not 43. Derivatinstrument

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		Skulder
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	
Räntederivat						
Ränteswappar	9 199	26 341	42 468	78 008	3 095	1 394
Clearas via central motpart	6 058	17 754	25 319	49 131	9	15
Settled-to-market (STM)	5 058	17 371	25 101	47 531	9	15
Collateralised-to-market (CTM)	1 000	383	217	1 601	0	0
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	4 285	3 803	2 398	10 486	620	17
Utfärdade	4 316	3 200	3 018	10 534	82	362
Put och floor						
Köpta	2 678	3 485	3 205	9 368	76	-2
Utfärdade	3 556	4 320	1 528	9 404	68	168
OTC räntederivat totalt	24 034	41 149	52 616	117 800	3 941	1 940
Räntefutures	2 502	563		3 065	0	0
Börsderivat totalt	2 502	563		3 065	0	0
Räntederivat totalt	26 536	41 712	52 616	120 865	3 941	1 940
Valutaderivat						
Valuteterminer	38 030	515	5	38 551	450	433
Ränte- och valutaswappar	3 072	2 211	1 472	6 755	440	442
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	123	2		125	2	0
Utfärdade	139	2		141	0	2
Put						
Köpta	138	2		139	2	0
Utfärdade	126	2		127	0	1
OTC valutaderivat totalt	41 627	2 733	1 477	45 837	894	880
Valutaderivat totalt	41 627	2 733	1 477	45 837	894	880
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta		2		2	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt		2		2	0	
Aktie- och indexderivat totalt		2		2	0	
Kreditderivat						
Kreditswappar	90	82		172	1	0
Kreditderivat totalt	90	82		172	1	0
Övriga						
Övriga terminer	12	3		15	0	4
Övriga swappar	121	456	11	588	52	24
Övriga OTC derivat totalt	133	458	11	602	52	28
Övriga derivat totalt	133	458	11	602	52	28
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	68 386	44 987	54 104	167 478	4 888	2 847

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2019

mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	7 944	24 994	41 337	74 275	2 604	1 450
Clearas via central motpart	5 117	14 681	22 133	41 932	26	40
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	5 112	6 184	2 732	14 027	239	30
Utfärdade	6 394	7 153	3 522	17 068	102	190
Put och floor						
Köpta	3 098	4 324	2 482	9 903	64	67
Utfärdade	3 332	6 635	1 758	11 726	65	50
OTC räntederivat totalt	25 879	49 290	51 830	126 999	3 074	1 788
Räntefutures	1 134	938		2 072	0	0
Börsderivat totalt	1 134	938		2 072	0	0
Räntederivat totalt	27 013	50 228	51 830	129 071	3 074	1 788
Valutaderivat						
Valutaterminer	33 659	305		33 964	236	215
Ränte- och valutaswappar	909	5 149	1 760	7 818	606	603
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	158	12		170	1	1
Utfärdade	161	13		174	1	0
Put						
Köpta	143	13		156	1	0
Utfärdade	130	14		144	0	1
OTC valutaderivat totalt	35 159	5 506	1 760	42 426	845	820
Valutaderivat totalt	35 159	5 506	1 760	42 426	845	820
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta	1	2		3	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt	1	2		3	0	
Aktie- och indexderivat totalt	1	2		3	0	

Kreditderivat						
Kreditswappar	59	1 610	224	1 893	25	20
Kreditriskswappoptioner						
Put						
Köpta			2 122	2 122	0	
Utfärdade			2 122	2 122		0
Kreditderivat totalt	59	1 610	4 468	6 137	25	20
Övriga						
Övriga terminer	3	3		5	0	0
Övriga swappar	231	432	18	681	67	38
Övriga OTC derivat totalt	233	435	18	686	68	38
Övriga futurer						
Övriga derivat totalt	233	435	18	686	68	38
totalt	62 465	57 780	58 076	178 322	4 011	2 666

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	3 771	24 276	20 986	49 034	51	16
Clearas via central motpart	3 581	24 196	20 790	48 568	9	5
Settled-to-market (STM)	1 355	8 873	7 755	17 983	4	1
Collateralised-to-market (CTM)	2 226	15 323	13 036	30 585	5	5
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	395	4 195	5 182	9 772	0	217
OTC räntederivat totalt	4 166	28 471	26 168	58 806	51	233
Räntederivat totalt	4 166	28 471	26 168	58 806	51	233
Valutaderivat						
Valutaterminer	17			17	1	0
Ränte- och valutaswappar	593	1 366	404	2 363	117	115
OTC valutaderivat totalt	610	1 366	404	2 380	118	115
Valutaderivat totalt	610	1 366	404	2 380	118	115
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	4 776	29 838	26 572	61 186	169	347

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2020

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	166	860	2 921	3 947	1	0
Clearas via central motpart	166	850	2 871	3 886	1	0
Settled-to-market (STM)	166	850	2 767	3 782	1	0
Collateralised-to-market (CTM)			104	104	0	0
OTC räntederivat totalt	166	860	2 921	3 947	1	0
Räntederivat totalt	166	860	2 921	3 947	1	0
Valutaderivat						
Valutaterminer	6 535	22		6 557	26	65
OTC valutaderivat totalt	6 535	22		6 557	26	65
Valutaderivat totalt	6 535	22		6 557	26	65
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	6 701	882	2 921	10 504	27	66
Säkringsinstrument totalt	11 477	30 720	29 493	71 690	196	413

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		Skulder
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	
Räntederivat						
Ränteswappar	6 041	20 976	17 286	44 303	67	51
Clearas via central motpart	5 254	20 706	16 945	42 905	20	13
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	720	3 345	5 047	9 112	2	176
Put och floor						
Köpta			300	300	1	0
OTC räntederivat totalt	6 761	24 321	22 633	53 715	71	227
Räntederivat totalt	6 761	24 321	22 633	53 715	71	227
Valutaderivat						
Ränte- och valutaswappar	2 609	1 448	654	4 711	166	130
OTC valutaderivat totalt	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Valutaderivat totalt	2 609	1 448	654	4 711	166	130
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	9 371	25 769	23 287	58 426	237	357

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2019

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Verkliga värden*		Skulder
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	
Räntederivat						
Ränteswappar	425	750	3 130	4 305	6	0
Clearas via central motpart	420	739	3 130	4 289	6	0
OTC räntederivat totalt	425	750	3 130	4 305	6	0
Räntederivat totalt	425	750	3 130	4 305	6	0
Valutaderivat						
Valutaterminer	7 374			7 374	241	17
OTC valutaderivat totalt	7 374			7 374	241	17
Valutaderivat totalt	7 374			7 374	241	17
totalt	7 799	750	3 130	11 679	247	17
Säkringsinstrument totalt	17 170	26 518	26 417	70 105	484	375

Derivat totalt 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	30 868	71 044	81 706	183 618	3 993	2 173
Clearas via central motpart	9 805	42 800	48 980	101 586	19	21
Settled-to-market (STM)	6 579	27 094	35 623	69 296	14	16
Collateralised-to-market (CTM)	3 226	15 706	13 357	32 290	5	5
Valutaderivat	48 773	4 121	1 880	54 774	1 038	1 059
Aktie- och indexbundna derivat		2		2	0	
Kreditderivat	90	82		172	1	0
Övriga derivat	133	458	11	602	52	28
Derivat totalt	79 864	75 707	83 597	239 168	5 085	3 260

Derivat totalt 31.12.2019

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat	34 200	75 299	77 593	187 091	3 151	2 015
Clearas via central motpart	10 791	36 126	42 208	89 126	52	53
Valutaderivat	45 143	6 954	2 414	54 511	1 252	967
Aktie- och indexbundna derivat	1	2		3	0	
Kreditderivat	59	1 610	4 468	6 137	25	20
Övriga derivat	233	435	18	686	68	38
Derivat totalt	79 636	84 299	84 493	248 427	4 496	3 041

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 44. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I OP-sammanslutningens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat.

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	
Räntederivat					
Clearas via central motpart		1,248	0,449	0,296	0,442
OTC räntederivat		4,373	3,362	3,040	3,654
Räntederivat totalt		1,385	0,460	0,315	0,468

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2019

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	
Räntederivat					
Clearas via central motpart		0,019	0,672	0,608	0,549
OTC räntederivat		0,395	0,775	0,655	0,692
Räntederivat totalt		0,101	0,705	0,621	0,591

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD				
		1,2039		

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
CHF	1,604			1,604
GBP	0,355	2,405	0,634	1,131
HKD		3,001	2,880	2,941
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD		1,951	3,611	2,781

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2019

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,1110			

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2019

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
CHF		1,604		1,604
GBP		2,155		2,155
HKD	2,144		2,959	2,670
JPY	0,562		1,300	0,609
NOK	0,000		3,800	3,800
USD	1,691	2,219	3,611	2,747

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument - säkring av kassaflöde 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	1,169	0,842	0,857	0,875
Räntederivat totalt	1,169	0,842	0,857	0,875

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:AUD	1,6479			1,6479
Average EUR:CAD	1,4752			1,4752
Average EUR:CHF	1,0840			1,0840
Average EUR:GBP	0,8877			0,8877
Average EUR:HKD	8,8959			8,8959
Average EUR:NOK	10,7953			10,7953
Average EUR:SGD	1,5676			1,5676
Average EUR:USD	1,1143			1,1143

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2019

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	1,282	0,982	0,849	0,916
Räntederivat totalt	1,282	0,982	0,849	0,916

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2019

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:USD	1,1198			1,1198
Average EUR:GBP	0,8783			0,8783
Average EUR:CHF	1,1010			1,1010
Average EUR:HKD	8,8791			8,8791
Average EUR:SGD	1,5336			1,5336
Average EUR:AUD	1,6246			1,6246
Average EUR:NOK	10,1080			10,1080
Average EUR:CAD	1,4734			1,4734

Säkringsredovisningens effekter på den finansiella ställningen och resultatet

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2020	31.12.2019
Säkringar av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade fordringar*	29 636	26 926
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	667	484
Redovisat värde för säkrade skulder**	31 253	28 097
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	1 030	709
Återstående justeringar för avslutade säkringar	3	

*Redovisas i balansposterna Fordringar på kunder och Investeringstillgångar.

**Redovisas i balansposterna Skulder till kunder, Skuldebrev emitterade till allmänheten och Efterställda skulder.

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2020	31.12.2019
Säkringar av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	98	-1
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	-99	-7
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	-1	-9

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2020	31.12.2019
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	113	134
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	-110	-128
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	3	6
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för fortlöpande säkringar	110	128
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för avslutade säkringar	-32	7

Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Finansiella tillgångar

31.12.2020, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar	Netto som redovisas i balansräkningen	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		
				Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat	5 778	-562	5 215	-2 185	-377	2 654

31.12.2019, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar	Netto som redovisas i balansräkningen	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen		
				Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat	6 703	-1 879	4 824	-2 147	-707	1 971

Finansiella skulder

31.12.2020, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder	Netto som redovisas i balansräkningen	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		
				Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Ställda säkerheter	Netto
Derivat	4 012	-589	3 424	-2 185	-542	697

31.12.2019, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder	Netto som redovisas i balansräkningen	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen		
				Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Ställda säkerheter	Netto
Derivat	5 371	-2 055	3 316	-2 147	-654	515

* Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och de dagliga derivatbetalningarna kvittas med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller mottas dagligen en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin), vilken beroende på clearingsättet behandlas som en säkerhet eller som slutlig betalning. De räntederivat som clearas via centrala motparter redovisas till nettobelopp i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredovisas i balansräkningen.

Not 45. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

I avsnitt 2.2 i not 2 beskrivs hur OP Gruppens kreditrisk uppkommer och hanteras. Principerna för hur de förväntade kreditförlusterna beräknas beskrivs i avsnitt 5.4 Nedskrivningar i not 1.

Förväntade kreditförluster beräknas på fordringarna värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (placeringar i obligationslån). I OP Gruppen består fordringarna av krediter, revolverande krediter (t.ex. kreditkort och konton med kredit), leasing- och factoringfordringar. Dessutom beräknas de förväntade kreditförlusterna på poster utanför balansräkningen såsom kreditlöften, finansieringslimiter och bankgarantier. Skuldebrev utgör däremot placeringar i obligationslån. För de förväntade kreditförlusterna redovisas en förlustreserv i balansräkningen eller, då det är fråga om skuldebrev, i övrigt totalresultat.

Många faktorer inverkar på beloppet av de förväntade kreditförlusterna, bl.a. exponeringsbeloppet, exponeringens löptid, kundens rating och säkerhetens värde samt den framtidsinriktade informationen.

I följande tabell redovisas de fordringar som är exponerade för kreditrisker och för vilka den förväntade kreditförlusten beräknas. I den beskrivs åtagandena i och utanför balansräkningen också det högsta beloppet av exponeringarna för kreditrisker utan att beakta säkerheter eller andra kreditförstärkande poster. Exponeringar utanför balansräkningen motsvaras av det exponeringsbelopp eller garantibelopp som binder banken.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2020

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3*		Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	61 405	6 649	58	6 707	1 865	69 977
Företagsbank	23 609	1 190	156	1 346	499	25 454
Fordringar på kunder totalt	85 013	7 839	214	8 053	2 365	95 431
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	6 219	379	2	381	24	6 624
Företagsbank	4 048	377	69	446	65	4 558
Uttagsmån och limiter totalt	10 267	756	71	826	88	11 182
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	3 348	61		61	13	3 422
Företagsbank	6 267	262		262	99	6 628
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 615	324		324	111	10 050
Skuldebrev						
Övrig rörelse	13 141	50		50		13 191
Försäkring	4 403	48		48	17	4 469
Skuldebrev totalt	17 544	98		98	17	17 660
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	122 439	9 017	285	9 302	2 582	134 323

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 70 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2020

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*

Mn €	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3 ****	Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-28	-62	-1	-63	-290	-382
Företagsbank	-25	-28	-1	-29	-227	-281
Fordringar på kunder totalt	-53	-90	-3	-92	-518	-663
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1		-2
Företagsbank	-12	-1		-1	-14	-27
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-13	-2		-2	-14	-29
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-5	-2		-2	-6	-14
Skuldebrev totalt	-7	-3		-3	-6	-16
Totalt	-72	-95	-3	-97	-538	-708

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänför sig 16 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2020

	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	Totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	70 972	7 089	60	7 149	1 902	80 023
Företagsbank	33 923	1 829	225	2 054	663	36 640
Förlustreserv						
Hushållsbank	-29	-63	-1	-64	-290	-383
Företagsbank	-37	-29	-1	-30	-242	-309
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,04 %	-0,89 %	-2,34 %	-0,90 %	-15,27 %	-0,48 %
Företagsbank	-0,11 %	-1,59 %	-0,55 %	-1,48 %	-36,48 %	-0,84 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	104 895	8 918	285	9 203	2 564	116 663
Förlustreserv totalt	-65	-92	-3	-95	-532	-692
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,06 %	-1,03 %	-0,93 %	-1,03 %	-20,75 %	-0,59 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	13 141	50		50		13 191
Försäkring	4 403	48		48	17	4 469
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-5	-2		-2	-6	-14
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,01 %	-1,34 %		-1,34 %		-0,02 %
Försäkring	-0,12 %	-4,16 %		-4,16 %	-36,09 %	-0,31 %
Skuldebrev totalt	17 544	98		98	17	17 660
Förlustreserv totalt	-7	-3		-3	-6	-16
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-2,72 %		-2,72 %	-36,09 %	-0,09 %

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3*	Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	60 605	6 778	173	6 951	909	68 464
Företagsbank	25 103	1 388	306	1 693	384	27 180
Fordringar på kunder totalt	85 707	8 166	479	8 645	1 292	95 644
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	5 218	354	7	361	11	5 589
Företagsbank	4 674	318	151	470	60	5 204
Uttagsmån och limiter totalt	9 892	673	158	830	71	10 793
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	2 775	94		94	12	2 881
Företagsbank	7 011	1 216		1 216	70	8 297
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 786	1 309		1 309	82	11 178
Skuldebrev						
Övrig rörelse	12 259	93		93		12 352
Försäkring	3 936	4		4	10	3 950
Skuldebrev totalt	16 196	97		97	10	16 302
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	121 581	10 245	637	10 881	1 455	133 918

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 41 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2019

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3****	Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-16	-54	-3	-57	-188	-261
Företagsbank	-25	-18	-3	-21	-248	-294
Fordringar på kunder totalt	-40	-72	-6	-78	-436	-555
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	0	-2
Företagsbank	-2	-4		-4	-10	-16
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-3	-5		-5	-10	-18
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-3
Försäkring	-4	-1		-1	-5	-10
Skuldebrev totalt	-6	-1		-1	-5	-13
Totalt	-49	-79	-6	-85	-451	-585

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänför sig 8 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2019	Steg 1	Steg 2		Steg 3		Totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt	Totalt	
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	68 597	7 226	180	7 406	931	76 934
Företagsbank	36 788	2 922	457	3 379	514	40 681
Förlustreserv						
Hushållsbank	-17	-55	-3	-58	-188	-263
Företagsbank	-27	-22	-3	-26	-258	-310
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,02 %	-0,76 %	-1,67 %	-0,78 %	-20,22 %	-0,34 %
Företagsbank	-0,07 %	-0,77 %	-0,71 %	-0,76 %	-50,12 %	-0,76 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt						
	105 386	10 148	637	10 784	1 445	117 615
Förlustreserv totalt						
	-43	-77	-6	-83	-446	-573
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt						
	-0,04 %	-0,76 %	-0,98 %	-0,77 %	-30,86 %	-0,49 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	12 259	93		93		12 352
Försäkring	3 936	4		4	10	3 950
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-3
Försäkring	-4	-1		-1	-5	-10
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,02 %	-0,81 %		-0,81 %		-0,02 %
Försäkring	-0,09 %	-19,84 %		-19,84 %	-54,58 %	-0,24 %
Skuldebrev totalt						
	16 196	97		97	10	16 302
Förlustreserv totalt						
	-6	-1		-1	-5	-13
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt						
	-0,04 %	-1,52 %		-1,52 %	-54,58 %	-0,08 %

Säkerheter eller övriga kreditförbättrande åtgärder

I avsnitt 2 i not 10.1 beskrivs OP Gruppens åtgärder för att reducera kreditrisken. De vanligaste åtgärderna för att reducera kreditrisken är användningen av olika säkerheter. De största kreditgrupperna för hushållen är bolån och revolverande krediter. Bolånens andel av hushållens exponeringar är 77% (77 %). Säkerheten för bolån är i regel den bostadsfastighet som är föremål för krediten.

I följande tabell redovisas hur hushållens bolån fördelar sig enligt LTV per 31.12.2020 parallellt med förlustrserven. LTV (loan to value), dvs. belåningsgraden, beskriver låns balansvärde i relation till det verkliga värdet av bostadsfastighetssäkerheten. Lån kan också ha andra säkerheter, men de har inte beaktats i tabellen. Ju mindre LTV-%, desto större är säkerhetens värde i relation till kreditbeloppet. Förlustrserven är proportionellt allt mindre ju mindre LTV-% är.

31.12.2020

LTV %/Milj. €	Bolån totalt	
	Exponerings belopp i balansräk- ningen	Förlustrserv
0-50 %	9 273	0
51-70 %	17 350	-13
Över 70 %	13 033	-42
Totalt	39 656	-55

31.12.2019

LTV %/Milj. €	Bolån totalt	
	Exponerings belopp i balansräk- ningen	Förlustrserv
0-50 %	8 912	0
51-70 %	16 930	-5
Över 70 %	13 008	-23
Totalt	38 851	-28

Förändringar i förlustrserven under räkenskapsperioden

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustrserven under 2020 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:
Nedskrivningsstegen redovisas i avsnitt 5.4.1 i not 1.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, milj. €

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustrserv 1.1.2020	44	83	446	573
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	21		18
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		53	52
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-15		-13
Överföringar från steg 2 till steg 3		-20	101	81
Överföringar från steg 3 till steg 2		1	-7	-6
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-1	-1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	21	14	18	53
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-9	-14	-47	-70
Förändringar i riskparametrar (netto)	19	28	34	81
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	-7	-5		-12
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-62	-62
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	22	10	88	119
Förlustrserv 31.12.2020	65	93	533	692

Effekten av tillämpningen av den nya definitionen av fallissemang samt ändringar i ECL-modeller och parametrar

OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång till EBA:s riktlinjer för definitionen av fallissemang och ändrade i det första steget definitionen av fallissemang under det första kvartalet 2020. Kreditriskparametrarna kommer att kalibreras senare i det andra steget. I det första skedet ökade övergången till den nya tillämpningen antalet fallerade avtal och därmed överföringarna till steg 3. De förväntade kreditförlusterna ökade med 44 miljoner euro under årets första kvartal.

I det andra steget under årets sista kvartal beaktades effekten av kalibreringen av kreditklassificeringsmodellen för privatkunder i enlighet med den nya definitionen av fallissemang, vilket ökade de förväntade kreditförlusterna med 28 miljoner euro. Detta redovisas som förändring i riskparametrar.

Under det sista kvartalet uppdaterade OP Gruppen också estimaten för två parametrar i LGD-modellen: återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen. Återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 1 och 2 uppdaterades på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang. Estimaten för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 ändrades till tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar. De förväntade kreditförlusterna ökade med 17 miljoner euro och detta redovisas som förändring i riskparametrar.

Under det sista kvartalet uppdaterade OP Gruppen dessutom lifetime PD-modellen för företagsexponeringar, bland annat på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang. Dessutom preciserades modellens segmentering och ändrades de förklarande makroekonomiska faktorerna till BNP och realräntan (tidigare BNP och 12 mån. Euribor för stora företag och investeringarna för övriga företag). De förväntade kreditförlusterna minskade med 12 miljoner euro och detta redovisas som förändring i modellantaganden och metodologi.

Coronaviruspandemin (COVID-19)

För att förebygga de betydande ekonomiska effekterna av coronaviruspandemin (COVID-19) har EU-länderna vidtagit olika finansiella stödåtgärder. Europeiska bankmyndigheten (EBA) har 2.4.2020 i tillsynsbestämmelserna offentliggjort anvisningar för lättnader i behandlingen av amorteringsfriheter som beror på pandemin COVID-19, till exempel för tillämpningen av anståndsåtgärder och fallissemang (EBA/GL/2020/02 "Riktlinjer om lagstadgade och icke lagstadgade moratorier för lånebetalningar som tillämpas mot bakgrund av COVID-19-krisen"). Dessutom publicerade EBA 7.7.2020 en rapport över implementeringen av de COVID-19-praxis som valts (EBA/REP/2020/19). Lättnaderna gäller dock amorteringsfriheter som fastställts genom offentlig lagstiftning eller amorteringsfriheter som avtalats genom ett gemensamt beslut inom banksektorn, och sådana har inte verkställts i Finland. I Finland riktas de ekonomiska stödåtgärderna i anslutning till låntagningen till en höjning av Finnveras finansieringsfullmakter till 12 miljarder euro. Genom det kan företag ansöka om driftskapital med stöd av Finnveras garanti för att klara sig igenom coronakrisen.

Finnveras borgen påverkar LGD-komponenten i ECL-kalkyleringen vilket minskar ECL.

OP Gruppen har självständigt erbjudit sina kunder möjlighet till högst 12 månaders amorteringsfrihet för bolån. För företag bedöms ändringar i betalningstiderna alltid från fall till fall. Dessutom utnyttjas Finnveras borgen i stor utsträckning. Vid ändringar i betalningsplaner identifieras exponeringar med anstånd och kunder med fallissemang i enlighet med normala anvisningar. Amorteringsfriheter har under coronakrisen verkställts mest bland privatkunder samt bland sme-företagskunder.

Coronakrisen har beaktats i ECL-kalkyleringen genom att uppdatera de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. Ännu under Q1, då krisen började, viktades det svaga scenariot mer: svagt 40 %, bas 50 % och starkt 10 %. Situationen jämnade ut sig under Q2 och efter det har scenarierna viktats normalt: svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Till exempel uppskattas BNP-tillväxten 2021 vara positiv mellan 0,5 % och 5,4 % i de olika scenarierna och 2022 mellan 0,5 % och 3,4 % i de olika scenarierna. Arbetslöshetsgraden uppskattas 2021 ligga mellan 7,7 % och 8,7 % i de olika scenarierna och 2022 mellan 6,9 % och 8,3 % i de olika scenarierna.

Coronakrisens inverkan på tillväxten i de förväntade kreditförlusterna var under 2020 totalt cirka 88 miljoner euro, vilket syns som en överföring av avtal från nedskrivningsstegen 1 och 2 till nedskrivningsstegen 2 och 3 samt som en ökning i riskparametrarna, särskilt PD. I talet ingår cirka 7 miljoner euro som ledningen uppskattat för branscher som berörs av coronakrisen samt för beaktande av regionala omständigheter vid värderingen av bostadssäkerheter. Coronakrisens inverkan på den ekonomiska utvecklingen är ännu förknippad med osäkerhet.

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 66 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2020, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med en månads fördröjning under 2020.

Skuldebrev, milj. €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2020	6	1	5	13
Överföringar från steg 1 till steg 2	-1	2		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		1	1
Överföringar från steg 2 till steg 1				
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-1	-1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	3	1	2	5
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	-1	-1	-3
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	1	1	1	3
Förlustreserv 31.12.2020	7	3	6	16

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2019 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Förändringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2019	40	83	409	532
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	22		19
Överföringar från steg 1 till steg 3	-4		15	11
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-11		-10
Överföringar från steg 2 till steg 3		-14	33	19
Överföringar från steg 3 till steg 2		5	-16	-11
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-2	-2
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	16	15	14	45
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-7	-14	-24	-44
Förändringar i riskparametrar (netto)	-1	-2	48	45
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0	0	-31	-31
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	4	0	37	41
Förlustreserv 31.12.2019	44	83	446	573

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 90 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2019, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med 3 månaders fördröjning under 2019.

Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagare ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Fallissemang ska identifieras utan dröjsmål. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2019	6	4	4	14
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		2	2
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	-2		-2
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Överföringar från steg 3 till steg 2				
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		0	0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	2	0	0	2
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-2	-1	-4
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-2	1	-1
Förlustreserv 31.12.2019	6	1	5	13

I följande tabell redovisas för fordringarna enligt ratingklass exponeringar i balansräkningen, exponeringar utanför balansräkningen till bruttobelopp, exponeringsbelopp efter avdrag av säkerheter och förlustreserven. Ratingklasserna 1–12 används för kreditklassificering av företag och offentlig sektor och A–F för kreditklassificering av hushåll. Ratingklasserna har förenats i tabellen genom att ratingklass 2 för företagskunder omfattar ratingklasserna 2 och 2,5 osv. För privatkunderna inkluderar ratingklass A klasserna A+, A och A- osv. OP Gruppens kreditklassificering beskrivs i avsnitt 10.3.1 i not 2. Nettoexponeringen har beräknats avtalspecifikt och översäkerheter har inte beaktats i den.

31.12.2020

Rating	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv			
	Milj. €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1		755	23		601	32		431	22		0	0	
2		2 166	7		1527	5		1843	0		0	0	
3		5 072	55		2674	21		3665	54		-1	0	
4		4 295	7		1674	2		2592	7		-1	0	
5		9 613	120		2538	84		2823	31		-3	-1	
6		8 134	390		1984	73		2282	49		-6	-2	
7		5 507	607		1393	120		1797	87		-13	-4	
8		2 140	1 094		751	603		772	397	0	-21	-14	
9		148	573		46	87			85		0	-18	
10		148	248		46	30			36		0	-16	
11				771			174			306			-272
12				130			6			99			-92
A		32 893	167		4768	10		4027	13		-3	-3	
B		8 816	1 169		1427	21		1741	67	0	-3	-4	
C		3 437	1 208		274	24		934	98		-4	-5	
D		1 781	1 412		137	27		754	124	0	-6	-7	
E		108	973		46	11			196		-2	-20	
F				1 459			20	0		215			-168
Totalt		85 014	8 053	2 360	19 882	1 150	200	23 661	1 265	621	-65	-95	-532

31.12.2019

Mij. € Rating	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv		
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	808			570			250			0		
2	2 513	8		1 742	4		2 016	8		0	0	
3	4 852	80		2 920	81		4 174	80		-1	0	
4	4 492	209		1 725	46		4 021	161		-1	0	
5	8 397	298		2 324	52		3 566	52		-2	0	
6	7 543	530		2 184	108		3 641	154		-5	-1	
7	5 428	702		1 369	181		2 732	246		-10	-5	
8	2 835	1 084		993	1 439		1 481	781		-15	-15	
9	5	576		5	89			166		0	-16	
10	0	267		1	69			69		0	-14	
11	0	0	638	3	0	144			350	0		-255
12			180			5			119			-106
A	32 535	257		3 669	0		5 609	30		0	0	
B	9 797	1 084		1 414	9		2 397	137		-1	0	
C	4 076	977		454	20		1 332	170		-2	-2	
D	2 407	1 147		303	26		855	228		-4	-5	
E	19	1 426		0	14			401		0	-26	
F			475			4			150			-85
Totalt	85 707	8 645	1 292	19 679	2 137	153	32 074	2 681	619	-43	-83	-446

OP Gruppen kan redovisa en slutlig kreditförlust helt eller delvis bland de finansiella tillgångarna, men ännu efter det rikta indrivningsåtgärder till dem. Det återstående beloppet av sådana finansiella tillgångar var 144 (116) miljoner euro 31.12.2020.

Betydande ökningar av kreditrisker (SICR)

Betydande ökningar av kreditrisker konstateras systemtekniskt på det sätt som beskrivs i bokslutsprinciperna (Not 1, avsnitt 5.4.1).

Klassificeringen av avtal i grupper enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller är i SICR-modellen identisk med PD-modellerna (probability of default, dvs. sannolikheten för fallissemang) för hela löptiden. Klassificeringarna är viktigaste indata för PD-modellerna. Såväl nuvarande PD som tröskelvärde-PD innehåller framtidsinriktad information (nedan).

Effektiviteten hos SICR bedöms varje rapporteringsdag med följande nyckeltal:

Observationsgraden för fallissemang (Default capture rate) mäter hur många avtal som fanns i steg 2 innan de överfördes till steg 3. Nyckeltalet var 66 procent 31.12.2020 (90). Ju högre nyckeltalet är, desto bättre kan SICR-modellen observera betydande ökningar i kreditrisken. Den relativa andelen för avtalen i steg 2 var 8 procent (8) av hela den solventa kreditstocken.

Framtidsinriktad information som inkluderats i beräkningsmodellerna för förväntade kreditförluster

Bedömningen av SICR och beräkningen av förväntade kreditförluster innehåller framtidsinriktad information. OP Gruppen har analyserat vilka makroekonomiska variabler som har en förklarande betydelse för beloppet av kreditrisken.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2020–2049 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2020.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,4	-4,0	0,8
	Bas	1,3	-4,0	3,0
	Starkt	2,0	-4,0	5,4
Arbetslöshet, %	Svagt	8,4	7,8	8,7
	Bas	6,7	6,5	8,0
	Starkt	4,9	4,5	7,8
Bostädernas prisindex	Svagt	1,0	-1,7	1,5
	Bas	2,6	0,7	3,0
	Starkt	3,7	1,0	4,0
12 mån. Euribor	Svagt	0,8	-1,0	1,3
	Bas	1,6	-0,4	2,3
	Starkt	2,5	-0,2	3,3
Realränta	Svagt	-0,5	-2,1	-0,1
	Bas	-0,1	-2,0	0,4
	Starkt	0,2	-1,9	0,9

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2020 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Hur rimliga de makroekonomiska variabler som använts är bedöms i samband med granskningen av hur modellerna för PD, LGD, EAD och betalning i förtid fungerar.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2019–2048 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2019.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,5	-1,5	1,4
	Bas	1,4	0,5	1,5
	Starkt	2,0	1,4	2,5
Arbetslöshet, %	Svagt	8,7	6,5	9,0
	Bas	6,9	6,5	7,0
	Starkt	5,2	5,0	6,5
Investeringsanslagens tillväxt, %	Svagt	0,5	-2,3	1,5
	Bas	1,4	0,4	1,9
	Starkt	2,3	1,5	4,8
Bostädernas prisindex	Svagt	1,0	-2,5	1,5
	Bas	2,6	0,5	3,0
	Starkt	3,8	0,5	4,0
12 mån. Euribor	Svagt	0,6	-0,9	1,3
	Bas	1,6	-0,3	2,3
	Starkt	2,7	-0,3	3,3

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2019 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Scenarierna baserar sig på OP Gruppens ekonomers prognoser. I prognosprocenterna beaktas också motsvarande prognoser från externa institut, t.ex. OECD, Internationella valutafonden, Finlands Bank, finansministeriet osv. samt akademiska undersökningar.

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2020.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, milj. €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	52	55	51	47
Steg 2	78	84	78	73
Steg 3	522	522	522	522
Totalt	652	661	651	642

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2019.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, milj. €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	42	45	42	40
Steg 2	83	87	83	79
Steg 3	435	435	435	435
Totalt	560	568	561	554

I regel är förlustreserven störst i det svaga scenariot. Privatkundernas krediter har i regel rörlig ränta, varför en ränteuppgång har stor inverkan på PD-parametrarna. Därför är förlustreserven för privatkunderna störst i steg 1 för privatkunderna i det starka scenariot, eftersom 12 månaders euribor påverkar det kraftigast genom förändringen i PD. För privatkunderna är förlustreserven däremot störst för avtal i steg 2 i det svaga scenariot. Det beror på utvecklingen i LGD-parametern för hela löptiden. För företagskunderna påverkar alla riskparametrar i samma riktning, dvs. förlustreserven är klart störst i det svaga scenariot. LGD-modellen i steg 3 är oberoende av makroekonomiska variabler, men en betydande del av exponeringarna i steg 3 bedöms med en kassaflödesbaserad bedömning från egna medarbetare, vilken även beaktar framtidsinriktad information.

Känslighetsanalys

Med känslighetsanalyser beskrivs förlustreservens känslighet för förändringar i makroekonomiska faktorer. Analysen nedan beskriver endast en ekonomisk försvagning som är förhållandevis möjlig, inte alls en konjunkturuppgång. Dessutom utvecklas alla de olika komponenterna i känslighetsanalysen under en recession inte nödvändigtvis tillsammans på det sätt som beskrivs i analysen.

De viktigaste makroekonomiska variablerna i riskparametrarna och exponeringsklasserna är 12 månaders euribor, realränta (2020)/investeringarnas tillväxt (2019) och utvecklingen i BNP. De förändringar som använts i känslighetsanalyserna är en ökning med 1 procentenhet i 12 månaders euribor, en nedgång med 6 procentenheter i investeringarnas tillväxtgrad och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxtgraden. Talen beskriver alltså en konjunktur som är svagare än den nuvarande, de ökar alla förlustreserven vid fallissemang och de baserar sig på följande. Nivåerna på de förändringar som använts i känslighetsanalyserna baserar sig på hur variablerna förändrats under den historiska perioden, och förändringarna motsvarar i stort sett en förändring i samma storleksklass som standardavvikelsen.

Känslighetsanalysen utförs endast för avtal i steg 1 och 2. Känslighetsanalysen beaktar inte de överföringar som sker mellan steg 1 och 2 till följd av att en betydande kreditrisk ökar (SICR). Förändringar i PD för hela löptiden i det stressade scenariot beaktas endast i PD-estimatet för formeln för förlustandelen vid fallissemang, effekterna av förändringar i PD via SICR beaktas inte i känslighetsanalysen.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2020 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av förändringarna i räntorna, realräntan och BNP.

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2020	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	6	7	5 %
Nivå 2	26	29	10 %
Företag			
Nivå 1	45	51	13 %
Nivå 2	51	63	23 %
Totalt	129	149	16 %

* En ökning med 1 procentenhet i 12 mån. euribor, en ökning med 1 procentenhet i realräntan och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxten i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. Då investeringarnas tillväxt försvagas/realräntan stiger, ökar förlustreserven för företagskunderna genom förändringarna i såväl PD som LGD. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreservens belopp för avtalen i steg 1 och 2 med mer än 50 %. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturer i ekonomin.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2019 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP:

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2019	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	7	8	6 %
Nivå 2	32	34	7 %
Företag			
Nivå 1	34	53	56 %
Nivå 2	51	77	49 %
Totalt	124	171	38 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenhet, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenhet och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenhet i alla scenarier.

Jämförelse av exponeringarna i balansräkningen i nedskrivningssteg 3 och nödlidande fordringar (non-performing)

Exponeringarna i nedskrivningssteg 3 är kreditförsämrade finansiella tillgångar. I följande tabell redogörs för differenserna i den här definitionen och definitionen av nödlidande fordringar (non-performing) i myndighetsföreskrifterna:

Milj. €	31.12.2020	Exponering i	
		balans- räkningen	Förlustreserv
	Nedskrivningssteg 3	2 365	518
	Differens mellan definitioner*	57	1
	Icke nödlidande (performing) fordringar med anstånd (steg 2)	3 277	22
	Övriga differenser	91	26
	Problemfordringar	5 790	567

* Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/227 Bilaga 5 del 2: 157, 176

Milj. €	31.12.2019	Exponering i	
		balans- räkningen	Förlustreserv
	Nedskrivningssteg 3	1 292	436
	Differens mellan definitioner*	187	3
	Icke nödlidande (performing) fordringar med anstånd (steg 2)	2 042	12
	Problemfordringar	3 521	451

* Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/227 Bilaga 5 del 2: 155, 157, 176

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition redogörs för i not 46, hushålls- och företagsbanksrörelsens riskposition i noterna 47–52 och för försäkringsrörelsens riskposition i noterna 53–83. OP Gruppen offentliggör s.k. Pelare III-information i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

OP Gruppens riskposition

Not 46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Merparten av OP Gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen, och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningen.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2020

Mn €	Exponeringar mot stater och centralbanker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktieexponeringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
Finland	27 190	431	50 008	62 466	386	596	932	142 008
Baltikum	347		3 351	21			7	3 726
Övriga nordiska länder	100	389	1 714	124	8	1 648	0	3 982
Tyskland	2 922	387	114	88		1 652	20	5 183
Frankrike	230	454	206	247	0	996		2 133
Storbritannien	30	692	62	261	0	252	0	1 297
Italien	120	22	26	31			0	199
Spanien		4	13	15			0	32
Övriga EU-länder	2 613	475	430	237	30***	846	0	4 629
Övriga Europa		59	107	31	16		0	213
USA	154	154	56	503	130	26	0	1 023
Ryssland		26	4	6				36
Asien		192	159	34		12	0	397
Övriga länder	32	141	63	84	1 541***	1 541	2 164	5 566
Totalt	33 736	3 426	56 314	64 147	2 111	7 569	3 123	170 425

* Innehåller också räntefonder 18 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2019

Mn €	Exponeringar mot stater							Totala exponeringar
	och central-banker	Instituts-exponeringar	Företags-exponeringar	Hushålls-exponeringar	Aktieexponeringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	
Finland	17 389	382	49 383	60 761	738	557	1 005	130 216
Baltikum	438		2 646	15			9	3 109
Övriga nordiska länder	98	386	1 485	113	14	1 668	0	3 764
Tyskland	2 161	360	141	87	1	1 679	76	4 506
Frankrike	86	602	233	182	19	1 031	0	2 152
Storbritannien	2	770	76	276	55	410	0	1 589
Italien		16	37	34			0	87
Spanien		44	15	17			0	75
Övriga EU-länder	2 177	411	509	263	173***	963	0	4 497
Övriga Europa		74	110	32	36	20	0	272
USA		204	62	590	88	36	0	980
Ryssland		10	3	9				21
Asien		243	65	46		16	0	370
Övriga länder	32	197	106	66	949***	1 471	1 864	4 683
Totalt	22 383	3 697	54 871	62 490	2 074	7 850	2 955	156 320

* Innehåller också räntefonder 71 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

Not 47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar

Mn €	2016	2017	2018	2019	2020
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster			70	68	117
Nedskrivningar av fordringar	183	147			
Återföringar av nedskrivningar av fordringar	-99	-91			
Betalningar av avskrivna fordringar	-15	-15	-15	-23	-10
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen			-10	41	119
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev			1	0	-1
Nettoförändring i gruppvisa nedskrivningar	7	7			
Totalt	77	48	46	87	225

Not 48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen

Mn €	31.12.2020	Andel, %	31.12.2019	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	8 086	6,5	2 632	2,3
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0,0	12	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	70 940	56,7	63 998	56,3
Övriga	2 482	2,0	4 291	3,8
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP (Euro Commercial Paper)	7 620	6,1	9 716	8,6
Obligationer	12 145	9,7	12 304	10,8
Efterställda obligationslån (SNP)	1 689	1,4	1 156	1,0
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 252	10,6	11 807	10,4
Övriga skulder	3 431	2,7	3 163	2,8
Efterställda skulder	2 261	1,8	1 290	1,1
Medlemsandelar	212	0,2	209	0,2
Avkastningsandelar	2 962	2,4	3 029	2,7
Totalt	125 080	100,0	113 606	100,0

Not 49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2020, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	21 827					21 827
Fordringar på kreditinstitut	272	9	5		20	306
Fordringar på kunder	5 940	8 929	36 664	19 266	22 845	93 644
Investeringsstillgångar	190	44	65	27	4	330
Finansiella tillgångar som innehas för handel		3	375	1	0	378
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	396	890	9 629	6 950	269	18134
Upplupet anskaffningsvärde			1			1
Finansiella tillgångar totalt	28 625	9 874	46 739	26 244	23 137	134 619

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	86	0	8 000			8 086
Skulder till kunder	71 992	727	124	53	526	73 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 031	5 959	15 352	8 114	250	34 706
Efterställda skulder		283	1 978			2 261
Finansiella skulder totalt	77 110	6 968	25 455	8 167	775	118 475
Garantier	55	82	288	-6	267	686
Garantiansvar	264	450	680	491	275	2 160
Kreditlöften	13 826					13 826
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	67	85	96	1	6	255
Övriga	683	658	2	192	0	1 535
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	14 895	1 275	1 066	677	548	18 461

31.12.2019, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	11 981					11 981
Fordringar på kreditinstitut	219	24	3		0	246
Fordringar på kunder	6 794	8 934	34 218	19 599	21 919	91 463
Investeringsstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	357	150	154	69	1	730
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		2	420			422
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	904	969	5 821	5 226		12 920
Upplupet anskaffningsvärde	2		2			3
Finansiella tillgångar totalt	20 257	10 078	40 616	24 894	21 920	117 765

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	590	49	1 992			2 632
Skulder till kunder	66 989	574	200	61	465	68 289
Skuldebrev emitterade till allmänheten	7 497	6 727	13 789	6 026	330	34 369
Efterställda skulder		374	760	157		1 290
Finansiella skulder totalt	75 077	7 724	16 741	6 244	795	106 580
Garantier	60	148	207	6	290	711
Garantiansvar	357	725	562	69	746	2 459
Kreditlöften	13 180					13 180
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	107	125	100	0	2	333
Övriga	557	556	2	196	0	1 311
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	14 261	1 554	870	271	1 039	17 995

Not 50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2020, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	21 827						21 827
Fordringar på kreditinstitut	274	17	7	5	3		306
Fordringar på kunder	16 339	19 868	52 066	554	2 574	2 243	93 644
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	94	98	48	7	52	32	330
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			362	13	3		377
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	704	465	769	1 811	7 274	7 110	18 134
Upplupet anskaffningsvärde	0	0		0	1		1
Finansiella tillgångar totalt	39 238	20 448	53 252	2 389	9 907	9 384	134 619
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	55	31	0	2 000	6 000	0	8 086
Skulder till kunder	71 115	1 588	678	39	2	0	73 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 495	5 301	5 781	2 679	10 088	8 362	34 706
Efterställda skulder	75	336	267	490	1 093		2 261
Finansiella skulder totalt	73 741	7 256	6 726	5 208	17 183	8 362	118 476
31.12.2019, mn €							
	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	11 981						11 981
Fordringar på kreditinstitut	192	27	24	1	1		246
Fordringar på kunder	15 409	20 668	49 579	582	2 732	2 493	91 463
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	159	198	149	19	134	71	730
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			2	10	410		422
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	960	565	886	608	4 675	5 226	12 920
Upplupet anskaffningsvärde	2				1		3
Finansiella tillgångar totalt	28 704	21 459	50 640	1 220	7 953	7 789	117 765
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	2 458	125	49				2 632
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	0				12	0	12
Skulder till kunder	65 814	1 405	563	41	6	460	68 289
Skuldebrev emitterade till allmänheten	4 004	6 054	7 105	2 029	8 823	6 354	34 369
Efterställda skulder	82	344	39	193	532	100	1 290
Finansiella skulder totalt	72 359	7 928	7 756	2 263	9 373	6 914	106 592

Not 51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys

Ränterisken i balansräkningen

Valuta, mn €	2020	
	-200bp	+200bp
EUR	2 704	-803

Risken rapporteras i euro för alla valutor. Posterna i valuta är små och deras valuta- och ränterisker är i regel säkrade.

Ränterisken räknas ut som känsligheten för förändringar i nuvärdet på kassaflödet vid en parallell förskjutning av räntekurvan med 2 procentenheter. Beräkningen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos kreditinstituten i OP Gruppen och OP Andelslags finansiella balansräkning. Räntekänsligheten hos andelsbankernas insättningar från kunder utan förfallodag beräknas med löptidsantaganden som baserar sig på en bedömning från egna medarbetare, och på krediterna tillämpas en modell för förtida betalning.

På grund av att beräkningssystemet har ändrats finns inga jämförelsetal för 2019.

Ränteintäktsrisken för hushållsbankrörelsens finansiella balansräkning

Valuta, mn €	-100bp		+100bp	
	2020	2019	2020	2019
EUR	-57	-40	288	326

Hushållsbankrörelsens ränterisk beräknas även enligt ränteintäktsriskmetoden, där ränteintäktsrisken fastställs för en period på ett år. Risken fås genom att den ränteintäktsrisk som beräknats för de tre följande åren från beräkningstidpunkten genom en ränteförändring på 1 %-enh. divideras med tre. Beräkningen och rapporteringen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos hushållsbankrörelsens finansiella balansräkning. Vid beräkningen av ränteintäktsrisken beaktas också de negativa räntorna, men på räntorna tillämpas en nedre gräns på -2 %. Golvet på 0 % som i enlighet med avtalsvillkoren tillämpas på krediterna beaktas i beräkningen. Balansräkningens struktur hålls oförändrad genom att de poster som förfaller ersätts med motsvarande räntebindningar eller löptider med fast ränta. Vid beräkningen tillämpas på insättningar som saknar förfallodag en förfallomodell som baserar sig på modellering och på krediter en modell för förtida betalning. I hushållsbankrörelsen ingår i det här sammanhanget andelsbankernas finansieringsrörelse.

Marknadsriskens känslighetsanalys

Mn €		Förändring	
		2020	2019
Räntevolatilitet*	10bp	0	3
Valutavolatilitet*	10 %-enheter	0	0
Kreditriskpremie**	10bp	-61	-53

* Handelsportföljen

** Långfristiga investeringstillgångar

Not 52. Likviditetsreserven

Likviditetsreserven redovisas för segmentet Övrig rörelse.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2020, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	21 954	1 515	1 611	852	1 414		27 346	87,5
Aa1-Aa3	1	651	984	474	706	0	2 814	9,0
A1-A3	0	2	4	3	2	3	14	0,0
Baa1-Baa3	32	59	124	51	5	1	273	0,9
Ba1 eller lägre	20	7	64	35	0		127	0,4
Intern rating**	245	190	167	78			680	2,2
Totalt	22 253	2 424	2 954	1 494	2 127	4	31 254	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

** PD <= 0,40 %

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2019, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	12 909	1 950	2 264	2 329	1 400		20 852	83,4
Aa1-Aa3	274	382	509	428	440	0	2 033	8,1
A1-A3	6	5	21	8	0		40	0,2
Baa1-Baa3	4	48	106	94	22	1	275	1,1
Ba1 eller lägre	0	22	76	22	16		136	0,5
Intern rating**	1 108	282	224	37	11		1 661	6,6
Totalt	14 300	2 689	3 200	2 918	1 889	1	24 996	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

** PD <= 0,40 %

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Försäkringsrörelsens riskposition

Not 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet:

Riskvariabel	Totalbelopp 2020, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, mn €	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1 506	ökar 1 %	15	förbättras 1,0 %-enheter
Försäkringsersättningar*	1 041	ökar 1 %	-10	försvagas 0,8 %-enheter
Storskada över 5 mn €		1 stycke	-8	försvagas 0,3 %-enheter
Personalkostnader*	112	ökar 8 %	-9	försvagas 0,6 %-enheter
Funktionsvisa kostnader*/**	316	ökar 4 %	-13	försvagas 0,6 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar för oreglerade skador	748	ökar 0,25 %-enheter	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Livslängd i diskonterad försäkringsskuld	2 052	ökar 1 år	-48	försvagas 3,1 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonterad försäkringsskuld	2 052	minskar 0,1 %-enheter	-31	försvagas 1,8 %-enheter

* Glidande 12 månader.

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Not 54. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	5-20	20-50	50-100	100-500
2020	12	10	7	14
2019	11	9	6	12

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt.

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med ansvarsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	2-4	4-10	10-30	30-90
2020	3	5	10	3
2019	4	4	7	2

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym. I tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Mn €	Brutto		Netto*	
	2020	2019	2020	2019
Byggförsäkring	1 890	1 852	1 890	1 852

* Netto för egen räkning efter återförsäkrarens andel och före motsäkerheter.

Not 55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen

Antalet konstaterade storskador per år 2016–2020

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars brutto- eller nettobelopp är över 2 mn €. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Bruttobelopp

Antalet skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2016				5		
2017				7		
2018				17	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
Ersättningar totalt					218 milj. €	

Ersättningar, brutto, totalt mn €

2016–2020	7			190	21	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Nettobelopp

Antal skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2016				5		
2017				7		
2018				15	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
Ersättningar totalt					169 milj. €	

Ersättningar, netto, totalt mn €

2016–2020	7			148	14	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Not 56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

2020, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	418	416	90 %	84 %
Övriga olycksfall och sjukdom	302	302	79 %	85 %
Kasko och transport	322	321	84 %	89 %
Egendom och avbrott	410	374	90 %	96 %
Ansvar och rättsskydd	98	91	68 %	73 %
Långvariga	4	2	55 %	62 %
Totalt	1 555	1 506	85 %	88 %

2019, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	443	442	123 %	90 %
Övriga olycksfall och sjukdom	286	286	91 %	91 %
Kasko och transport	308	307	97 %	97 %
Egendom och avbrott	390	357	91 %	91 %
Ansvar och rättsskydd	88	84	91 %	91 %
Långvariga	4	3	75 %	75 %
Totalt	1 520	1 478	102 %	92 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftskostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella rättigheter har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats.

Not 57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2020	2019
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, mn €)		
Latenta yrkessjukdomar	8	10
Övrigt	3 205	3 118
Totalt (före överföringar)	3 213	3 128
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	15,4	15,2
Odiskonterad försäkringsskuld	2,2	2,2
Totalt	10,5	10,5
Diskonterad avsättning (netto, mn €)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 662	1 620
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	351	368
Avsättning för ej intjänade premier	39	40
Totalt	2 052	2 029

Not 58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen

31.12.2020, mn. €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	424	120	24	7	12	586
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	298	221	61	12	4	597
Diskonterad	94	464	366	301	805	2030
Försäkringsskuld totalt**	817	805	451	319	821	3 213

* Innehåller diskonterade avsättningar för 39 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

31.12.2019, mn. €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	417	118	23	7	11	576
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	294	219	60	12	4	590
Diskonterad	95	427	365	297	778	1962
Försäkringsskuld totalt**	807	763	449	316	794	3 128

* Innehåller diskonterade avsättningar för 40 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

Not 59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar

	31.12.2020		31.12.2019	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	461	11	547	14
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	456	11	541	14
Derivatinstrument***	5	0	6	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 684	65	2 644	67
Stater	605	15	447	11
Inflationslänkade obligationslån	10	0		0
Investment Grade	1 602	39	1 669	42
Utvecklingsmarknader och High Yield	280	7	253	6
Strukturerade placeringar****	188	5	275	7
Aktier totalt	525	13	426	11
Finland	112	3	116	3
Utvecklade marknader	237	6	172	4
Utvecklingsmarknader	110	3	67	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	6	0
Kapitalplaceringar	59	1	65	2
Alternativa placeringar totalt	33	1	35	1
Hedge fund -fonder	33	1	35	1
Fastighetsinvesteringar totalt	398	10	300	8
Direkta fastigheter	251	6	159	4
Indirekta fastighetsinvesteringar	148	4	141	4
Totalt	4 102	100	3 952	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 61. som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, mn €	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2020	31.12.2019
Obligationslån och räntefonder*	3 146	Ränta	1 %-enhet	103	85
Aktier**	493	Marknadsvärde	10 %	91	35
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	65	Marknadsvärde	10 %	13	7
Fastigheter	398	Marknadsvärde	10 %	40	30
Valuta	60	Värdet på valutan	10 %	36	15
Kreditriskpremie***	3 146	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	37	36
Derivatinstrument	5	Volatilitet	10 %-enheter	0	1

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat.

** Inkluderar hedge fund-fonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskulden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 31).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, mn €*	31.12.2020	31.12.2019
0-1 år	749	730
>1-3 år	579	631
>3-5 år	664	498
>5-7 år	557	440
>7-10 år	245	172
>10 år	143	110
Totalt	2 937	2 582
Modifierad duration	3,5	4,0
Effektiv ränta, %	1,0	1,6

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	93	125	95	66	21	58	457	15,6 %
Aa1-Aa3	455	96	77	41	19	0	689	23,5 %
A1-A3	64	116	145	145	48	47	565	19,2 %
Baa1-Baa3	93	199	281	263	138	25	998	34,0 %
Ba1 eller lägre	24	40	32	23	16	12	147	5,0 %
Intern rating	21	4	34	18	3	1	81	2,7 %
Totalt	749	579	664	557	245	143	2 937	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2019*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	2	45	57	49	28	79	261	10,1 %
Aa1-Aa3	520	148	28	24	12	0	732	28,3 %
A1-A3	76	179	114	145	61	10	584	22,6 %
Baa1-Baa3	81	216	231	199	53	15	794	30,8 %
Ba1 eller lägre	46	41	36	9	6	7	145	5,6 %
Intern rating	5	1	32	15	13	0	66	2,6 %
Totalt	730	631	498	440	172	110	2 582	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 3,5 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2020	31.12.2019
USD	35	51
SEK	1	0
JPY	0	0
GBP	0	1
Övriga	25	23
Totalt*	60	76

* Valutapositionen var 1,5 % (1,9 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Not 63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, mn €	31.12.2020		31.12.2019	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	457		261	
Aa1-Aa3	689	26	732	16
A1-A3	565	48	584	50
Baa1-Baa3	998	0	794	
Ba1 eller lägre	147		145	0
Intern rating	81	42	66	43
Totalt*	2 937	117	2 582	109

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Not 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden

De centralaste riskerna i livförsäkringsrörelsen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 2020

	Ansvar 2020, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	11 282	320 628	10,1
Fondanknutna försäkringsavtal	4 796	200 520	10,0
Livförsäkring/Sparande	3 156	79 891	9,8
Individuell pensionsförsäkring	1 511	114 364	10,1
Gruppensionsförsäkring	129	6 265	13,8
Fondanknutna placeringsavtal	6 486	120 108	10,1
Sparande	3 988	68 165	11,6
Individuella pensionsavtal	1 576	45 165	7,2
Gruppensionsavtal	77	4 521	13,6
Kapitaliseringsavtal	845	2 257	7,5
Icke-fondanknutna avtal	6 088	498 508	9,8
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	5 763	498 504	10,0
Livförsäkring/Sparande	1 306	49 301	9,7
Garanterad räntesats 4,5 %	41	428	9,2
Garanterad räntesats 3,5 %	341	6 392	12,1
Garanterad räntesats 2,5 %	118	6 216	9,3
Garanterad räntesats 1,5 %	1	101	12,4
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	804	36 164	8,3
Individuell pensionsförsäkring	2 967	64 876	8,7
Garanterad räntesats 4,5 %	252	6 189	5,9
Garanterad räntesats 3,5 %	442	17 004	8,2
Garanterad räntesats 2,5 %	248	19 313	14,2
Garanterad räntesats 1,5 %	1	86	10,8
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	2 025	22 284	8,4
Gruppensionsförsäkring	1 388	37 398	13,0
Förmånsbestämd 3,5 %	893	22 828	12,6
Förmånsbestämd 2,5 %	91	2 517	14,4
Förmånsbestämd 0,5 %	246	6 776	17,9
Förmånsbestämd 1,5 %	87	1 664	12,4
Avgiftsbestämd 3,5 %	7	68	14,7
Avgiftsbestämd 2,5 %	56	3 209	14,2
Avgiftsbestämd 0,5 %	7	289	13,2
Avgiftsbestämd 1,5 %	0	47	19,4
Individuella risklivförsäkringar	98	342 592	4,3
Grupplivförsäkringar	4	4 337	1,6
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	2	4	6,4
Kapitaliseringsavtal	2	4	6,4
Garanterad räntesats 2,5 %	1	3	2,2
Garanterad räntesats 1,5 %	0	1	9,6
Effekt av diskontering med marknadsränta	253		
Övriga poster i försäkringsskulden	70		
Totalt	17 370	819 136	10,0

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2019

	Ansvar 2019, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	10 818	329 411	10,3
Fondanknutna försäkringsavtal	4 784	115 562	10,2
Livförsäkring/Sparande	3 220	64 583	10,0
Individuell pensionsförsäkring	1 443	47 090	10,2
Gruppensionsförsäkring	120	3 889	13,4
Fondanknutna placeringsavtal	6 034	213 849	10,3
Sparande	3 700	88 585	11,8
Individuella pensionsavtal	1 517	116 981	7,3
Gruppensionsavtal	58	6 305	12,2
Kapitaliseringsavtal	760	1 978	9,0
Icke-fondanknutna avtal	6 286	506 614	9,4
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	6 040	506 605	9,7
Livförsäkring/Sparande	1 384	55 674	9,8
Garanterad räntesats 4,5 %	41	459	9,1
Garanterad räntesats 3,5 %	366	7 545	12,1
Garanterad räntesats 2,5 %	133	7 166	8,7
Garanterad räntesats 1,5 %	2	106	10,0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	841	40 398	8,6
Individuell pensionsförsäkring	3 158	69 332	8,4
Garanterad räntesats 4,5 %	265	6 716	5,6
Garanterad räntesats 3,5 %	455	17 895	8,0
Garanterad räntesats 2,5 %	252	20 225	13,7
Garanterad räntesats 1,5 %	1	87	8,3
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	2 185	24 409	8,1
Gruppensionsförsäkring	1 380	33 092	12,5
Förmånsbestämd 3,5 %	936	20 638	12,1
Förmånsbestämd 2,5 %	95	2 252	13,7
Förmånsbestämd 0,5 %	220	5 212	15,9
Förmånsbestämd 1,5 %	61	1 440	14,7
Avgiftsbestämd 3,5 %	7	67	15,7
Avgiftsbestämd 2,5 %	54	3 143	13,0
Avgiftsbestämd 0,5 %	6	293	14,6
Avgiftsbestämd 1,5 %	0	47	22,0
Individuella risklivförsäkringar	115	344 147	4,4
Grupplivförsäkringar	4	4 360	1,6
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränta	3	9	1,7
Kapitaliseringsavtal	3	9	1,7
Garanterad räntesats 2,5 %	3	8	1,3
Garanterad räntesats 1,5 %	0	1	9,6
Effekt av diskontering med marknadsränta	169		
Övriga poster i försäkringsskulden	75		
Totalt	17 104	836 025	10,0

Livförsäkringsskuldernas känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av livförsäkringens solvensställning.

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av livförsäkringens solvensställning.

Pensionsutbetalningarnas början senareläggs i individuella pensioner. Då försäkring har tecknats har försäkringstagaren ofta inte haft någon realistisk uppfattning om den faktiska tidpunkten för sin pensionering. Å andra sidan har den skattemässiga behandlingen av individuella pensionsförsäkringar under de gångna decennierna i flera omgångar ändrats så att möjligheten att gå i pension med hjälp av en försäkring har skjutits upp till högre ålder.

Iakttagelserna gällande dödlighetsintensiteten utvisar att de förväntade livslängderna i beräkningsgrunderna är för låga. I de individuella pensionsförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra i så hög grad att inget behov av en dödlighetskomplettering föreligger trots ökningen i den förväntade livslängden. I gruppensionsförsäkringarna är däremot risken i livsfallsdelen större än i dödsfallsdelen, varför det fanns skäl att komplettera försäkringsskulden. Om dödlighetsantagandet ändras så att de försäkrades förväntade livslängd ökar med i snitt 1 år, ökar försäkringsskulden 27 miljoner euro (26).

I spar- och fondförsäkringarna kompenserar riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra så gott som helt, varför inget skäl att göra en dödlighetskomplettering har förelagat.

Då avsättningarna för försäkringsavtal bildats har bolaget iakttagit de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av att bolaget har fört diskonteringsräntan närmare den aktuella räntan. På bolagets risk finns besparingar i försäkringsavtal där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 %. För avtal med en beräkningsränta på 4,5 % har försäkringsskulden bestående kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är beräkningsräntan 3,5 % (exkl. de försäkringsbesparingar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi och som hör till de balansräkningar som separerats från OP-Livförsäkrings övriga balansräkning. Dessutom har försäkringsskulden för alla avtal med garanterad räntesats kompletterats med en kortfristig räntekomplettering till och med 31.12.2021 och intäkterna från försäljningen av ränteplaceringar som skyddat försäkringsskulden har reserverats som räntekomplettering av försäkringsskulden för placeringarnas återstående löptid. Efter räntekompletteringarna är diskonteringsräntan för bolagets bestånd med beräkningsränta 0 % till och med 31.12.2021, för följande 10 år 2,5 % och sedan 3,1 %. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan är skyddade med ränteplaceringar. Eftersom förmånen från ränteplaceringar används för de förmåner som garanterats i försäkrings- och kapitaliseringsavtal, läggs avsättningarna för dem till värdet av det nationella bokslutet enligt värdet av ränteplaceringarna 253 miljoner euro (169).

I det nationella bokslutet ökar en minskning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter försäkringsskulden med 25 miljoner euro (25).

OP-Livförsäkrings Ab mottog 31.12.2015 genom en beståndsoverlåtelse försäkringsskuld från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. Av de sparförsäkringar som då överfördes bildades en balansräkning som separerats från bolagets övriga balansräkning. Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomis individuella pensionsförsäkringsbestånd sammanslogs 30.9.2016 med OP Livförsäkrings Ab. Också av det här beståndet har bildats en balansräkning som är separerad från bolagets övriga balansräkning. Den separata balansräkningen har sin egen vinstutdelningspolicy som har bestämts i planen för beståndsoverlåtelsen. I de separata balansräkningarna ingår också avsättningar för framtida tilläggsförmåner, som bildar buffertar för marknads- och kundbeteenderiskerna i de separata balansräkningarna.

Skulden för fondanknutna försäkringsavtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Det finns tre typer av placeringssavtal: OP-Livförsäkrings placeringssavtal består av kapitaliseringsavtal sådana fondanknutna placeringssavtal där dödsfallsskyddet motsvarar försäkringsskulden samt pensionsavtal där dödsfallsskyddet ungefärligt motsvarar försäkringsskulden på så sätt att ingen betydande försäkringsrisk uppkommer. En del kapitaliseringsavtal har rätt till en av prövning beroende tilläggsförmån och de har värderats i enlighet med försäkringsavtalsstandard. En del placeringssavtal har inte den här rätten och de samt de övriga placeringssavtalen har därför värderats till verkligt värde via resultaträkningen i enlighet med standarden IAS 39.

Not 65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal

31.12.2020, mn €	Duration						
	2021-2022	2023-2024	2025-2029	2030-2034	2035-2039	2040-2044	2045-
Fondanknutna avtal	-1 658	-1 560	-2 970	-1 779	-1 138	-680	-754
Försäkringsavtal	-645	-621	-1 244	-703	-417	-254	-314
Livförsäkring/Sparande	-518	-451	-856	-461	-277	-174	-228
Individuell pensionsförsäkring	-115	-153	-349	-217	-124	-70	-61
Gruppensionsförsäkring	-12	-17	-40	-26	-16	-11	-25
Placeringsavtal	-1 013	-940	-1 726	-1 076	-722	-426	-440
Sparande	-521	-472	-971	-710	-488	-375	-394
Individuella pensionsavtal	-293	-316	-500	-214	-91	-39	-32
Gruppensionsavtal	-9	-10	-24	-18	-11	-6	-14
Kapitaliseringsavtal	-190	-141	-231	-134	-132	-6	
Icke-fondanknutna avtal	-992	-940	-1 756	-987	-511	-317	-472
Försäkringsavtal	-875	-881	-1 687	-964	-509	-317	-467
Livförsäkring/Sparande	-195	-171	-396	-286	-119	-61	-76
Garanterad räntesats 4,5 %	-6	-6	-15	-12	-3	-2	-2
Garanterad räntesats 3,5 %	-67	-47	-110	-81	-54	-37	-56
Garanterad räntesats 2,5 %	-29	-24	-36	-17	-10	-7	-11
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-92	-93	-235	-176	-52	-14	-8
Individuell pensionsförsäkring	-476	-529	-926	-412	-192	-116	-175
Garanterad räntesats 4,5 %	-37	-71	-135	-25	-6	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-56	-106	-197	-81	-34	-18	-14
Garanterad räntesats 2,5 %	-20	-30	-79	-60	-28	-26	-68
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-363	-322	-516	-245	-124	-71	-91
Gruppensionsförsäkring	-179	-167	-347	-263	-197	-140	-216
Förmånsbestämd 3,5 %	-147	-134	-275	-205	-153	-108	-153
Förmånsbestämd 2,5 %	-13	-11	-21	-16	-14	-11	-21
Förmånsbestämd 1,5 %	-5	-4	-11	-10	-9	-8	-19
Förmånsbestämd 0,5 %	-7	-6	-13	-10	-7	-5	-7
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-1	-3	-2	-1	-1	-3
Avgiftsbestämd 2,5 %	-5	-9	-21	-18	-12	-7	-13
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-2	-2	-1	-1	0	-2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-21	-14	-17	-4	0	0	0
Grupplivförsäkringar	-5	-1	0				
Placeringsavtal	0	0	0	0			
Kapitaliseringsavtal	0	0	0	0			
Garanterad räntesats 2,5 %	0	0					
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0			
Ansvar för framtida tilläggsförmåner							
Räntekomplettering	-117	-59	-69	-22	-2	0	-4
Totalt	-2 650	-2 501	-4 726	-2 766	-1 649	-997	-1 226

2019, mn €	Duration						
	2020-2021	2022-2023	2024-2028	2029-2033	2034-2038	2039-2043	2044-
Fondanknutna avtal	-1 571	-1 437	-2 847	-1 822	-1 281	-759	-919
Försäkringsavtal	-675	-595	-1 247	-737	-464	-299	-403
Livförsäkring/Sparande	-557	-430	-875	-497	-316	-212	-306
Individuell pensionsförsäkring	-106	-149	-334	-217	-132	-75	-70
Gruppensionsförsäkring	-12	-16	-38	-23	-17	-11	-26
Placeringsavtal	-897	-842	-1 600	-1 085	-816	-460	-517
Sparande	-464	-427	-913	-708	-521	-396	-472
Individuella pensionsavtal	-290	-302	-479	-222	-101	-44	-36
Gruppensionsavtal	-6	-8	-19	-15	-9	-5	-9
Kapitaliseringsavtal	-136	-106	-190	-139	-186	-15	
Icke-fondanknutna avtal	-1 047	-1 029	-1 821	-1 055	-577	-359	-510
Försäkringsavtal	-923	-969	-1 752	-1 034	-576	-360	-510
Livförsäkring/Sparande	-201	-181	-400	-321	-147	-71	-94
Garanterad räntesats 4,5 %	-6	-7	-14	-13	-4	-2	-2
Garanterad räntesats 3,5 %	-68	-55	-111	-89	-59	-44	-69
Garanterad räntesats 2,5 %	-33	-27	-41	-20	-11	-8	-12
Garanterad räntesats 1,5 %	-1	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-93	-93	-233	-199	-74	-18	-11
Individuell pensionsförsäkring	-513	-601	-978	-439	-226	-142	-185
Garanterad räntesats 4,5 %	-39	-81	-137	-24	-5	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-56	-116	-195	-84	-39	-20	-16
Garanterad räntesats 2,5 %	-21	-49	-71	-47	-38	-39	-62
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-397	-355	-574	-285	-143	-82	-107
Gruppensionsförsäkring	-180	-169	-354	-269	-202	-146	-232
Förmånsbestämd 3,5 %	-151	-138	-289	-217	-162	-115	-167
Förmånsbestämd 2,5 %	-13	-12	-23	-17	-14	-12	-22
Förmånsbestämd 1,5 %	-7	-6	-13	-11	-9	-8	-20
Förmånsbestämd 0,5 %	-2	-2	-4	-3	-3	-2	-5
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-1	-3	-2	-1	-1	-4
Avgiftsbestämd 2,5 %	-5	-8	-20	-17	-11	-6	-11
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-24	-16	-20	-5	-1	0	0
Grupplivförsäkringar	-5	-1	0				
Placeringsavtal	-3	0	0	0			
Kapitaliseringsavtal	-3	0	0	0			
Garanterad räntesats 2,5 %	-3	0					
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0			
Räntekomplettering	-122	-60	-69	-21	-1	0	0
Totalt	-2 619	-2 466	-4 669	-2 877	-1 858	-1 119	-1 430

Not 66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet

Mn €	31.12.2020			31.12.2019		
	Riskintäkt	Skadekostnader	Skadekvot	Riskintäkt	Skadekostnader	Skadekvot
Livförsäkring	426	404	95 %	414	394	95 %
Risklivförsäkring	36	18	49 %	34	17	50 %
Försäkringssparande	390	387	99 %	380	377	99 %
Pensionsförsäkring	41	41	101 %	41	41	100 %
Förmånsbestämd	22	22	100 %	23	23	100 %
Avgiftsbestämd	19	20	102 %	18	18	101 %
OP-Livförsäkring	467	446	95 %	455	435	96 %

Skadekostnaden för den förmånsbestämda gruppensionen omfattar 2020 en dödlighetskomplettering på 0,6 miljoner euro och 0,8 miljon euro 2019.

Not 67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar

Allokeringfördelning för investeringstillgångar	31.12.2020		31.12.2019	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Penningmarknaden totalt	493	14 %	386	11 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	490	14 %	381	11 %
Derivat***	3	0 %	5	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	2 414	67 %	2 555	71 %
Stater	447	12 %	516	14 %
Investment Grade	1 497	42 %	1 548	43 %
Tillväxtmarknader och High Yield	191	5 %	200	6 %
Strukturerade placeringar****	270	7 %	290	8 %
Aktier totalt	471	13 %	406	11 %
Finland	86	2 %	105	3 %
Utvecklade marknader	214	6 %	156	4 %
Tillväxtmarknaderna	101	3 %	61	2 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0 %	3	0 %
Kapitalinvesteringar	67	2 %	81	2 %
Alternativa placeringar totalt	40	1 %	41	1 %
Hedgefonder	40	1 %	41	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	185	5 %	231	6 %
Direkta fastigheter	50	1 %	93	3 %
Indirekta fastighetsplaceringar	135	4 %	138	4 %
Totalt	3 602	100 %	3 619	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 68. Fördelning av placeringar i SBR 1

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 (SBR 1) bildades i samband med beståndsoverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 1) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Allokeringsfördelning för investeringstillgångar	31.12.2020		31.12.2019	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Penningmarknaden totalt	42	5 %	31	4 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	41	5 %	31	4 %
Derivat***	1	0 %	0	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	708	89 %	705	88 %
Stater	213	27 %	187	23 %
Inflationslänkade obligationslån	2	0 %	3	0 %
Investment Grade	418	52 %	417	52 %
Tillväxtmarknader och High Yield	25	3 %	48	6 %
Strukturerade placeringar****	50	6 %	50	6 %
Aktier totalt	32	4 %	40	5 %
Utvecklade marknader	19	2 %	24	3 %
Tillväxtmarknaderna	1	0 %	1	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	12	1 %	14	2 %
Alternativa placeringar totalt		0 %		0 %
Hedgefonder		0 %		0 %
Fastighetsinvesteringar totalt	18	2 %	27	3 %
Direkta fastigheter	8	1 %	11	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	10	1 %	16	2 %
Totalt	800	100 %	803	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 6 miljoner euro (32). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 69. Fördelning av placeringar i SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget 2015 (SBR 2) bildades i samband med beståndsöverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 2) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2020		31.12.2019	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	100	5 %	93	4 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	98	5 %	93	4 %
Derivat***	2	0 %	0	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	1 780	88 %	1 892	89 %
Stater	641	32 %	560	26 %
Inflationslänkade obligationslån	5	0 %	8	0 %
Investment Grade	930	46 %	1 086	51 %
Tillväxtmarknader och High Yield	5	0 %	10	0 %
Strukturerade placeringar****	200	10 %	228	11 %
Aktier totalt	80	4 %	82	4 %
Utvecklade marknader	47	2 %	42	2 %
Tillväxtmarknaderna	3	0 %	2	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	31	2 %	37	2 %
Alternativa placeringar totalt	0	0 %	0	0 %
Hedgefonder		0 %		0 %
Fastighetsinvesteringar totalt	53	3 %	71	3 %
Direkta fastigheter	30	1 %	34	2 %
Indirekta fastighetsplaceringar	22	1 %	36	2 %
Totalt	2 013	100 %	2 137	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 15 miljoner euro (71). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker

Livförsäkring	Bestånd enl. verkligt värde, mn €	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
	31.12.2020			31.12.2020	31.12.2019
Obligationslån och räntefonder*	2 907	Ränta	1 %-enhet	84	79
Aktier**	441	Marknadsvärde	10 procent	79	32
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	69	Marknadsvärde	10 procent	14	8
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	185	Marknadsvärde	10 procent	18	23
Valuta	67	Marknadsvärde	10 procent	30	13
Kreditriskpremie***	2 907	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	32	33
Derivat	3	Volatilitet	10 %-enheter	0	1

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 1)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2020	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2020	31.12.2019
Obligationslån och räntefonder*	750	Ränta	1 %-enhet	35	31
Aktier**	20	Marknadsvärde	10 procent	4	3
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	12	Marknadsvärde	10 procent	2	1
Fastigheter	18	Marknadsvärde	10 procent	2	3
Valuta	17	Marknadsvärde	10 procent	4	2
Kreditriskpremie***	750	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	9	6
Derivat	1	Volatilitet	10 %-enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 1-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 1 är 90 miljoner euro (103).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 2)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2020	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2020	31.12.2019
Obligationslån och räntefonder*	1 881	Ränta	1 %-enhet	88	88
Aktier**	49	Marknadsvärde	10 procent	10	4
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	31	Marknadsvärde	10 procent	6	4
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	53	Marknadsvärde	10 procent	5	7
Valuta	66	Marknadsvärde	10 procent	10	5
Kreditriskpremie***	1 881	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	22	17
Derivat	2	Volatilitet	10 %-enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 2-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 2 är 200 miljoner euro (224).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2020	31.12.2019
0-1 år	1 061	786
>1-3 år	512	737
>3-5 år	496	718
>5-7 år	414	448
>7-10 år	246	132
>10 år	127	114
Totalt	2 856	2 936
Modifierad duration	3,2	2,9
Medelränta, %	1,0	1,5

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationsslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	133	49	32	39	84	35	372	13,0 %
Aa1-Aa3	647	59	47	20	9	11	793	27,8 %
A1-A3	67	139	89	106	63	36	499	17,5 %
Baa1-Baa3	96	225	261	217	81	31	910	31,9 %
Ba1 eller lägre	13	25	21	14	9	9	91	3,2 %
Intern rating	105	15	46	18	0	6	190	6,7 %
Totalt	1 061	512	496	414	246	127	2 856	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2019*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	0	117	234	37	38	81	508	17,3 %
Aa1-Aa3	524	191	66	43	9	8	842	28,7 %
A1-A3	64	192	82	145	26	14	524	17,8 %
Baa1-Baa3	43	192	237	194	50	5	720	24,5 %
Ba1 eller lägre	32	29	25	5	6	6	103	3,5 %
Intern rating	122	15	74	25	3	0	239	8,1 %
Totalt	786	737	718	448	132	114	2 936	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,2 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €* <hr/>	31.12.2020	31.12.2019
0-1 år	88	113
>1-3 år	136	176
>3-5 år	145	164
>5-7 år	180	145
>7-10 år	105	59
>10 år	68	66
Totalt	722	722
Modifierad duration	5,5	4,7
Medelränta, %	0,9	0,5

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationsslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	0	18	38	48	59	25	188	26,1 %
Aa1-Aa3	48	33	13	19	0	19	130	18,0 %
A1-A3	1	18	24	39	16	10	107	14,8 %
Baa1-Baa3	13	48	58	58	24	15	215	29,7 %
Ba1 eller lägre	4	8	5	4	1	0	22	3,1 %
Intern rating	23	11	7	14	5	0	60	8,3 %
Totalt	88	136	145	180	105	68	722	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2019*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	1	40	44	25	32	52	194	26,9 %
Aa1-Aa3	49	28	37	31	1	2	147	20,4 %
A1-A3	19	35	17	34	8	1	114	15,8 %
Baa1-Baa3	12	59	54	45	17	8	194	26,9 %
Ba1 eller lägre	8	10	7	3	1	2	30	4,2 %
Intern rating	23	5	5	9	0	0	42	5,8 %
Totalt	113	176	164	145	59	66	722	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 1-ränteportföljen är enligt Moody's rating A3.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 1-ränteportföljen är 5,5 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €* <hr/>	31.12.2020	31.12.2019
0-1 år	157	213
>1-3 år	313	338
>3-5 år	444	535
>5-7 år	347	349
>7-10 år	217	229
>10 år	226	170
Totalt	1 704	1 834
Modifierad duration	5,8	5,2
Medelränta, %	1,8	0,3

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationsslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	0	88	180	56	135	78	537	31,5 %
Aa1-Aa3	105	66	50	35	14	103	373	21,9 %
A1-A3	5	52	76	79	22	9	244	14,3 %
Baa1-Baa3	23	89	118	154	43	36	463	27,2 %
Ba1 eller lägre	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Intern rating	25	17	20	23	3	0	87	5,1 %
Totalt	157	313	444	347	217	226	1 704	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2019*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	1	92	176	52	126	94	541	29,5 %
Aa1-Aa3	137	39	77	39	18	55	364	19,8 %
A1-A3	35	73	94	92	30	1	324	17,7 %
Baa1-Baa3	17	121	164	144	47	19	512	27,9 %
Ba1 eller lägre	0	0	0	1	0	1	2	0,1 %
Intern rating	23	13	24	22	7	0	90	4,9 %
Totalt	213	338	535	349	229	170	1 834	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 2-ränteportföljen är enligt Moody's rating Aa3.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 2-ränteportföljen är 5,8 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 76. Livförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2020	31.12.2019
USD	27	41
SEK	0	0
JPY		
GBP	1	1
Övriga	39	24
Totalt*	67	66

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 1,9 % av placeringsbeståndet (1,8 %).

Not 77. SBR 1-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2020	31.12.2019
USD	13	13
SEK		0
GBP	0	0
Övriga	4	8
Totalt*	17	21

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 2,2 % av placeringsbeståndet (2,6 %).

Not 78. SBR 2-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2020	31.12.2019
USD	49	44
SEK	0	0
JPY		2
GBP	0	1
Övriga	18	20
Totalt*	66	67

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 3,3 % av placeringsbeståndet (3,1 %).

Not 79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	372	508
Aa1–Aa3	793	842
A1–A3	499	524
Baa1–Baa3	910	720
Ba1 eller lägre	91	103
Intern rating	190	239
Totalt	2 856	2 936

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 80. SBR 1-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	188	194
Aa1-Aa3	130	147
A1-A3	107	114
Baa1-Baa3	215	194
Ba1 eller lägre	22	30
Intern rating	60	42
Totalt	722	722

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 81. SBR 2-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2020	31.12.2019
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	537	541
Aa1-Aa3	373	364
A1-A3	244	324
Baa1-Baa3	463	512
Ba1 eller lägre	0	2
Intern rating	87	90
Totalt	1 704	1 834

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 82. SBR 1-placeringars kreditrisk

Exponeringar för kreditrisker	31.12.2020		31.12.2019		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring *****	Kreditderivat, förändring*****
Penningmarknaden totalt	42		31			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	41		31			
Derivat***	1		0			
Obligationslån och räntefonder totalt	708		705		-1	0
Stater	213		187		-1	
Inflationslänkade obligationslån	2		3		0	
Investment Grade	418		417		3	0
Tillväxtmarknader och High Yield	25		48		-3	
Strukturerade placeringar****	50		50			
Totalt	750		736		-1	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Not 83. SBR 2-placeringars kreditrisk

Exponeringar för kreditrisker	31.12.2020		31.12.2019		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring *****	Kreditderivat, förändring*****
Penningmarknaden totalt	100		93			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	98		93			
Derivat***	2		0			
Obligationslån och räntefonder totalt	1 780		1 892		1	0
Stater	641		560		-2	
Inflationslänkade obligationslån	5		8		0	
Investment Grade	930		1 086		3	0
Tillväxtmarknader och High Yield	5		10		0	
Strukturerade placeringar****	200		228			
Totalt	1 881		1 985		1	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Övriga noter

Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

OP Gruppens struktur

I bilden invid beskrivs OP Gruppens struktur. Medlemsandelsbankerna bildar gruppens redovisningstekniska moderföretag. I OP Gruppen konsolideras utöver medlemsandelsbankerna också medlemsandelsbankernas viktigaste dotterbolag samt centralinstitutet OP Andelslag, dess dotterföretag, intresseföretag och olika samarbetsarrangemang.

OP Gruppens affärsrörelsestrukturen

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

A-Försäkring Ab fusionerades med Pohjola Försäkring Ab 31.3.2020.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2020

OP Gruppens betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
OP Andelslag	Helsingfors	100,0	100,0
Helsingforsnejdens Andelsbank*	Helsingfors		
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Kortbolaget Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Tjänster Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Företagsbanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
Checkout Finland Oy	Tammerfors	100,0	100,0
OP Kiinteistösjointus Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100,0	100,0

* Helsingforsnejdens Andelsbank är ett andelslag. I dess fullmäktige har varje ledamot en röst. I fullmäktige ingår 20 ledamöter som utsetts av centralinstitutet och 10 ledamöter som utsetts av ägarkunderna.

Dotterbolag som har konsoliderats i OP Företagsbankskoncernens bokslut

Pohjola Sjukhus Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP Finance AS	Estland	100,0	100,0
OP Finance SIA	Lettland	100,0	100,0
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
UAB OP Finance	Litauen	100,0	100,0
OP Säilytys Oy	Helsingfors	100,0	100,0

I OP Gruppens bokslut konsolideras som dotterbolag dessutom 43 (46) OP Hem. OP Hem erbjuder förmedling av fastigheter och bostäder samt disponenttjänster och de är dotterbolag som ägs till 100%. Utöver OP Hem har konsoliderats 21 (22) andra dotterföretag.

Medlemsandelsbankerna i OP Gruppens tekniska moderbolag 2020

Bankens namn	Omslutning 31.12.2020, mn €	Kapital- täckning 31.12.2020, %	Verkställande direktör 31.12.2020
Alajärven Op	349	41,3	Jari Leivo
Ala-Satakunnan Op	282	52,6	Jari Katila
Alastaron Op	76	41,1	Sanna Metsänranta
Alavieskan Op	84	39,8	Antero Alahautala
Alavuden seudun Op	293	40,6	Jussi Ruuhela
Andelsbanken för Åland	587	21,4	Johnny Nordqvist
Andelsbanken Raseborg	520	26,8	Mats Enberg
Artjärven Op	56	62,7	Reijo Hurskainen
Askolan Op	157	31,1	Kari Leskinen
Auramaan Op	526	43,3	Tuomo Jokinen
Etelä-Hämeen Op	1947	46,1	Mika Helin
Etelä-Karjalan Op	2122	40,5	Petri Krohns
Etelä-Pirkanmaan Op	748	42,2	Juha Luomala
Etelä-Pohjanmaan Op	1478	26,2	Olli Tarkkanen
Euran Op	276	52,6	Timo Viitanen
Haapamäen Seudun Op	69	62,4	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	54	46,0	Jani Isomaa
Halsuan-Ylipään Op	85	56,5	Heidi Pöyhönen
Himangan Op	96	27,0	Kari Haanmäki
Humppilan-Metsämaan Op	104	49,7	Jari Salokangas
Itä-Uudenmaan Op	1463	24,2	Mauri Molander
Janakkalan Op	478	56,1	Mikko Suutari
Jokioisten Op	142	36,2	Ville Aarnio
Jämsän Seudun Op	405	66,4	Kari Mäkelä
Järvi-Hämeen Op	539	52,1	Teemu Sarhema
Kainuun Op	941	45,8	Teuvo Perätalo
Kangasalan Seudun Op	557	35,3	Jyrki Turtiainen
Kangasniemen Op	220	56,5	Seppo Laurila
Kemin Seudun Op	451	39,4	Heikki Palosaari
Kerimäen Op	99	51,3	Sakari Kangas
Keski-Pohjanmaan Op	1445	26,4	Jyrki Rantala
Keski-Suomen Op	3741	33,9	Pasi Sorri
Kiikoisten Op	34	55,2	Minna Uusitalo
Kiteen Seudun Op	345	69,5	Jani Pakarinen
Koitin-Pertunmaan Op	87	65,7	Jouko Iso-Kuortti
Korpilahden Op	105	42,0	Tuomas Uppsala
Korsnäs Andelsbank	152	35,0	Jan-Erik Westerdahl
Kronoby Andelsbank	138	42,3	Kaj Nylund
Kuhmon Op	256	66,1	Martti Pulkkinen
Kuortaneen Op	81	36,0	Suvi-Katariina Kangastie
Kurun Op	59	43,3	Marja-Leena Siuro
Kuusamon Op	298	32,0	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	2293	42,8	Juha Korhonen
Kärkölän Op	112	41,8	Mikael Hanhilahti
Laihian Op	135	41,4	Markku Jaatinen
Lapin Op	110	44,0	Juhani Teerialho
Lehtimäen Op	80	19,5	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	103	30,7	Ilkka Martikainen
Limingan Op	145	24,4	Petteri Juusola
Liperin Op	254	38,7	Jukka Asikainen
Loimaan Op	362	50,3	Juha Pullinen
Lokalahden Op	41	52,5	Marjo Linnakoski

Lounaismaan OP	1882	39,5	Jouni Hautala
Lounaisrannikon Op	683	30,3	Juha-Pekka Nieminen
Lounais-Suomen Op	416	51,6	Leena Nikula
Luhangan Op	60	28,7	Tuomas Puttonen
Luopioisten Op	52	53,0	Sirpa Leppäkoski
Luumäen Op	117	59,1	Markku Niskanen
Länsi-Kymeren Op	446	23,4	Saila Rosas
Länsi-Suomen Op	3477	42,0	Matti Kiuru
Maaningan Op	155	44,6	Ari Väänänen
Miehikkälän Op	85	59,0	Teemu Tuukkanen
Mouhijärven Op	96	30,1	Kirsi Soltin
Multian Op	89	63,0	Arto Laitinen
Mynämäen-Nousiaisten Op	459	51,6	Lasse Vehviläinen
Mäntsälän Op	276	46,0	Mikko Purmonen
Nagu Andelsbank	82	25,9	Alice Björklöf
Nakkila-Luvian Op	268	40,3	Jussi Kuvaja
Niinijokivarren Op	86	90,9	Kaisa Markula
Nilakan Seudun Op	210	32,5	Jouni Karhinen
Nivalan Op	209	32,6	Markku Niskala
Orimattilan Op	322	51,6	Jukka S Sipilä
Oripään Op	77	25,0	Jouko Rekolainen
Osuuspankki Kantrisola	125	43,3	Bo Hellén
Oulaisten Op	265	37,5	Mika Korkia-aho
Oulun Op	4423	25,3	Keijo Posio
Outokummun Op	193	63,5	Ari Karhapää
Paltamon Op	82	36,3	Maarit Korpinen
Pedersörenejdens Andelsbank	547	24,4	Thomas Hultén
Perhon Op	117	31,9	Pekka Pajula
Perhonjokilaakson Op	174	34,4	Jarmo Lehojärvi
Peräseinäjoen Op	137	39,6	Juha Mäki
Petäjaveden Op	103	44,6	Jaakko Ylitälo
Pohjois-Hämeen Op	529	35,0	Pertti Pyykkö
Pohjois-Karjalan Op	1967	37,5	Jaana Reimasto-Heiskanen
Pohjois-Savon Op	3842	40,8	Seppo Pääkkö
Pohjolan Op	1768	27,8	Mikko Kokkonen
Polvijärven Op	185	58,4	Ari Noponen
Posion Op	135	62,1	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	244	55,2	Pertti Purola
Pukkilan Op	115	46,1	Ville Lehtinen
Pulkkilan Op	51	48,8	Marja Hyvärinen
Punkalaitumen Op	110	66,6	Petri Antila
Purmo Andelsbank	48	29,5	Tommy Olin
Päijät-Hämeen Op	2010	31,3	Mika Kivimäki
Raahen seudun Op	488	40,2	Ari Pohjola
Rantasalmen Op	153	42,1	Jaana Vänskä
Rautalammin Op	88	33,8	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	151	24,6	Ismo Salmela
Ruukin Op	172	39,5	Kalle Arvio
Rymättylän Op	86	41,2	Minnaliisa Vehkala
Rääkkylän Op	92	49,9	Heli Silvennoinen
Sallan Op	107	42,6	Anne Harju

Sastamalan Op	391	31,0	Janne Pohjolainen
Satakunnan Op	616	53,9	Olli Näsi
Satapirkan Op	394	31,9	Antti Suomijärvi
Savitaipaleen Op	131	56,2	Samppa Oksanen
Siikajoen Op	63	38,8	Petri Mattila
Siikalatvan Op	97	28,3	Ismo Välijärvi
Suomenselän Op	806	31,5	Timo Suhonen
Suur-Savon Op	2721	38,2	Jari Himanen
Taivalkosken Op	98	38,8	Piia Mourujärvi
Taivassalon Op	66	34,0	Jouni Tammelin
Tampereen Seudun Op	4998	28,0	Jani Vilpponen
Tervolan Op	94	30,0	Jussi Kuittinen
Tervon Op	72	25,1	Jani Kääriäinen
Toholammin Op	130	33,5	Juha Pajumaa
Tornion Op	382	26,3	Terhi Luokkanen
Turun Seudun Op	4600	19,4	Olli-Pekka Saario
Tuusniemen Op	168	29,6	Esa Simanainen
Tyrnävän Op	124	26,3	Antto Joutsiniemi
Ullavan Op	45	36,7	Pekka Haapakoski
Utajärven Op	212	39,0	Terttu Hagelin
Uudenmaan Op	3890	33,9	Jussi Huttunen
Vaara-Karjalan Op	498	48,3	Raili Hyvönen
Vaasan Op	1188	23,1	Ulf Nylund
Vehmersalmen Op	106	36,3	Petri Tyllinen
Vesannon Op	89	44,8	Katri Ollila
Vihannin Op	119	47,5	Jari Kantomaa
Vimpelin Op	98	55,6	Matti Mäkinen
Ylitornion Op	118	54,2	Laura Harju-Autti
Ylä-Kainuun Op	305	38,0	Eija Sipola
Yläneen Op	85	46,9	Heikki Eskola
Ylä-Pirkanmaan Op	498	33,2	Leena Selkee
Ylä-Savon Op	556	40,7	Mikko Paananen
Ypäjän Op	79	47,4	Kirsi-Marja Hiidensalo

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. I OP Gruppens bokslut konsolideras 0 (0) placeringsfond och 2 (2) fastighetsfonder. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknyter också de innehav utan bestämmande inflytande som är mest betydelsefulla med hänsyn till gruppen.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav, % 2020	Innehav, % 2019	Innehav utan bestämmande inflytande, %
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	27,8	27,8	72,3

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som med hänsyn till OP Gruppen har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

Sammanfattning av balansräkningen
Real Estate Fund of Funds II Ky

Mn €	2020	2019
Likvida medel	0	0
Placeringar	5	10
Övriga tillgångar	1	1
Tillgångar totalt	6	11
Övriga skulder	-1	0
Skulder totalt	-1	0
Nettotillgångar	7	11
Akkumulerade innehav utan bestämmande inflytande	5	8

Sammanfattning av rapport över totalresultat

Omsättning	-1	1
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	0	3
Totalresultat	0	3
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	2
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	3	6

Sammanfattning av kassaflöden

Nettokassaflöde från affärsrörelsen	4	0
Nettokassaflöde för investeringar		14
Nettokassaflöde för finansiering	-4	-17
Nettoförändring i likvida medel	0	-4
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	0	4
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	0	0

* Koncernens siffror

Gemensamma verksamheter

I OP Gruppens bokslut konsolideras cirka 797 (889) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar OP Gruppens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Gruppen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Gruppens eget bruk. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. Av de här gemensamma verksamheterna utgör en del OP Gruppens kontorsnät i Finland och de ingår i balansräkningen i immateriella tillgångar i not 24. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i not 20.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Mn €	31.12.2020	31.12.2019
Rörelsefastigheter	230	265
Förvaltningsfastigheter	552	672
Tillgångar totalt	783	937
Skulder totalt	2	2

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2020

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	56,9
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Företag som ägs av OP Företagsbankskoncernen			
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkadun Fenno	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2019

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkiivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kaisaniemenkatu 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	22,4
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	57,5
Kiinteistö Oy OPK-Vallila	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vääsytie 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vääsytie 4	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Företag som ägs av OP Företagsbankskoncernen			
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkadun Fenno	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP-Fondbolaget Ab anlitar OP Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar OP Kiinteistösihoitus Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringsskyldighet.

OP Gruppen får för icke konsoliderade fonder förvaltningsprovisionsintäkter som ingår bland provisionsintäkterna i resultaträkningen. Dessutom får OP Gruppen i egenskap av placerare intäkter från icke konsoliderade fonder som bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamhet beroende på den balanspost som placeringarna har bokförts på i balansräkningen.

OP Gruppens placeringar i OP-fonder och i OP Kiinteistösihoitus Oy:s fonder har redovisats i balansräkningen bland investeringstillgångar. OP Gruppens förlustrisk avgränsar sig till placeringens balansvärde. Placeringarna i fonder som förvaltas av OP Gruppen uppgick 31.12.2020 till sammanlagt 192 miljoner euro (236).

Not 85. Ländervisa uppgifter

OP Gruppen verkar huvudsakligen i Finland. OP Företagsbanken Abp har dock filialer med bankrörelse i Estland, Lettland och Litauen. Dessutom har OP Företagsbanken Abp dotterbolag som bedriver finansbolagsverksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

Namn	Hemort	
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen
OP Finance AS	dotterbolag	Estland
"OP Finance" SIA	dotterbolag	Lettland
UAB "OP Finance"	dotterbolag	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning, mn €				31.12.2020
	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	15	17	19	51
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	9	10	13	32
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	1	1	2	3
Antal anställda totalt i personarbetsår	34	33	40	106

Uppgifter om finansiell ställning, mn €				31.12.2019
	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	13	14	21	47
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	3	4	13	20
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	0	0	2	2
Antal anställda totalt i personarbetsår	35	27	38	100

Not 86. Närståendetransaktioner

På grund av att OP Andelslags förvaltningsmodell förnyades 1.1.2020 uppdaterades definitionen av närstående, och den nya styrelsen togs upp bland de närstående. I fortsättningen används begreppet nyckelpersoner i ledande ställning i enlighet med standarden IAS 24 i stället för förvaltningspersoner.

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till nyckelpersonerna i ledande ställning i OP Gruppen räknas OP Gruppens chefdirektör, OP Andelslags direktionsledamöter och direktörer som rapporterar direkt till chefdirektören, OP Andelslags styrelseordförande, styrelseledamöter i styrelsen samt ledamöterna och i förvaltningsrådet. Till närstående till en nyckelperson i ledande ställning räknas också bolag, i vilka en nyckelperson i ledande ställning eller en nära familjemedlem till sådan har bestämmande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Uppsägningstiden för OP Gruppens chefdirektör, övriga ledamöter och ersättaren vid OP Andelslags direktion samt för arbetsgivaren är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstid till chefdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader samt till övriga ledamöter och ersättaren en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

Affärstransaktioner mellan OP Grupp och dotterföretag som hör till dess närstående har eliminerats vid koncernkonsolideringen, och de ingår inte i siffrorna i den här noten.

Närståendetransaktioner 2020

Tusen euro	Nyckelpersoner		
	Intresseföretag	i ledande ställning	Övriga
Krediter	110 243	1 299	
Övriga fordringar	15	27	640
Inlåning	4 217	3 361	26 662
Ränteintäkter		20	
Räntekostnader		1	
Premieintäkter		61	8 379
Provisionsintäkter	1 041	17	29
Provisionskostnader	2	18	2
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		4 354	
Närståendeeinnehav			
Antalet andelar		80	

Närståendetransaktioner 2019

Tusen euro	Nyckelpersoner		
	Intresseföretag	i ledande ställning	Övriga
Krediter	260 714	2 345	
Övriga fordringar	16	49	
Inlåning	15 284	1 999	61 738
Ränteintäkter		31	
Räntekostnader		1	15
Premieintäkter	25	54	6 774
Provisionsintäkter	202	13	188
Provisionskostnader	8	13	3
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		4 147	
Närståendeeinnehav			
Antalet andelar		62	

Pensionsförbindelser för centralinstitutets styrelse- och direktionsledamöter

Centralinstitutet OP Andelslag har en styrelse som består av chefdirektören under dennas anställningstid och 9–13 övriga ledamöter som väljs av förvaltningsrådet. Styrelsen väljer årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande, som inte kan vara chefdirektören. Chefdirektören är verkställande direktör för OP Andelslag.

Direktionen fungerar som centralinstitutets ledningsgrupp och chefdirektörens stöd vid ledningen av centralinstitutet och dess koncern, vid beredningen av strategiska riktlinjer, vid beredningen och verkställandet av betydande eller till sin karaktär principiella operativa ärenden samt vid säkerställandet av att den interna kontrollen fungerar. Till direktionen hör utöver chefdirektören direktörer som är underställda chefdirektören. Till direktionen hör för närvarande utöver chefdirektören sju övriga ledamöter.

Chefdirektörens pensionsålder är 65 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. Chefdirektören omfattas av ett tilläggspensionskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör. Kostnaderna för chefdirektörens tilläggspensionsförsäkring i enlighet med IAS19 var 230 000 euro (0). Styrelseledamöternas arvoden omfattas av ArPL. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några tilläggspensionsförbindelser.

Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat före 2018 är 63 år. Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat 2018 motsvarar den lägsta pensionsåldern enligt ArPL. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. OP Gruppens pensionsplaner beskrivs närmare i not 33 i bokslutet.

Tusen euro	2020	2019
Pensionskostnader enligt ArPL-plan*	115	116
Pensionsåtagande enligt ArPL-plan**		293
Avgiftsbestämda pensionskostnader enligt ArPL	1 197	927
IFRS-kostnad för frivilliga tilläggspensioner	487	418
Pensionsåtagande för frivilliga tilläggspensioner	11 600	9 454
Avgiftsbestämda tilläggspensionskostnader	327	263

* För ArPL:s förmånsbestämda del har använts IFRS-kostnaden och som avgiftsbestämda del utjämningsdelen för ifrågavarande person med avdrag av arbetstagarens premieandel.

** OP-Eläkekassas återstående lagstadgade arbetspensionsansvar överfördes till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 31.12.2020.

Den nuvarande styrelsen inledde sin verksamhet 1.1.2020, varför jämförelseperiodens siffror inte omfattar styrelseledamöternas pensionsförmåner.

Not 87. Händelser efter räkenskapsperioden

OP Andelslag säljer hela aktiestocken i sitt dotterföretag Checkout Finland Ab till Paytrail Oyj. Parterna har undertecknat köpbrevet 4.1.2021. Avsikten är att företagsaffären ska genomföras under våren 2021, förutsatt att affären godkänns av Finansinspektionen.

OP Gruppen betalade räntorna på Avkastningsandelarna för 2019 till innehavarna av Avkastningsandelar 8.2.2021. I vinstutdelningen följer OP Gruppen ECB:s uppdaterade rekommendation, som gäller åtminstone fram till 30.9.2021 och omfattar även räntorna på Avkastningsandelarna för 2020. På basis av den gällande rekommendationen kan räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 betalas tidigast i oktober 2021, om inte ECB senare under innevarande år förlänger giltighetstiden för rekommendationen eller ändrar dess innehåll. Närmare information om betalningstidtabellen ges när ECB:s rekommendationer medger det.

Bokslutsutlåtande

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den ekonomiska helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, OP Gruppen, för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2020. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP Andelslags ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 23 februari 2021

OP Andelslags styrelse

Jaakko Pehkonen
Styrelseordförande

Timo Ritakallio
OP Gruppens chefdirektör

Jarna Heinonen

Leif Enberg

Jari Himanen

Kati Levoranta

Pekka Loikkanen

Tero Ojanperä

Riitta Palomäki

Olli Tarkkanen

Mervi Väisänen

Utlåtande av OP Andelslags förvaltningsråd

Förvaltningsrådet har tagit del av OP Gruppens bokslut. Som sitt utlåtande till den ordinarie andelsstämman 2021 konstaterar förvaltningsrådet att OP Gruppen har förvaltats i enlighet med lagar och förordningar och att förvaltningsrådet inte har något att påpeka angående OP Gruppens bokslut 2020.

Helsingfors den 24 februari 2021
För förvaltningsrådet

Annukka Nikola
ordförande för
förvaltningsrådet

Markku Sotaraus
första vice ordförande för
förvaltningsrådet

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts en revisionsberättelse

Helsingfors den 25 februari 2021

KPMG Oy Ab
Revisionsammanslutning

Juha-Pekka Mylén
CGR

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Revisionsberättelse

Till OP Andelslags medlemmar

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av konsoliderade bokslutet för den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda sammanslutningen av OP Gruppen för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2020. Bokslutet omfattar OP Gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper.

Enligt vår uppfattning ger det konsoliderade bokslutet en rättvisande bild av OP Gruppens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport gällande OP Andelslags -koncernen som överlämnats till OP Andelslagets styrelse och revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till de konsoliderade samfund som tillsammans bildar OP Gruppens bokslut enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits samfund tillhörande OP Gruppen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 11 till OP Gruppens konsoliderade bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Fordringar på kunder - värdering (bokslutets noter 1, 3, 12, 19 och 45)

Fordringar på kunder totalt 93,6 miljarder euro är den mest väsentliga balansposten i OP Gruppens bokslut och utgör 58 % av balansomslutningen.

I beräkningen för förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 *Finansiella instrument* -standarden används antaganden, uppskattningar och ledningens bedömningar som hänför sig till bland annat sannolikheten och beloppet av förväntade kreditförluster samt definitionen av betydande ökning i kreditrisken.

Coronaviruspandemin (COVID-19) har under räkenskapsåret 2020 påverkat OP Gruppens verksamhetsmiljö, kreditrisnivåer samt de parametrar som ingår i beräkningen av förväntade kreditförluster

Beräkningsparametrarna för förväntade kreditförluster uppdateras och preciseras på basen av hur kreditrisken utvecklats, beräkningsprocessens validering och utveckling samt regelverksförändringar och -krav. Under räkenskapsperioden har OP Gruppen tagit i bruk en ny definition av fallissemang.

Till följd av fordringarnas betydande balansvärde, de i värderingen använda beräkningsmodellernas komplexitet samt ledningens bedömningar är värderingen av fordringar ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bedömt hur anvisningarna gällande kreditgivning har följts och utvärderat kontroller och principer hänförliga till bokföring och övervakning av fordringar i samfunden i OP Andelslags-koncernen. Vi har i vår granskning av kreditprocessen och kreditstocken utnyttjat data-analyser.

Vi har utvärderat kalkylmetoderna för de förväntade kreditförlusterna och i beräkningen använda centrala antaganden samt testat kontroller hänförliga till beräkningsprocessen för förväntade kreditförluster och kreditriskmodellerna.

Vi har bedömt coronaviruspandemins inverkan på kreditriskpositionen och beräkningen av förväntade kreditförluster. Centrala delområden har varit parametrar för makroekonomiska antaganden, säkerheternas värdering samt förändringar till krediternas återbetalningsvillkor och beloppen för amorteringsfrihet. Gällande den nya definitionen av fallissemang har vi utvärderat sakligheten av i bruk tagandet.

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Vi har också bett separata utlåtanden av revisorerna för de övriga samfund som konsolideras i OP Gruppen om att man i samfunden som konsolideras har följt de instruktioner som OP Andelslaget har givit gällande finansieringsprocessen.

Härutöver har vi utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Värdering av finansiella tillgångar och derivatinstrument (bokslutets noter 1, 3, 7, 18, 20, 29 och 45)

Balansvärdet på finansiella tillgångar uppgår till 23,6 miljarder euro och innehåller främst placeringar som redovisas till verkligt värde. Värdet på derivatinstrument under tillgångar uppgår till 5,2 miljarder euro och derivatinstrument under skulder till 3,4 miljarder euro och innehåller derivat för handel och säkringsändamål. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i bokslutet.

Det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs på basen av prisnoteringar på fungerande marknader eller basen av OP Gruppens egna värderingsmodeller då tillgång till marknadsnoteringar inte finns. Fastställandet av verkligt värde på finansiella tillgångar och derivatinstrument inkluderar bedömning, speciellt gällande de instrument för vilka det inte finns offentliga marknadsnoteringar att tillgå. Värderingen av riskkapitalfonder och fastighetsplaceringar kan dessutom inkludera en tidsfördröjning.

Coronaviruspandemin (COVID-19) har under räkenskapsperioden 2020 ökat osäkerheten på placeringsmarknaderna, påverkat placeringarnas marknadsvärden och beloppet av placeringsintäkter. Det rådande marknadsläget kan öka riskerna och osäkerheten vid fastställande av verkligt värde för olika onoterade placeringsinstrument.

Då värdet på finansiella tillgångar och derivatpositionerna är betydande och värderingen av illikvida placeringar inkluderar ledningens bedömningar har värderingen av ifrågavarande poster definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.

Vi har utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsprinciper och värderingsmetoder samt testat bokföringen och värderingen av finansiella tillgångar och derivatinstrument bland annat med hjälp av data-analyser.

Vi har bedömt den redovisningsmässiga behandlingen av derivatinstrument i förhållande till kraven i IFRS standarderna.

I samband med bokslutsgranskningen har vi jämfört de för finansiella tillgångar och derivatinstrument använda verkliga värdena med marknadsnoteringar och övriga externa priskällor, bedömt riktigheten av basadata som använts vid värderingen samt rimligheten av använda antaganden och bedömningar.

Vi har även fördjupat oss i de nedskrivningsprinciper och -metoder OP Gruppen tillämpat för finansiella tillgångar.

Till följd av coronaviruspandemin har vid granskningen av finansiella tillgångar speciellt framhävts åtgärderna kring värderingen av onoterade placeringsinstrument och fastigheter.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna för finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Försäkringsskuld (bokslutets noter 1, 5 och 31)

Försäkringsskulden i OP Gruppens balansräkning uppgår till 9,4 miljarder euro och den fastställs med hjälp av olika försäkringstekniska antaganden och beräkningsmetoder.

Coronaviruspandemin har under räkenskapsperioden 2020 påverkat skadeförsäkringens ersättningskostnader och parametrarna för beräkning av försäkringsskuld.

Beräkningen av försäkringsskulden baserar sig på kombinerad information från flera olika informationssystem. Databaserna är omfattande och systemen behandlar stora mängder data.

Försäkringsskuldens ränterisk hanteras med hjälp av derivat- och ränteinstrument vilka i bokslutet värderas till verkligt värde.

På grund av försäkringsskuldens väsentlighet och de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna förknippade med fastställandet av skulden har försäkringsskulden definierats som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Våra granskningsåtgärder har innefattat en bedömning av principerna för bokföring och beräkning av försäkringsskulden. Våra aktuarieexperter har utvärderat sakligheten av de antaganden och beräkningsmetoder som använts vid beräkningen av försäkringsskulden samt coronapandemins inverkan på beräkningen av försäkringsskuld.

Vi har bedömt försäkringsskuldens processer för intern kontroll och riktigheten av basdata som används vid beräkningen av försäkringsskulden samt sambandet mellan beräkningen av försäkringsskuld och bokföring.

Vi har utvärderat principerna för försäkringsskuldens räntesäkringar samt sakligheten av de skyddande derivatinstrumentens redovisning. Vi även bedömt den redovisningsmässiga behandlingen av den, i skadeförsäkringsbolaget under räkenskapsperioden, sänkta diskonteringsräntan och de motsvarande skyddande derivatinstrumentens värdeförändringar.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna hänförliga till försäkringsskulden.

Den finansiella rapporteringens kontrollomgivning och informationssystem

---

De för bokslutets uppgörande viktigaste funktionerna inom OP Gruppen är beroende av informationsteknologi. Informationssystemens roll är central för såväl kontinuitets- och incidenthantering som för säkerställande av en korrekt finansiell rapportering. Den till den finansiella rapporteringen hänförliga systemomgivningen och enskilda IT-systems applikationskontroller har en avgörande betydelse för revisionens inriktning.

Då det konsoliderade bokslutet för OP Gruppen baserar sig på ett stort antal informationsflöden från en mångfald av IT-system har vi definierat den finansiella rapporteringens systemomgivning som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bildat oss en uppfattning om de informationssystem och kontrollomgivningen som är förknippade med den finansiella rapporteringen. Vi har testat funktionen av kontrollerna för den finansiella rapporteringen.

Granskningen har likaså omfattat övervakningen och hanteringen av centrala informations- och transaktionsflöden, förändringshantering och systemens gränssnitt samt utlagd IT verksamhet.

Granskningsåtgärderna har i betydande grad omfattat substansgranskning samt data-analyser för den finansiella rapporteringens olika delområden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det konsoliderade bokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslut och för att bokslutet ger en rättvisande bild samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera OP Gruppen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig

felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- Skaffar vi oss en förståelse av den del av OP Gruppens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett OP Gruppen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom OP Gruppen för att göra ett uttalande avseende OP Gruppens konsoliderade bokslut. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.
- Revisionen av OP Gruppens konsoliderade bokslut baserar sig på OP Andelslags -koncernens och medlemsbankernas bokslut och revisionsberättelser som avgetts för OP Gruppens konsoliderade bokslut.

Vi kommunicerar med OP Andelslagets förvaltningsorgan avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också OP Andelslagets förvaltningsorgan med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med OP Andelslagets förvaltningsorgan fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av OP Andelslags andelsstämma vald revisor från 2002 oavbrutet i 19 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 25 februari 2021

KPMG OY AB

JUHA-PEKKA MYLÉN
CGR